

STORTINGET

Dokument 15:14

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1951-2100
29.04.–19.05 2022**

Innhold

1951.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. sikkerhetsavvik, besvart av næringsminister	11
1952.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kraftbehov, besvart av olje- og energiminister	12
1953.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. prisstigning, besvart av næringsminister	13
1954.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. strandsonepolitikken, besvart av kommunal- og distriktsminister	14
1955.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. rassikre Tokagjele i Kvam herad i Vestland fylke, besvart av samferdselsminister	14
1956.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. svinebønder, besvart av landbruks- og matminister	15
1957.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. voksenagronomutdanning, besvart av kunnskapsminister	16
1958.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. EØS-prosessene for EØS-lover, besvart av utenriksminister... ..	16
1959.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. Ullerøyveien i Sarpsborg kommune, besvart av samferdselsminister	17
1960.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. Sør-Sudan, besvart av utviklingsminister	18
1961.	Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. medisinsk utstyr til Ukraina, besvart av utenriksminister	19
1962.	Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. reallønnsvekst, besvart av finansminister	20
1963.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. EUs krisemekanisme, besvart av justis- og beredskapsminister	21
1964.	Fra stortingsrepresentant Sandra Brufloth, vedr. tilsynssaker i psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister	21
1965.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. kritikkverdige forhold på Sykehuset Østfold, besvart av helse- og omsorgsminister	22
1966.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. forsyningskjeder for norsk forsvarsindustri, besvart av forsvarsminister	23
1967.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. innblanding av avansert biodrivstoff i luftfart, besvart av klima- og miljøminister	24
1968.	Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. gipsavfall, besvart av klima- og miljøminister	25
1969.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. fagmiljøer på antibiotikaresistens (AMR), besvart av helse- og omsorgsminister	26
1970.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. ekstrautgifter for kommunene i forbindelse med koronapandemien, besvart av kommunal- og distriktsminister	27
1971.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. universitets- og høyskoleloven, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	28
1972.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. nye kommunestyre i Flora og Vågsøy i 2023, besvart av kommunal- og distriktsminister	28
1973.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. irakere som har oppholdstillatelse i Norge til tross for kjent identitetstvil, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	29
1974.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. EMD-dommen «Case of Lacatus v. Switzerland», besvart av justis- og beredskapsminister	30
1975.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. rask gjennomføring av prosjekta på E-136 eksportvegen, besvart av samferdselsminister	31
1976.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kostnadene i kring Møreaksen trinn 1, besvart av samferdselsminister	32
1977.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. egg som er for gamle til å benyttes til ferskt konsum, besvart av landbruks- og matminister	33
1978.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. regnestykke for en typisk husholdning, besvart av finansminister	34
1979.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. identitetsavklaringsprogrammet for kurdere fra Irak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	34
1980.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. forenkle reglene for merverdiavgift for kultursektoren, besvart av finansminister	35
1981.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. forhandlinger om utleverings- og inndragningsavtale med Dubai, besvart av justis- og beredskapsminister	37

1982.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. offentlig oppgave å finansiere skole og utdanning, besvart av kunnskapsminister.....	38
1983.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. mingle med elitene, besvart av finansminister	38
1984.	Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. naboeiendommen til Utøykaia, besvart av kommunal- og distriktsminister	39
1985.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. mineralutvinning ved Engebøfjellet, besvart av næringsminister.....	40
1986.	Fra stortingsrepresentant Emma Watne, vedr. Fougner-utvalgets anbefalinger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	41
1987.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. netto inntekt, besvart av finansminister.....	42
1988.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. havneforbud for russiske fartøy i Norge, besvart av utenriksminister	43
1989.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. rettshjelp til barn i utvisningssaker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	43
1990.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. den norske filmarven, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	44
1991.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. husholdningsinntekt for familier, besvart av finansminister	45
1992.	Fra stortingsrepresentant Christian Torset, vedr. utslipp fra de mange krigsvrakene i og rundt Narvik havn, besvart av fiskeri- og havminister.....	46
1993.	Fra stortingsrepresentant Christian Torset, vedr. Andøya flystasjon, besvart av forsvarsminister.....	47
1994.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. produksjon av smittevernustyr i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	47
1995.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. lavere prispåslag på leveringspliktig strøm, besvart av olje- og energiminister	48
1996.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tørke i BPA-markedet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	49
1997.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Nordic Rutile AS, besvart av næringsminister.....	50
1998.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. merverdiavgift på alternativ behandling, besvart av finansminister.....	52
1999.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetthus Thorsvik, vedr. regulering av utviklingen av selvstyrte våpensystemer, besvart av utenriksminister	52
2000.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Aker Sykehus som lokalsykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	53
2001.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. OUS somatiske sengeplasser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	54
2002.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetthus Thorsvik, vedr. tilstrekkelige identifikasjonsdokumenter og oppholdskort, besvart av justis- og beredskapsminister.....	55
2003.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømprisene, besvart av olje- og energiminister	56
2004.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. krafteksport, besvart av olje- og energiminister	57
2005.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. drivstoffavgifter, besvart av finansminister.....	58
2006.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. erstatte strømproduksjon i Longyearbyen fra lokalreist kull til diesel, besvart av næringsminister.....	59
2007.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. den private egedomsretten, besvart av olje- og energiminister	60
2008.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. statlege innkjøpsavtaler og innkjøpsregelverk, besvart av næringsminister.....	61
2009.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tilby ukrainske flyktninger barnehage, skole, bolig og lignende der hvor identiteten er trygg, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	62
2010.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. nye tilleggsvilkår til Nordic Rutile AS om driftskonsesjon til mineralutvinning i Engebøfjellet, besvart av næringsminister	63
2011.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. pengespill, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	65
2012.	Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. russisk-eide verdier, besvart av finansminister.....	66
2013.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Wisting-feltet, besvart av olje- og energiminister.....	67
2014.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Taliban, besvart av utenriksminister	67

2015.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. laksevassdraget Nausta, besvart av næringsminister.....	68
2016.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. vergemålsloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	70
2017.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. hvordan pasienter innen rus- og psykiatri og deres pårørende informeres om deres helse- og klagerettigheter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	71
2018.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. salget av Ullevål-tomta, besvart av helse- og omsorgsminister.....	72
2019.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. samlokalisere enheter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	73
2020.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. meirverdiavgiftlova, besvart av finansminister.....	73
2021.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. jordhelsa, besvart av landbruks- og matminister.....	75
2022.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. havvind, besvart av statsminister.....	76
2023.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. forbindelse med Akson, besvart av helse- og omsorgsminister.....	77
2024.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. miljøkravene, besvart av næringsminister.....	78
2025.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. snikfilming av kvinnelig soldat i dusjen, besvart av forsvarsminister.....	79
2026.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. gjenåpne og opprettholde et godt fødetilbud i Nordmøre og Romsdal ved sykehuset i Kristiansund, besvart av helse- og omsorgsminister.....	80
2027.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. legge ned Ullevål sykehus og bygge ut på Gaustad og Aker, besvart av helse- og omsorgsminister.....	81
2028.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. helserettlig myndighetsalder, besvart av helse- og omsorgsminister.....	81
2029.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. akuttmottak, besvart av justis- og beredskapsminister..	82
2030.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. samferdselsprosjekt, besvart av samferdselsminister.....	83
2031.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. oppsett over kva dei minst 50 milliard kr frå bil og bilrelaterte avgifter, samt bompengane på 15 milliard kr frå bilen faktisk blir brukt til, besvart av finansminister.....	84
2032.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. regjeringens kontakten med Taliban, besvart av utenriksminister.....	84
2033.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. gjeldende ordning for utsmykking av statlige bygg, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	85
2034.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. tolking under gjennomføring av hovedforhandlinger i straffesaker i 2021, besvart av justis- og beredskapsminister.....	86
2035.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes, vedr. Fjelbergsambandet, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	87
2036.	Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. gaveforsterkningsordninga, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	88
2037.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. ny politihøgskole, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
2038.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. tre kulturarvskoler, Hjerleid handverksskole i Dovre, Plus skolen i Fredrikstad og Møbelsnekkerskolen i Mysen, besvart av kunnskapsminister.....	89
2039.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Den afghanske tolkeforeningen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	90
2040.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. endre Hviterussland til Belarus, besvart av utenriksminister.....	91
2041.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. fødeavdelingen i Kristiansund, besvart av helse- og omsorgsminister.....	92
2042.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. ny pensjonsordning for offentlig sektor, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	92
2043.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. gratis ferje for alle samband, besvart av samferdselsminister.....	93
2044.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Andøya flystasjon, besvart av forsvarsminister.....	94
2045.	Fra stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland, vedr. prosjektet Forlenget Fløyfjellstunne, besvart av samferdselsminister.....	95
2046.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. nye studieplasser ved Politihøgskolens studiested på Kongsvinger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	96

2047.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. klima- og miljøinnsatsen i framlegget til revidert nasjonalbudsjett, besvart av finansminister.....	97
2048.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. etablering av fengselsplasser ved dagens fengselstomt på Grønland, besvart av justis- og beredskapsminister	99
2049.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. forsyningssikkerheten av strøm, besvart av olje- og energiminister	99
2050.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. gratis ferjer i alle fylkeskommunale ferjesamband, besvart av samferdselsminister	100
2051.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. pensjonsoverføringer, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	101
2052.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. lov om beslutningsstøtte, besvart av justis- og beredskapsminister.....	102
2053.	Fra stortingsrepresentant Emma Watne, vedr. Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	103
2054.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. ferjesambandet Abelnnes-Andabeløy i Flekkefjord kommune i Agder, besvart av samferdselsminister.....	105
2055.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. drivstoffpriser, besvart av finansminister	106
2056.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. skatteforvaltningsloven, besvart av finansminister.....	107
2057.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. forskriften om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, besvart av samferdselsminister	108
2058.	Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. utenlandske aksjer og dobbeltbeskatning for personer som sparer på aksjesparekonto og fondskonto, besvart av finansminister	109
2059.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kommunenes forhold til staten etter fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett, besvart av kommunal- og distriktsminister	110
2060.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. ferjesamband til samfunn utan omkjøringsveg, besvart av samferdselsminister	110
2061.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. retten til innreise og bevegelsesfrihet i Palestina, besvart av utenriksminister	111
2062.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. fjerne diskriminerende restriksjoner for homofile som ønsker å donere blod, besvart av helse- og omsorgsminister.....	112
2063.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Norges Forskningsråd, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	113
2064.	Fra stortingsrepresentant Sara Bell, vedr. nasjonale minoriteter, besvart av kommunal- og distriktsminister....	113
2065.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. henlegges i saker med kjent gjerningsperson, besvart av justis- og beredskapsminister	114
2066.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. kostnadsøkninger for byggeprosjektet Ocean Space Centre, besvart av fiskeri- og havminister.....	115
2067.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. elektrifisering pr. tonn spart CO2, besvart av olje- og energiminister	116
2068.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. sanksjonere Russland for deres brutale invasjon av Ukraina, besvart av næringsminister	116
2069.	Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. kutt i den støtten til sentrale FN organisasjoner, besvart av utviklingsminister.....	117
2070.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. båtane som går til øyene i Flora-bassenget i Kinn kommune i Vestland, besvart av samferdselsminister	118
2071.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. vold og ran blant unge i Arendal, besvart av justis- og beredskapsminister.....	119
2072.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. personer som sitter i rullestol og deres rettigheter, besvart av helse- og omsorgsminister	119
2073.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. gasseksporten, besvart av olje- og energiminister	120
2074.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. Stortingets kontroll og medvirkning i sikkerhetspolitikken, besvart av utenriksminister	121
2075.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. IPS, besvart av helse- og omsorgsminister	123

2076.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. forbrukerrettighetene, besvart av barne- og familieminister.....	124
2077.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. koronastøtteordningene, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	125
2078.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. regjeringens manglende kompensasjon av pris- og kostnadsvekst, besvart av justis- og beredskapsminister.....	126
2079.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. Ocean Space Center, besvart av fiskeri- og havminister.....	127
2080.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. sjefen for PST og ulovlig besittelse og ulovlig oppbevaring av tre skytevåpen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	128
2081.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. vannkraft, besvart av olje- og energiminister.....	129
2082.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. tomt til ei lokal verksemd i Bjørnafjorden kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	129
2083.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. forsyningsplikt, besvart av landbruks- og matminister.....	130
2084.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. Røldal-Seljestad på E134, besvart av samferdselsminister.....	131
2085.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. vnen til strategisk kommunikasjon, besvart av forsvarsminister.....	132
2086.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. barnerettighetsvurderinger, besvart av barne- og familieminister.....	133
2087.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. skatteplikt til Norge for ukrainske flyktninger, besvart av finansminister.....	134
2088.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Rv 15 Strynefjellet, besvart av samferdselsminister.....	135
2089.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. terrorstemplinga, besvart av utenriksminister.....	136
2090.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strømutfgifter, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	137
2091.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. større samferdselsprosjekt som ligg ann til å bli starta opp i 2022 og i 2023, besvart av samferdselsminister.....	138
2092.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. forlikrådsbehandling, besvart av justis- og beredskapsminister.....	139
2093.	Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. de foreslåtte reduksjonene i bevilgningene til blant annet FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), FNs utviklingsprogram (UNDP) og FNs barnefond (UNICEF), besvart av utenriksminister.....	140
2094.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. utvalget som skal utrede hvordan kommersiell drift kan utfases i velferdstjenester, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	140
2095.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. oppfølging av spørsmål vedr. innkvartering av flyktninger på Rygge Hotell, besvart av justis- og beredskapsminister.....	141
2096.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. nødhjelpsplikten for veterinærer, besvart av landbruks- og matminister.....	141
2097.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. hjerteamyloidose, besvart av helse- og omsorgsminister.....	142
2098.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. redusere gebyret for utstedelse av nødpass, besvart av justis- og beredskapsminister.....	143
2099.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. fratatt førerkortet på livstid, besvart av samferdselsminister.....	144
2100.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. PST-sjefens redegjørelse til en tidligere justisminister, besvart av justis- og beredskapsminister.....	145

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1951 - 2100) for sesjonen 2021-2022**

Partibetegnelsen:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2076
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2034, 2098
Aydar, Seher (R)	1951, 2000, 2001, 2018, 2019, 2094
Bastholm, Une (MDG)	2013, 2086, 2096
Bell, Sara (SV)	2064
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2026, 2061
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1956, 2008, 2010, 2022, 2070
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1983, 2005, 2066
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1957, 2028
Bru, Tina (H)	1962
Bruflo, Sandra (H)	1964
Bøe, Erlend Svardal (H)	1969
Elvenes, Hårek (H)	1966, 2025, 2085
Fagerås, Mona (SV)	2056, 2057
Fiskaa, Ingrid (SV)	2089
Foss, Ingunn (H)	2092
Framnes, Sigbjørn (FrP)	2035
Gulati, Himanshu (FrP)	2072
Halleland, Terje (FrP)	2067
Haltbrekken, Lars (SV)	1958, 1967, 2015, 2024
Hansson, Rasmus (MDG)	1971, 1985, 2062, 2063, 2099
Helleland, Linda Hofstad (H)	2079
Hjemdal, Silje (FrP)	1980, 1982, 2011, 2017, 2077, 2078
Hoksrud, Bård (FrP)	1994, 1996, 2041
Hussein, Marian (SV)	2023
Johnsen, Tor André (FrP)	2046, 2048
Jønnes, Kari-Anne (H)	2038
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1981, 2040
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2021
Larsen, Erlend (H)	1961
Lie, Kathy (SV)	2036
Limi, Hans Andreas (FrP)	1998
Listhaug, Sylvi (FrP)	2032, 2097
Lund, Tobias Drevland (R)	1972, 1973, 2029, 2050, 2100
Lunde, Heidi Nordby (H)	2012, 2058
Lønseth, Mari Holm (H)	1970, 2087
Marhaug, Sofie (R)	1995, 1997, 2068, 2090
Martinussen, Marie Sneve (R)	1978, 2074
Melby, Guri (V)	1963, 1988
Molberg, Anna (H)	2042
Moxnes, Bjørnar (R)	2027, 2044
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1952, 1953, 2003, 2004, 2071, 2073
Njåstad, Helge André (FrP)	1954, 1955, 2006, 2007, 2059, 2060, 2081, 2082

Nyholt, Hege Bae (R)	1990, 2051
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2016
Pettersen, Tage (H)	2033, 2037
Rotevatn, Sveinung (V)	2020, 2047
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	2054
Schou, Ingjerd (H)	1959, 1960
Skjelstad, André N. (V)	2075
Spurkeland, Charlotte (H)	2045
Steffensen, Roy (FrP)	1987, 1991, 2043, 2055
Stensland, Sveinung (H)	2084
Sve, Frank Edvard (FrP)	1975, 1976, 2030, 2031, 2088, 2091
Søreide, Ine Eriksen (H)	2093
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2049
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1999, 2002, 2080
Torset, Christian (SV)	1992, 1993
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1968
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	2014
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2069
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1974, 1979, 2052
Watne, Emma (R)	1986, 2053
Westgaard-Halle, Lene (H)	1977, 2083
Wiborg, Erlend (FrP)	1965, 2009, 2065, 2095
Wold, Morten (FrP)	1984
Wold, Grete (SV)	1989, 2039

STORTINGET

Dokument 15:14

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1951

Innlevert 30. april 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 9. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil næringsministeren sørge for at staten, som største aksjonær, støtter forslag fra mindre aksjonærer om tiltak mot sikkerhetsavvik, lov- og regelbrudd, tap og sløsing i utlandet og faren for korrupsjon og menneskerettighetsbrudd, samt forslag som ber om at aksjonærene får mer innsyn i disse prosessene?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det flere ganger kommet frem detaljer om Equinors utenlandsaktivitet som skaper bekymring, sist i vår da tidligere juridisk direktør Hans Henrik Kloumani en rapport kom med bekymringer om at Equinor ikke var rustet til å håndtere en stigende eksponering mot korrupsjon, sanksjoner, hvitvasking og brudd på menneskerettighetene i sine utenlandsprosjekter.

Næringsministeren har, blant annet i svar på skriftlige spørsmål, understreket at staten styrer Equinor som aksjonær og innenfor rammene som fremgår av selskapslovgivningen. Styret skal jobbe etter de retningslinjer og rutiner som utarbeides for konsernet.

11. mai er det generalforsamling i Equinor, og til generalforsamlingen har det blant annet kommet aksjonærforslag som ber om flere tiltak mot store tapsunderskudd i utlandet, etterspør bedre svar på sikkerhetshendelser både i USA og Norge, og bedre informasjon til aksjonærene om pågående arbeid med kvalitetssikring, internkontroll og sikkerhet.

Svar:

Equinor ASA avholder sin ordinære generalforsamling 11. mai 2022. Nærings- og fiskeridepartementet vil bruke tiden frem til dette på å gjennomgå sakene som skal behandles, herunder aksjonærforslagene og styrets vurdering av disse. Det er ikke naturlig for meg å kommentere i forkant av generalforsamlingen hvordan staten som eier vil stemme.

Jeg understreker at staten som eier legger til grunn selskapslovgivningens rolle- og ansvarsfordeling i utøvelsen av eierskapet, samt allment anerkjente prinsipper for eierstyring. Dette innebærer blant annet at det er styret og ledelsen i Equinor som har ansvaret for etterlevelse av lover og regler, at selskapet har god internkontroll og at det er etablert tilstrekkelige systemer for risikostyring.

Jeg legger opp til å legge frem en ny eierskapsmelding for Stortinget i løpet av året hvor staten som eier stiller tydelige forventninger blant annet om at selskapene skal arbeide for å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, forebygge økonomisk kriminalitet og gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder. Dette er, og vil også fremover være, en sentral del av Nærings- og fiskeridepartementets eierdialog med Equinor.

SPØRSMÅL NR. 1952**Innlevert 1. mai 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 5. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Norge vil ha store problemer med å kunne innfri vårt kraftbehov frem mot 2050, uten store naturinngrep. Spesielt hvis regjeringen og flere av partiene fortsatt trumfer gjennom symbolsk klimapolitikk som elektrifisering av sokkelen og mer.

Hvordan vurderer statsråden kjernekraft i Norge som en alternativ energikilde for Norge framover, da spesielt de nyere teknologiene, og små modulære kjernekraftverk?

BEGRUNNELSE:

Norge trenger kraft. Oppgradering av eksisterende vannkraft, kan gi rundt 10-30 TWh ekstra. Behovet er anslått å kunne være opp mot 80 TWh og til og med høyere innen 2030, og kun utbygging av fornybar, variabel kraft vil gjøre oss mer sårbare for svingninger i været. Andre utslippsfrie energikilder, som geotermisk og kjernekraft, har blitt vurdert tidligere, men det er en god stund siden, under andre omstendigheter enn i dag. EUs vitenskapspanels nylige omfattende vurdering av kjernekraft som en grønn energikilde, som er minst like sikker som vindkraft gjør at Norge bør utrede potensial og mulighet for kjernekraft i Norge. Spesielt bør partiene som ivrer etter å bruke mest mulig kraft til elektrifisering, og som ikke ønsker regulering av krafteksporten, se på alternative kraftkilder for å fylle kraftbehovet.

Svar:

Kjernekraft er en viktig del av kraftsystemet i flere europeiske land. Det gir en sikker grunnlast i et system som i økende grad går over til en kraftmiks med uregulerbar fornybar energi. For Norges del har vannkraften gitt, og gir oss fortsatt, den regulerbarheten som trengs for å levere kraften til forbrukerne når behovet er der.

Spørsmålet om å utvikle thoriumkraft i Norge og utvinne thoriumforekomstene vi har her i landet, har vært behandlet politisk flere ganger. Utnyttelse av kjernekraft ble grundig behandlet på 1970-tallet. Bygging av kjernekraft fikk ved behandlingen ingen støtte i Stortinget, og kjernekraft har siden da ikke vært noe reelt alternativ i den norske energiforsyningen. I 2008 kom det såkalte thoriumutvalget med en rapport om thorium i Norge. Utvalget var nedsatt av Norges forskningsråd på oppdrag fra Olje- og energidepartementet. I sin rapport fremholdt utvalget at kunnskapen om thoriumbasert en-

ergiproduksjon og geologien i Fensfeltet ikke var solide nok til å gi en endelig vurdering av utnyttelse og bruk av thorium i Norge.

For denne Regjeringen er det ikke aktuelt å gå videre med planer for kjernekraft i den norske kraftforsyningen. Norge har fortsatt et stort teknisk potensial for økt fornybar kraftproduksjon, forutsatt at kraftprisene gir grunnlag for lønnsom utbygging og drift, og at de negative effektene for miljø, landskap og allmenne interesser er akseptable.

Regjeringen har nedsatt en energikommisjon som skal vurdere det langsiktige behovet for energi, med mål om at Norge fortsatt skal ha et overskudd på kraft. Regjeringen har videre gitt kommisjonen i oppdrag å beskrive hvilke forhold som er av betydning for å utløse ny kraftproduksjon og vurdere potensialet og mulighetene for faktisk utbygging av samfunnsøkonomisk lønnsom ny produksjonskapasitet i Norge. Kommisjonen er bedt om å vurdere de viktigste konflikttemaene i utbygging av ny kraftproduksjon og om det er tiltak som kan bidra til å ivareta eksterne effekter.

SPØRSMÅL NR. 1953**Innlevert 1. mai 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 9. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vi er i en ekstraordinær situasjon, hvor dramatisk og hurtig Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1953 på et bredt spekter av innsatsfaktorer resulterer i store utfordringer for flere bransjer.

Vil regjeringen oppfordre fylkeskommuner og kommuner til å se på hyppigere prisregulering og reforhandling av kontrakter, og selv innføre det for statlige enheter, slik at næringslivet ikke må drive med underskudd på offentlige kontrakter, altså en større grad av risikodeling hvor det offentlige også tar deler av risikoen?

BEGRUNNELSE:

Flere entreprenørselskaper og andre aktører som gjør kontraktert arbeid for staten og det offentlige opplever nå en så stor og hurtig kostnadsøkning at de arbeider med tap og dermed subsidierer staten og det offentlige.

Siden i fjor høst har prisen på diesel utviklet seg langt høyere enn økonomien for øvrig. Dette legger et betydelig kostnadspress for næringslivet. Særlig maskinentreprenørene og andre lavmarginsentreprenører rammes hardt ettersom grunnlaget for kalkyler i kontrakt er avtalt lenge før gjennomføringen og kostnadene faktisk oppstår. Grunnlaget for prissettingen er dermed vesentlig endret når jobben utføres. Dette har nå blitt en akutt utfordring der prisene kontraktene er i faste og uten rett til prisregulering, og hvor entreprenører i flere tilfeller taper penger på å gjennomføre jobber.

Hovedtyngden av disse kontraktene er offentlige. Særlig kommuner, fylkene men også enkelte statlige byggherrer opererer med slike fastpriskontrakter.

I kommunal og statlig sektor er det et bredt spekter av oppgaver som løses av maskinentreprenører: drift- og vedlikehold av veier, utbygging av vann- og avløp, veibygging, grunnarbeid og mer.

Bransjene etterspør hyppigere prisregulering og muligheter for reforhandling, slik at det ikke drives med tap med subsidiering av det offentlige, men derimot deles på risikoen.

Svar:

Først og fremst vil jeg vise til mitt brev 9. april 2022 til Stortingets næringskomité der jeg ga min vurdering av Dokument 8:174 S (2021-2022) med representantforslag om tiltakspakke for transportnæringen og bygge- og

anleggsnæringen. Forslaget ble fremmet av blant andre stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen.

Jeg oppfatter at det spørsmålet som her er stilt fra representanten, har klare likhetstrekk med det nevnte representantforslaget. I representantforslaget ble det anmodet om fleksibilitet med hensyn til drivstoffkostnader i offentlige innkjøp og herunder at det legges til rette for fleksibilitet i gjeldende avtaler. Representant Nilsen har stilt spørsmål om regjeringen vil oppfordre offentlige oppdragsgivere til å se på hyppigere prisregulering og reforhandling av kontrakter, slik at næringslivet ikke må drive med underskudd i offentlige kontrakter, og at det offentlige og næringslivet således deler risikoen for den prisstigningen som har funnet sted. I begge saker er det altså snakk om fleksibilitet i offentlige kontrakter.

Som representanten viser til, er vi inne en krevende tid med betydelige prisstigninger i mange markeder, deriblant drivstoff. Årsaken bak utviklingen er sammensatt, og skyldes blant annet kapasitetsutfordringer i globale verdikjeder og ekstraordinære forhold i strøm- og energimarkedene i Europa og Norge. Krigen i Ukraina har forsterket utfordringene og ført til økt usikkerhet i den internasjonale økonomien. Dette er krevende for norsk næringsliv, men det er utvilsomt også en europeisk og global utfordring.

Samtidig er det nå høy aktivitet i norsk økonomi. Store deler av næringslivet har lite ledig kapasitet, og mange bedrifter mangler arbeidskraft. I den situasjonen vi er i nå, må vi unngå at den økonomiske politikken bidrar til en overoppheting av økonomien. Det er derfor nødvendig at vi vurderer eventuelle tiltak nøye og legger stor vekt på en forsvarlig statlig pengebruk som sikrer den langsiktige verdiskapingen og konkurransekraften til næringslivet.

Det er neppe hensiktsmessig for regjeringen aktivt å oppfordre alle offentlige oppdragsgivere til å gjennomgå alle sine kontrakter for å gjøre undersøkelser og beregninger av hvilke avtaler som medfører at en næringsaktør i et konkret tilfelle går med underskudd. Det ville være ressurskrevende for offentlige oppdragsgivere, og oppdragsgiver vil i de fleste tilfeller ikke ha kunnskap om alle forhold i bedriften som påvirker lønnsomheten i prosjektene til kontraktspartneren.

Dersom en næringsaktør opplever å «drive på underskudd» med en offentlig kontrakt, slik representanten viser til, kan aktøren undersøke om kontrakten inneholder endringsklausuler eller andre kontraktsmekanismer som kan benyttes i en situasjon med uventet kostnadsøkning.

Jeg vil her vise til min redegjørelse av anskaffelsesregelverkets adgang til å endre allerede inngåtte kontrakter, som jeg innga i min vurdering av representantforslaget sitert ovenfor. Jeg vil også minne om at Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, DFØ, har gitt konkret

veiledning om anskaffelser i krisetider. Veiledningen omtaler spesifikt håndteringen av prisjustering som følge av prisstigning på råvarer og andre innsatsfaktorer for leverandørene. Veiledningen finnes på DFØs nettsider: www.anskaffelser.no.

SPØRSMÅL NR. 1954

Innlevert 1. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 11. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kva endringar har blitt gjort for å ha meir lokalt sjølvstyre i strandsonepolitikken?

GRUNNGJEVING:

Den nye kommunalministeren har skapt stor debatt med sitt utspel om meir lokal sjølvstyre i strandsonen. Utover sitatet i avisa er det få spor etter konkrete endringar som skal gjera det betre for kommunane.

Svar:

Dei statlege planretningslinjene for strandsona, som nyleg er revidert, skal gi rom for ei lokal tilpassing. Likevel kjem det innspel frå kommunar, og frå folk som bur i distrikta og driv næringsverksemd, om ei streng praktisering. Hurdalsplattformen er tydeleg på at regjeringa vil ha ei meir differensiert forvaltning av strandsona, med større høve for næringsutvikling og busetjing i spreidd bygde strok. Det handlingsrommet er det viktig at kommunane nyttar i sine arealplanar, og at statlege etatar legg til grunn for sin praksis når det gjeld statleg motsegn.

Eg syner for øvrig til mitt svar til representanten Njåstad på spørsmål nr. 1862.

SPØRSMÅL NR. 1955

Innlevert 1. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 9. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har statsråden planar om å bidra økonomisk til å få rassikre Tokagjele i Kvam herad i Vestland fylke?

GRUNNGJEVING:

Tokagjelet er blant dei mest rasfarlege vegstrekningane i Vestland. Prosjektet som er planlagt i Kvam herad er kostnadskevande med ny tunell. Dagens nivå på rassikring-smidlane Vestland fylkeskommune får er for små til å klare

å bidra til dette viktige prosjektet samt andre rassikringsprosjekt som er naudsynt. Politikerane i Vestland fylkeskommune held i disse dager på med prioritering av de små vegkronene de har til rådighet. Signal om auka satsing frå staten til rassikring også av fylkesveger hadde vært på sin plass.

Svar:

Det går fram av spørsmålet at dette er eit prosjekt på fylkesvegnettet. Vestland fylkeskommune har derfor ansvar for eventuelle tiltak for å rassikra vegen. Ansvaret gjeld og finansiering av tiltak.

Midlar til ras- og skredsikring på fylkesveg vart tidlegare løyvd over ein øyremarka post til fylkeskommunane. Frå 2020 er midlane innlemma i rammetilskottet. Midlane vert fordelte mellom fylkeskommunane med utgangspunkt i eit tilskottsprogram for skredsikring på

fylkesvegnettet for perioden 2018 – 2023. Tilskottsprogrammet er utarbeidd av Statens vegvesen og basert på dei økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2018 – 2029.

For 2022 er det fordelt 870,8 mill. kr til ras- og skredsikring på fylkesveg over rammetilskottet til fylkeskommunane. Vestland fylkeskommune har fått tildelt 452,0 mill. kr av desse midlane.

Eg svara på eit tilsvarande spørsmål frå stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes 30. mars i år.

SPØRSMÅL NR. 1956

Innlevert 1. mai 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 9. mai 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Vil landbruksministeren følge opp Stortingets vedtak i februar i år om betre dyrevelferd for gris gjennom å legge til rette i årets landbruksoppgjjer for at svinebønder kan kvalifisere til investeringsmidlar ved å gjennomføre framtidretta dyrevelferdstiltak i tråd med oppdatert fagleg kunnskap som m.a. legg til rette for at grisane kan vere meir ute?

GRUNNGJEVING:

Det er gledeleg at organisasjonane i landbruket ber om investeringsmidlar til gris som del av årets jordbruksoppgjjer. Det er eit stort investeringsbehov i svinenæringa, og det er positivt at jordbruket ønskjer å legge inn nye føringar for IBU-ordninga slik at svinebønder kan kvalifisere til investeringsmidlar for å gjennomføre dyrevelferdstiltak.

Det er no svært viktig at regjeringa følgjer opp vedtaket fra Stortinget i februar i år og sørger for at desse investeringane i oppgradering av grise fjøs blir framtidretta, særleg med sikte på at grisane kan vere meir ute. Dagens forskrift er fagleg utdatert og overmoden for fornying. Bønder som investerer i nye fjøs med utgangspunkt i dagens forskriftskrav kan fort ende opp med for det første å gjere unødvendig dyre investeringar, og for det andre å stå med skjegget i postkassa når forskrifta blir oppdatert i tråd med ny kunnskap om dyra sine behov, mellom anna ved å få betydeleg større høve til å gå ute.

Auka satsing på utegrisk vil vere ei fornuftig og framtidretta fornying av norsk landbrukspolitik, som både

gjev betre dyrevelferd, redusert investeringstrong for svinebønder og betre utnytting av lokalt ressursgrunnlag.

Svar:

Stortinget har i vedtak 382 bedt regjeringa se på insentiver som vil øke dyrevelferden i svinenæringa, særleg med hensyn til areal, underlag og miljøberikelse. Videre bes det om strengere krav til dyrevelferd ved oppgraderingar av driftsbygningar eller nybygg. I vedtak 383 bes regjeringa om legge fram en stortingsmelding om dyrevelferd der blant annet grisers tilgang til uteareal bes utredet. Når det gjelder oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak, vil jeg komme tilbake til Stortinget om dette på egnet måte.

Årets jordbruksoppgjjer pågår i disse dager, og de økonomiske virkemidler er gjenstand for forhandlinger mellom partene.

SPØRSMÅL NR. 1957**Innlevert 29. april 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 9. mai 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Flere fagmiljø har gått inn for en omstrukturering av agronomfaget fra tre år i skole, til to år skole og to år praksis med fagbrev som sluttkompetanse. Agronomutdanningen for voksne har vært en suksess, men kan få utfordringer ved en slik omlegging, dersom det ikke sikres en særskilt løsning for denne ordningen.

Kan statsråden forsikre at hensynet til voksenalgronomutdanningen vil bli ivaretatt ved en eventuell omlegging?

Svar:

Som representanten Bollestad skriver ønsker flere fagmiljø at vg3 landbruk (agronomutdanningen) gjøres om fra et yrkeskompetansefag til et lærefag. Da endres opplæringsmodellen fra tre år i videregående skole til to år i videregående skole og to års læretid i bedrift (2+2-modellen), med fagbrev som sluttkompetanse.

Faglig råd for naturbruk har nylig søkt til Utdanningsdirektoratet om at vg3 landbruk endres fra yrkeskompetansefag til lærefag. Rådet legger til grunn at dagens tilbudsstruktur i hovedsak består av lærefag organisert i 2+2 modellen, og at arbeidslivets kompetansebehov blir godt dekket gjennom denne organiseringen. Å organisere op-

plæringen med to år i skole og to år i bedrift vil gi en mer praktisk opplæring i faget.

Erfaringer fra forsøket med vg3 landbruk som lærefag viser at flere fylker lyktes med å etablere en lærlingebasert utdanning som svarer på næringenes kompetansebehov.

I søknaden er Faglig råd for naturbruk også opptatt av at omlegging til 2+2-modell for vg3 landbruk vil skape utfordringer for voksenalgronomutdanningen, og rådet sier at det er viktig med et nytt relevant tilbud for voksne som trenger agronomutdanning.

Jeg merker meg at Faglig råd for naturbruk legger vekt på at 2+2-modellen i vg3 landbruk vil gi en mer praktisk opplæring i faget, og på den måten være mer relevant for ungdommer som ønsker å jobbe i landbruket. Omleggingen vil også dekke arbeidslivets fremtidige behov for kompetanse på en god måte. Samtidig er jeg opptatt av at vi også vurderer hvordan vi kan ivareta voksne som trenger agronomutdanning. Utdanningsdirektoratet vil vurdere alle momenter i en slik søknad, og de vil trekke Landbruks- og matdepartementet inn i vurderingen av denne søknaden.

Kunnskapsdepartementet vil vurdere og fastsette opplæringsmodell for vg3 landbruk når Utdanningsdirektoratet har vurdert saken, og departementet har fått direktoratets anbefaling.

SPØRSMÅL NR. 1958**Innlevert 2. mai 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 9. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

EU har de siste 20 årene åpnet opp sin lovgivningsprosess. Blant annet med åpne konsultasjoner i ministerrådet. EØS organer i Brussel er fortsatt lukket.

Vil den kommende EU/EØS-utredningen se på hvordan man kan åpne EØS-prosessene slik at media og folk kan få mer innsyn i hvordan EØS-lover blir til?

Svar:

Representanten viser til at EUs institusjoner, blant annet ministerrådet, over tid har åpnet opp sin lovgivningsprosess. Samtidig hevder representanten at mer åpenhet på EU-siden ikke er fulgt opp tilsvarende i EØS-organene.

Det første er helt riktig. EU har over tid tilstrebet mer åpenhet, og siden 2009 har EUs institusjoner vært underlagt et grunnleggende krav til åpenhet i EUs traktater.

Det er særlig Rådet (ministerrådet) hvor EU-landenes regjeringer møter, som har blitt kritisert for manglende åpenhet. En utfordring her har vært – og er fortsatt – at mange EU-medlemsland ikke ønsker offentlig innsyn i sine posisjoner når det forhandles.

Kritikken har i mindre grad vært rettet mot Kommisjonen og Europaparlamentet. Europaparlamentet har lenge arbeidet for mer åpenhet i EU, og von der Leyen-kommisjonen har også gitt dette temaet høy prioritet.

Når det gjelder EØS-organer og -prosesser vil jeg understreke at regjeringen er opptatt av å bidra til økt kunnskap og bevissthet i Norge om EØS-samarbeidet. De siste årene er det også gjort flere grep for å gjøre informasjon om EØS-prosesser offentlig tilgjengelig for et bredt publikum.

Jeg vil spesielt vise til nettstedet Europalov, som er en del av Stiftelsen Lovdata. Europalov oppdateres daglig og følger EØS-rettsakter fra forslagsstadiet i EU og gjennom saksgangen i EU-institusjonene og EØS-organene til de er gjennomført og trådt i kraft i norsk rett. Ved hjelp av ulike oversikter og søkemuligheter kan man se hvor aktuelle

saker befinner seg i prosessen. Nettstedet presenter også saker av særlig aktualitet i form av nyhetsnotiser og gir oversikt over nye EØS-relevante politikkdokumenter fra Kommisjonen. Videre følger Europalov EØS-saker gjennom Stortinget når dette er påkrevd.

En annen informasjonskilde er EØS-notatbasen, som er offentlig tilgjengelig på regjeringen.no. EØS-notatene i databasen beskriver rettsaktens innhold, beslutningsprosessen, gjeldende norsk regelverk på området, og hvilke rettslige, økonomiske og administrative konsekvenser innlemmelse av rettsaktene i EØS-avtalen vil få. EFTA-sekretariatets database, EEA-Lex, som er tilgjengelig på EFTA-sekretariatets hjemmeside, gir også god informasjon om rettsakter som vurderes innlemmet i EØS-avtalen.

Utvalget som skal utrede EØS-samarbeidet de siste 10 årene er nå nedsatt. En del av mandatet for utvalget er å se på konsekvenser av EØS-avtalen for norske borgere og norsk samfunnsliv i et demokratiperspektiv. Jeg ser fram til utvalgets vurderinger av et så viktig aspekt ved demokratiet som åpenhet og innsyn i politiske prosesser.

SPØRSMÅL NR. 1959

Innlevert 2. mai 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Schou

Besvart 9. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ullerøyveien i Sarpsborg kommune er hovedferdselsåre for trafikk mellom Sverige og Fredrikstad. Det er en strekning med gjentatte ulykker, og inneholder flere hytteområder og kulturminner.

Har statsråden satt seg inn i de vurderinger som Statens vegvesen har gjort med tanke på redusert hastighet på strekningen?

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til Statens vegvesen er skiltmyndighet både for riksveier, fylkesveier og private veier, i tillegg til også å være myndighet for et utvalg skilt for kommunale veier. Vegvesenet har dermed den formelle myndigheten og den nødvendige kompetansen til å vedta bl.a. fartsgrenser på veinettet.

Det forberedende arbeidet og vurderingene forut for et skiltvedtak blir imidlertid gjort av den enkelte veieier, i dette tilfelle Viken fylkeskommune. Statens vegvesen

får deretter oversendt en anmodning om å fatte vedtak. Statens vegvesen vurderer da om anmodningen er innenfor fartsgrensekriteriene og gjeldende skilt- og oppmerkningsnormaler, i tillegg til at saken sendes på høring til politiet før eventuelt vedtak blir fattet.

Vi har to generelle fartsgrenser i Norge; 80 km/t utenfor tettbygd strøk og 50 km/t innenfor tettbygd strøk. All annen fartsgrense er «særskilt» fartsgrense. For å opprettholde respekten for en slik særskilt fartsgrense, er det viktig at denne virker logisk for de som kjører. I motsatt fall vil en kunne oppleve at myke trafikanter får en falsk trygghet ved at en skiltet hastighet ikke blir overholdt og respektert.

Ullerøyveien går på vestsiden av Skjebergkilen og ut til Karlsøysundet. Den nordligste tredelen av veien har fartsgrense 80 km/t, mens de to resterende delene av veien har hhv. 60 km/t og 50 km/t. Jeg er gjort kjent med at saken omhandler ønske om å forlenge 60-sonen.

Statens vegvesen opplyser at det i perioden 2010-2020 har vært fire ulykker med personskafe på veien, hvorav en fotgjengerulykke og tre utforkjøringsulykker. I disse ulyk-

kene var én hardt skadd og fire lettere skadd. Ut fra dette kan ikke Statens vegvesen si at veien skiller seg nevneverdig ut i negativ retning mtp trafikksikkerhet.

Statens vegvesen opplyser at det i perioden 2017-2019 kom en del henvendelser om denne veien fra privatpersoner, velforeninger og hytteforeninger. Disse henvendelsene ble svart ut av Vegavdeling Østfold i Statens vegvesen, som en del av den daværende «sams vegadministrasjon». Henvendelsene gjaldt ønske om nedsatt fartsgrense (samt fysiske tiltak) og etablering av gang-/sykkelveg. For den siste henvendelsen, i november 2019,

ble det vist til at ansvaret for fylkesveiene skulle overføres til Viken fylkeskommune fra 1. januar 2020 og at det var Viken som veieier som måtte vurdere om vilkårene for å redusere fartsgrensen var til stede.

Kort tid etter gjennomføring av regionreformen ble det gjennomført en befaringsreise hvor representanter fra Statens vegvesen deltok som skiltmyndighet, sammen med veieier Viken fylkeskommune. Konklusjonen fra Viken i saken var at det ikke lå til rette for å be om nedsatt fartsgrense på den aktuelle strekningen. Avgjørelsen var omforent med Statens vegvesen.

SPØRSMÅL NR. 1960

Innlevert 2. mai 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 6. mai 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim

Spørsmål:

FN rapporterer om økt voldsbruk og konflikt i Sør-Sudan den siste tiden. Så mange som 40 000 mennesker kan være på flukt. Det er en region som også preges av matmangel i den pågående matkrisen.

Kan statsråden gi sin vurdering av situasjonen og gi en oversikt over norske bistandsbidrag til Sør-Sudan?

Svar:

Jeg er svært bekymret for den høye voldsbruken i Sør-Sudan. FN rapporterte 25. april d.å. om en rekke menneskerettighetsbrudd- og overgrep i delstaten Unity nord i landet, inkludert brutale drap på sivile og grov konflikterelatert seksualisert vold, med anslag om 40 000 fordrevne som følge av volden. Norge har sammen med USA og Storbritannia – kjent som «troikaen» – fordømt angrepene i delstaten Unity. FNs fredsbevarende styrke i Sør-Sudan (UNMISS) har utplassert styrker for å beskytte de fordrevne samt humanitære aktører, men understreker at hovedansvaret for beskyttelse av sivile ligger hos myndighetene.

Det har dessverre vært lite fremgang i gjennomføringen av fredsavtalen fra 2018, som bl.a. pålegger partene fra borgerkrigen å forene sine væpnede styrker i felles, nasjonale sikkerhetsorganer. I påvente av dette ser vi dessverre gang på gang at væpnede grupper, ofte med tilknytning til den politiske eliten i Juba, utøver grov vold mot sivilbefolkningen med tilnærmet straffrihet. Behovet for raskere gjennomføring av fredsavtalen, særlig sikker-

hetssektorreform, var hovedbudskapet i mine samtaler med president Salva Kiir og første visepresident Riek Machar da jeg besøkte Sør-Sudan 3.-5. april i år.

Matusikkerheten i Sør-Sudan er svært alvorlig og forverres år for år. Temaet stod derfor øverst på dagsorden for mitt besøk til Sør-Sudan. FN anslår at to tredjedeler av befolkningen vil ha behov for humanitærhjelp i 2022, flere enn på noe annet tidspunkt siden selvstendigheten i 2011. Væpnet konflikt er hovedårsaken til økt matusikkerhet. På toppen av dette kommer tre år på rad med flom, pandemi samt økonomisk krise som følge av korrupsjon og svak myndighetskapasitet. Økte matvarepriser som følge av krigen i Ukraina vil forverre situasjonen ytterligere.

Sør-Sudan er et partnerland og blant landene som mottar mest bistand fra Norge. Bilateral bistand til Sør-Sudan var i 2020 på 638 mill. kroner. I tillegg kommer andelen av norsk multilateral kjernestøtte som tilfaller Sør-Sudan. Rundt 40 % av bistanden er nødhjelp. Hovedsatsingene for den langsiktige bistanden er utdanning, matsikkerhet, fredsbygging, seksuell og reproduktiv helse, og menneskerettigheter. Bistanden kanaliseres gjennom FN-systemet og frivillige organisasjoner. Det er hittil i år bevilget 135 mill. kroner fra det humanitære budsjettet til Sør-Sudan.

SPØRSMÅL NR. 1961**Innlevert 2. mai 2022 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 10. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hva gjør Norge for å bidra til raskere hjelp med medisinsk utstyr til Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Frivillige organisasjoner melder om prekære behov for sivilbefolkningen i Ukraina. Rotarydistrikt D2290 (Agder, Vestfold og Telemark) har siden krigsutbruddet, samarbeidet tett med Lviv internasjonale Rotaryklubb og har jevnlig kontakt med hverandre på Zoom og ved tilstedeværelse i polske grensebyer og i Lviv. Lviv Int. Rotary klubb jobber med å skaffe medisinsk utstyr og medisiner til byens tre sykehus. Dette er sykehus som mottar skadde sivile og soldater fra store deler av Ukraina – over 300 skadde hver eneste dag. Sykehusene oppdaterer daglig sine behov til Lviv Rotaryklubb, som igjen videresender behovslisten til samarbeidsklubber i flere land. Det norske Rotarydistriktet har til nå sendt tre store transporter med medisinsk utstyr og medisiner til Lviv. Medisinene er kjøpt i Norge med innsamlede penger gitt av rotary-medlemmer. Imidlertid har det fremkommet akutte behov som ikke kan oppfylles av Rotary og andre frivillige organisasjoner alene. Dette er også behov som burde vært dekket umiddelbart. Dette gjelder særlig:

1. Det er nesten helt tomt for insulin i Ukraina. Insulinmangelen blir beskrevet som særdeles prekær.

2. Siden mange sykehus er bombet av russiske styrker, må et betydelig antall skadde, både sivile og militære, behandles/stabiliseres i felt, før den lange transporten til et fungerende sykehus. Til dette arbeidet må det brukes et betydelig antall akuttmedisinsk utstyr som heter «Tactical First Aid Kits». Innmeldt behov er 300 000 sett.

3. Sivile ambulanse- og sanitetspersonell mangler lette skuddsikre verneveste - lik de norsk politi bruker. Det er et stort behov for å sikre disse mannskapene som redder liv hver eneste dag.

Dette er prekære og umiddelbare behov som Norge burde kunne bistå med å avhjelpe umiddelbart, særlig behovet for insulin. Samarbeid med andre nasjoner og organisasjoner tar for lang tid. Her må Norge kunne handle på selvstendig grunnlag med stat til stat hjelp umiddelbart.

Svar:

Den russiske krigføringen i Ukraina har enorme konsekvenser og rammer sivilbefolkningen hardt. Meldingene

fra krigsområdene i Ukraina og situasjonen for millioner av mennesker på flukt i naboland, er hjerteskjærende, opprørende og uakseptabelt.

Regjeringen har fra krigens begynnelse gjort det klart at Norge skal ta ansvar og stille opp. Beskyttelse av sivile er en prioritet for den norske regjeringen. Vi besluttet 27. februar at Norge skal bidra med to milliarder kroner i humanitær bistand til Ukraina-krisen.

Om lag 2 milliarder kroner er så langt fordelt i humanitær bistand til Ukraina og flyktningrespons. Det meste er utbetalt. Støtten kanaliseres via EUs ordning for sivil beredskap (UCPM), FN og Røde Kors-bevegelsen og norske humanitære organisasjoner med erfaring fra konfliktområder. Støtten bidrar til å redde liv, lindre nød og gi beskyttelse til mennesker rammet av krigen. Støtten inkluderer også 300 mill. kroner i budsjettstøtte til Ukraina gjennom Verdensbankens flergiverfond for Ukraina og bidrar blant annet til å lønne helsearbeidere.

Norske donasjoner av medisinsk utstyr, legemidler og vaksiner kanaliseres via EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) bestående av 33 land etter konkrete anmodninger fra Ukraina og nabolandene selv. Dette bidrar til en koordinert og effektiv respons. Norge har så langt bidratt med:

- Medisinsk utstyr, legemidler og vaksiner til en verdi av om lag 110 mill. NOK. Per nå har norske bidrag tilsvart forsendelser på om lag 123 tonn medisinsk utstyr inkludert insulin og akuttmedisinsk utstyr.

- Norge har sendt tre medisinske eksperter til Polen for å bistå i etablering av medisinsk mottaksapparat og en koordinator for koordinering av medisinske team.

Vi bidrar også med pasienttransport og sykehusbehandling via UCPM. Norge har spisskompetanse og egnede kapasiteter for prioritering av pasienter og medisinsk fly-evakuering og bidrar med følgende:

- Medisinsk evakuering av opp til 550 ukrainske pasienter til norske sykehus. Påførende kommer i tillegg, anslagsvis totalt 2 750 personer. Norge er så langt det fjerde største mottakerlandet av pasienter, der 18 pasienter har ankommet Norge.

- Forsvarets flyavtale med SAS, medisinsk oppsatt Boeing 737, er til disposisjon gjennom UCPM for medisinsk evakuering av pasienter både til Norge og mellom andre EU land.

- Norge drifter og operer med personell en ambulanseflykapasitet for transport av pasienter med alvorlig smittsomme sykdommer i Europa som del av EUs sivile beredskap.

- Norge har stilt til disposisjon Norwegian Emergency Team (NOR EMT) for å kunne respondere på helseanmodninger fra EU.

Norge er i kontinuerlig dialog med EU og europeiske land om situasjonen. Denne dialogen dreier seg også om hvordan givere kan koordinere sin humanitære innsats, både gjennom EUs ordning for sivil beredskap og med støtte til humanitære organisasjoner.

Det er nedsatt en tverrdepartemental koordineringsgruppe ledet av UD der Helsedepartementet, Justisdepartementet, samt andre departementer og underliggende statlige etater møtes for å følge opp norsk innsats til Ukraina og naboland via EUs ordning for sivil beredskap (UCPM). Norge er forberedt på å bidra med ytterligere donasjoner av medisinsk utstyr via EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) til Ukraina dersom dette anmodes om og forutsatt at Norge kan møte behovene.

SPØRSMÅL NR. 1962

Innlevert 2. mai 2022 av stortingsrepresentant Tina Bru

Besvart 6. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

NRK gjengir 2. mai et regnestykke fra Finansdepartementet av hva en familie vil sitte igjen med av reallønnsvekst. Veksten er beregnet til 14 700 kroner. I regnestykket er økte kostnader til rente, drivstoff, mat og strøm trukket fra lønnsvekst og strømstønad. Norske husholdninger har også andre utgifter, for eksempel klær.

Hvilke utgifter for husholdningene er utelatt i finansministerens regnestykke, og hva vil de beløpe seg til i finansministerens typeeksempel?

BEGRUNNELSE:

Konsumprisindeksen beskriver utviklingen i konsumpriser for varer og tjenester etterspurt av private husholdninger bosatt i Norge. Ifølge indeksen omfatter husholdningenes konsum betydelig flere utgifter enn det finansministerens regnestykke virker å ta høyde for.

Svar:

I gjennomsnitt er det anslått at husholdningene i Norge vil oppleve reallønnsvekst i år, til tross for de ekstraordinære hendelsene som har truffet oss gjennom vinteren, som forlengelsen av pandemien, den kraftige økningen i energiprisene, og nå sist Russlands brutale krig i Ukraina. Partene i frontfaget i årets lønnsoppgjør er kommet til enighet innenfor en ramme for årslønnsveksten i industrien på 3,7 pst. Det er høyere enn anslaget på konsumprisveksten fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) på 3,3 pst.

I Stortinget 27. april presenterte jeg et regneeksempel for en familie. I eksemplet satt familien igjen med ca. 14

700 kroner i 2022 etter at økte utgifter til renter, strøm, drivstoff og mat var dekket, til å dekke prisstigningen på øvrige varer og tjenester som familien bruker.

Hovedpoenget med beregningen for denne eksempelhusholdningen var å få frem hvor mye rentekostnaden betyr sammenlignet med de andre kostnadskomponentene som nå øker kraftig, nemlig strøm, drivstoff og mat, samt vise hvordan lønnsvekst og strømstøtteordningen bidrar til å kunne dekke disse utgiftsøkningene. Hvis det også tas hensyn til prisstigning på andre varer og tjenester som inngår i varekurven i KPI, vil inntektsøkningen for eksempelhusholdningen om lag dekke den samlede utgiftsøkningen. Med høyere gjeld ville familien kommet dårligere ut, og med lavere gjeld ville familien kommet bedre ut.

SPØRSMÅL NR. 1963**Innlevert 2. mai 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 11. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at Norge har mottatt anmodninger om, og vil tilby, medisinsk evakuering for skadede ukrainske soldater via EUs krisemekanisme?

BEGRUNNELSE:

Norge har mottatt anmodninger om evakuering av militært personell fra Ukraina. Dette er noe flere EU-land bidrar med, og EU tilrettelegger for slik aktivitet gjennom sine Operating Procedures. Dette er det også mulig for Norge å bidra til.

Svar:

Norge mottok 23. april, 5., 7. og 10. mai bistandsanmodninger gjennom EUs ordning for sivil beredskap om å tilby medisinsk evakuering av skadede ukrainske soldater. Det har per 10. mai ikke kommet ytterligere anmodninger gjennom beredskapsordningen hvor det er presisert at pasientene er skadet militært personell.

Spørsmålet om hvorvidt Norge skal tilby medisinsk evakuering av skadede ukrainske soldater, er til vurdering.

Når det gjelder medisinsk evakuering av sivile, har 18 pasienter ankommet til Norge per 10. mai.

SPØRSMÅL NR. 1964**Innlevert 2. mai 2022 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot****Besvart 9. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for at helseforetakene i større grad følger opp tilsynssaker i psykisk helsevern, og hva tenker statsråden om kritikken i tilsynssakene mot sykehuset Østfold?

BEGRUNNELSE:

Gjennom 2021 og 2022 har Moss Avis publisert flere saker om selvmord i psykisk helsevern, spesielt ved psykiatrisk avdeling på Sykehuset Østfold. Deres kartlegging viser at sykehuset har fått kritikk i 14 av 20 tilsynssaker etter selvmord og selvmordsforsøk, og Statens helsetilsyn er bekymret over antallet som har tatt livet sitt mens de var under oppfølging fra sykehuset. Tilsyn tilbake til 2000-tallet viser at det er flere av de samme feilene som gjentar seg over flere år, og tilsynsmyndigheten mener helseforetakene lærer for lite av sine egne feil.

Svar:

Selvmord som skjer inne i døgnavdeling i psykisk helsevern er svært alvorlig. Jeg er opptatt av at ledere og per-

sonell er åpne om omstendighetene rundt slike hendelser og arbeider systematisk med å lære av dem slik at tiltak kan settes i verk for å styrke forebygging av selvmord.

Det er innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF for å svare på spørsmålet. I den konkrete saken representanten Bruflot viser til, opplyser Helse Sør-Øst RHF at Sykehuset Østfold har gått grundig igjennom sakene i klinikken for å forstå hva som har sviktet, lære av feilene og forbedre tjenestene. Det informeres om at sykehuset følger to hovedretninger i sitt arbeid med å forebygge selvmord:

«For det første er vurdering av selvmordsrisiko og risikoreducerende tiltak innarbeidet i klinikkens fagprosedyrer. Alle pasienter vurderes for selvmordsrisiko ved oppstart og avslutning av behandling. Det samme skjer ved endret tilstand og ved overføring til et annet behandlingsnivå. For det andre arbeider klinikken systematisk med å sikre høy kompetanse i selvmordsforebygging hos medarbeiderne. Alle medarbeidere involvert i pasientbehandlingen må gjennomgå obligatorisk kurs i selvmordsforebygging. Medarbeidere som jobber med ekstra utsatte pasientgrupper må følge et eget kvalifiseringsprogram.»

Helse Sør-Øst RHF viser til at tilsynsmyndighetenes funn av avvik trekkes inn som læringspunkter i Sykehuset Østfolds kvalitets- og forbedringsarbeid:

«Klinikken har kvalitetsutvalg på seksjon-, avdeling- og klinikknivå i tillegg til sykehusets overordnede kvalitetsutvalg. I disse utvalgene blir avvikene vurdert og det foreslås tiltak for å endre prosedyrer. Lederne på de ulike nivåene har ansvar for å iverksette tiltakene i driften innenfor de rammene som er gitt. Endringer evalueres og det gjøres om nødvendig justeringer basert på evalueringene. På denne måten arbeider klinikken i tråd med føringene i forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten.

Forbedringsarbeidet i kjølvannet av de omtalte selvmordsakene har gitt konkrete prosedyreendringer som for eksempel nye rutiner ved utgang, sikring av gode overganger ved ferieav-

vikling og involvering av pårørende. SØ har hatt god dialog med Statsforvalteren i etterkant av sakene, og vi har ikke registrert noen spesielle bemerkninger til vårt oppfølgingsarbeid.»

For den som avsluttet livet og for de etterlatte er det ingenting som kan endre på det tragiske utfallet. Så er vi nødt til å gjøre det vi kan for å lære av omstendighetene forut for dødsfallet. Her trengs det koordinert innsats innen mange områder og nivåer, både i psykisk helsevern, primærhelsetjenesten og i andre sektorer, for at vi skal lykkes bedre med å forebygge selvmord i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1965

Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 10. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at gjentatte alvorlige brudd på loven får konsekvenser for ledelsen på Sykehuset Østfold?

BEGRUNNELSE:

Gjennom lengre tid kan vi lese artikler i Moss Avis om sterkt kritikkverdige forhold på Sykehuset Østfold. Sykehuset fikk kritikk fra Statsforvalteren i 14 av 20 selvmordsaker. Dårlig vurdering av selvmordsrisiko, dårlig pårørendearbeid og manglende rutiner er noe av det som går igjen. Om sykehuset får en bot så er det kun pasientene det går utover. Det er viktig å ansvarliggjøre ledere, spesielt der hvor de ikke tar lærdom av tidligere alvorlige feil. Fremskrittspartiet ønsker derfor at grove og gjentatte brudd på loven må få større konsekvenser for ansvarlige ledere.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset Østfold oppgir at Statens helsetilsyn i perioden 2015 til 2020 fikk totalt 57 varsler fra Sykehuset Østfold om selvmord, selvmordsforsøk, selvskading og hendelser hvor dødsårsak ikke helt sikkert kunne verifiseres som selvmord. 25 av sakene førte til tilsyn ved sykehuset. Statsforvalteren har lav terskel for å opprette tilsyn ved slike enkeltsaker, selv om opplysninger ikke tilsier at videre pasientsikkerhet er truet. Moss avis har gått igjennom 20 av de avsluttede tilsynssakene etter selvmord. Statsforvalteren konkluderte med lovbrudd i 4 av disse sakene. I tillegg fikk sykehuset kritikk i 10 av sak-

ene for avvik fra god praksis. Kritikken gikk på mangelfull dokumentasjon i journalen og i noen saker mangelfull kartlegging og oppfølging av selvmordsrisiko eller mangel på individuell plan/kriseplan.

Sykehuset Østfold beklager bruddene på forsvarlighetskravet i helsetjenesteloven og avvikene fra god praksis. De viser til at selvmord er noe av det helsepersonell som arbeider med alvorlig psykisk syke pasienter frykter aller mest. Sykehuset Østfold viser til at sett i lys av de dypt tragiske utfallene, har sakene blitt grundig gjennomgått i klinikken for å forstå hva som har sviktet, for å lære av feilene og forbedre tjenestene.

Sykehuset Østfold oppgir at når tilsynsmyndighetene avdekker avvik fra god praksis og gir kritikk, er det læringsspunkter som trekkes inn i sykehuset sitt kvalitets- og forbedringsarbeid. Sykehuset Østfold opplyser at klinikken har kvalitetsutvalg på seksjon-, avdeling- og klinikknivå i tillegg til sykehusets overordnede kvalitetsutvalg. I disse utvalgene blir avvikene vurdert og det foreslås tiltak for å endre prosedyrer. Lederne på de ulike nivåene har ansvar for å iverksette tiltakene i driften innenfor de rammene som er gitt. Endringer evalueres og det gjøres om nødvendig justeringer basert på evalueringene, i tråd med føringene i forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten.

Sykehuset Østfold viser til at forbedringsarbeidet i kjølvannet av de omtalte selvmordsakene har gitt konkrete prosedyreendringer som for eksempel nye rutiner ved utgang, sikring av gode overganger ved ferieavvikling og involvering av pårørende. Sykehuset Østfold oppgir at de har hatt god dialog med Statsforvalteren i etterkant av

sakene, og at det ikke er registrert noen spesielle bemerkninger til sykehuset oppfølgingsarbeid.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 1964 om samme sak fra representanten Brufflot.

SPØRSMÅL NR. 1966

Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 10. mai 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sikre strategisk viktige forsyningskjeder for norsk forsvarsindustri, og redundans i kritisk viktig produksjon av forsvarsmateriell i fred, krise og krig?

BEGRUNNELSE:

Med krigen i Ukraina øker etterspørselen kraftig etter ammunisjon og forsvarsmateriell. Den norske forsvarsbedriften NAMMO, som er en av kun fire store europeiske produsenter av ammunisjon, opplever nå stor etterspørsel etter sine produkter. Samtidig er det lang ledetid på råvarer og kritiske komponenter. Bortfall av produksjonsfasiliteter eller forsyningslinjer vil kunne medføre at NAMMO i fred, krise eller krig ikke vil være i stand til å levere ammunisjon, som vil være av kritisk betydning for landet i en konfliktsituasjon.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 3. mai 2022 med spørsmål fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes om hvordan regjeringen vil sikre strategisk viktige forsyningskjeder for norsk forsvarsindustri, og redundans i kritisk viktig produksjon av forsvarsmateriell i fred, krise og krig.

Jeg er godt kjent med økende press på de globale forsyningskjedene som oppstod under pandemien, og som fortsatt påvirker de globale markedene. Det russiske angrepet på Ukraina har forsterket presset på forsyningskjedene, og ikke minst på produksjon og distribusjon av råvarer og komponenter. Krigen har også medført vesentlig økt etterspørsel etter militært materiell. Dette fører til økte ledetider for både innsatsfaktorer og ferdige produkter for norsk forsvarsindustri og øvrige leverandører til sektoren.

Forsvarsdepartementet (FD) vurderer fortløpende tiltak for å kompensere for økte ledetider. Det er allerede iverksatt arbeid med å øke beredskapen for krise og krig

slik det fremgår av Meld. St. 10, del III «Umiddelbare tiltak for å styrke Forsvarets operative evne».

Når det gjelder konkrete henvendelser fra Nammo, har FD innledet en dialog med bedriften for å se på muligheter for å motvirke den kraftige økningen i ledetider. FD har allerede fremskyndet en bestilling av artilleriammunisjon, og det vurderes ytterligere konkrete tiltak for å redusere Nammos ledetider. Eventuelle tiltak for å bidra til å øke Nammos produksjons- og lagringskapasitet er også til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1967**Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 13. mai 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Økt innblanding av avansert biodrivstoff i luftfart er et virkemiddel som kan gi raske utslippsreduksjoner fra dagens flypark.

Hvordan ser statsråden for seg at den videre økningen frem mot 2030 bør være og hvordan bør dette regelverket harmoniseres med ReFuelEU Aviation, og kan vi forvente videre økning i omsetningskravet fra 1. januar 2023?

BEGRUNNELSE:

FN lanserte 4. april sin siste klimarapport. Den viser at vi har langt dårligere tid til å unngå en klimakatastrofe enn man så langt har trodd. Ifølge rapporten må toppen for globale klimagassutslipp være nådd senest i 2025 dersom temperaturøkningen skal holdes under 1,5 grader. Etter 2025 må utslippene stupe, ifølge FNs klimapanel.

Norge var først i verden med et krav om 0,5 prosent avansert biodrivstoff i luftfart fra 1. januar 2020, men det er ikke foreslått en videre økning. <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/3439vv/zero-regjeringens-politikk-bommer-grovt-paa-klimamaalet>. I klimaplanen ble det vist til at regjeringen skulle se an erfaringene med omsetningskrav i luftfart og deretter vurdere videre opptrapping. Som oppfølging av dette har Miljødirektoratet levert et notat som oppsummerer erfaringene, men videre arbeid er så vidt oss bekjent ikke satt i gang av departementet.

I våre naboland går utviklingen raskt, og EU har foreslått ambisiøse planer i initiativet ReFuelEU Aviation som har vært på høring. Vi er avhengige av tydelige mål og en forutsigbar plan for biodrivstoff i luftfart slik at vi sikrer utslippsreduksjoner og legger til rette for mulig produksjon av avansert biodrivstoff fra norsk skogsråstoff.

En tydelig satsing er også i tråd med Hurdalsplattformen der regjeringen vil «stimulere til økt bruk av biodrivstoff og skjerpe kravene til andregenerasjons biodrivstoff for alle relevante transportformer» og «etablere storstilt satsing på norsk bioenergi og avansert biodrivstoff i transportsektoren og legge frem en plan for en helhetlig og industriell verdikjede for bruk av norske bioressurser».

Svar:

Bruk av biodrivstoff er et tiltak med umiddelbar klimaeffekt, og for noen sektorer som luftfart er det i dag den eneste modne teknologien for å kutte betydelige utslipp raskt.

Norge innførte som første land i verden et omsetningskrav på 0,5 % avansert biodrivstoff for luftfart i 2020. Miljødirektoratet har evaluert dette, og funnet at det i hovedsak har vært vellykket. På bakgrunn av dette fikk direktoratet i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet i mars 2022 å utrede en økning i omsetningskravet (mellom 1 % og 5 %) med frist 1. juli 2022. Her ser de også på konsekvensene for norsk omsetningskrav av ReFuelEU Aviation.

Etter Norge innførte omsetningskrav har Frankrike og Sverige innført lignende krav på hhv. 1 % og ca. 2 %, og andre land planlegger å følge etter. I tillegg har Europakommisjonen, som del av sin Fit for 55-pakke, foreslått ReFuelEU Aviation, som omfatter et innblandingskrav for bærekraftig drivstoff til luftfarten. Den foreslår å begynne med krav om 2 % innblanding fra 2025, 5 % i 2030 og gradvis opptrapping til 63 % i 2050. Kommisjonen foreslår også et delkrav til syntetisk drivstoff som begynner på 0,7 % i 2030. I november 2021 sendte Norge innspill til EU-kommisjonens høring basert på våre erfaringer med omsetningskrav basert på massebalanseprinsippet, framfor et fast innblandingskrav.

Økt omsetningskrav til luftfart må vurderes i sammenheng med andre omsetningskrav for biodrivstoff, ettersom de i stor grad legger beslag på de samme begrensede bioressursene. Miljødirektoratet har hatt på høring en økning i omsetningskrav til veitrafikk og innføring av omsetningskrav til ikke-veigående maskiner, som er til vurdering i Klima- og miljødepartementet. Miljødirektoratet utreder også, på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, omsetningskrav til skipsfart. Det er viktig at avansert biodrivstoff brukes der det ikke finnes gode alternativer, slik at man totalt sett oppnår størst mulig utslippskutt.

Behovet for bidrag til utslippskutt fra biodrivstoff må veies mot pris, tilgjengelighet for biodrivstoff, risiko for avskoging, Norges folkerettslige forpliktelser og handelspolitiske interesser. Jeg er opptatt av å skape forutsigbarhet både for omsettere som skal planlegge innkjøpene sine og for investorer som trenger sikkerhet for sine investeringer.

Regjeringen er opptatt av å få ned utslippene fra luftfarten ved å stimulere til bruk av de mest miljøvennlige fly- og drivstofftypene. Luftfarten er en global næring, så nasjonale tiltak må sees i sammenheng med både utviklingen i EU og globalt. Som kjent skal regjeringen legge frem en stortingsmelding om en nasjonal luftfartsstrategi til høsten. Der skal vi blant annet vurdere om det er behov for nye statlige luftfartsspesifikke tiltak for å kutte utslipp

fra luftfarten, og eventuelt hvordan slike tiltak kan innrettes.

Det er viktig å ha et godt faglig grunnlag når vi gjør justeringer. Departementet vil vurdere Miljødirektoratets

utredning når den leveres i juli. Deretter vil et eventuelt forslag til økt omsetningskrav sendes på offentlig høring og varsles før en mulig opptrapping, slik at omsetterne får anledning til å planlegge innkjøpene sine.

SPØRSMÅL NR. 1968

Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 10. mai 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere, og er det mulig juridisk, å fjerne unntaket fra deponiforbudet for gipsavfall der det er tilgang til industrielle gjenvinningsløsninger innenfor en viss transportavstand?

BEGRUNNELSE:

I dag har flere deponier tillatelse til å deponere gips, til tross for at det er etablert to konkurrerende industrielle gjenvinningsanlegg for gips på Holmestrand og Fredrikstad.

Gipsgjenvinnerne rapporterer at de mottar mye gipsavfall fra Bergen og Trondheim, i tillegg til Østlandet. De mottar også noe gipsavfall fra byer som Tana og Tromsø i de nordligste delene av landet. Men på grunn av lang avstand til gjenvinningsanlegg, deponeres mesteparten av gipsavfallet som leveres til deponier i Nord-Norge.

Det er et stort potensiale for bruk av resirkulert gips i for eksempel bygg- og anleggsbransjen, og det er grunn til å tro at det vil bli et større marked for gjenvunnet gips i årene fremover. Skal Norge nå våre mål om kildesortering av bygg- og anleggsavfall, kan det være behov for å gjennomgå dagens unntak fra deponiforbudet, og fjerne unntak for fraksjoner der det i dag finnes industrielle gjenvinningsløsninger.

Samtidig er det behov for å ta hensyn til prosjekter i de nordligste delene av landet som har relativt små volum gipsavfall, og har lengre transportavstand til materialgjenvinningsanleggene på Østlandet.

Svar:

Jeg er helt enig i at det er viktig å jobbe for økt materialgjenvinning av avfall, også på dette området.

En slik vurdering som representanten etterspør er allerede satt i gang. Klima- og miljødepartementet ba i 2020

Miljødirektoratet utrede og vurdere tiltak og virkemidler for økt materialgjenvinning av gips, herunder vurdere et deponiforbud mot gipsavfall. Miljødirektoratets frist for å levere oppdraget til departementet er oktober 2022.

Utredningen vil blant annet gi svar på om det vil være mulig å endre deponiregelverket slik at adgangen til å deponere gips som er egnet for materialgjenvinning begrenses. Om det vil være mulig å knytte et unntak til avfallsbesitters geografiske plassering i forhold til aktuelle materialgjenvinningsanlegg, vil være en del av utredningen.

Departementet vil gå nærmere inn i disse problemstillingene når Miljødirektoratet har svart på oppdraget.

SPØRSMÅL NR. 1969**Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 12. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om bekymringen for den videre fremtiden for Nasjonal kompetansetjeneste for påvisning av antibiotikaresistens (K-res) ved UNN, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at det fortsatt skal være sterke fagmiljøer på antibiotikaresistens (AMR) som kan være både nasjonalt og internasjonalt ledende?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i papirutgaven av Nordlys tirsdag 3. mai med overskriften «Usikker framtid for kompetansesenter ved UNN: Frykter «ryddejobb».

Antibiotikaresistens (AMR) blir kalt for «helsetjenestens klimakrise». Ifølge tall fra WHO dør minst 700 000 mennesker hvert år av sykdom som er motstandsdyktig mot antibiotika. Hvis det ikke utvikles nye typer antibiotika, og hvis antibiotikaresistensen øker, vil dette tallet øke dramatisk, og selv de enkleste infeksjoner kan i verste fall bli dødelige.

Norge trenger å ha gode fagmiljøer på AMR. Nasjonal kompetansetjeneste for påvisning av antibiotikaresistens (K-red) ved UNN anses for å være både nasjonalt og internasjonalt ledende i påvisning og karakterisering av antibiotikaresistens hos utvalgte sykdomsfremkallende bakterier. Nå frykter fagmiljøet ved UNN for fremtiden til K-res på grunn av omorganisering i nasjonale kompetansetjenester, blant annet hvordan disse finansieres.

Svar:

Jeg vil innledningsvis slå fast at jeg er helt enig med representanten Erlend Svardal Bøe i at det er viktig å ha gode fagmiljøer innen antibiotikaresistens (AMR), da antibiotikaresistens er en av de største helseutfordringer vi står overfor fremover. Dette er også en viktig grunn til at det over tid er etablert flere tjenester som er rettet mot både spesialist- og primærhelse-tjenesten ved siden av funksjoner tillagt Folkehelseinstituttet.

Spørsmålet til representanten er knyttet til den nasjonale kompetansetjenesten for påvisning av antibiotikaresistens ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN HF). Nasjonale kompetansetjenester inngår i det forskriftsfestede systemet for godkjenning av nasjonale tjenester. Formålet til nasjonale kompetansetjenester i spesialisthelsetjenesten er å bygge opp og spre kompetanse i alle helseregioner innen kompetansesvake områder innenfor en avgrenset tidsperiode. For å sikre et mer

dynamisk system har det vært nødvendig å konkretisere tidsperioden som nasjonal kompetansetjeneste til hhv. 5 eller 10 år. Samtidig legges det til rette for at tjenestene kan videreføres som kvalitet- og kompetansenettverk, senter eller annen form, men da utenfor det forskriftsregulerte systemet for nasjonale tjenester. Endringene ble presentert i kap. 732, post 78 i statsbudsjettet for 2021 (Prop. 1 S (2020–2021)), og har sin bakgrunn i en evaluering av systemet i 2018 og en innspillsrunde på nett til Helse- og omsorgsdepartementet i 2019.

De regionale helseforetakene (RHF-ene) er i oppdragsdokumentet gitt i oppdrag å «følge opp endringene i system for nasjonale tjenester, jf. omtale i Prop. 1 S (2020–2021), herunder legge rammene for nasjonale kvalitets- og kompetansenettverk og etablere nasjonalt servicemiljø med regionale noder».

Midlene i statsbudsjettets kap.732, post 78 angir rammen til dagens nasjonale kompetansetjenester og til etablering av nye kompetansetjenester. Midlene kan fra 2022 også benyttes til de tjenestene som avvikles som kompetansetjeneste, men omorganiseres i annen form. RHF-ene avgjør hvordan de fordeler midlene innenfor posten.

Den nasjonale kompetansetjenesten ved UNN ble etablert i 2001 og skal derfor avvikles som nasjonal kompetansetjeneste innenfor det forskriftsfestede systemet for nasjonale tjenester. Jeg har fått vite av Helse Nord RHF at de er i dialog og prosess med UNN og kompetanstjenesten om hensiktsmessig videreføring av tjenestens fagmiljø og funksjoner.

Helse Nord RHF skriver at

«neste steg i prosessen er at K-res oppsummerer sine funksjoner, både de som har vært en naturlig del av kompetansetjenesten, men også funksjoner de har fått og tatt ansvar for i kraft av å ha en spisskompetanse».

Helse Nord RHF skriver videre at

«disse opplysningen vil bli brukt som en del av grunnlaget for å vurdere ny organisasjonsform; som nasjonalt kvalitets- og kompetansenettverk eller evt. som et nasjonalt senter (...). K-res anses for å være et godt etablert fagmiljø med høy kompetanse, som bidrar både nasjonalt og internasjonalt i det viktige arbeidet med antibiotikaresistens. Det vil derfor være sentralt at overgangen fra nasjonal kompetansetjeneste til annen organisasjonsform bidrar til å bevare og videreutvikle det som er bygget opp over mange år».

Selv om det er Helse Nord RHF som har ansvaret for prosessen overfor nasjonale kompetansetjenester i sin region, samarbeider de fire regionale helseforetakene om prosessen. I dette tilfellet samarbeider Helse Nord RHF særskilt med Helse Vest RHF som har ansvaret for Nasjon-

al kompetansetjeneste for antibiotikaresistens i spesialisthelsetjenesten (KAS). I tillegg er det ønskelig å vurdere behov for ytterligere samordning med andre tjenester innen fagområdet.

Antibiotika og antibiotikaresistens er fagområder som har og skal ha høy nasjonal prioritet. Jeg har tillit til

at Helse Nord RHF i samarbeid med de øvrige regionale helseforetakene finner gode fremtidige løsninger for den nasjonale kompetansetjenesten som kommer fagområdet til gode.

SPØRSMÅL NR. 1970

Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 10. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden kompensere kommunene for ekstrautgifter de har som følge av avtale om utvidet kompensasjon i forbindelse med koronapandemien?

BEGRUNNELSE:

Kommunesektoren har vært hardt rammet av koronapandemien. I kommunene har det blitt nedlagt en fantastisk innsats for å sikre at tjenester har blitt levert innen helse, skole og barnehage, for å nevne noe.

KS inngikk i desember 2021 en sentral avtale med arbeidstakerorganisasjonene som minst fordobler betalingen for overtidsarbeid og i mange tilfeller også av merarbeid under koronapandemien. Avtalen åpner blant annet for å bruke overtid i større grad, slik at kommunene kan mobilisere arbeidskraft. Dette fremgår av KS hjemmeside. KS skriver videre følgende:

«KS' initiativ til «koronaavtalen» bygger på tilliten til at staten dekker kommunesektorens merkostnader knyttet til koronapandemien. Avtalen hviler derfor på en forutsetning om at det er behovet for mobilisering av arbeidskraft, for å sikre tilgjengelig personell og nødvendige og forsvarlige tjenester, under den pågående koronapandemien og tilhørende vaksinerings som medfører merkostnader.

KS har fått forsikring fra flere statsråder, i flere sammenhenger og ikke minst gjennom konsultasjonsmøter om at kommunene får dekket sine kostnader knyttet til vikarbruk og overtid når dette er relatert til håndtering av pandemien. Dette er også tydelig kommunisert direkte fra regjeringen i alle møter de har hatt direkte med kommunene, for eksempel møtene som helseministeren har hatt i forkant av pressekonferansene sine om korona-tiltakene. Vi kan derfor ikke fra KS side se at usikkerhet omkring økonomisk kompensasjon skal være noen grunn til å holde igjen på bruk av avtalene for å få en så forsvarlig bemanning som mulig under rådende forhold. Arbeidsgruppen mellom regjeringen og KS som følger med kom-

munesektorens utgifter har også fått forlenget sitt mandat til ut første halvår 2022.

Kommunene fører allerede et «koronaregnskap» slik at disse kostnadene skal kunne registreres. Avtalens økonomiske elementer virker dermed inn på områder hvor kommunene allerede har merkostnader som de kan forutsette at kompenseres fullt ut.»

<https://www.ks.no/fagomrader/lonn-og-tariff/hov-edtariffavtalen/narmere-om-avtale-om-utvidet-kompensasjon-i-forbindelse-med-koronapandemien/>

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet er kjend med at KS har inngått ein sentral avtale med arbeidstakarorganisasjonane som gir auka kompensasjon for overtidsarbeid og meirarbeid under koronapandemien. Kommunal- og distriktsdepartementet har ikkje vore ein part i denne avtalen. Departementet har heller ikkje oversikt over kor mange avtalar som er inngått.

Regjeringa har vore tydeleg på at den vil stille opp for kommunesektoren med omsyn til meirutgifter og mindreinntekter knytt til korona. Arbeidsgruppa som skal kartlegge økonomiske konsekvensar av covid-19-situasjonen for kommunesektoren, har fått forlenga sitt mandat, slik at dette arbeidet omfattar kartlegging for første halvår 2022. Arbeidsgruppa skal levere ein rapport innan 1. september 2022. Denne rapporten skal innehalde arbeidsgruppa sine vurderingar og anslag for naudsynte meirutgifter og mindreinntekter for 1. halvår 2022. Etter at rapporten er levert, vil regjeringa vurdere kompensasjon til kommunesektoren.

SPØRSMÅL NR. 1971**Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 12. mai 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er forenlig med samfunnsoppdraget, slik det er definert i universitets- og høyskoleloven, at statsfinansierte universiteter og høyskoler blir pålagt gjennom å levere fordelaktig omtale for Equinor?

BEGRUNNELSE:

Equinor har i mange år, gjennom den såkalte Akademiaavtalen, hatt samarbeid med flere norske universiteter og høyskoler. I 2019 ble det undertegnet avtaler med fem universiteter og en vitenskapelig høyskole til en verdi av 315 millioner kroner.

I avtalen mellom Universitetet i Bergen (UiB) og Equinor står følgende:

«Der arbeid under denne avtalen muliggjør profilering i eksterne media skal institusjonen arbeide aktivt for å gi positiv omtale av arbeidet. Equinor skal varsles tidlig om relevante pressekonferanser og potensielle mediasaker i tilknytning til dette.»

Fire av de fem andre avtalene har lignende formuleringer, ifølge nyhetsavisen Khrono.

I universitets- og høyskolelovens § 1-1 bokstav d slås det fast at universiteter og høyskoler skal "bidra til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig utvikling".

§ 1-5 første ledd slår fast at "[u]niversiteter og høyskoler skal fremme og verne akademisk frihet".

Spørsmålsstiller har vanskelig for å se at akademiatvten mellom Equinor og utdanningsinstitusjonene er i tråd med de nevnte paragrafene.

Svar:

Universitets- og høyskoleloven slår klart fast at universiteter og høyskoler har faglig frihet og ansvar. Det følger av loven at institusjonene har et ansvar for å sikre at undervisning, forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid holder et høyt faglig nivå, og utøves i overensstemmelse med anerkjente vitenskapelige, kunstfaglige, pedagogiske og etiske prinsipper. Universiteter og høyskoler kan ikke gis pålegg eller instruksjoner om læreinnholdet i undervisningen og innholdet i forskningen eller i det kunstneriske og faglige utviklingsarbeidet. Jeg legger til grunn at institusjonene forvalter sitt samfunnsoppdrag på en måte vi som samfunn kan ha tillit til.

Jeg har merket meg at de institusjonene det gjelder har litt ulike vurderinger av de aktuelle formuleringene i avtalene, og at Equinor har uttalt at det er uproblematisk å fjerne formuleringene fra nåværende eller fremtidige avtaler. UiB har opplyst at de er i kontakt med Equinor for å gjøre endringer i sin avtale.

SPØRSMÅL NR. 1972**Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 20. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Ser statsråden det som sannsynlig at man kan velge nye kommunestyre i Flora og Vågsøy i 2023 dersom utredningen og lokaldemokratiet konkluderer med oppsplitting av Kinn kommune?

BEGRUNNELSE:

Statsråden meldte før påske at statsforvalteren i Vestland skulle få oppdraget med å utrede en eventuell oppsplitting av det som har blitt kalt Norges rareste kommune, Kinn. Tidsaspektet i denne utredningen er kritisk med hensyn til det kommende lokalvalget.

Svar:

Statsforvaltaren i Vestland fekk 16. mai oppdrag om å greie ut deling av Kinn kommune, i tråd med søknaden frå kommunestyret i Kinn. Eg har og sendt brev til Kinn kommune om saka. Statsforvaltaren har fått frist til 5. august 2022 med å ferdigstille og oversende til Kinn kommune eit kunnskapsgrunnlag om konsekvensar av ei deling av kommunen.

Det går fram av breva at dersom Kinn kommune ønskjer at ei eventuell deling skal kunne bli vedtatt i tide til at dei to nye kommunane kan tre i kraft frå 1. januar 2024,

må kommunestyret handsame delingsspørsmålet seinast 1. september 2022. Dersom kommunestyret ønskjer meir tid til å handsame saka, vil det ikkje vere mogleg å gjennomføre ei eventuell deling frå 1. januar 2024.

For å få til ei eventuell deling frå 1. januar 2024, er det naudsynt at Kinn kommune blir delt etter kommunegrensene til dei tidlegare kommunane Flora og Vågsøy. I tillegg er det naudsynt at kommunestyret treffer vedtak om namn på dei nye kommunane samtidig som det tek stilling til delinga. Dette av omsyn til dei tekniske førebuingane som må vere på plass fram mot valet hausten 2023.

SPØRSMÅL NR. 1973

Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 10. mai 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 505 av 1. mars 2016?

BEGRUNNELSE:

I 2016 vedtok Stortinget i anmodningsvedtak nr. 505 at irakere som har oppholdstillatelse i Norge til tross for kjent identitetstvil, og som ønsker å bli norske statsborgere, skulle kunne søke om å delta i et identitetsavklaringsprogram. Programmet ble iverksatt i 2019. De som ønsket dette kunne søke om å delta frem til 01.09.2020.

Det har nå gått seks år siden Stortinget vedtok dette. I utgangspunktet var det rundt 1000 mennesker dette gjaldt. I 2021 var det fremdeles veldig mange som ventet på å få sin identitet kartlagt og avklart. Dette er mennesker som i seks år har fått livene sine satt på vent. Mennesker som i praksis lever uten gyldige identitetspapirer som bekrefter deres identitet. Det går ut over familiene og deres nære også. De kan ikke reise ut av landet og mange har opplevd store utfordringer med det som kan betegnes som «enkle» ting, som å skaffe seg Bank-ID. Påkjenningen de opplever fører til usikkerhet og psykiske problemer. Mange av dem har bodd i Norge lenge. De har ventet nesten like mange år på å få identitetene sine kartlagt som kravet for å få norsk statsborgerskap. Men det kan de menneskene dette gjelder ennå bare drømme om. De lever fremdeles i limbo, enda dette skulle være en prioritert utlendingsforvaltningen.

Det haster å få fortgang i å løse disse sakene. Da et lignende skriftlig spørsmål ble stilt i fjor pekte den daværende kunnskaps- og integreringsministeren på at pandemien hadde gjort det utfordrende å gjennomføre prosedyren som benyttes for verifisering av identitet. UDI skriver på sine nettsider at koronasituasjonen har skapt store, uforutsette forsinkelser i arbeidet. Nå som samfunnet er på god vei ut av Koronapandemien ønskes det svar fra statsråden på hva som gjøres for å følge opp Stortingets vedtak fra 2016.

Svar:

UDI opplyser at per 5. mai 2022 har 259 personer fått verifisert sin identitet og fått behandlet sin søknad om norsk statsborgerskap. Det gjenstår å få verifisert 373 saker. Videre har UDI 13 saker som er verifisert, men hvor de av ulike årsaker ennå ikke har kunnet ferdigstille

søknad om identitetsendring og statsborgerskap. UDI opplyser at de prioriterer sakene, slik de er instruert om av departementet, men at de er avhengig av prosedyrene rundt verifiseringene for å kunne ferdigstille søknadene om norsk statsborgerskap.

Det er fortsatt utfordrende å gjennomføre prosedyrene som benyttes for verifisering av identiteten til deltakerne i identitetsavklaringsprogrammet for irakere. Dette skyldes omstendigheter som i all hovedsak ligger utenfor utlendingsforvaltningens kontroll. Pandemien var en av omstendighetene som gjorde at arbeidet ble vanskeligere, men ikke den eneste.

Jeg har stor forståelse for at den lange ventetiden er krevende for dem som deltar i identitetsavklaringsprogrammet og vil understreke at arbeidet er prioritert av ut-

lendingsmyndighetene. Norske myndigheter løfter saken med kurdiske selvstyremyndigheter jevnlig og vil fortsette med det fremover på ulike nivåer.

SPØRSMÅL NR. 1974

Innlevert 3. mai 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 11. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener justisministeren i lys av EMD dommen «Case of Lacatus v. Switzerland» at det må foretas en ny vurdering av om Politiloven § 14 første ledd nr. 8 er i samsvar med Norge sine forpliktelser etter den Europeiske menneskerettighetskonvensjon?

BEGRUNNELSE:

Politoloven § 14 første ledd nr. 8. gir adgang til kommunale tiggeforbud. Dette alternativet ble tilføyd i 2014, jf. Prop. 83 L (2013–2014).

Lovligheten av et forbud mot tigging ble vurdert opp mot menneskerettighetene, og departementet fant at forslaget ikke var i strid med EMK. Det ble vist til at det ikke fantes praksis fra EMD som var direkte relevant for et forbud mot eller regulering av tigging.

I januar 2021 ble Sveits felt i EMD for brudd på EMK for å straffeforfølge tiggere, <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6910043-9279633>. EMD slår fast at tigging for enkelte er livsgrunnlaget for mennesker i en sårbar situasjon som da har en rett, iboende i menneskeverdet, for å kunne forsøke å møte sine grunnleggende behov ved å be om penger ved å tigge.

EMD konstaterte krenkelse av Artikkel 8 – retten til respekt for privatliv og familieliv. I departementets vurdering av det norske tiggeforbudet jf., Prop. 83 L (2013–2014). vurderes bare lovligheten opp mot artikkel 10 som beskytter retten til ytringsfrihet og ikke særskilt artikkel 8.

I politidirektoratets rundskriv, jf. RPOD-2018-2 § 2-4, er det regulert hvordan de lokale hjemlene for tiggeforbud skal utformes. Politiloven § 30 setter straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder for den som overtrer bestemmelser gitt i medhold av § 14. Dette medfører i likhet med de sveitsiske reglene at en person som tigger kan bøtelegges eller fengsels for å tigge dersom det foreligger et kommunalt tiggeforbud.

I lys av denne dommen er det gode grunner som taler for at den norske bestemmelsen også er i strid med EMK. Det vil dermed være naturlig med en ny vurdering av Politiloven § 14 første ledd nr. 8 som en konsekvens av at EMD har fastslått at slike bestemmelser kan innebære en krenkelse av menneskerettighetene.

Svar:

Den nevnte dommen inneholder omfattende beskrivelser og interessante drøftelser av hvordan europeiske land utformer og håndhever forbud mot tigging. Domstolen understreker at nasjonale domstoler må foreta grundige vurderinger av den konkrete situasjonen ved håndheving av overtredelser.

I den aktuelle saken fra Sveits var det gitt en høy bot som vedkommende ikke var i stand til å betale, og som førte til at personen måtte sone en subsidiær fengselsstraff. Straffereaksjonen ble ikke ansett som forholdsmessig ut fra formålet med forbudet.

I Prop. 83L (2013-2014), som foreslo adgangen til innføring av lokale forbud mot tigging, heter det:

«I de kommuner det vedtas å forby eller regulere tigging, vil man forvente at politiet regelmessig griper inn overfor tigging i strid med bestemmelsene ved å be personer som tigger om å stanse sin virksomhet, eventuelt bortvise dem fra stedet de oppholder seg.»

En håndhevingspraksis i samsvar med de nevnte forutsetninger, antas å være i samsvar med våre forpliktelser etter den europeiske menneskerettskonvensjonen.

Dommen er likevel en nyttig påminnelse om den dynamiske rettsutviklingen i spenningsfeltet mellom menneskerettighetene og forbud mot tigging. Det nødvendigvis gjør at vi følger utviklingen nøye fremover.

SPØRSMÅL NR. 1975**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 10. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselministeren sørge for at pengebruken og overføringane frå regjeringa vert prioritert til Nye veier AS innan samferdsel i Møre og Romsdal, slik at ein sikrar rask gjennomføring av prosjekta på E-136 eksportvegen?

GRUNNGJEVING:

Den siste tida har vi ved fleire høver sett ulike representantar frå regjeringa uttalt at samferdselsprosjekt må utsettast, nedskaleras eller kuttast ut. Dette er begrunna i at dei meiner det er fare for inflasjon og oppheiting av økonomien dersom ein ikkje tar ned pengebruken i budsjettet.

Samtidig ser vi at samferdselsministeren fortsatt lar Statens vegvesen fortsette å planlegge gigantprosjekt til titals på titals milliard kroner, som også vil fyke til himmels kostnadmessig med bakgrunn i den ekstreme kostnadsveksten.

Døme på dette er den greinalause Møreaksen i Møre og Romsdal, eit prosjekt folket og store delar av næringslivet heller ikkje vil ha.

Her har Statens vegvesen i ei årrekke prioritert opp Møreaksen på bekostning av den toppprioriterte E-136 eksportvegen. I ein situasjon der regjeringa signaliserar mindre pengebruk innan samferdsel, burde i så fall mindre "gryteklare" prosjekt blitt prioritert. Dette er prosjekt som ikkje vil påføre press i økonomien om desse blir gjennomført. I Møre og Romsdal har E-136 frå Ålesund til Innlandet grense vorte prioritert som nr. 1 i snart 30 år, av både fylkekommunen men også samtlige kommunar i fylket samt næringslivet. Det er Nye veier as som no har fått ansvaret for E-136 Romsdalen, og mange ventar no på at prosjekta vert sett i gang. Vi ser også at Nye Veier as også utsett byggjestart på ulike prosjekt med bakgrunn i den ekstreme prisveksten bransjen opplever. På E-136 Romsdalen står krabbefelt ved Brustugelia til Innlandet grense ferdig prosjektert og byggjeklar. Dette prosjektet må settast i gang straks, og regjeringa må også sørge for nødvendig pengetilførsel til Nye Veier as, dersom dette er nødvendig.

Svar:

Eg viser til Prop. 78 S (2021-2022) om økonomiske tiltak som følgje av krigen i Ukraina. Norsk økonomi er no i ein høgkonjunktur, med utsikter til aukande lønns- og prisvekst og renteoppgang. Auka offentleg pengebruk i ein situasjon med høy aktivitet i økonomien og mangel

på tilgjengelege ressursar, vil forsterke presset på prisar og lønningar.

Eg meiner det er viktig å bidra til å skape tryggleik i ei uroleg tid, men dette må skje gjennom ansvarlege prioritering og ikkje gjennom garantiar om oppstart av store samferdselsprosjekt.

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) blei det lagt opp til at regjeringa tek sikte på ei gradvis innfasing av ressursane i planen. Ressursbruken i det enkelte budsjettår vil bli tilpassa det samla økonomiske opplegget i statsbudsjettet, innanfor rammene som følgjer av handlingsregelen og tilstanden i norsk økonomi. Det heiter også at endringar i det budsjettmessige handlingsrommet framover vil kunne påvirke innfasing og gjennomføring av planen.

Vi ser no kvifor dette er ein viktig premiss i NTP og det er derfor eg har sagt at vi må sjå på prioriteringane våre på nytt, også innanfor samferdselssektoren. Stortinget har vidare bedt om ein gjennomgang av vegporteføljen i Nasjonal transportplan fram mot 2023-budsjettet. Regjeringa vil kome tilbake til Stortinget med denne gjennomgangen. Prop. 1 S (2022-2023) vil innehalde regjeringa sitt forslag til ressursbruk i samferdselssektoren i 2023. Som kjend ligg det i Nye Veier AS' modell at dei sjølv vurderer rekkjefølgje og oppstart for sine prosjekt innanfor dei fastsette økonomiske rammene for selskapet. For Statens vegvesen vil budsjettforslaget vise kva prioriteringar regjeringa gjer når det gjeld anleggsstart, førebuing for anleggsstart og vidare planlegging av store prosjekt.

Eg vil ikkje no gi noko garanti til planlagde prosjekt om at dei ikkje kan bli aktuelle å vurdere på nytt under arbeidet med å prioritere offentleg ressursbruk innanfor ei samla ansvarleg økonomisk ramme.

SPØRSMÅL NR. 1976**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 11. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram detaljert berekningsgrunnlag for kostnadane i kring Møreaksen trinn 1, gjeldande spesielt for entrepriser for alt av byggjematerialer, spesielt stål, betong, sprengstoff, bygg og annlegssektoren samt transportsektoren generelt som økonomisk vurderingsgrunnlag for dette gedigne prosjektet til mange titals milliard kroner?

GRUNNGJEVING:

Statens vegvesen legg no fram til behandling bompengeproposisjon for ferjefri E-39 prosjektet Møreaksen del 1. I saka som er sendt til behandling i kommunane og i fylket er det lagt til grunn eit kostnadsestimat på 18,7 milliard kr, noko som er 1 milliard kr høgare enn tidligare annslag. Dette er begrunna i auka "marknadsrisiko" etter blant anna pandemi og krig.

Prosjektet har med andre ord ikkje overhode teke inn over seg eller berekna inn den ekstreme faktiske kostnadsveksten ein ser med bakgrunn i skyhøge stål, betong, sprengstogg, alt av byggjematerialer, transport og gjeldande for bygg og annleggsbransjen generelt. Det blir no hevda at prissveksten berre innan transport er på 11 %, og for stål så mykje som 50-70 %, dersom ein i det heile tatt får fatt i dette.

Statens vegvesen legg altså fram bompengeproposisjon og sak til behandling i kommunar og fylke, utan at KS2 er gjennomført, og kvalitetsikra ang kostnadar, gjennomføring og prosjektering. Mykje tyder på at dette er kun for å "maskere" dei faktiske forholda i saka, der dette prosjektet raskt kjem til å måtte bli bortimot dubla kostnadmessig for ein eventuell byggjestart. Såleis må også ein eventuell bompengeproposisjon ta inn over seg dei faktiske forholda ang. reell prisvekst, og ikkje berre "marknadsrisiko". Her snakkar ein ikkje om marknadsrisiko men det faktum at absolutt alt av byggjematerialer til samferdsel vil bli betydeleg høgare framover.

Svar:

Eg legg til grunn for mitt svar at representanten med «Møreaksen trinn 1» syner til det framlagde forslaget frå Statens vegvesen for eit bompengeplegg for «E39 Ålesund-Molde, trinn 1 Vik-Molde».

Statens vegvesen har i samband med framlegginga av forslag til bompengeplegg utarbeida ei oppdatert usikkerheitsvurdering av kostnaden for trinn 1 Vik-Mol-

de, noko som har resultert i ein kostnadsauke på om lag 1 milliard kroner. Kostnadsauken er hovudsakeleg knytt til usikkerheit i bygge- og anleggsmarknaden medrekna usikkerheit knytta til materialkostnadar. Å gjere ei usikkerheitsvurdering av kostnadselementane og usikkerheitsfaktorane som påverkar prosjektet, er den metoden Statens vegvesen nyttar seg av ved utarbeiding av kostnadsoverslag.

Den eksterne kvalitetssikringa (KS2) av statlege investeringsprosjekt over 1 milliard kroner skal vurdere om prosjektet kan gjennomførast innanfor dei økonomiske rammene og andre føringar som er lagt for det aktuelle prosjektet. Bompengeplegget vil vere ei føring som er viktig for finansieringa. Tidspunkt for KS2 av bompengeprosjekt inntreff vanlegvis etter at bompengeplegget har vore til lokalpolitisk behandling og før Stortinget behandlar bompengeproposisjonen. For å oppretthalde ein god framdrift i prosjektet, er det i dette prosjektet avklåra å sette i gang KS2 før lokalpolitisk behandling av bompengeplegget, med forutsetning om at vedtaka føreligg i løpet av sommaren, det vil seie heilt i oppstartsfasen av KS2.

Statens vegvesen har gjennomført grundig planlegging og berekna kostnadane i tråd med dei retningslinjene som føreligg for slike prosjekt. Dei kostnadane som er synleggjort i den dokumentasjonen som er oversendt Samferdselsdepartementet som grunnlag for KS2-prosessen, er basert på dei prisane ein kjenner i dag og ei fagleg vurdering av prisutviklinga framover så langt det let seg gjera. Ein er på det reine med den usikkerheita som ligg føre no, med risiko for prisauke på ei rekke innsatsfaktorar. Det er grunnen til at avsetninga til å ta omsyn til denne usikkerheita er auka.

Statens vegvesen fylgjer dei statlege retningslinjene for KS2-prosessen som tilseier at det gjennomførast ein felles prosess for kvalitetssikring av styringsgrunnlaget med kostnadsoverslag og bompengegrnlaget. I og med at dette prosjektet også omfattar eit delprosjekt på fv. 662, er det avklart med Møre og Romsdal fylkeskommune at også fylkesvegdelene tas inn i KS2-prosessen som er gjort rede for ovanfor.

SPØRSMÅL NR. 1977**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 11. mai 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Kan landbruksministeren legge til rette, på permanent basis for at egg som er for gamle til å benyttes til ferskt konsum, kan selges til foredlingsindustrien med en prisnedskrivning som gjør at dette vil være et mer opplagt valg for industrien å benytte seg av, fremfor eggene benyttes til mindre høyverdige formål?

BEGRUNNELSE:

Markedet for egg i Norge er cirka 66-70 000 tonn. Av dette går i underkant av 50 000 tonn ut i dagligvaremarkedet til konsum. Ca. 6 000- 9 000 tonn selges direkte fra bonde til forbruker. I tillegg går 8- 10 000 tonn til eggproduktfabrikkene, hvorav én DAVA Foods i Larvik.

Norge har i flere år slitt med en overproduksjon av egg som presser lønnsomheten for eggprodusentene. Nortura har, som markedsregulator, iverksatt flere tiltak for å balansere markedet uten at man kan si at det har blitt friskmeldt. Noen av de iverksatte tiltakene er gode både for landbruk og forbruker, som tiltak for å fremme de positive sidene ved egg og dermed øke konsumet. Mens andre tiltak er negative både for omdømmet til norsk landbruk og for bondens økonomi. Markedsregulator for egg har i år søkt om, og fått lov til, av Omsetningsrådet å destruere inntil 200 tonn egg fordi de er blitt for gamle til å inngå i verdikjeden for menneskemat. Dette en sløsing med verdier, ressurser og mat som Høyre mener er uakseptabel, all den tid disse eggene kan brukes på andre måter.

Vi ser samtidig at markedsregulator har fått anledning til å selge inn til 400 tonn egg til redusert pris til industrielle formål der sluttproduktene ender i den ordinære matvarekjeden. Dette tiltaket er et skikkelig «kinderegg»; det reduser eggsektorens importbehov, er billigere for norske bønder, bedre for klima og miljø og kutter matsvinnet og den miljøbelastningen det innebærer.

Svar:

Prognoser fra markedsregulator Nortura for 2022 viser et overskudd på 1 600 tonn konsumegg før det er gjennomført markedsbalanseringstiltak. Det viktigste tiltaket er produksjonsregulering gjennom førtidsutslakting av verpehøner, dvs. tidligere slakting av besetninger med høner i forhold til det som ville vært normalt tidspunkt for utslakting. Med dette tiltaket ble markedsbalansen på + 100 tonn egg i 2021, som tilsvarte kun 0,15 pst. av engrossalget av konsumegg i fjor. Det er med andre ord ikke noen fast

årlig tilgang på overskuddsegg til norske eggproduktfabrikker som kan dekke deres behov for råvaretilførsel.

Markedsbalanseringen for konsumegg er komplisert fordi man skal dekke innenlandsk behov ved forbrukstoppene påske, 17. mai og julesesongen med ferske norske egg. Samtidig må man også finne avsetning for eggene som produseres i resten av året. Bruk av produksjonsregulering er det mest kostnadseffektive tiltaket, fordi det er billigere med tiltak for å unngå tilbudsoverskudd jamført med å håndtere overskudd som har oppstått.

Markedsregulator og eggprodusentene legger stor vekt på å minimere kostnadene med overproduksjon av egg. Dersom omfanget av den årlige produksjonsreguleringen skulle reduseres, for dermed å skape et tilbudsoverskudd av egg som kan selges til eggprodukt-fabrikkene, ville dette innebære økte kostnader i markedsbalanseringen som måtte dekkes av norske bønder gjennom høyere omsetningsavgift.

Det kan imidlertid oppstå særlige situasjoner som påvirker markedsbalansen. Både i 2020 og 2022 medvirket koronapandemien til overskudd av konsumegg fordi deler av det normale markedsgrunnlaget for egg falt bort. Det ble da behov for å gjennomføre særskilte tiltak som billigsalg av egg og salg til miljøfôr til dyr. Det kan ikke forventes at markedsregulator skal kunne forutse slike hendelser, og det vil derfor i enkelte år kunne oppstå så store tilbudsoverskudd av egg at det blir behov for tiltak som bruk av egg til miljøfôr. Det viktige er imidlertid at behovet for avsetning av eggoverskudd til slike formål ikke er normalsituasjonen, og at det derfor ikke kan gi fast årlig grunnlag for råvaretilførselen til eggproduktfabrikkene.

Når det gjelder tilgang på råvare til f.eks. Dava Foods, kan de kjøpe egg fra eggpakkeriene som ikke inngår i eggsmvirket, de kan kjøpe egg fra markedsregulator på forsyningsplikten og de kan kjøpe egg med grunnlag i de faste importkvotene, hvor importen foregår til redusert toll.

SPØRSMÅL NR. 1978**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 11. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Finansministeren har tidligere presentert et mye omtalt regnestykke over hvor mye en typisk husholdning med to voksne og to større barn vil ha i inntekter og utgifter i 2022.

Kan statsråden legge frem et tilsvarende regnestykke for en typisk husholdning med a) én voksen, b) aleneboende, c) par med barn under seks år, d) enslige forsørgere, e) pensjonister, f) enslige pensjonister, g) studenthusholdninger, h) husholdninger med lavinntekt?

BEGRUNNELSE:

Jeg har mottatt henvendelser fra personer i andre husholdningstyper enn Vedums regnestykke tar utgangspunkt i, og som mener at regnestykket ikke er representativt for deres situasjon. Det er derfor et ønske om å få presentert beregninger for flere husholdningstyper for å synliggjøre hvordan prisveksten påvirker ulike deler av befolkningen.

Svar:

Det er 2,5 millioner ulike husholdninger i Norge. Regnestykket som det vises til i spørsmålet, gjelder for en gjennomsnittlig barnefamilie med barn i skolealder.

Hovedkonklusjonen i regnestykket vil ikke endre seg i betydelig grad selv om vi ser på en annen type husholdning. Mindre husholdninger som for eksempel par uten barn, aleneforeldre eller aleneboende vil typisk ha mindre gjeld enn i regneeksempelet jeg presenterte. De bruker også i gjennomsnitt mindre strøm, kjører mindre bil og spiser mindre mat.

Husholdninger som er i jobb, ligger an til reallønnsvekst i år. I tillegg øker sysselsettingen kraftig, noe som bidrar sterkt til vekst i husholdningenes lønnsinntekter. Detaljer rundt husholdningenes disponible realinntekt vil bli nærmere belyst i revidert nasjonalbudsjett som fremlegges 12. mai.

Husholdninger som har høy gjeld, kan oppleve at renteøkningene mer enn spiser opp reallønnsveksten, mens husholdninger med positiv netto finansformue vil oppleve at inntektene øker som følge av høyere rente.

Fasiten på hvordan dette vil slå ut kjenner vi ikke før året er omme. Men det endrer ikke poenget beregningen er ment å illustrere: En brattere renteoppgang vil føre til økte kostnader for svært mange familier i Norge. Derfor må vi vise disiplin og holde igjen på den offentlige pengebruken i en situasjon med mangel på arbeidskraft og tiltakende inflasjon. Det er vårt viktigste bidrag til en trygg økonomi.

SPØRSMÅL NR. 1979**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 10. mai 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil ministeren iverksette tiltak for at politiets utlendingsenhet prioriterer opp verifiseringen slik at det sikres fortgang i saksgangen vedrørende identitetsavklaringsprogrammet for kurdere fra Irak?

BEGRUNNELSE:

Det er 6 år siden Stortinget vedtok anmodningsvedtak nr. 505 om identitetsavklaringsprogrammet den 01.03.2016.

Høsten 2017 ble verifiseringsmetode utprøvd av UDI og PU og det ble også gjennomført et pilotprosjekt våren 2018 som var vellykket. Flesteparten av kurderne som kom til Norge i perioden 1999-2000 har nå over tjue års botid i Norge. Mangelen på gyldige identitetsdokumenter skaper store vanskeligheter for dem i hverdagen. Mange får ikke bankkort. Mange får ikke pass og kan ikke besøke familie.

I instruks av 12.04.2019 ble UDI instruert om å iverksette identitetsavklaringsprogrammet. I samme instruks fremkommer det følgende:

«UDI instrueres om å tilrettelegge for en rask avvikling av identitetsavklaringsprogrammet. I tilfeller der en søker får verifisert en helt ny identitet skal UDI også prioritere å behandle sak om identitetsendring. UDI skal prioritere behandlingen av søknadene om statsborgerskap.»

Denne instruksjonen synes ikke å ha blitt fulgt opp.

Dette gjelder både avviklingen av verifiseringen i identitetsavklaringsprogrammet og også etterfølgende behandling av søknaden om statsborgerskapssøknaden. Programmet ble igangsatt 01 mai 2019. Flere har ventet flere år på å få avgjort sin søknad.

UDI har informert om at sakene har tatt lang tid, på grunn av utbruddet av Covid 19. På UDI nettsider uttaler UDI: «koronasituasjonen skapt store, uforutsette forsinkelser i arbeidet.» Reiserestriksjonene som følge av dette utbruddet kom først i mars 2020, det vil si 10 måneder etter at identitetsavklaringsprogrammet oppstart, det antas at de fleste søkere i perioden mai-oktober således allerede var verifisert mars 2020.

For de menneskene som lever i usikkerhet synes saken slik at Politiets utlendingsenhet arbeider med verifisering, og at UDI behandler statsborgerskap søknaden etter at identiteten har blitt verifisert av Politiets utlendingsenhet. Både Departementet og UDI har informert deltakerne fra identitetsavklaringsprogrammet om at saken har blitt prioritert. Så det synes som at stillstanden kan skyldes

at politiets utlendingsenhet nedprioriter verifiseringen. Dersom så er tilfelle vil ministeren sikre fortgang i prosessen slik at de som har levd i over tjuen år i Norge endelig kan få statsborgerskapet de har ventet i altfor lang tid på.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av i dag på spørsmål nr. 1973 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanten Tobias Drevland Lund, hvor jeg har svart følgende:

«UDI opplyser at per 5. mai 2022 har 259 personer fått verifisert sin identitet og fått behandlet sin søknad om norsk statsborgerskap. Det gjenstår å få verifisert 373 saker. Videre har UDI 13 saker som er verifisert, men hvor de av ulike årsaker ennå ikke har kunnet ferdigstille søknad om identitetsendring og statsborgerskap. UDI opplyser at de prioriterer sakene, slik de er instruert om av departementet, men at de er avhengig av prosedyrene rundt verifiseringene for å kunne ferdigstille søknadene om norsk statsborgerskap.

Det er fortsatt utfordrende å gjennomføre prosedyren som benyttes for verifisering av identiteten til deltakerne i identitetsavklaringsprogrammet for irakere. Dette skyldes omstendigheter som i all hovedsak ligger utenfor utlendingsforvaltningens kontroll. Pandemien var en av omstendighetene som gjorde at arbeidet ble vanskeligere, men ikke den eneste.

Jeg har stor forståelse for at den lange ventetiden er krevende for dem som deltar i identitetsavklaringsprogrammet og vil understreke at arbeidet er prioritert av utlendingsmyndighetene. Norske myndigheter løfter saken med kurdiske selvstyremyndigheter jevnlig og vil fortsette med det fremover på ulike nivåer.»

SPØRSMÅL NR. 1980

Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 13. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å forenkle reglene for merverdiavgift for kultursektoren, ev. foreta en ny utredning om kulturmomms?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har behandlet Prop. 119 LS (2009–2010), Innst. 344 L (2009–2010) om endringer i merverdiavgiftsloven mv. (utvidet avgiftsplikt på kultur- og idrettsområdet). Dette var en oppfølging av NOU 2008:7 Kulturmommsut-

valget — Utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget på kultur- og idrettsområdet.

I kapitlet om hovedproblemstillinger i NOUen står det blant annet (etter en beskrivelse av det da kompliserte regelverket:

«En slik utvikling er uheldig og taler for å utrede et mer forutsigbart og enkelt regelverk.»

I innstillingen fra Stortinget står det:

«Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre vil understreke viktigheten av gode og forutsigbare rammer, for å sikre et mest mulig levende kultur- og idrettsliv. Disse

medlemmer er av den oppfatning at regjeringens proposisjon innebærer en unødvendig komplisering av systemet, som også bidrar til å gi dårligere rammevilkår for sektoren.»

Stortingets familie- og kulturkomite var denne uken på besøk i Bergen. Der har følgende gått sammen om et innspill om kulturmomsten: organisasjonene Brak (musikk), Proscen (scenekunst), Visp (visuell kunst), Design Region Bergen (design), Vestnorsk filmsenter (film), Noneda (spill), Tekstallianse (litteratur) og Kultur Vest (institusjoner). De beskriver et unødvendig komplisert system, hvor for eksempel et kulturhus kan ha «et helt A4-ark fullt av ulike momsnøkler for ulike arealer i huset».

Videre skriver de også at:

«Vi trenger nå en ny utredning som tar innover seg konkurransevriddningen, ressursbruken og offentlige tilskudd som tar en sving innom kulturfeltet før det går rett tilbake i statskassen som moms.»

Hverken kulturlivet eller myndighetene kan være interessert i at regelverket er unødvendig komplisert.

Svar:

Merverdiavgiften er en skatt på det innenlandske forbruket av varer og tjenester. Næringsdrivende og offentlig virksomhet krever opp merverdiavgift for staten ved omsetning av avgiftspliktige varer og tjenester, og kan fradragføre merverdiavgift som påløper ved anskaffelser som er til bruk i den avgiftspliktige virksomheten. Fradragretten skjermer produsenten av avgiftspliktige varer og tjenester fra merverdiavgiftskostnader.

Merverdiavgiften er en viktig inntektskilde for staten og er med på å gi økonomisk handlingsrom, blant annet for tildelinger til kultursektoren. De samfunnsøkonomiske kostnadene ved merverdiavgiftsbeskatningen er relativt lave sammenliknet med f.eks. skatt på arbeid. I dette ligger at merverdiavgiften i liten grad medfører samfunnsøkonomisk effektivitetstap og at merverdiavgiften også er relativt enkel å administrere og forvalte, både for virksomhetene og for Skatteetaten. Hensikten med merverdiavgiften er således å finansiere velferdsstaten. Støtte til ulike formål bør skje på budsjettets utgiftsside.

Målet om å effektivt beskatte det innenlandske forbruket av varer og tjenester, herunder med lave administrative kostnader, tilsier færrest mulige satser og unntak fra den generelle merverdiavgiftsplikten. Unntak fra avgiftsplikt medfører at det heller ikke er fradragrett for merverdiavgift på anskaffelser til slik virksomhet. Virksomheter som både har avgiftspliktig og unntatt omsetning vil dermed måtte ta stilling til om anskaffelser helt eller delvis er til bruk for andre formål enn den avgiftspliktige virksomheten.

Dagens merverdiavgiftsregler på kulturområdet er et resultat av omfattende vurderinger av de ulike hensynene som gjør seg gjeldende på området, se særlig Prop. 119

LS (2009–2010) og Innst. 344 L (2009–2010). Målet om effektivitet, herunder å begrense de administrative kostnadene, var sentralt i dette lovarbeidet.

Det er flere hensyn som ligger til grunn for at det i kultursektoren fortsatt er til dels omfattende unntak fra den generelle merverdiavgiftsplikten, og også ulike merverdiavgiftssatser. Jeg ser at både ulike satser og ikke minst unntakene fra merverdiavgiftsplikt, påfører enkelte aktører administrativt merarbeid sammenliknet med om virksomhetene fullt ut var merverdiavgiftspliktige med én sats. Dette gjelder ikke minst kulturhusene som stortingsrepresentanten Hjemdal har omtalt i sitt spørsmål, da disse gjerne brukes til flere formål både innenfor og utenfor merverdiavgiftssystemet.

Regelendringene i kjølvannet av Kulturmomsutvalget bygde på et solid grunnlag, og jeg har ikke planer om å sette ned noe nytt utvalg for en fornyet gjennomgang av merverdiavgiftsreglene for denne sektoren nå. Merverdiavgiften omfattes imidlertid av mandatet til det nedsatte skatteutvalget, som skal foreta en helhetlig gjennomgang av skattesystemet. Eventuelle anbefalinger fra utvalget vil bli nøye vurdert.

Stortingsrepresentanten Hjemdal referer i sitt spørsmål et utsagn om «... offentlige tilskudd som tar en sving innom kulturfeltet før det går rett tilbake i statskassen som moms.». Jeg gjør derfor oppmerksom på at merverdiavgiftsplikt for flere aktører på kulturområdet innebærer økte inntekter for dem, ved at den inngående merverdiavgiften de får fradragført overstiger den utgående avgiften. For eksempel ble det budsjettert med et provenytap på 235 mill. kroner ved innføring av merverdiavgift for museene. Provenytapet for staten motsvares av en tilsvarende gevinst for museene. I høringen av Kulturmomsutvalget var det flere som påpekte at en bred merverdiavgiftsplikt kan forsterke konkurransevriddningene mellom de som mottar offentlig støtte og private aktører som i liten grad mottar støtte.

SPØRSMÅL NR. 1981**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 23. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Dubai er et skatteparadis hvor rike, kriminelle, korrupte politikere og andre kan skjule unna verdier fra hjemlandenes myndigheter og offentligheten. En dokumentlekkasje nylig publisert gir grunn til å frykte at kriminelle nordmenn skjuler penger gjennom eiendomsinvesteringer i Dubai.

Vil regjeringen ta initiativ til forhandlinger om utleverings- og inndragningsavtale med Dubai for å begjære utlevert ettersøkte og dømte, og for å kunne ta beslag og inndra verdier som holdes skjult?

BEGRUNNELSE:

Denne uka publiserte mer enn 20 internasjonale medier publiserer i dag resultatet av et journalistisk samarbeid om Dubai-lekkasjen, ledet av E24. Det lekkede materiale er fra 2020 og ble gitt til E24 av den amerikanske forskningsstiftelsen Center for Advanced Defence Studies (C4ADS).

Lekkasjen omfatter 274 000 privatpersoner og selskaper fra 197 stater og jurisdiksjoner, som er registrert med til sammen 800 000 eiendommer i Dubai. 374 eiendommer i Dubai kan knyttes til Norge. Verdien av eiendommene er anslått til over en milliard kroner.

Undersøkelser E24 har gjort viser at kun et fåtall, 1 av 5, av nordmennene med eiendom i Dubai, oppgir eiendommen til norske myndigheter, og dømte og etterlyste personer med norsk bakgrunn er registrert som eiere av til sammen 48 eiendommer.

Norge har per i dag ingen utleveringsavtale eller inndragningsavtale med Dubai. Uten det vil en ikke kunne sikre at personer etterlyst i Norge og internasjonalt vil kunne bli arrestert av lokale myndigheter, og begjært utlevert. Heller ikke at det er mulig å ta beslag og inndra verdier som holdes skjult av kriminelle.

Svar:

De Forente Arabiske Emirater og Norge er part til flere multilaterale FN-konvensjoner som bl.a. regulerer utlevering og internasjonalt rettslig samarbeid. Dette gir norske myndigheter grunnlag for å begjære kriminelle utlevert med sikte på strafforfølgning eller straffullbyrding, samt for anmodninger om rettslig bistand i straffesaker.

Norsk holdning har gjennom flere år vært at flest mulig stater skal slutte seg til allerede eksisterende multilaterale instrumenter som regulerer rettsområdene. Etter

norsk lovgivning er det heller ikke nødvendig med avtale eller konvensjonsgrunnlag verken for å kunne oversende anmodninger eller selv å yte bistand til stater. Dersom det foreligger et særlig behov for å forhandle frem og inngå bilaterale avtaler for å sikre et tettere og mer effektivt samarbeid på strafferettens område, er det naturlig å vurdere muligheten for å inngå forhandlinger med den aktuelle staten. Hvorvidt det er ønskelig å innlede forhandlinger beror på en avveining mellom det behovet som evt. foreligger og eventuelle andre og kryssende hensyn, herunder menneskeretts situasjonen i den aktuelle staten.

Spørsmålet om det foreligger et slikt særlig behov for å forhandle frem og inngå enkelte typer avtaler med De forente arabiske emirater, er til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1982**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 10. mai 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det er en offentlig oppgave å finansiere skole og utdanning, inkludert kostnader forbundet med lokaler som er nødvendig i undervisningen?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 27. april 2022 vedtok flertallet i Oslobystyre ny festekontrakt med KFUM Hallen AS. Breddeidrettsklubben KFUM fester en tomt fra Oslo kommune hvor de har bygget idrettshall og kunstgressbaner. Det er vanlig i Oslo kommune å gi en såkalt subsidiert festeavgift på 5000 kr per år til blant annet breddeidretten, det har også KFUM fått for denne tomten. Byggene har KFUM finansiert selv og de bekoster også driften av dem.

Som en klausul for å få festekontrakten har Oslo kommune stilt krav om at kommunen skal disponere idrettshallen vederlagsfritt som gymsal. Brannfjell ungdomsskole som ligger ved siden av hallen, skal uten kostnad for kommunen disponere hallen mandag til fredag, mellom 08 og 16.

Det er bred politisk enighet om at skole og utdanning er en offentlig kjerneoppgave. Finansiering av skole skal gå over offentlige budsjett. Da blir det bemerkelsesverdig å konstatere at en kommune som har et årlig budsjett på

80 milliarder kroner krever at et breddeidrettslag skal betale en gymsal for bruk i den offentlige grunnskolen.

Svar:

I Norge er det en offentlig oppgave å finansiere skole og utdanning. Som representanten selv viser til, er det bred enighet om at skole og utdanning er en offentlig kjerneoppgave. Grunnskolen og den videregående opplæringen blir i hovedsak finansiert gjennom de frie inntektene til kommunene og fylkeskommunene. Kommunene skal oppfylle den lovfestede retten til grunnskoleopplæring, og skal også stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles. Dette ansvaret omfatter å sørge for lokaler som er nødvendige i undervisningen.

Som begrunnelse for spørsmålet viser representanten til en konkret festekontrakt som er inngått mellom Oslo kommune og KFUM Hallen AS, og til vilkår som er fastsatt i kontrakten. Det er Oslo kommune som tar beslutninger om forvaltning av egne eiendommer, herunder inngåelse av festekontrakter med de vilkår som partene i kontrakten er blitt enige om. Jeg viser til at opplæringsloven ikke stiller krav til hvordan kommunene disponerer egen eiendom i forbindelse med å sikre at nødvendige ressurser til opplæringen er til stede.

SPØRSMÅL NR. 1983**Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 13. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Denne uken er det to år siden finansministeren, da som stortingsrepresentant, var ute i Klassekampen og lovet strenge regler mot å "mingle med elitene".

Hvilke grep, forslag, initiativ etc. har finansministeren foretatt seg for å oppfylle dette løftet?

Svar:

Representanten viser til en av flere artikler der Klassekampen problematiserer at folkevalgte blir forsøkt påvirket av kapitalkraftene og PR-bransjen. Sakene handlet ikke om hvem folkevalgte har vennskap eller familierelasjoner til, men tilfeller hvor de i kraft av sin rolle blir kontaktet av PR-bransje eller lobbyinteresser. I denne sammenheng ble også statens egen bruk av PR-tjenester, og utfordringene det gir for demokratiske prosesser, problematisert.

Jeg mener at det er viktig at med en bevisst holdning til dette. I Hurdalsplattformen er regjeringspartiene tydelig på at vi blant annet ikke ønsker at offentlige etater skal bruke PR-byråer for å drive påvirkning eller annet lobbearbeid. For 2022 er det gitt en fellesføring til alle statlige virksomheter om at tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke skal benyttes utover informasjons- og holdningskampanjer.

Da vi i høst skulle velge folk til regjeringsapparatet var jeg også opptatt av å ikke hente noen direkte fra kommunikasjonsbransjen.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) fremgår det at regjeringen vil redusere statlige virksomheters kjøp av tje-

nester fra kommunikasjonsbransjen. Til sammen foreslo regjeringen her en reduksjon på 40 millioner kroner i bevilgningene til de 20 statlige virksomhetene som hadde regnskapsført mest på artskonto 672 Konsulenttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv. de to siste regnskapsårene. Etter budsjettforliket med SV ble reduksjonen økt til 60 millioner kroner.

Som folkevalgte har vi et ansvar for å sikre at det er folkets interesser som ivaretas, og at vi har en bevisst holdning til vår rolle i møte med lobbyorganisasjoner og PR-byråer. Dette krever også at det er en kultur, hvor dette hele tiden ses på med et kritisk blikk.

SPØRSMÅL NR. 1984

Innlevert 4. mai 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 11. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Den nærmeste naboeiendommen til Utøya, der fjerde-, femte- og sjette generasjon av en familie bor, har etter bygging av minnesmerket, veier og kaianlegg, av offentlig godkjent takstmann fått verdivurdert eiendommen til halvparten av førverdi.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre familien kompensasjon for dette?

BEGRUNNELSE:

Eiendommen Utstranda 363-369-361 i Hole kommune, gnr 234, bnr. 168 og gnr. 234, bnr. 5 ble befart av offentlig takstmann 23. juni og 23. august i fjor. Familien som bor der, har hatt tilhold der siden slutten av 1800-tallet. Eiendommen er på 160 dA med ca. 12 dA innmark. Eiendommen består av en rekke bygninger med et totalt areal på 1160 kvadratmeter. Eiendommen er blitt forskriftsmessig vedlikeholdt og oppgradert, har lang strandlinje til Tyrifjorden og kort vei til Hønefoss, Sandvika og Oslo.

Etter de grusomme hendelsene på Utøya 22. juli 2011, ble det besluttet at det skulle bygges et minneste ved Utøya. Det ble fra daværende statsråd opplyst at det skulle være et lavmælt og neddempet minneste. Resultatet er imidlertid et meget stort anlegg, til en kostnad sist stipulert til 700-800 millioner kroner – som trolig vil medføre stor trafikkøkning i området, særlig i sommerhalvåret, når det er endelig ferdigstilt.

Ifølge takstmannen er omgivelsene til naboeiendommen unik, både når det gjelder beliggenhet og størrelse, samt at det er nylig forskriftsmessig restaurerte bygningssmasser på en spesielt flott og velstelt eiendom som er blitt opparbeidet, stelt og påkostet veldig mye. Før utbyggingen av minneste kunne eiendommen, ifølge takstmannen, hatt en antatt verdi på mellom 50 og 60 millioner kroner. Etter at anlegget ved Utøya er fullført, anslår takstmannen at verdien er halvert – til ca. 25-30 millioner kroner.

Svar:

Den nasjonale minnestaden på Utøya er etablert med grunnlag i vedtatt reguleringsplan. Saka er òg prøvd rettsleg ved at fleire naboar stemna staten med påstand om at den nasjonale minnestaden ville vere i strid med nabolovas reglar. I rettskraftig dom av 8. februar 2021 kunnngjort ved Ringerike tingrett, fekk naboane ikkje medhald i kravet. Minnestaden er såleis lovleg etablert, og utløyser difor ikkje rett til kompensasjon for dei som synest å bli råka eller på annan måte meiner å bli påverka av tiltaket.

Det er gjort fleire avbøtande tiltak for å skjerme for innsyn frå naboeigedomen, til dømes med planting. Eg har òg oppfatta at eit sentralt argument frå naboar er at dei ikkje skal bli minna om dei grufulle hendingane ved å sjå sjølve minnesmerket. Dette meiner eg er varetatt ved at minnesmerket har fått plassering nede på Utøya. Omfanget av anlegget er eit resultat mellom anna av fast-

sette krav i reguleringsplan, og krav frå vegmyndighetene til vegkonstruksjon. At det no er tilrettelagt for køyring og parkering nede på Utøyakaia, vil bidra til å betre den trafikale situasjonen i området.

I dommen frå Ringerike tingrett blir det vist til at den nasjonale minnestaden på Utøyakaia ikkje hindrar naboane i å utnytta eigedomen og leve liva sine i nærom-

rådet som før. Minnestaden har såleis ikkje ført til behov for å endre bruken av eigen eigedom på ein slik måte at det utløyser rett til kompensasjon. Dersom eigar av naboegedomer likevel meiner det er behov for å sjå på ytterlegare skjermingstiltak, oppfordrar eg naboane til å gå i dialog med Statsbygg.

SPØRSMÅL NR. 1985

Innlevert 5. mai 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 12. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Nordic Mining har nå påbegynt innledende arbeid ved Engebøfjellet for å starte opp mineralutvinning i fjellet, selv om driftstillatelsen ikke er klar. Driftstillatelsen selskapet fikk, som er påklaget til Nærings- og fiskeridepartementet, innebærer at overskuddsmasser skal dumpes i Førdefjorden.

Mener statsråden at det er klokt å gi Nordic Mining driftstillatelse som innebærer dumping av gruveavfall i sjøen, når et konkurrerende selskap hevder at de kan drive mineralutvinning i det samme fjellet uten sjødeponi?

BEGRUNNELSE:

Norge og Pua Ny Guinea er de eneste landene i verden som tillater dumping av gruvemasser i sjøen. Nordic Minings driftstillatelse for utvinning av rutil i Engebøfjellet er blitt påklaget til Nærings- og fiskeridepartementet, som per april 2022 har sittet med klagen i ca. ett og et halvt år. Planen til Nordic Mining er å dumpe millioner av tonn med overskuddsmasser i Førdefjorden. Dette har møtt stor motstand blant lokalbefolkningen, miljøorganisasjoner og fagmiljøer. Hvis Nordic Mining får driftstillatelse fra Næringsdepartementet med de originale vilkårene, vil det ha negative effekter for miljøet og livet i og rundt fjorden.

Et konkurrerende selskap, Arctic Mineral Resources, hevder å kunne utvinne mineraler fra det samme fjellet uten sjødeponi. De ønsker å utnytte overskuddsmasser til andre formål som ikke vil kreve land- eller sjødeponi. Det som eventuelt må lagres skal deponeres i selve gruve mineralene blir hentet ut fra. Dette er en langt klokere forvaltning av mineralressurser, som skaper innovasjon i gruve næringen og som gjør at man kan drive mer bærekraftig med minimale negative konsekvenser for omverdenen.

Om man kan holde på med gruvedrift uten å dumpe det som ofte kan være giftige masser, bør det være åpenbart at man setter slike krav som minstestandard for gruvedrift i Norge.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet opprettholdt 6. mai 2022 vedtak om tildeling av driftskonsesjon til Nordic Rutile AS (NRU). Jeg kan forsikre om at det er gjort grundige vurderinger etter mineralloven.

Det er lagt vekt på at prosjektet har et betydelig verdiskapingspotensial og forventes å være lønnsomt fra et bedriftsøkonomisk perspektiv. Det er også lagt vekt på at prosjektet vil gi betydelige ringvirkninger, økt aktivitet og næringsutvikling lokalt og regionalt. Prosjektet forventes å vare i flere tiår, og har potensial til å bli en sentral og stabil aktør i næringslivet og den økonomiske utviklingen i Engebø-regionen.

De miljømessige konsekvensene av tiltaket er grundig vurdert i denne og tidligere prosesser. Tillatelsen etter forurensingsloven ligger fast, og denne var ikke oppe til ny vurdering i forbindelse med konsesjonssaken. Utslippstillatelsen ble påklaget og endelig avgjort av Kongen i statsråd 19. februar 2016. I utslippstillatelsen er det stilt strenge krav til utslipp, miljøovervåking, utslippskontroll og rapportering, og driften vil bli nøye fulgt opp av Miljødirektoratet.

Regjeringen har tydelige ambisjoner på vegne av mineralnæringen. Tilgang på mineralske råstoffer er en sentral forutsetning for å lykkes med det grønne skiftet, for å nå klimamålene og for jobber i hele landet. Jeg mener at Norge har forutsetninger for å ha verdens mest bærekraftige mineralnæring. Jeg mener at det er naturlig at vi også stiller strenge miljøkrav for driften. Derfor valgte jeg å

stramme inn kravene for selskapets drift ytterligere, og stilte følgende tilleggsvilkår for konsesjonen:

1. Det skal være en samlet sett størst mulig ressursutnyttelse av forekomsten, basert på forståelse av at alle ressurser har verdi i sirkulærøkonomien. Andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig, basert på beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder. Tiltakshaver skal utarbeide planer med mål for årlig reduksjon av overskuddsmasser og annen miljøpåvirkning. Utnyttelsesgraden av forekomsten, samt utviklingen av mengden overskuddsmasser til deponering, skal rapporteres årlig til DMF (fotnote) sammen med den årlige driftsrapporteringen. I rapporteringen skal det beskrives hvordan tiltakshaver jobber systematisk med å redusere overskuddsmasser, og konkrete resultater av dette arbeidet.

2. Senest én måned før drift under jord starter skal plan for underjordsdrift detaljeres og være godkjent av DMF. Tiltakshaver skal i denne forbindelse utrede hvordan dagbrudd og underjordsdrift kan drives på en slik måte at en størst mulig andel av overskuddsmassene kan tilbakefylles i utdrevne områder. Selskapet skal være i dialog med DMF om hvordan driften kan tilrettelegges for å minimere overskuddsmasser. Det forutsettes at alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering.

3. Tiltakshaver skal benytte utslippsfrie maskiner når denne teknologien er tilgjengelig, alternativt fossilfrie maskiner inntil nullutslippsløsninger er på plass. DMF kan dispensere fra vilkåret i de tilfeller hvor det er helt nødvendig å benytte fossile kjøretøy. Tiltakshaver skal ha

mål og planer for årlig reduksjon av direkte og indirekte klimagassutslipp, og annen miljøpåvirkning som for eksempel kjemikaliebruk og annet avfall.

Basert på dette må selskapet gå i dialog med Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard for å oppdatere sin driftsplan, slik at denne er i tråd med de nye vilkårene. Selskapet kan ikke starte utvinning før driftsplanene er godkjent av direktoratet, og det forutsettes at planene er i tråd med de nye og skjerpede vilkårene. Jeg har personlig forsikret meg om at direktoratet følger opp dette aktivt.

Jeg har høye ambisjoner for mineralnæringen og vil i løpet av året legge frem en mineralstrategi. Her vil vi tilrettelegge for at mineralnæringen i Norge kan bidra til FNs bærekraftsmål gjennom utvinning av mineraler som er nødvendige for elektrifiseringen og det grønne skiftet, på en måte som er miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig. Vi vil vurdere om det er områder som egner seg for gruvedrift, og områder som ikke gjør det, blant annet av hensyn til naturinngrep deponimuligheter og andre hensyn. Videre vil vi søke ny kunnskap om ulike deponeringsformer, herunder vurdere fremtiden til sjødeponi og jobbe for at næringen kan bli mer sirkulær gjennom at overskuddsmasser i størst mulig grad gjenbrukes fremfor å deponeres, basert på en forståelse av at alt har verdi i sirkulærøkonomien. Vi skal også vurdere å stille økt krav til gjenbruk av overskuddsmasser, se på økt forskningssinnsats og om det vil være hensiktsmessig med insentiver eller avgifter som bidrar til mindre deponering. Til slutt vil vi vurdere hvordan en større del av verdiskapingen i mineralnæringen kan bli igjen lokalt og nasjonalt.

Fotnote: Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)

SPØRSMÅL NR. 1986

Innlevert 5. mai 2022 av stortingsrepresentant Emma Watne

Besvart 13. mai 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden svare på når vi kan forvente at departementet foreslår og sender på høring de konkrete lovendringene som følger opp Fougner-utvalgets anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

I Klassekampen 4. mai kunne vi lese at mange selvstendige og frilansere tjener lite og har dårlige velferdsordninger.

Vi vet at mange som jobber som selvstendige skulle vært direkte ansatt hos oppdragsgiver og hatt stillingsvernet og velferdsordningene man har som arbeidstaker.

I juni 2021 leverte det såkalte Fougner-utvalget en NOU om den norske modellen og fremtidens arbeidsliv med blant annet en anbefaling om å klargjøre arbeidstakerbegrepet i arbeidsmiljøloven, slik at grensen mot selvstendige oppdragstakere blir tydeligere. Arbeids- og sosialdepartementet sendte NOUen på høring med frist

i november. Tidligere arbeidsminister Hadia Tadjik har gjentatte ganger varslet at regjeringen raskt vil følge opp forslagene fra utvalget, for eksempel i forbindelse med den såkalte SAS-konflikten og i et svar til Arbeids- og sosialkomiteen på representantforslag 15 LS (2021-2022) fra Rødt.

I en nettsak på NRK, også 4. mai, om de sjokkerende arbeidsforholdene ved flere verft i Norge, sier statsråden at regjeringen jobber med mange tiltak som skal sørge for en storrensjøring i arbeidslivet og at det over sommeren kommer en handlingsplan mot sosial dumping.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke arbeidstakernes rettigheter i et arbeidsliv i endring. Som det fremgår av

Hurdalsplattformen, vil regjeringen derfor raskt følge opp forslagene fra Fougner-utvalget. Når det gjelder flertallets forslag om å oppheve den generelle adgangen til midlertidig ansettelse, er dette allerede fulgt opp i en egen lovproposisjon som ble fremmet for Stortinget i desember i fjor og behandlet i mars i år.

Når det gjelder de øvrige forslagene, har, som representanten skriver, NOU 2021:9 Den norske modellen og fremtidens arbeidsliv vært på alminnelig høring med høringsfrist 1. november 2021. Regjeringen er nå godt i gang med oppfølgingen etter denne høringen. Vi arbeider med sikte på å legge frem en lovproposisjon så snart som mulig, med blant annet forslag til endringer for å tydeliggjøre arbeidsmiljølovens arbeidstaker- og arbeidsgiverbegrep og i arbeidsgiveransvaret.

SPØRSMÅL NR. 1987

Innlevert 5. mai 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 13. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvordan ser resultatet ut for det samme regnestykket, alle andre forutsetninger enn netto inntekt etter skatt uendret, for tilsvarende familie med netto inntekt 500 000, 600 000, 700 000, 800 000 og 900 000?

BEGRUNNELSE:

Det vises til finansministerens nå etter hvert kjente regnestykke som konkluderer med at en vanlig familie med netto inntekt etter skatt på 1 mill. kroner sitter igjen med et positivt bidrag etter årets lønnsoppgjør på 14 700 kroner etter at økte utgifter til rente, strøm, drivstoff og mat er dekket.

Svar:

Det er 2,5 millioner ulike husholdninger i Norge. Regnestykket som det vises til i spørsmålet, gjelder for en gjennomsnittlig barnefamilie med barn i skolealder.

Husholdninger som er i jobb, ligger an til reallønnsvekst i år. I tillegg øker sysselsettingen kraftig, noe som bidrar sterkt til vekst i husholdningenes lønnsinntekter. I Revidert nasjonalbudsjett 2022 anslås veksten i husholdningenes disponible realinntekt til 1,2 pst. i 2022.

Ulike husholdninger vil ha tilpasset seg på ulike måter, og vil dermed oppleve ulike utfall av situasjonen vi nå står i. I regneeksemplet ble det tatt utgangspunkt i en gjennomsnittshusholdning med en inntekt etter skatt på 500 000 kroner for hver av foreldrene. Det gir liten mening å sette opp et typeeksempel med lavere lønn, men med like høye utgifter i kroner til å betjene lån, og betale for mat, drivstoff, strøm og andre varer og tjenester som i det opprinnelige regnestykket. En slik familie ville gå i underskudd i utgangspunktet og ville uansett måttet gjøre tilpasninger for å få ned utgiftene.

Dersom det i stedet legges til grunn en forutsetning om uendrede andeler brukt til å betjene lån og betale for mat, drivstoff, strøm og andre varer og tjenester, vil lønnsinntekten vokse mindre regnet i kroner, mens alle øvrige utgifter også vil vokse tilsvarende mindre. Hovedpoenget som beregningen er ment å illustrere, vil således ikke endre seg: En brattere renteoppgang vil føre til økte kostnader for svært mange familier i Norge. Derfor må vi vise disiplin og holde igjen på den offentlige pengebruken i en situasjon med mangel på arbeidskraft og tiltakende inflasjon. Det er vårt viktigste bidrag til en trygg økonomi.

SPØRSMÅL NR. 1988

Innlevert 5. mai 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby
Besvart 12. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvilke andre europeiske land har innført et generelt unntak for russiske fiskefartøy som en del av gjennomføringen av EUs havneforbud?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har fulgt opp EUs 5. sanksjonspakke og innført et havneforbud for russiske fartøy i Norge. Det norske havneforbudet inkluderer et generelt unntak for alle russiske fiskefartøy. Siden regjeringen mener dette følger opp EUs havneforbud er det interessant å vite hvilke andre land som har innført et tilsvarende generelt unntak for alle russiske fiskefartøy.

Svar:

Det fremgår av forskrift 15. august 2014 nr. 1076 om restriktive tiltak vedrørende handlinger som undergraver eller truer Ukrainas territoriale integritet, suverenitet, uavhengighet og stabilitet § 19a, som ble vedtatt i kgl. res. 29. april 2022, at det etter 7. mai er forbudt å gi adgang til havner på Fastlands-Norge til russiskflaggede fartøy og fartøy som hadde russisk flagg 24. februar 2022.

Forskriften gjennomfører tiltak vedtatt av EU om endring i forordning (EU) nr. 269/2014 om restriktive tiltak

mot handlinger som undergraver eller truer Ukrainas territoriale integritet, suverenitet og uavhengighet. EUs forordning gir havneforbudet anvendelse for «skip som omfattes av relevante internasjonale konvensjoner». Med andre ord går det ikke direkte frem hvilke fartøy som omfattes av forbudet. I veiledende uttalelse fra EU fremkommer det at skip på 500 bruttotonn eller mer som seiler kommersielt i internasjonal fart, vil være omfattet av forordningens forbud.

Ved gjennomføringen i norsk rett ble det tatt hensyn til forutsigbarhet, brukervennlighet og kravet til klarhet. Forskriften inneholder en straffesanksjonert forpliktelse og etter norsk rett må denne være tilstrekkelig presis. Det har også vært viktig å verne om fiskerisamarbeidet med Russland for å sikre videreføring av våre felles bærekraftige fiskeriforvaltning i nordområdene, slik at vi tar vare på våre felles fiskebestander i Barentshavet. Havneforbudet i § 19a gjelder dermed for skip på 500 bruttotonn eller mer som seiler kommersielt i internasjonal fart. Fiskefartøy omfattes ikke.

EUs medlemsstater må forholde seg til EUs forordning og den til enhver tid gjeldende fortolkningen av denne. Medlemsstatene gjennomfører ikke forordningen i nasjonal rett, den får direkte virkning. Det foreligger så langt ikke tilstrekkelig grunnlag for å si hvordan virkeområdet i EUs forordning vil slå ut i praksis.

SPØRSMÅL NR. 1989

Innlevert 5. mai 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold
Besvart 11. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I budsjettavtalen mellom regjeringen og SV ble det satt av 1,6 mill. til rettshjelp til barn i utvisningssaker. Denne summen tilsvare tre timers rettshjelp på selvstendig grunnlag ved forhåndsvarsel og i tillegg på to timer ved klage.

Hva er status for oppfølging av tiltaket?

Svar:

Jeg viser til budsjettinnstillingen (Innst. 6S (2021-2022)) kap. 470 fri rettshjelp, hvor det fremgår følgende:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til... at det i budsjettforliket er foreslått 1,5 mill. kroner til gratis rettshjelp for barn som berøres i utvisningssaker.»

Arbeidet med å få på plass nødvendige tilpasninger i regelverket som på best mulig måte ivaretar Stortingets intensjon med bevilgningen er i gang. Regelendringene

vil tre i kraft så snart som mulig, forhåpentligvis før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1990

Innlevert 5. mai 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 13. mai 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å tilgjengeliggjøre den norske filmmarven for allmenheten?

BEGRUNNELSE:

Ifølge filmforsker Marius Øfsti ved Høgskolen i Innlandet er det i årenes løp vist rundt 1200 norske langfilmer på kino. (NRK.no, 05.05.2022). Av disse finnes i høyden noen hundre tilgjengelig i salg på DVD og blu-ray nå. Fordi salget er lavt, blir filmer ofte bare gitt ut én gang. Det samme gjelder mange av de historiske filmene som i nyere tid er blitt gitt ut i fysisk format.

Svært mange norske filmer er heller ikke tilgjengelige for digitalt kjøp eller strømming noe sted. Øfsti anslår at iTunes tilbyr nærmere 400 norske filmer i sortimentet. SF Anytime tilbyr bare et sted over 500 norske filmer, ifølge Øfsti. Blockbuster tilbyr i skrivende stund 237 norske filmer i katalogen sin. Det samme antallet tilbyr Filmarkivet. HBO, Netflix og andre populære strømmetjenester har et fåtall. Den gratis bibliotekstjenesten Filmbib tilbyr på sin side bare et mindre utvalg kortfilmer og dokumentarer, men ikke langfilm. Selv skoletjenesten Filmrommet, som ikke er åpen for alle, tilbyr bare 320 norske langfilmer.

Det er til dels også et overlapp i hva ulike tjenester tilbyr, slik at det totale antallet filmer som ikke er tilgjengelig, er høyt. For eksempel ser det ut til at tre av de norske Oscar-kandidatene etter årtusenskiftet ikke er tilgjengelige for strømming noe sted, hverken frittstående eller som del av abonnements tjenester. Fire av de norske Oscar-kandidatene fra 1990-tallet ser heller ikke ut til å være tilgjengelige. Bildet bakover i tid er det samme, sentrale norske filmverk er ikke mulige å strømme.

På 1990-tallet ble VHS-serien «Norske filmklassikere» gitt ut. På tidlig 2000-tall fortsatte den på DVD. Mange av de over 140 utgivelsene her, finnes ikke tilgjengelig for strømming, og serien er ikke lenger i salg. I fjor startet Nasjonalbiblioteket å nytutgi eldre norske filmer på DVD. Men

det er snakk om et fåtall, og de prioriterer filmer som ikke tidligere er blitt gitt ut.

I sum fremstår tilgjengeliggjøringen av norsk filmhistorie fragmentert og vilkårlig, mer priggitt rettighetsspørsmål og eksklusivitetsavtaler med ulike strømmetjenester enn vurderinger rundt kunstnerisk og historisk betydning. Tilbudet som finnes, er spredt utover en lang rekke kjøp- og abonnements tjenester. Det finnes ikke en gang en samlet oversikt over dem.

Svar:

De viktigste offentlige virkemidlene for å tilgjengeliggjøre den norske filmmarven for allmenheten forvaltes av Nasjonalbiblioteket, Norsk filminstitutt og biblioteksektoren.

Nasjonalbiblioteket har i oppdrag å digitalisere dokumentbasert kulturarv og audiovisuelt materiale fra norske arkiver, bibliotek og museer. Hensikten er å sikre og bevare kulturarven og bidra til at dette materialet blir tilgjengelig for det norske folk.

For å kunne gjøre eldre film tilgjengelig for allmenheten, er det nødvendig å sikre den gjennom innsamling, bevaring og restaurering. Spillefilmer ble først omfattet av pliktavleveringsloven i 1989. Nasjonalbiblioteket har i et utstrakt samarbeid med produksjonsselskaper, distributører og norske kinoer samlet inn eldre film og er nå i slutfasen av et langsiktig arbeid med å bevare, reparere og restaurere den tilgjengelige norske langfilmmarven på 35 mm film. Dette arbeidet er grunnlaget for at mange filmer i det hele tatt skal være mulige å digitalisere og tilgjengeliggjøre bredt.

Nasjonalbiblioteket har tilgjengelig 454 titler i et format (DCP) som gjør det mulig å spille av filmen på digitale kinoer. Nasjonalbiblioteket har i tillegg ytterligere om lag 100 titler tilgjengelig på et digitalt format som enkelt kan konverteres til dette formatet. I 2021 ble det digitalisert film tilsvarende 50 spillefilmer.

I tillegg til at film er tilgjengelig i Nasjonalbibliotekets digitale tjenester, restaurerer og digitaliserer Nasjonalbiblioteket kontinuerlig film i samarbeid med ulike produksjonsselskap. Dette arbeidet har siden 2019 resultert i visning av 228 norske filmer på kino og utgivelse av til sammen 25 filmer på DVD. Nasjonalbiblioteket bidrar med å supplere og tilgjengeliggjøre film av vesentlig kunstnerisk og historisk verdi, som ellers ikke ville vært tilgjengelig, blant annet de siste års restaurering og gjenutgivelse av Anja Breiens og Vibeke Løkkebergs verker.

Norsk filminstitutt (NFI) har i oppdrag å formidle norsk (og internasjonal) filmarv til publikum. Oppdraget består i å både stimulere interessen for den norske filmarven og å gi praktisk tilgang til å se filmene. I tillegg til å drive Cinemateket i Oslo legger NFI til rette for cinematekdrift i seks andre byer gjennom tilskudd og faglig

samarbeid. Cinematekene viser sentrale klassikere fra den norske filmhistorien, og jobber aktivt for å skape interesse også for mindre kjente filmer og filmskapere. Dette gjøres gjennom arrangementer av ulike typer, med foredrag, innledninger, samtaler og intervjuer, og gjennom samarbeid med andre aktører – blant annet utdanningsinstitusjoner. NFI gir også tilskudd til Norsk filmklubbforbund, som tilbyr norske klassikere til visning i norske filmklubber.

Bibliotekene formidler norsk (og internasjonal film) til allmennheten gjennom utlån av fysiske eksemplarer og digitalt via nettbaserte tjenester som Filmbib, FilMOTEKET og Cineast.no. Dette er tjenester som sikrer kvalitet på avspilling, sikkerhet og rettighetene til opphavere og kunstnere.

SPØRSMÅL NR. 1991

Innlevert 5. mai 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 13. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

«Selv etter tre store kriser som vi nå er inni så ligger tallene an til at en vanlig familie får reallønnsvekst i år» sa Vedum i den muntlige spørretimen i Stortinget onsdag 27.april. «Nå er det vanlige folks tur» er slagordet til Ap, og Hurdalsplattformens første overskrift lyder «En regjering for vanlige folk».

Er regjeringens definisjon av vanlige folk at deres familie har husholdningsinntekt på 1 million netto?

Svar:

I regnestykket jeg la frem i spørretimen onsdag 27. april viste jeg til en familie med samlet inntekt etter skatt på 1 million kroner. Det er nær medianinntekten i SSBs inntektsstatistikk for par med yngste barn 7–17 år. Med to lønnstakere i husholdningen tilsvarer det 500 000 kroner etter skatt på hver (forutsatt at hele inntekten er lønn). En lønn etter skatt på 500 000 kroner i 2021 tilsvarer om lag 680 000 kroner før skatt, gitt nærmere forutsetninger om foreldrefradrag, rentefradrag og standard fradrag.

Regjeringen vil gjøre skattesystemet mer sosialt og geografisk omfordelende. I tråd med Hurdalsplattformen ble det i saldert budsjett anslått at personer i inntektsgruppene under 750 000 kroner i gjennomsnitt får lavere

inntektsskatt i 2022, sammenlignet med om skattereglene for 2021 hadde blitt videreført. Familien i mitt regnestykke har inntekt godt innenfor denne definisjonen.

SPØRSMÅL NR. 1992**Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Christian Torset****Besvart 16. mai 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva vil ministeren gjøre for å sikre at det ikke skjer større utslipp fra de mange krigsvrakene i og rundt Narvik havn?

BEGRUNNELSE:

Det ligger en rekke skipsvrak langs norskekysten, og spesielt i Narvik Havn og Rombaksfjorden er det identifisert flere. Mange av dem er fra andre verdenskrig. Disse kan lekke mange hundre tonn med tungolje eller gammel diesel. Skipene blir gradvis utsatt for korrosjon, og man kan få strukturelle kollapser. Derfor har det gjentatte ganger vært tatt opp i Stortinget et behov for å gjennomføre tilstandskontroller; å måle tykkelser på skroget og gi en vurdering av hva slags type stål kan det være, hvor tykt er det, hvor stor fare er det for at man kan få momentanutslipp - som er den største faren ved at man kan få store mengder olje sluppet ut på svært kort tid. Skadepotensialet ved et utslipp i havet rundt Narvik er enormt hele året, og er ekstra høyt i perioder, som f.eks. når silda trekker inn, og spekkhoggere følger stimen for å jakte.

På denne bakgrunn er det tidligere gjort vedtak om jevnlig undersøkelse og evt. tømning av de mest utsatte vrakene, men oppfølgingen har vært variabel.

Svar:

Den statlige beredskapen mot akutt forurensning skal være tilpasset miljørisikoen. Kystverket utfører forebyggende tiltak for å hindre akutte utslipp fra skipsvrak og for å håndtere eventuelle akutte forurensning.

Kystverket har siden slutten av 90-tallet samlet inn data om ca. 2100 vrak langs kysten som er større enn 50 meter/100 tonn og som er sunket etter 1914. Basert på denne datainnsamlingen vurderte Kystverket at 30 vrak kunne inneholde betydelige mengder olje med høy risiko for akutte utslipp. De fleste er skip som ble senket under 2. verdenskrig. Disse 30 vrakposisjonene ble kartlagt med dykkere og undervannsrobot. Resultatet av undersøkelsen var at 9 vrak ble vurdert å være tomme, 3 ble ikke funnet og de resterende 18 ble vurdert å ha mellom 10 og 300 tonn drivstoff om bord.

Kystverkets anbefaling i 2006 var å fjerne gjenværende bunkersoljer i 6 skipsvrak. Denne anbefalingen er fulgt opp og per i dag er 7 krigsvrak er tømt for bunkersoljer deriblant Erich Giese og Neuenfels utenfor Narvik havn.

Overvåking og beredskap for de skipsvrak som kan utgjøre en fare for miljøet har fortsatt høy prioritet. Mil-

jøovervåkingsfly flyr daglig langs kysten av Norge og har jevnlig kontroll av prioriterte vrakposisjoner. Dersom lekkasjer detekteres vil dette rapporteres, og øker utslippet eller det kan medføre stranding av olje, vil Kystverkets varsle Nærings- og Fiskeridepartementet med anbefaling om undersøkelser og tiltak. For enkelte skipsvrak med særlig høy miljørisiko og der oljetømming er utfordrende, er det iverksatt forsterket beredskap. Dette er blant annet utført for vraket av Blucher utenfor Drøbak der bunkerstanker inntil ammunisjonsmagasiner ikke er tømt.

Ofofjorden og Rombaksfjorden har en særlig høy konsentrasjon av vrak fra 2.verdenskrig. Det er derfor også dette området har vært prioritert for fjerning av bunkersoljer fra vrak. Vrakene rundt Narvik er inkludert i Kystverkets overvåking og Kystverket har god dialog med Narvik kommune om observasjoner av oljeprodukter. Dersom lekkasjer skulle øke i frekvens eller omfang, har jeg fått bekreftet at Kystverket vil følge opp med en plan for undersøkelse og eventuelle begrensende tiltak for å ivareta det lokale miljøet.

På denne bakgrunn har jeg full tillitt til at Kystverket gjennom sin overvåking og plan for eventuelle tiltak sikrer at det ikke skjer større utslipp fra de gjenværende krigsvrakene langs norskekysten.

SPØRSMÅL NR. 1993**Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Christian Torset****Besvart 13. mai 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Andøya flystasjon skal nå bli base for alliert mottak.

Vil ministeren sørge for å behold tilstrekkelig norsk kontroll over mottaksbasen, til at denne kan brukes også i beredskapsoppdrag, slik basen tradisjonelt har vært?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 6. mai 2022 med spørsmål fra stortingsrepresentant Christian Torset om ministeren vil sørge for å beholde tilstrekkelig norsk kontroll over mottaksbasen Andøya til at denne også kan brukes i beredskapsoppdrag, slik basen tradisjonelt har vært.

I regjeringens melding til Stortinget (Meld. St. 10 (2021–2022) om prioriterte endringer, status og tiltak i forsvarssektoren er vi tydelige på at vi skal styrke vår nasjonale evne til alliert mottak i nord. Dette skal skje gjennom blant annet å videreføre og styrke vedlikeholdet av

kritisk infrastruktur på relevante lokasjoner i Luftforsvaret, herunder Andøya. Bruk av norske baser til alliert mottak har vært en del av norske planer i mange tiår og det vil i tråd med norsk basepolitikk være norsk kontroll på infrastrukturen på Andøya også i fremtiden.

Økt alliert operativ aktivitet i nordområdene medfører at norske militære fasiliteter blir viktigere for understøttelse av tilstedeværelse, trening og øving allerede i fredstid. Norge skal ha god situasjonsforståelse i våre nærområder og etterretningskapasiteter som kan bidra til å informere nasjonale beslutningstakere og allierte om den strategiske dynamikken i nord. Tilpassede koordineringsmekanismer skal tilrettelegge for innflytelse over hvordan alliert aktivitet i nordområdene gjennomføres. Dette vil styrke samforståelsen med våre allierte om balansegangen mellom avskrekking og beroligelse og bidra til at aktiviteten i våre nærområder ikke fører til utilsiktede hendelser og eskalering.

SPØRSMÅL NR. 1994**Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 19. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

På dette spørsmålet bør det være veldig enkelt for statsråden å svare ja eller nei, så produsentene vet hvilke rammebetingelser de må forholde seg til framover.

Vil statsråden følge opp Stortingets vedtak og sørge for produksjon av smittevernutstyr i Norge?

BEGRUNNELSE:

Pandemien viste med all tydelighet hvor viktig det er at Norge har eget beredskapslager av egnet smittevernutstyr som åndedrettsmasker/drakter og annet utstyr. Vi har lært hvor viktig det er å være forberedt med god beredskap når krisen først inntreffer. Så langt har det vært mye snakk om viktigheten av norsk produksjon, men dessverre opplever de som står midt oppe i det at det foreløpig ikke er noe

konkret de kan forholde seg til. Dermed står i fare for å legge ned i løpet av kort tid.

Dette gjør at man begynner å lure på om regjeringen faktisk vil sikre en nasjonal smittevernproduksjon. Spørsmålsstiller mener det behøves det ikke lange utredninger.

Svar:

Regjeringens hovedmål er å sikre at Norge i fremtiden har nødvendig tilgang på smittevernutstyr dersom en helsekrise på nytt skulle ramme oss. For å sikre fremtidig beredskap tas det sikte på at et nasjonalt beredskapslager, forskriftsfeste krav om beredskapslagre i sykehus/kommuner og beredskaps-/produksjonsavtaler med leverandører inngår som viktige komponenter. Dette ink-

luderer vurdering av eventuelle muligheter for å inngå langsiktige avtaler for produksjon, skalerbar produksjonskapasitet og lagerhold på norsk jord.

Oppbyggingen av det nasjonalt beredskapslager for smittevernustyr startet i 2020. Lagerets volum tilsvarer nå seks måneders pandemiforbruk og inneholder åndedrettsvern, munnbind, hansker, øyebeskyttelse, smittefrakker og heldekkende dresser. Målgruppen for nasjonal beredskapslagring av smittevernustyr er den offentlige helse- og omsorgstjenesten og andre offentlige og private instanser som etter lov eller avtale ivaretar helse- og omsorgstjenester til befolkningen, offentlig tannhelsetjeneste og militær sanitet.

De regionale helseforetakene, ved Helse Sør-Øst RHF, forvalter det nasjonale beredskapslageret for smittevernustyr, eier varebeholdningen og står for rullering og utvikling av lageret. Alle anskaffelser av smittevernustyr til det nasjonale beredskapslageret for smittevernustyr blir gjort av de regionale helseforetakene ved Helse Sør-Øst RHF. Ved en pandemi eller annen helsekrise vil uttak av smittevernustyr fra det nasjonale lageret bli styrt av Helseledelse.

Nasjonalt permanent beredskapslager skal først og fremst etableres med tanke på en pandemi eller en krise

som forventes å føre til forsyningssvikt i hele landet. En rekke andre hendelser kan føre til forsyningssvikt lokalt. Et nasjonalt beredskapslager for smittevernustyr fratar ikke kommuner, helseforetak og øvrige aktører ansvar for å ha tilfredsstillende sikkerhet for forsyning av viktig materiell og sørge for beredskapstiltak for forsyningssikkerheten.

De regionale helseforetakene fikk i foretaksrådet 11. oktober 2021 oppdrag om å utrede hvordan det nasjonale lageret kan videreutvikles og vurdere krav til beredskap i innkjøpsavtaler. Videre fikk Helseledelse i oppdrag å utrede mulig forskriftsfesting av krav til kommuner og regionale helseforetak/helseforetak om å sørge for tilgang til smittevernustyr og personlig verneustyr, f.eks. tilsvarende lager på seks måneders normalforbruk, ved å ha beredskapslager eller beredskapsavtaler med leverandører. Frist for disse leveransene er 15. juni 2022.

På bakgrunn av innspillene fra de regionale helseforetak, Helseledelse og andre aktører vil jeg i forbindelse med fremleggelsen av Prop. 1 S (2022–2023) komme tilbake til hvordan det nasjonale lageret for smittevernustyr foreslås videreutviklet og hvordan lageret kan sikres tilgang til nødvendig smittevernustyr også i krisesituasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1995

Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 11. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å sikre strømkunder med dårlig råd lavere prispåslag på leveringspliktig strøm?

BEGRUNNELSE:

Forbrukere med dårlig økonomi og betalingsproblemer må betale de høyeste prispåslagene på spotprisen. Forbrukere som ikke betaler strømgjeldingen vil stå i fare for å bli sagt opp som kunde av kraftleverandøren og overført til såkalt leveringspliktig strøm fra sitt lokale nettselskap.

Prisen på leveringspliktig strøm er regulert de første seks ukene til å være gjennomsnittlig spotpris i markedet med et prispåslag på 6,25 øre per kWh (ink. MVA). Etter dette står nettselskapene fritt til å øke påslaget. Enkelte nettselskap har priset leveringspliktig strøm med et påslag per kWh på 25 øre (ink. MVA). Dette er om lag fem

ganger høyere påslag enn gjennomsnittet i spotprismarkedet.

Det er om lag 50 000 forbrukere som mottar leveringsspliktig strøm i dag. Det finnes ikke data om hvor mange av dem som har betalingsproblemer.

Leveringspliktig strøm er priset for å motivere forbrukere til å velge seg en strømvare avtale fra en kraftleverandør. For husstander med betalingsanmerkninger vil det være vanskelig å inngå en strømvare avtale i det ordinære markedet. Dermed verken kan eller vil de motiveres av høye påslag per kWh, men heller gradvis tappes mer og mer for penger som burde gått til andre nødvendige utgifter. VG skrev 27. april om at flere inkassoselskaper har opplevd økning av saker som følge av de høye strømprisene.

Det er stort sprik mellom hva nettselskapene tar i påslag for leveringspliktig strøm. En rapport fra Forbrukerrådet viser at de 10 største nettselskapene i gjennomsnitt tar nær 18,5 øre per kWh i påslag per kWh. Elvia

og BKK Nett tar 12,5 øre mens Tensio og Arva tar 25 øre. Det er vanskelig å se en saklig grunn for de store prisforskjellene. I praksis fører prisforskjellene til at det er langt dyrere å være strømkunde med betalingsproblemer i Trøndelag enn Bergen. Det kan ikke være hensikten bak prisingen av leveringspliktig strøm.

Svar:

Leveringspliktig kraftleveranse innebærer at nettselskap er pålagt å levere strøm til sluttbrukere som ikke har en kraftleverandør. Formålet er at sluttbrukeren ikke skal miste strømmen, for eksempel ved flytting eller dersom kunden ikke betaler strømregningen og kraftleverandøren avslutter avtaleforholdet.

Prising av leveringspliktig kraftleveranse er regulert i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettje-

nester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (Forskrift om kraftomsetning og netttjenester) § 2-1a. De seks første ukene er prispåslaget fastsatt i forskrift for å sikre kunder kraftleveranse med et rimelig påslag, mens kunden får mulighet til å velge en ny kraftleverandør. Etter at de første seks ukene er utløpt, skal priser og øvrige vilkår for nettselskapenes leveringsplikt utformes slik at sluttbrukeren gis insentiv til å skaffe seg en ordinær kraftleveringsavtale. Det kan bety høye påslag.

Regjeringen arbeider nå med å vurdere flere tiltak i sluttbrukermarkedet for strøm. Som varslet i Meld. St. 11 (2021–2022) Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020–2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskapning fra norske energiresurser skal blant annet ordningen med leveringspliktig kraftleveranse vurderes.

SPØRSMÅL NR. 1996

Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 18. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er statsråden fornøyd med en situasjon som gjør at man må stå så i kø i opptil mange måneder, hvis ikke, hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å sikre at personer som trenger en BPA-assistent raskere skal få dette på plass?

BEGRUNNELSE:

I Handikapnytt.no kan vi i en artikkel fra den 6.5 lese om at det er tørke i BPA-markedet: Mange sliter med å få søkere til assistentjobber, og det er blitt svært vanskelig å rekruttere folk til stillinger som brukerstyrt personlig assistent. Brukerstyrt personlig assistent ordningen handler jo om en måte å organisere den praktiske assistansen på som funksjonshemmede trenger i hverdagen sin. Utgangspunktet er jo at man selv skal få bestemme hvordan assistansen skal brukes. Det er en måte å sikre at det enkelte menneskets frihet og selvbestemmelse ivaretas bedre enn gjennom tradisjonelle pleie- og omsorgstjenester organisert av kommunen. Det er derfor svært bekymringsfylt å se at ventetiden for personer som har behov for å få en assistent skal ta så lang tid.

Svar:

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ måte å organisere praktisk bistand og personlige tjenester på for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand i dagliglivet. Assistanseordningen kan ytes både i og utenfor hjemmet. Arbeidsgiveransvaret for assistentene i en BPA-ordning kan ligge hos kommunen, hos en privat tjenesteleverandør eller hos brukeren selv.

Det har vært en jevn og sterk vekst i antall brukere med BPA de siste årene. I tillegg har det vært en økning i gjennomsnittlig antall timer med assistanse i alle aldersgrupper som mottar tjenesten. Dette viser at det fremover vil være et stort behov for å rekruttere nye assistenter til ordningen. Behov for rekruttering er for øvrig en situasjon som gjelder generelt i den kommunale helse- og omsorgstjeneste som står overfor betydelige utfordringer knyttet til å sikre tilstrekkelig og kompetent bemanning.

Regjeringen tar på alvor de utfordringene helse- og omsorgstjenesten står overfor. Derfor har regjeringen oppnevnt en helsepersonellkommisjon som skal etablere et kunnskapsgrunnlag og foreslå treffsikre tiltak i årene framover for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenesten i hele landet. Dette

for å kunne møte utfordringene i helse- og omsorgstjenestene på kort og lang sikt.

Som arbeidsgiver tilligger det kommunene, og eventuelle private tjenesteleverandører med avtaler, å rekruttere tilstrekkelig og kompetent bemanning. I artikkelen i Handikappnytt.no som representanten viser til, nevnes

flere eksempler på hvordan arbeidsgiver kan være synlige i arbeidsmarkedet for å nå ut til mulige arbeidstakere. Arbeidstakere på sin side, skal vite at de møter et seriøst og inkluderende arbeidsliv.

Jeg vil for øvrig fortsette å følge nøye med på personellutfordringene i vår felles helse- og omsorgstjeneste.

SPØRSMÅL NR. 1997

Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 20. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil kravene Nærings- og fiskeridepartementet har satt til Nordic Rutile AS sin driftsplan, og hensynet til EUs vandirektiv, innebære at selskapet må ta en ny vurdering av om det reelt er nødvendig, og best mulig praksis og teknologisk løsning, å bruke sjødeponi?

BEGRUNNELSE:

I Nærings- og fiskeridepartementets beslutning om å opprettholde tildelingen av driftskonsesjon til Nordic Rutile AS, som vil utvinne mineralet rutil i Engebøforekomsten i Førde stilles det nye krav. I en pressemelding skriver departementet at dette blant annet gjelder størst mulig ressursutnyttelse av forekomsten. Andelen overskuddsmasser skal reduseres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig, basert på beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder. Selskapet må oppfylle kravene i driftsplanen, som så må til godkjenning hos Direktoratet for mineralforvaltning.

EUs vandirektivs artikkel 4.7 sier blant annet at man skal gjøre det som er praktisk mulig for å unngå negativ påvirkning av vannforekomster.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har etter en grundig vurdering etter gjeldende minerallov besluttet å opprettholde tildelingen av driftskonsesjon til Nordic Rutile AS. Jeg har imidlertid også lyttet til miljøbevegelsen, og jeg har strammet inn miljøkravene i driftskonsesjonen betydelig.

Jeg gjentar tilleggsvilkårene i sin helhet her:

1. Det skal være en samlet sett størst mulig ressursutnyttelse av forekomsten, basert på forståelse av at alle ressurser har verdi i sirkulærøkonomien. Andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig, basert på beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder. Tiltakshaver skal utarbeide planer med mål for årlig reduksjon av overskuddsmasser og annen miljøpåvirkning. Utnyttelsesgraden av forekomsten, samt utviklingen av mengden overskuddsmasser til deponering, skal rapporteres årlig til DMF¹ sammen med den årlige driftsrapporteringen. I rapporteringen skal det beskrives hvordan tiltakshaver jobber systematisk med å redusere overskuddsmasser, og konkrete resultater av dette arbeidet.

2. Senest én måned før drift under jord starter skal plan for underjordsdrift detaljeres og være godkjent av DMF. Tiltakshaver skal i denne forbindelse utrede hvordan dagbrudd og underjordsdrift kan drives på en slik måte at en størst mulig andel av overskuddsmassene kan tilbakefylles i utdrevne områder. Selskapet skal være i dialog med DMF om hvordan driften kan tilrettelegges for å minimere overskuddsmasser. Det forutsettes at alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering.

3. Tiltakshaver skal benytte utslippsfrie maskiner når denne teknologien er tilgjengelig, alternativt fossilfrie maskiner inntil nullutslippsløsninger er på plass. DMF kan dispensere fra vilkåret i de tilfeller hvor det er helt nødvendig å benytte fossile kjøretøy. Tiltakshaver skal ha mål og planer for årlig reduksjon av direkte og indirekte klimagassutslipp, og annen miljøpåvirkning som for eksempel kjemikaliebruk og annet avfall.

¹ Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)

Jeg vil understreke at tiltakshaver ikke kan starte utvinning av mineraler før driftsplanen er godkjent av Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Denne driftsplanen må være i tråd med driftskonsesjonen, inkludert de skjerpede miljøkravene. Jeg har personlig forsikret meg om at direktoratet følger opp dette aktivt.

Når DMF behandler driftsplanen, skal de blant annet vurdere om «alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering». Det er videre et vilkår at «andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig». Dette betyr at DMF må gjøre en konkret og faglig vurdering av hvorvidt tiltakshaver har valgt beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshaver i utgangspunktet tilfredsstillende vilkåret. Dersom DMF vurderer at virksomheten kan drives på en annen måte som bidrar til mindre deponering, vil tiltakshaver ikke tilfredsstillende vilkåret med mindre driftsplanen endres. Med «alle deler av virksomheten» menes at det er virksomheten under ett som skal vurderes, ikke bare de driftstekniske løsningene, men også forretningsmodell mv. som hører naturlig til virksomhetsbegrepet og som har betydning for å kunne minimere behovet for deponering. Også her må DMF gjøre en konkret og faglig vurdering av hvorvidt tiltakshaver oppfyller vilkåret. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshaver i utgangspunktet tilfredsstillende dette vilkåret. Dersom DMF vurderer at virksomheten kan drives på en annen måte som bidrar til mindre behov for deponering, vil tiltakshaver ikke tilfredsstillende vilkåret med mindre driftsplanen endres.

Det er ikke naturlig for meg å gå nærmere inn på eksempler på teknologier og drifts- og deponeringsmetoder, ettersom dette er faglige spørsmål som jeg har tillit til at DMF vurderer på en god måte.

Når det gjelder selve sjødeponiet hører det til utslippstillatelsen etter forurensningsloven som tidligere er gitt av Klima- og miljødepartementet og opprettholdt av Kongen i statsråd. Spørsmålet om driftskonsesjon etter mineralloven, som Nærings- og fiskeridepartementet nå har hatt til vurdering, gir ikke grunnlag til å revurdere selve utslippstillatelsen. Jeg vil likevel understreke at utslippstillatelsen, som ble endelig avgjort før denne regjeringen tiltrådte, definerer maksimal tillatt deponeringsmengde. Tiltakshaver må imidlertid også forholde seg til vilkårene i driftskonsesjonen og tilleggsvilkårene. Det betyr at driften både må være i tråd med utslippstillatelsen og driftskonsesjonen, herunder de skjerpede miljøkravene i driftskonsesjonen som skal bidra til at «behovet for deponering blir minst mulig».

De miljømessige konsekvensene av prosjektet er grundig vurdert i denne og tidligere prosesser. I utslippstillatelsen er det stilt strenge krav til utslipp, miljøovervåking,

utslippskontroll og rapportering, og driften vil følges nøye opp av Miljødirektoratet.

Når det gjelder forholdet til EUs vanndirektiv vil jeg opplyse om at ESA (EFTA Surveillance Authority) 26. oktober 2016 konkluderte med at Norge ikke har brutt vilkårene i vanndirektivets artikkel 4 med hensyn til å tillate deponering av gruveavfall i Førdefjorden. ESA gjennomfører for tiden en mer helhetlig vurdering av Norges implementering av vanndirektivet i norsk rett.

Det er ingen hemmelighet at Engebø-prosjektet har vært omstridt. Det var derfor nødvendig med en omfattende og grundig saksforberedelse av klagesaken, som også har reist noen viktige spørsmål knyttet til framtidens mineralnæring i Norge. Jeg har hatt nær dialog med miljøbevegelsen, partene i arbeidslivet og bransjen selv. Vi er enige om at det grønne skiftet avhenger av tilgangen til mineraler, og at Norge bør vise vei og ha som ambisjon å utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring. Nærings- og fiskeridepartementet jobber derfor med en ny mineralstrategi, som skal legges fram i løpet av året. Her ønsker vi å tilrettelegge for at mineralnæringen i Norge kan bidra til FNs bærekraftsmål gjennom utvinning av mineraler som er nødvendige for elektrifiseringen og det grønne skiftet, på en måte som er miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig. Vi vil vurdere om det er områder som egner seg for gruvedrift, og områder som ikke gjør det, blant annet av hensyn til naturinngrep, deponimuligheter og andre hensyn. Vi vil søke ny kunnskap om ulike deponeringsformer, herunder vurdere fremtiden til sjødeponi. Vi vil jobbe for at næringen kan bli mer sirkulær, gjennom at overskuddsmasser i størst mulig grad gjenbrukes fremfor å deponeres, basert på forståelsen av at alt har verdi i sirkulærøkonomien. Vi vil vurdere å stille økt krav til gjenbruk av overskuddsmasser, se på økt forskningsinnsats og om det vil være hensiktsmessig med insentiver eller avgifter som bidrar til mindre deponering. Og vi vil utrede hvordan en større del av verdiskapingen i mineralnæringen kan bli igjen lokalt og nasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 1998**Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 13. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for statens inntekter fra merverdiavgift på alternativ behandling etter at unntaket for alternativ behandling i Merverdiavgiftsloven ble opphevet, fordelt på de ulike bransjene som ble omfattet av vedtaket?

Svar:

Fra 1. januar 2021 ble det innført plikt til å beregne merverdiavgift for omsetning og formidling av alternativ

behandling. Ved innføring av merverdiavgift på alternativ behandling ble de årlige merverdiavgiftsinntektene anslått å øke med om lag 250 mill. kroner årlig.

Merverdiavgiftsinntektene regnskapsføres samlet på samme kapittel og post på statsbudsjettet og det foreligger ikke regnskapstall som viser merverdiavgiftsinntektene fra enkelttjenester som alternative behandlingstjenester. Det er derfor heller ikke mulig å oppgi inntekter fordelt på ulike alternative behandlingstjenester.

SPØRSMÅL NR. 1999**Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 17. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

På et ekspertgruppemøte under FN-konvensjonen om visse konvensjonelle våpen (CCW) i mars 2022, forpliktet en gruppe bestående av 23 land seg til å “work collaboratively to prohibit autonomous weapons systems that are not sufficiently predictable or controllable to meet legal requirements”.

Hvorfor var ikke Norge et av disse landene og hvordan vil regjeringen ta nødvendige initiativ for å regulere utviklingen av selvstyrte våpensystemer uten å være en del av denne gruppen?

BEGRUNNELSE:

Store deler av sivilsamfunnet og Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) anbefaler at stater fastsetter nye regler for autonome våpensystemer. I sitt forslag til regulering anbefaler ICRC en to-lags tilnærming der noen våpensystemer forbys og andre reguleres.

I 2021 ble over tjue møtedager avsatt til diskusjoner i CCWs ekspertgruppe, og vi så tegn til at temaet bevegde seg i retningen vi trenger. Men da ekspertgruppens rapport skulle ferdigstilles på slutten av året, ble konsensusprinsippet misbrukt av enkeltstater og CCW gjorde til

slutt ingen reell framgang. I desember uttrykte det store flertallet av stater, inklusive Norge, skuffelse over utfallet av ekspertgruppens arbeid og det lave ambisjonsnivået man ble enige om i 2022-mandatet. Spørsmålet stilles på bakgrunn av denne manglende framgangen, samt at Regjeringen har gjennom Hurdalsplattformen forpliktet seg til å “[b]ringe det internasjonale våpenkontroll- og nedrustningsarbeidet videre, etterse at forbudene mot klasevåpen og landminer overholdes, og ta nødvendige initiativ for å regulere utviklingen av selvstyrte våpensystemer”

Svar:

Regjeringen varslet i Hurdals-plattformen at vi vil «bringe det internasjonale våpenkontroll- og nedrustningsarbeidet videre, etterse at forbudene mot klasevåpen og landminer overholdes, og ta nødvendig initiativ for å regulere utviklingen av selvstyrte våpensystemer». Etter regjeringsskiftet i oktober har arbeidet for bedre å regulere utviklingen av selvstyrte våpensystemer vært i en kartleggingsfase for å avklare hvilke arenaer og prosesser norske myndigheter nå bør prioritere for å kunne bidra til reell framgang og resultater i dette arbeidet.

Russlands angrepskrig mot Ukraina representerer et sikkerhetspolitisk veiskille. Krigen vil ha konsekvenser for internasjonalt samarbeid og nedrustning og rustningskontroll, prosesser som også før krigen dessverre var preget av stillstand og tilfeller av tilbakeslag. I tillegg har krigen også påvirket det nevnte kartleggingsarbeidet om en framtidig norsk rolle.

Internasjonalt har det viktigste arbeidet for regulering av autonome våpensystemer så langt foregått i den mellomstatlige ekspertgruppen i rammen av Konvensjonen om visse konvensjonelle våpen (CCW). Tross klar framgang og stadig bredere enighet om sentrale elementer i et normativt og operasjonelt rammeverk i løpet av 2021, klarte gruppen ikke å samle konsensus om en substansiell rapport til CCWs tilsynskonferanse i desember. Dette var skuffende og ble beklaget sterkt også fra norsk side.

Ekspertgruppens møte i mars 2022 ble ikke overraskende preget av krigen i Ukraina og Russlands motstand mot å videreføre arbeidet i gruppen som planlagt. Likevel kunne gruppen fortsette en uformell diskusjon basert på sitt mandat om å vurdere ulike opsjoner for regulering av autonome våpensystemer. Flere konstruktive forslag ble fremmet, inkludert et veikart for utviklingen av et folkerettslig bindende instrument under CCW, en «atferdskodeks» med sentrale prinsipper og bestep praksis, samt et forslag om å utarbeide en studie av den internasjonale humanitærrettens anvendelse på autonome våpensystemer.

At en fra norsk side ikke sluttet seg til den nevnte erklæringen fra 23 land innebærer ikke på noen måte en svekkelse av regjeringens ambisjoner om å bidra til nødvendige initiativ for å regulere utviklingen av selvstyre våpensystemer. Erklæringen fra de 23 landene represent-

anten refererer til, ble presentert like før møteslutt og distribuert først i etterkant. Initiativtakerne søkte støtte hos flere land, men ga liten mulighet til å påvirke innholdet i erklæringen. Selv om store deler av teksten kunne ha samlet betydelig bredere støtte, inneholdt den også elementer som ikke ivaretok nyanser i ulike nasjonale posisjoner.

Erklæringen inneholder blant annet omtale av CCW som ble oppfattet å signalisere en intensjon om å innlede forhandlinger om regulering av autonome våpensystemer utenfor Konvensjonens rammer. Fra et norsk ståsted utgjør CCW per i dag den foretrukne ramme for diskusjonen om regulering av autonome våpensystemer. Selv om framdriften i ekspertgruppen for tiden hemmes av den aktuelle sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa, vil et eventuelt initiativ om å flytte prosessen ut av CCW være feil signal nå. En effektiv regulering av autonome våpensystemer forutsetter bred oppslutning. Dersom viktige militærmakter ikke slutter seg til reguleringen, risikerer de deltakende landene å få redusert sin relative forsvarsevne. Det vil vanskeliggjøre framskritt.

Samtidig utelukker heller ikke regjeringen at det vil kunne bli nødvendig å bidra til initiativ utenfor rammene for CCW for å få framgang i arbeidet for å regulere selvstyrte våpensystemer. Et slikt eventuelt initiativ vil i så fall skje i samarbeid med nærstående land og allierte.

Ekspertgruppen i CCW har bidratt vesentlig til økt forståelse, innsikt og oppmerksomhet om de utfordringene den raske teknologiske utviklingen innen moderne våpensystemer innebærer. Det er derfor naturlig å bygge på denne kompetansen og inntil videre fortsette diskusjonene om regulering av autonome våpen i denne rammen.

SPØRSMÅL NR. 2000

Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 18. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at «hele Groruddalens befolkning så raskt som mulig får lokalsykehusstilbud ved Nye Aker sykehus».

Men i planene som nå er konkretisert er det bare deler av Groruddalen som overføres til Aker. Når vil alle bydelene i Groruddalen, inkludert Stovner og Grorud få Aker Sykehus som lokalsykehus?

Svar:

Alle de fire Groruddalsbydelene skal sokne til Nye Aker, når fase 1 og fase 2 av Nye Oslo universitetssykehus er ferdigstilt. Dette er i tråd med målbildet som ble vedtatt i foretaksrådet i Helse Sør-Øst RHF i juni 2016:

«Aker sykehus som lokalsykehus på sikt legges til rette for å overta ansvaret for spesialisthelsetilbudet for de tre Oslo-bydelene som i dag tilhører Akershus universitetssykehus sitt opptaksområde».

Regjeringen ønsker å sørge for at Groruddalens befolkning så snart som mulig får Aker sykehus som sitt lokalsykehus. Regjeringen er derfor opptatt av å sikre at fase 1 av utbyggingen kan igangsettes så snart som mulig.

Det har ligget som forutsetning i planene for videreutvikling av Oslo universitetssykehus at overføringen av spesialisthelsetjenesteansvaret for bydeler fra Akershus universitetssykehus til Nye Aker skal skje gradvis, og i tråd med befolkningsutviklingen i opptaksområdet til Akershus universitetssykehus. Dette for at sykehuskapasiteten i hovedstadsområdet benyttes best mulig. Spesialisthelsetjenesteansvaret for Alna bydel overføres fra Akershus universitetssykehus som en del av fase 1, sammen med ansvaret for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert

rusbehandling for bydelene Stovner og Grorud. Ansvaret for somatisk virksomhet for bydelene Stovner og Grorud overføres til Nye Aker i fase 2. Styret for Helse Sør-Øst RHF har vedtatt at det skal vurderes om spesialisthelsetjenesteansvaret for Alna bydel skal overføres fra Akershus universitetssykehus til Oslo universitetssykehus før de nye byggene i fase 1 står ferdig på Aker.

Helse Sør-Øst RHF har opplyst at det ikke er endelig avklart når spesialisthelsetjenesteansvaret for somatikk for bydelene Grorud og Stovner skal overføres til Nye Aker, men de har forutsatt i sine langtidsplaner at målbildet fra foretaksmøtet i juni 2016 skal realiseres innen 2035.

SPØRSMÅL NR. 2001

Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 23. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I en kronikk i Aftenposten 29. april i år angir statsråden at det i nye OUS vil bli 1900 somatiske senger.

Hva slags senger ligger inne i dette regnestykket; er også såkalt «tekniske senger», som for eksempel postoperative senger, regnet inn og hva er i så fall tallet på ordinære somatiske sengeplasser?

Svar:

Det planlegges med 1900 somatiske senger når fase 1 av utbyggingen av Nye Oslo universitetssykehus er ferdig. Dette er en økning fra 1551 somatiske senger i 2018, jf ta-

belen nedenfor. I tillegg til de 1900 sengene kommer 19 senger som fortsatt vil være lokalisert ved øyeavdelingen på Ullevål sykehus.

Helse Sør-Øst RHF har bekreftet at også såkalte tekniske senger, som intensiv og postoperative senger, er inkludert i regnestykket. Det er planlagt for en betydelig økning i intensivkapasiteten i Nye Oslo universitetssykehus. Det samme gjelder postoperative senger. De tekniske sengene inngår i sammenligningen med dagens situasjon (2018) hvor postoperative senger inngår i totalsummen på 1551 somatiske senger.

Somatiske sengetall i dagens Oslo universitetssykehus

Somatiske senger OUS (2018)	Ullevål	Aker	Radium-hospitalet	Riks-hospitalet	Sum
Sengeområdesenger	541	46	143	500	1 230
Hotellsenger	68	00	0	0	68
Obs- senger	17	00	0	0	17
Rehab	6	23	0	0	29
Overvåking tilknyttet intensivvirksomhet	15	0	2	10	27
Intensivsenger voksne	34	0	0	27	61
Intensivsenger 0-18	3	0	0	6	9

Nyfødtintensiv	27	0	0	20	47
Postoperative senger	28	9	4	22	63
Sum	739	78	149	585	1 551

Planlagte senger ved nye Oslo universitetssykehus etter fase 1

Somatiske senger Nye OUS	Nybygg Aker	Nybygg Radium-hospitalet	Nybygg Riks-hospitalet	Dagens Riks-hospital	Sum
Sengeområdesenger	487	155	392	472	1 506
Hotellsenger	0	0	0	0	0
Obs- senger	24	20	30	0	74
Rehab	0	0	10	0	10
Overvåking tilknyttet intensivvirksomhet	0	0	0	0	0
Intensivsenger voksne	24	0	54	27	105
Intensivsenger 0-18	0	0	6	6	12
Nyfødtintensiv	18	0	42	0	60
Postoperative senger	46	19	46	22	133
Sum	599	194	580	527	1 900

Jeg vil opplyse at i Nye Oslo universitetssykehus vil alle barselsengene bli lokalisert ved fødeavdelingene, både ved Nye Aker og Nye Rikshospitalet.

SPØRSMÅL NR. 2002

Innlevert 6. mai 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 19. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at flyktninger så raskt som mulig får tilstrekkelige identifikasjonsdokumenter og oppholdskort?

BEGRUNNELSE:

Mange mennesker har ikke andre legitimasjonspapirer enn pass fra hjemland som identifikasjonsdokument. Passene blir fratatt dem i forbindelse med søknad om beskyttelse i Norge, jf. Utl. § 64. Mange mennesker som søker beskyttelse i Norge har ikke ID-kort og kan kun vise frem oppholdskort som bevis på sin oppholdstillatelse, noe som i utgangspunktet ikke er et ID-dokument.

Det å ikke kunne legitimere seg, skaper flere utfordringer situasjoner for flyktningene, selv med D-nummer. De får for eksempel ikke tilgang til enkelte norske mobi-

labonnement, banktjenester inkl. konto og bank-id eller tilgang til enkelte tjenester hos andre private virksomheter.

Jeg er kjent med forslaget om å gi utenlandske statsborgere som har oppholdstillatelse eller oppholdsrett i Norge i mer enn tre måneder rett til nasjonalt ID-kort. Dette er veldig positivt, men løser ikke situasjonen for dem som ikke kan legitimere seg nå.

Flere steder opplyses det at det er lang ventetid for å få oppholdskort. Uten dette kan ikke flyktningene jobbe lovlig.

Svar:

Jeg oppfatter det slik at bakgrunnen for spørsmålet er situasjonen for utlendinger som er fordrevet fra Ukraina, og viser til at det er igangsatt flere tiltak som vesentlig har re-

duisert antall trinn og tid i registreringsprosessen for disse sammenliknet med ordinær prosess. Siden ukrainere som omfattes av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse ikke vil ha rett til reisebevis for flyktninger eller utlendingspass etter utlendingsloven § 64, omfattes de heller ikke av plikten til innlevering av pass og andre reisedokumenter. Dokumentene skal derfor også tilbakeleveres etter fremvisning og registrering. Etter det jeg har fått opplyst er prosessen effektivisert ved at Politiets utlendingsenhet ikke lenger samler dokumentene inn for skanning og registrering. Det tas i stedet kopi, slik at de mange ukrainerne som har pass fra hjemlandet raskere skal få det tilbake. De vil dermed også kunne oppfylle bankenes krav til legitimasjon for tilgang til banktjenester.

Etter utlendingsregelverket gir midlertidig kollektiv beskyttelse rett til å ta arbeid, og det er ikke etter utlendingsregelverket noe rettslig krav om å ha fått utstedt

oppholdskort for å kunne jobbe i Norge. Kortet har imidlertid praktisk betydning for tilgangen til grunnleggende banktjenester mv. for dem som ikke har legitimasjon fra hjemlandet, og som dokumentasjon overfor arbeidsgivere som må sikre at de kun ansetter personer som har gyldig oppholdstillatelse.

Jeg ser nå nærmere på om det kan gjøres ytterligere effektiviseringer i registreringsprosessen for at personer med midlertidig kollektiv beskyttelse raskt kan starte å arbeide. Ettersom de globale utfordringene med tilgang til råvarer for produksjon av ID-kort i tillegg påvirker produksjonen av oppholdskort, er Justis- og beredskapsdepartementet også i dialog med berørte etater om utfordringene og tiltak som kan avhjelpe situasjonen for dem som raskt trenger dokumentasjon for oppholdsstatus.

SPØRSMÅL NR. 2003

Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 20. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Frigjøringsdagen Søndag 8.mai, hadde Norge, i Sør-Norge, Europas dyreste strøm for syvende gang i år. Det er rent utrolig og meningsløst at et land som er selvforsynt med vannkraft har Europas dyreste strømpriser!

Planlegger ministeren å ta tak i denne situasjonen nå og umiddelbart iverksette forhandlinger med EU og England om begrensning av krafteksporten, og hvis ikke England eller EU er imøtekommende mtp. forhandlinger, vil regjeringen evt. starte arbeidet med å si opp avtalene om kraftutveksling, som har 12 måneders oppsigelse?

BEGRUNNELSE:

Strømprisene har de siste dagene satt nye prisrekorder for i år. Vannmagasinfyltingene derimot setter bunnrekorder. Samtidig opplever vi at Sør Norge har Europas dyreste strøm for 7 gang i år mens Nord Norge har rekordbillig strøm. Produksjonskostnaden på strøm i sør og nord Norge er ganske lik, fra 5-15 øre/kwt. Men sluttkunde prisene er mangedobbelte i sør, hvor utvekslingskapasiteten mot et dysfunksjonelt Europeisk kraftmarked, er størst.

Norges siste kraftutvekslingsavtaler med EU og England har medført stor eksport, og stor eksponering til det europeiske kraftmarkedet, og prisnivået.

Norske strømpriser i sør Norge korrelerer i stadig større grad med europeiske gasspriser, og således har de siste kablene økt eksponeringen og prisene på norsk vannkraft betraktelig.

Norge eksporterte 17 TWH med strøm i fjor, og fra gass rundt 100 ganger større energimengder, ca. 1500 TWH.

Hvis ikke EU og Tyskland viser vilje til å se på kraftutvekslingsavtalene, så har Norge også muligheten til å avslutte avtalen, med 12 måneders oppsigelsesperiode.

Det er uforståelig at regjeringen og energiministeren mener det er akseptabelt at et land som egentlig er selvforsynt med vannkraft, har Europas dyreste strømpriser.

Svar:

Det norske kraftsystemet har i over 50 år vært tilknyttet landene omkring oss, og har i utgangspunktet tjent oss godt. Forsyningsikkerheten er blitt bedre i år med lav fyllingsgrad i vannkraftmagasinene, og handelen har gitt oss inntekter.

Handelen over forbindelsene er basert på såkalt markedskobling. Det innebærer at kraften til enhver tid flyter fra landet med lavest pris til landet med høyere pris. I de periodene Norge har høyere pris enn landene rundt oss får vi import over forbindelsene. Dette har vært tilfelle flere ganger den siste tiden og har medført at vi den siste måneden (11. april - 10. mai) har hatt 59 prosent eksport og 41 prosent import over utenlandskablene. Det er som forventet at vi får en større andel av import over forbindelsene når vi er på slutten av «tappesesongen» og på vei inn i «smeltesesongen» hvor vannmagasinene begynner å fylle seg opp igjen etter vinteren. Denne tilgangen til import er en viktig del av nytten ved utenlandsforbindelser.

Den siste vinteren har vært spesiell. Jeg mener det nå er naturlig at vi går gjennom erfaringene fra den, og blant annet ser på hvordan norsk krafteksport påvirker norsk forsyningssikkerhet og norske strømpriser, og hvilke konkrete tiltak som kan bidra til å sikre at norsk fornybar kraft forblir et konkurransefortrinn for norsk industri.

Deretter ønsker vi å ha en dialog med Storbritannia og EU om import og eksport med hensyn på vår nasjonale forsyningssikkerhet. Dette er noe jeg selvsagt er opptatt av, og har allerede nevnt problemstillingen i gode samtaler med mine utenlandske kolleger. Akkurat nå er det likevel konsekvenser for kraft- og energimarkedene av Russlands militære invasjon av Ukraina som står høyest på dagsorden i disse samtalene.

SPØRSMÅL NR. 2004

Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 20. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har regjeringen gått gjennom lovverk angående krafteksport og handel mellom land, for å se på handlingsrommet, som uttalt i september 2021 av Sp, og kan statsråden avklare hvor stort handlingsrom innenfor eksisterende avtaler regjeringen har klart å finne?

BEGRUNNELSE:

Sp uttalte til DN og Energiteknikk i september i fjor, at i situasjoner hvor kablene gir prissmitte fra svært høye strømpriser i Europa og norske magasin er tomme/lav fyllingsgrad, skal Norge selv kunne bestemme at vi ikke ønsker å eksportere kraft. Hvorav APs Barth Eide, daværende energipolitisk talsmann, ikke avviste forslaget.

SP uttalte at de ønske å gå gjennom loven for å se på handlingsrommet.

“– Fordi vi er en del av det europeiske energimarkedet, er det begrensede muligheter sånn det er i dag, sier Myhrvold. Han mener likevel at handlingsrommet i EØS-avtalen er større enn hva regjeringen gir inntrykk av.”

Svar:

Krafthandelen mellom land reguleres av internasjonale avtaler som EØS-avtalen, herunder energiregelverket som er en del av denne, frihandelsavtalen og kraftavtalen mel-

lom Norge og Storbritannia, samt egne avtaler mellom Statnett og deres partnere på utenlandsforbindelsene. Avtalene legger til rette for fri krafthandel, uten hindringer mellom landene. EØS-avtalen artikkel 12 innebærer forbud mot å innføre kvantitative restriksjoner på eksport av strøm av prishensyn. En tilsvarende bestemmelse finnes i frihandelsavtalen art. 2.12 mellom Storbritannia og EØS-landene.

Regjeringen har nå nedsatt en bredt sammensatt energikommisjon som skal utarbeide et grunnlag for de langsiktige energipolitiske veivalgene for Norge. Formålet med energikommisjonen er å kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft og at rikelig tilgang på fornybar kraft fortsatt skal være et konkurransefortrinn for norsk industri. Energikommisjonen skal blant annet se på perspektiver for forsyningssikkerheten og vurdere hvordan Norge påvirkes av energimarkeder i rask endring. Kommisjonen skal også vurdere tiltak på bakgrunn av strømmnettutvalgets rapport.

Regjeringen har varslet at vi ønsker å ha en dialog med EU og Storbritannia for å undersøke om det er mulig å unngå lange perioder med ren eksport i perioder med lav magasinfylling, av hensyn til forsyningssikkerhet. Det er naturlig å snakke med våre samarbeidspartnere for å skape en felles forståelse av hvordan man kan håndtere spørsmål om forsyningssikkerhet hvis en lignende situasjon som i vinter oppstår igjen. Jeg har allerede nevnt prob-

lemstillingen i samtaler med mine utenlandske kolleger. Akkurat nå er det likevel konsekvenser for kraft- og en-

ergimarkedene av Russlands militære invasjon av Ukraina som står høyest på dagsorden i disse samtalerne.

SPØRSMÅL NR. 2005

Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 13. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Stemmer det, slik statssekretær Grimstad (Sp) sier i artikkelen på nrk.no, at avgiftsnivået på drivstoff er uendret fra 2021 til 2022, eller har regjeringen og stortingsflertallet foreslått og vedtatt økte drivstoffavgifter med virkning fra 1. januar 2022?

BEGRUNNELSE:

I følge en nettsak på nrk.no (<https://www.nrk.no/nordland/dieselpriiser-kan-fore-til-atarbeidsplasser-gar-tapt1.15949780?fbclid=IwAR1io8IHgdANIPP6qB-NMma1TAwepplZvzg5PH97xU7rqr7SN69AgMFWyyHQ>) om økte drivstoffpriser og faren for konkursras i bygge- og anleggsnæringen uttaler statssekretær Grimstad i finansdepartementet at:

«Krigen i Ukraina rammer først og fremst folket som bor der, men påvirker også råvareprisene i Europa. Dette har gjort at

selv om avgiftsnivået er uendret, så har drivstoffprisene i Norge økt.»

Svar:

I nettsaken på NRK (<https://www.nrk.no/nordland/dieselpriiser-kan-fore-til-at-arbeidsplasser-gar-tapt-1.15949780>) er statssekretær Grimstad sitert på følgende:

«Krigen i Ukraina rammer først og fremst folket som bor der, men påvirker også råvareprisene i Europa. Dette har gjort at selv om avgiftsnivået er uendret, så har drivstoffprisene i Norge økt.»

Statssekretær Grimstad uttaler seg om drivstoffpriser før og etter Russlands invasjon av Ukraina 24. februar 2022. Statistikk fra SSB viser at drivstoffprisene har økt kraftig i løpet av 2022, jf. tabell 1.

Tabell 1: Gjennomsnittlige drivstoffpriser i 2022. Kroner per liter

	Januar 2022	Februar 2022	Mars 2022	April 2022*
Diesel	17,54	18,23	22,06	21,05
Bensin	18,64	19,28	22,04	21,07

* Foreløpig anslag basert på konsumprisindeksens delindekser for diesel og bensin.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Drivstoffavgiftene har ikke blitt endret i løpet av 2022. Prisstigningen på drivstoff i løpet av 2022 skyldes derfor ikke avgiftsendringer.

Statssekretær Grimstad uttaler seg altså ikke om avgiftsnivået i 2022 sammenliknet med avgiftsnivået i 2021. Representanten spør likevel om en sammenlikning av avgiftsnivået i 2021 og 2022. Tabell 2 og 3 viser sum av særavgifter på drivstoff (veibruksavgift og CO₂-avgift) i 2021 og 2022.

Tabell 2: Særavgifter på mineralolje og biodiesel. Kroner per liter.

	Andel	2021	2022	Endring
Mineralolje	0,861	5,16	5,57	0,41
Biodiesel	0,139	3,66	3,09	-0,57
Typisk dieselblanding	1,000	4,95	5,22	0,27

Kilde: Skattedirektoratet og Finansdepartementet.

Tabell 3: Særvgifter på bensin og bioetanol. Kroner per liter

	Andel	2021	2022	Endring
Bensin	0,861	6,38	6,73	0,35
Bioetanol	0,139	2,45	2,02	-0,43
Typisk bensinblanding	1,000	5,83	6,07	0,24

Kilde: Skattedirektoratet og Finansdepartementet.

Tabellene viser at særvgiftene på biodiesel og bioetanol er redusert mens særvgiftene på mineralolje og bensin er økt. «Bensin» og «diesel» er i realiteten blandingsprodukter som består både av fossilt drivstoff og biodrivstoff. Samlede særvgifter på en typisk dieselblanding er økt med 0,27 kroner per liter fra 2021 til 2022, mens særvgiftene på en typisk bensinblanding er økt med 0,24 kroner per liter fra 2021 til 2022. Ap/Sp-regjeringen valgte å foreslå og fikk vedtatt et lavere avgiftsnivå på drivstoff enn det Solberg-regjeringen foreslo.

SPØRSMÅL NR. 2006

Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vurderer regjeringen situasjonen på ny i lys av den internasjonale situasjonen?

GRUNNGJEVING:

Kommunalkomiteen besøkte nylig Svalbard og hadde mellom anna besøk til Gruve 7 som er besluttet utfasing av. Dette ble gjort før den nye situasjonen i Europa der Norsk suverenitet over Svalbard er endå viktigere. Å erstatte strømproduksjon i Longyearbyen fra lokalreist kull til diesel transportert over lange avstander er kanskje ikke i et klimaperspektiv gunstig. Ei heller for å sikre Norsk tilstedeværelse og aktivitet på Svalbard. Derfor er en ny vurdering i lys av den internasjonale situasjonen på sin plass.

Svar:

Statens mål som eier i Store Norske, er blant annet gjennom drift av Gruve 7 å bidra til at kraftverket i Longyearbyen har tilgang på stabil kullforsyning. Gruvedriften har gått med betydelig underskudd de siste årene. For 2022 er det i statsbudsjettet bevilget 51 millioner kroner i tilskudd til å dekke det anslåtte driftsunderskuddet.

Lokalstyret har besluttet at dagens kullkraftverk i Longyearbyen skal stenges ned i september 2023, og erstattes med et dieselmotorkraftverk med gradvis innfasing av fornybare energikilder. Når kullkraftverket fases ut, vil en sentral del av driftsgrunnlaget for Gruve 7 falle bort.

Med bakgrunn i dette, og den økonomiske situasjonen til Gruve 7, har styret i Store Norske besluttet at produksjonen i gruva skal opphøre og opprydding igangsettes når kullkraftverket i Longyearbyen er stengt ned.

Jeg vurderer det ikke som formålstjenlig å bruke store statlige pengebeløp på å subsidiere kulldrift når vi samtidig skal redusere klimagassutslippene. Endrede energipriser er ikke et argument mot å arbeide for en sikrere og mer klimavennlig energiløsning for Longyearbyen.

Lokalstyret har gitt uttrykk for at den geopolitiske situasjonen og konsekvensene for energiprisene gjør at det på nytt skal gjennomgå og kvalitetssikre planene om å stenge kullkraftverket i september 2023. Hvis Lokalstyret på bakgrunn av gjennomgangen endrer sine planer, kan det få konsekvenser for driften av Gruve 7, og det vil kunne få bevilgningsmessige konsekvenser for driftstilskuddet som bevilges over statsbudsjettet.

Store Norske har uttalt at dersom Lokalstyret ser et behov for å utsette nedstengingen av kullkraftverket, har ikke Store Norske gjort noen tiltak som hindrer selskapet i å drive Gruve 7 noe lengre enn til september 2023.

Norsk suverenitet over Svalbard er ubestridt og ikke på noen måte påvirket av hva slags aktivitet eller tilstedeværelse vi har på øygruppen.

Regjeringen følger situasjonen og vil ev. komme tilbake Stortinget i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen i den grad utfallet av Lokalstyrets gjennomgang innebærer budsjettmessige konsekvenser.

Store Norske har de siste årene forberedt seg på en omstilling bort fra kull, og satser bl.a. på næringsen-

dom og arbeider med å etablere ny virksomhet tilknyttet fornybare energiløsninger i Arktis som også vil kunne være relevant for energiomstillingen i Longyearbyen. Oppryddingen etter kullvirksomheten i Gruve 7 vil i årene etter nedstengingen være vesentlige oppgaver selskapet skal levere på og som vil bidra til å opprettholde arbeidsplasser i noe lengre tid.

Jeg har hatt flere møter med aktørene som er omfattet av omstillingen, og møtt de ansatte i Gruve 7 ifm. et besøk i Longyearbyen tidligere i år. Jeg har også tatt initiativ til at aktørene i Longyearbyen ifm. energiomstillingen vurderer ulike partnerskapskonstellasjoner som kan bidra til å akselerere næringsutvikling lokalt med sikte på at det skapes nye industrielle arbeidsplasser.

SPØRSMÅL NR. 2007

Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn og etablere ny praksis der grunneigarar får skikkeleg kompensasjon?

GRUNNGJEVING:

Lokalavisa Samningen skriver 5. mai om grunneigarane sin situasjon etter den symbolske klimapolitikken fleirtallet legg opp til med å sende strømmen frå Samnanger til sokkelen. For dette får grunneigarane smular i fylgje avisa. Selskapet opplyser i avisa at kompensasjonen er et etter etablert praksis. Det er lite etablert praksis på å ta egedomen til folk for å symbolske klimatiltak utan effekt på globale utslepp. Skal ein først gjera slik dyre unødvendige tiltak må iallfall grunneigarane behandlast skikkelig. Den private eigedomsretten er viktig og grunnlovsfesta. Her har statsråden anledning til å koma på banen og bidra til at grunneigarane ikkje sitt att med smular.

Svar:

Alle som skal bygge nye energianlegg, må ha tilgang til den grunnen og de rettighetene som blir berørt av utbyggingen. Ved bygging av nye kraftledninger vil tiltakshaver normalt ikke eie grunnen ledningene bygges på. Tilgang til grunn og rettigheter kan skaffes enten ved avtale eller ved ekspropriasjon.

Ved konsesjon til større ledningsanlegg gis det regelmessig også samtykke til ekspropriasjon. Ekspropriasjonstillatelse er imidlertid ikke til hinder for at det inngås minnelige avtaler, og etter ekspropriasjonsretten bør tiltakshaver normalt forsøke å inngå avtale. Det er selvsagt frivillig om man vil inngå avtale, og dersom en grunneier mener at et tilbud fra en ledningsbygger er for dårlig, kan dette avvises. Dersom det ikke inngås avtale, og det

må eksproprieres, fastsettes erstatningen gjennom såkalt skjønn ved domstolene.

Den som må avgi grunn eller rettigheter ved ekspropriasjon, skal ha full erstatning, slik det er nedfelt i Grunnloven § 105. Det innebærer at grunneierne skal ha erstattet sitt økonomiske tap. Nærmere regler om dette er nedfelt i ekspropriasjonsloven, som hører under justis- og beredskapsministeren. Hva full erstatning innebærer i det enkelte tilfellet avgjøres av domstolene.

SPØRSMÅL NR. 2008**Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 19. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I kva grad legg statlege innkjøpsavtaler og innkjøpsregelverk til rette for gjenbruk av møblar som alternativ til å kjøpe nye møblar i statlege nybygg og rehabiliteringsprosjekt, og kan det ev. gjerast endringar i statleg regelverk/innkjøpsrutiner for å legge til rette for meir gjenbruk av møblar/oppgradering av eksisterande møblar som alternativ til å kjøpe nye?

GRUNNGJEVING:

Overgangen frå vår tradisjonelle «bruk og kast»-økonomi til ein sirkulærøkonomi som systematisk legg opp til resirkulering, gjenbruk og å ta vare på ressursane, er kompleks og berører mange område. Eitt av områda der vi veit det er stort potensiale for å auke gjenbruksgraden og levetida på produkt, er møblar.

Når ein t.d. gjennomfører eit stort statleg nybyggprosjekt eller rehabiliteringsprosjekt av bygg, er det vanleg å inngå kontrakter der det blir lagt opp til kjøp av nye møblar frå den leverandøren som vinn eit anbud på innkjøp av møblar. Dette som alternativ til ein modell der ein t.d. systematisk ser på moglegheitene til å gjenbruke eksisterande møblar, evt. oppgraderer desse med nye møbeltrekk, nødvendige reparasjonar etc. – eller kjøper inn brukte møblar i god stand.

Dersom ein ønskjer å få ein overgang til meir gjenbruk av møblar også i statlege byggeprosjekt, er det viktig å vite om dette er mulig og enkelt innanfor dagens regelverk for offentlege innkjøp, eller kva endringar som må til i regelverk og retningslinjer for å få i gang ein slik overgang til meir gjenbruk av møblar framfor innkjøp av nye som standardløysing.

Svar:

Denne regjeringa vil føre ein ambisiøs og effektiv klimapolitikkk i tråd med måla i Parisavtalen. Dette inneber blant anna at 55 prosent av dei norske klimagassutsleppa skal bli kutta innan 2030, målt mot 1990.

Offentleg sektor er ein stor innkjøpar. Staten, fylkeskommunar og kommunar kjøper inn varar, tenester og bygg- og anleggsarbeid for om lag 600 milliardar kroner i året. Offentleg etterspørsel etter sirkulære løysingar kan derfor bidra til å styrkje marknadene for sirkulære produkt og tenester. Såleis kan det offentlege vere ein pådri-

var for nye, innovative løysingar og forretningsmodellar som styrkjer omsetninga av sekundære råvarer.

Dagens innkjøpsregelverk gir offentlege oppdragsgivarar moglegheit til å innrette innkjøpspraksisen sin slik at den minimerer miljøbelastninga og fremmer klimavenlege løysingar. Offentlege oppdragsgivarar kan stille miljøkrav og -kriterium i alle trinn av ein innkjøpsprosess, så lenge dette er relevant og krava er knytte til leveransen. Korleis dette blir operasjonalisert hos den einskilde oppdragsgivaren, anten i eit konkret innkjøp eller i ein innkjøpsstrategi, er opp til den einskilde oppdragsgivaren. Dette gjeld også moglegheitene til å fremme sirkulære løysingar i innkjøp, så som gjenbruk av møbel.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har ei dedikert rettleiing knytt til sirkulære innkjøp på nettsidene sine. Her finn offentlege oppdragsgivarar informasjon om korleis dei kan fremme sirkulære løysingar gjennom innkjøpa sine. Det er også gitt ei eiga rettleiing knytt til innkjøp av møbel for å sikre låg miljøbelastning og lang levetid. Her blir det framheva at system for vedlikehald, ombruk og oppgradering av møbel kan spare miljøet, kutte kostnader og bidra til grøne arbeidsplassar lokalt.

Eg vil også leggje til at DFØ nyleg har fått overført ytterlegare 1,5 millionar kroner til arbeidet med å følgje opp den nasjonale strategien for sirkulær økonomi. Midlane skal gå til prosjekt gjennom StartOff, altså til oppstartsselskap som utviklar løysingar innan sirkulærøkonomi. Eit viktig formål er å få fram nye sirkulære løysingar i samarbeid mellom offentlege oppdragsgivarar og den private marknaden.

Dagens regelverk og rettleiing er ikkje godt nok, og kan bli betre. Etter mi oppfatning kan reglane i enda større grad leggje til rette for og motivere offentlege oppdragsgivarar til å fremme klima- og miljøomsyn, medrekna sirkulære løysingar. Derfor vil regjeringa endre regelverk og praksis for offentlege innkjøp slik at dei støttar viktige mål, ikkje minst berekraft.

Eg vil leggje til rette for at det offentlege i større grad enn i dag fremmar klima- og miljøomsyn gjennom offentlege innkjøp, og eg har starta eit arbeid for å vurdera moglege endringar i regelverk og rettleiing, for å sikra at offentlege innkjøp best mogleg bidreg inn i det grøne skiftet.

Eg vil til slutt leggje til at Europakommisjonen har fremma forslag til ny økodesignforordning som vil inn-

nebere reglar om meir berekraftige produkt. Krava i det forslaget inneber at produkt skal bli meir haldbare og enklare å utbetre, vedlikehalde og resirkulere. Regelverket

inneheld også reglar om grønne offentlege anskaffingar, og er sendt på høyring av Miljødirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2009

Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 16. mai 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vil statsråden oppfordre kommuner til å tilby ukrainske flyktninger barnehage, skole, bolig og lignende der hvor identiteten er trygg, men de står i byråkratisk kø for å bli registrert og/eller bosatt for så at de får refundert utgiftene så fort formalitetene er på plass?

BEGRUNNELSE:

Alle ukrainere vil ha rett på opphold da de har fått kollektiv beskyttelse i Norge. Dessverre må mange ukrainere vente lenge på å bli registrert og bosatt grunnet tregt byråkrati og regjeringens manglende evne til å rydde opp. Dette gjør at mange ukrainske barn ikke får begynt i barnehage, skole etc. All den tid en vet at de vil få opphold og disse tjenestene bør kommunene kunne tilby dette, for så å få refundert kostnadene i etterkant.

Svar:

Bosetting og integrering ligger under mitt ansvarsområde. Spørsmålet berører også ansvarsområdene til Justis- og beredskapsministeren (registrering og mottak) og Kunnskapsministeren (barnehage og skole).

Hittil har om lag 16 500 flyktninger fra Ukraina søkt om midlertidig kollektiv beskyttelse. I overkant av 12 000 har fått innvilget sin søknad, og har fått oppholdstillatelse i Norge. Registrerings- og saksbehandlingskapasiteten i politiet er oppskalert slik at det ikke lenger er ventetid for å få registrert sin søknad om beskyttelse, og politiet bygger nå ned restanser i de sakene som ikke er oversendt Utlendingsdirektoratet (UDI) for behandling i førsteinstans. Saksbehandlingstiden i UDI er kort for disse sakene siden deler av saksbehandlingen er automatisert. I en situasjon med svært mange som kommer til Norge på kort tid vil det kunne oppstå perioder med ventetid. Regjeringen har fortløpende gjort grep for å løse opp flaskehalsen som har oppstått.

Norske myndigheter er lovpålagt å tilby alle som søker beskyttelse i Norge et innkvarterings-tilbud, og UDI har tilgjengelig mottaksplass for alle som har behov for det. Om lag halvparten av flyktningene fra Ukraina som har ankommet Norge har valgt å bo privat. Derfor har regjeringen utvidet muligheten for flyktninger fra Ukraina til å bo privat gjennom ordningen for Alternativ mottaksplassering (AMOT). Ordningen er frivillig for kommunene. Kommuner som inngår en slik avtale med UDI får dermed finansiert gjennomsnittlige utgifter til kommunale tjenester til denne gruppen, men påtar seg også ansvaret for å tilby ytelser til livsopphold og skal etablere rutiner for å ivareta og følge opp disse personene.

Barn under 16 år som har søkt om beskyttelse i Norge har rett og plikt til grunnskole-opplæring, og dette gjelder også for barn som er flykter fra Ukraina. Retten til grunnskole-opplæring gjelder uavhengig av det enkelte barnets oppholdsstatus og bosettingsstatus. Det er kommunen som har ansvaret for å tilby grunnskoleopplæring til alle barn som oppholder seg i kommunen, også i mottak. For å gjøre det enklere for kommunene å bosette raskt og håndtere den ekstraordinære situasjonen med flyktninger fra Ukraina, foreslår Kunnskapsdepartementet å utvide den absolutte fristen for å gi barn og unge et fullverdig opplærings-tilbud i grunnskolen midlertidig utvides fra én til tre måneder, jf. Prop. 107 L (2021-2022) Midlertidig endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina. Opplæringen skal fortsatt starte så raskt som mulig. Kunnskapsdepartementet foreslår også en forskriftshjemmel for å gi mulighet til ytterligere utvidelse.

Det er et eget tilskudd til kommunene for å bidra med finansiering av grunnskoleopplæring til barn og unge som søker opphold i Norge. I forbindelse med bosetting gis kommunene et integreringstilskudd, som også skal brukes til integreringstiltak i grunnskolen. Barn i barnehagealder har ikke rett på barnehageplass før de er innvilget en oppholdstillatelse og er bosatt i en kommune. Kommunene kan imidlertid tilby barnehageplass til barn

som bor i asylmottak på eget initiativ, og i slike tilfeller kan kommunen få tilskudd fra UDI.

Den 12. mai var det bosatt 1 690 flyktninger fra Ukraina i 140 kommuner. IMDi har i tillegg inngått avtale med kommuner om bosetting av 4000 ukrainske flyktninger. Kommunene har meldt inn til IMDi at det er mulig å bosette til sammen 18 000 flyktninger innen utgangen av august.

Jeg har oppfordret alle kommuner til å gjøre en ekstra innsats for å bosette raskt - slik at flyktninger som bor privat kan bosettes ved offentlig hjelp – dersom de ønsker det, og de som er i mottak kan flytte inn i bolig. Vi må få flyktningene inn i boliger i kommunene, og det bør skje raskt etter at kommunene har inngått avtale om bosetting med IMDi. Jeg følger situasjonen tett, og har bedt kommunene om å melde fra om det er flere flaskehalser.

SPØRSMÅL NR. 2010

Innlevert 8. mai 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 20. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan Næringsdepartementet sine nye tilleggsvilkår til Nordic Rutile AS om driftskonsesjon til mineralutvinning i Engebøfjellet tolkast slik at det framleis kan bli stilt krav om at det ikkje skal deponerast gruveavfall i sjø før endeleg driftsplan vert godkjent?

GRUNNGJEVING:

Næringsdepartementet stadfesta 6. mai 2022 Direktoratet for mineralforvaltning sin driftskonsesjon til Nordic Rutile AS for å drive rutilutvinning i Engebøfjellet, men har i følge pressemelding frå Næringsdepartementet skjærpa miljøkrava med tre tilleggsvilkår.

Eitt av desse vilkåra er at:

«...andelen overskuddsmasser skal reduseres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig, basert på beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder.»

Det ligg allereie føre ein alternativ søknad om mineralutvinning i Engebøfjellet frå eit anna selskap, som legg opp til å bruke teknologi og driftsmetodar som ikkje medfører bruk av fjorddeponi/ dumping av avfall i sjø. Med andre ord finst denne teknologien allereie. Betyr det at det kan bli stilt krav også til Nordic Rutile AS om at dei ikkje skal dumpe gruveavfall i Førdefjorden før endeleg driftsplan vert godkjent – jmf. tilleggsvilkår nr. 1 i Næringsdepartementet si avgjerd i klagesaka.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har etter ei grundig vurdering etter gjeldande minerallov avgjort å oppretthalde tildelinga av driftskonsesjon til Nordic Rutile AS. Eg har imidlertid også lytta til miljøbevegelsen, og eg har stramma inn miljøkrava i driftskonsesjonen betydeleg.

Eg gjentek tilleggsvilkåra her:

1. Det skal være en samlet sett størst mulig ressursutnyttelse av forekomsten, basert på forståelse av at alle ressurser har verdi i sirkulærøkonomien. Andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig, basert på beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder. Tiltakshaver skal utarbeide planer med mål for årlig reduksjon av overskuddsmasser og annen miljøpåvirkning. Utnyttelsesgraden av forekomsten, samt utviklingen av mengden overskuddsmasser til deponering, skal rapporteres årlig til DMF² sammen med den årlige driftsrapporteringen. I rapporteringen skal det beskrives hvordan tiltakshaver jobber systematisk med å redusere overskuddsmasser, og konkrete resultater av dette arbeidet.

2. Senest en måned før drift under jord starter skal plan for underjordsdrift detaljeres og være godkjent av DMF. Tiltakshaver skal i denne forbindelse utrede hvordan dagbrudd og underjordsdrift kan drives på en slik måte at en størst mulig andel av overskuddsmassene kan tilbakefylles i utdrevne områder. Selskapet skal være i dialog med DMF om hvordan driften kan tilrettelegges for å minimere overskuddsmasser. Det forutsettes at alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige

teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering.

3. Tiltakshaver skal benytte utslippsfrie maskiner når denne teknologien er tilgjengelig, alternativt fossilfrie maskiner inntil nullutslippsløsninger er på plass. DMF kan dispensere fra vilkåret i de tilfeller hvor det er helt nødvendig å benytte fossile kjøretøy. Tiltakshaver skal ha mål og planer for årlig reduksjon av direkte og indirekte klimagassutslipp, og annen miljøpåvirkning som for eksempel kjemikaliebruk og annet avfall.

Eg vil understreke at tiltakshaver ikkje kan starte utvinning av mineraler før driftsplanen er godkjent av Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Denne driftsplanen må vere i tråd med driftskonsesjonen, inkludert dei skjerpå miljøkrava. Eg har personleg trygga meg om at direktoratet fylgjer opp dette aktivt.

Når DMF handsamar driftsplanen, skal dei mellom anna vurdere om «alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering». Det er vidare eit vilkår at «andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig». Dette betyr at DMF må gjere ei konkret og fagleg vurdering av i kva grad tiltakshaver har vald beste tilgjengelege teknologi og beste tilgjengelege drifts- og deponeringsmetodar som minimerer behovet for deponering. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshavari utgangspunktet tilfredsstille vilkåret. Dersom DMF vurderer at verksemda kan drivast på ein annan måte som bidrar til mindre deponering, vil tiltakshaver ikkje tilfredsstille vilkåret med mindre driftsplanen endrast. Med «alle deler av virksomheten» meinast at det er verksemda under eitt som skal vurderast, ikkje berre dei driftstekniske løysingane, men også forretningsmodell mv. som høyrer naturleg til verksemdsogrepet og som har betydning for å kunne minimere behovet for deponering. Også her må DMF gjere ei konkret og fagleg vurdering av i kva grad tiltakshaver oppfyller vilkåret. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshavari utgangspunktet tilfredsstille dette vilkåret. Dersom DMF vurderer at verksemda kan drivast på ein annan måte som bidrar til mindre behov for deponering, vil tiltakshaver ikkje tilfredsstille vilkåret med mindre driftsplanen endrast.

Det er ikkje naturleg for meg å gå nærare inn på døme på teknologiar og drifts- og deponeringsmetodar, ettersom dette er faglege spørsmål som eg har tillit til at DMF vurderer på ein god måte.

Når det gjeld sjøve sjødeponiet, høyrer det til utsleppsløyvet etter forureiningslova som tidlegare er gitt av Klima- og miljødepartementet og oppretthaldt av Kongen i statsråd. Spørsmålet om driftskonsesjon etter minerallova, som Nærings- og fiskeridepartementet nå har hatt til vurdering, gir ikkje grunnlag til å revurdere sjøve utsleppsløyvet. Eg vil likevel understreke at utsleppsløyvet, som vart endeleg avgjort før denne regjeringa tiltrådte, definerer maksimal tillatt deponeringsmengd. Tiltaksha-

var må imidlertid også halde seg til vilkåra i driftskonsesjonen og tilleggvilkåra. Det betyr at drifta må vere i tråd med både utsleppsløyvet og driftskonsesjonen, herunder dei skjerpå miljøkrava i driftskonsesjonen som skal bidra til at «behovet for deponering blir minst mulig».

Dei miljømessige konsekvensane av tiltaket er grundig vurdert i denne og tidlegare prosessar. Eg vil understreke at tillatinga etter forureiningslova ikkje var oppe til ny vurdering i samband med konsesjonssaka. I utsleppstillatinga er det stilt strenge krav til utslepp, miljøovervaking, utsleppskontroll og rapportering, og drifta vil følgjast nøye opp av Miljødirektoratet.

Det er ingen løyndom at Engebø-prosjektet har vorte omstridt. Det var difor naudsynt med ein omfattande og grundig saksførebuing av klagesaka, som også har reist nokre viktige spørsmål knytta til mineralnæringa i framtida i Noreg. Eg har hatt nær dialog med miljøbevegelsen, partane i arbeidslivet og bransjen sjølv. Vi er einige om at det grøne skiftet avheng av tilgangen til mineral, og at Noreg bør vise veg og ha som ambisjon å utvikle den mest berekraftige mineralnæringa i verda. Nærings- og fiskeridepartementet arbeider difor med ein ny mineralstrategi, som skal leggjast fram i løpet av året. Her ynskjer vi å tilretteleggje for at mineralnæringa i Noreg kan bidra til FN's berekraftsmål gjennom utvinning av mineraler som er naudsynte for elektrifiseringa og det grøne skiftet, på ein måte som er miljømessig, sosialt og økonomisk berekraftig. Vi vil vurdere om det er område som eignar seg for gruvedrift, og områder som ikkje gjer det, mellom anna av omsyn til naturinngrep, deponimoglegheiter og andre omsyn. Vi vil søkje ny kunnskap om ulike deponeringsformer, herunder vurdere framtida til sjødeponi. Vi vil arbeide for at næringa kan bli meir sirkulær, gjennom at overskuddsmassar i størst mogleg grad utnyttast framfor å deponerast, basert på ei forståing av at alt har verdi i sirkulærøkonomien. Vi vil vurdere å stille auka krav til ombruk av overskuddsmassar, sjå på auka forskningsinnsats og om det vil vere føremålsteneleg med insentiv eller avgifter som bidrar til mindre deponering. Og vi vil greie ut korleis ein større del av verdiskapinga i mineralnæringa kan bli att lokalt og nasjonalt.

1 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)

SPØRSMÅL NR. 2011**Innlevert 9. mai 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 13. mai 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Ytringsfrihet er et helt grunnleggende prinsipp i det norske demokratiet.

Kan statsråden garantere at dette også gjelder i spørsmål om pengespill: Dette slik at representanter for utenlandske pengespillsaktører fritt kan uttale seg til media, delta i høringer eller møte med politikere, uten å bli møtt med reaksjoner fra offentlige tilsyn, og vil statsråden ta initiativ til å rydde opp i en slik uheldig praksis fra Lotteritilsynet?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv 20. april kan man lese at Lotteritilsynet har sendt ut et brev til flere enkeltpersoner som samarbeider med eller representerer utenlandske pengespillselskaper. I brevet fra Lotteritilsynet som er datert 06.04.2022 vises det til at det kan «få konsekvenser for personer i Norge som representerer, fronter eller på annen måte har avtaler med disse pengespillselskapene.» Man skriver også at det er «Det er Statens Innkrevingsentral (SI) som etter et eventuelt vedtak om tvangsmulkt skal kreve inn mulkten for staten» og viser til at enkeltpersonene kan bli rammet dersom bøter som ikke betales av selskapene.

Blant mottakerne av brevet er enkeltpersoner som tilsynet betegner som «talsmann» og «Public Affairs manager» for slike selskaper. Dette er personer som jobber med juridiske og politiske spørsmål og har uttalt seg på vegne av selskapene i media, møtt med politikere og vært ansvarlig for å utarbeide høringsuttalelser til offentlige prosesser. De internasjonale spillingselskapene opererer i dag på lisens i EU land og Kulturdepartementet har ved flere anledninger pekt på at det er lovlig for norske spillere å benytte seg av disse.

Det er et grunnleggende prinsipp i Norge at berørte aktører skal kunne ha mulighet til å uttale seg uten å frykte represalier eller straff. Vi mener det er en svært bekymringsfull utvikling at offentlige tilsyn skal kunne ha anledning til å true enkeltpersoner som benytter seg av ytringsfriheten med bøter. Dette er en form for tilnærming til lov håndhevelse man ser i land som vi ikke ønsker å sammenligne oss med.

Svar:

Representanten refererer til et informasjonsbrev som Lotteritilsynet har sendt ut til enkelte samarbeidspartnere av pengespillselskapene Trannel og BML. Trannel og BML er

utenlandske selskaper som tilbyr pengespill rettet mot det norske markedet uten tillatelse. Som følge av deres ulovlige virksomhet i Norge, fattet Lotteritilsynet et vedtak om stans av selskapenes pengespilltilbud som er rettet mot det norske markedet. Trannel har ikke etterkommet vedtaket, og Lotteritilsynet har derfor ilagt selskapet tvangsmulkt. Også BML er varslet tvangsmulkt dersom selskapet ikke stanser sitt ulovlige tilbud av pengespill i Norge.

På denne bakgrunn har Lotteritilsynet sendt et informasjonsbrev til flere av Trannels og BMLs samarbeidspartnere. Lotteritilsynet opplyser at hensikten med brevet er å informere disse personene om status i sakene og mulige konsekvenser ved inndringen av tvangsmulkt. Lotteritilsynet mener det er viktig å gi veiledning til personer som samarbeider og markedsfører disse selskapene, slik at de kan ta informerte valg.

Lotteritilsynet understreker at deres forvaltningsreaksjoner i disse sakene er rettet mot pengespillselskapene, ikke mot enkeltpersoner. Det er ikke snakk om å inndrive mulkt fra enkeltpersonene sine egne eiendeler, men en innkreving av tvangsmulkt fastsatt overfor Trannel og BML vil likevel kunne få betydning for personer som disponerer eiendeler som selskapene har her i Norge, herunder for eksempel firmabiler eller annen eiendom. Lotteritilsynet erfarer at nordmenn som fronter disse pengespillselskapene ikke nødvendigvis har blitt informert av selskapene selv om påleggene som Lotteritilsynet har ilagt overfor dem. Lotteritilsynet mener derfor det er grunn til å opplyse disse personene om dette, samt om hvilke konsekvenser dette kan få.

Når det gjelder forholdet til ytringsfriheten, kan jeg selvsagt bekrefte at det gjelder ytringsfrihet i Norge, også i spørsmål om pengespill. Samtidig er det forbudt å medvirke til å markedsføre pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Hvor denne grensen går, er bl.a. drøftet i forarbeidene til ny pengespillov. Her fremgår det at det går en grense mot ytringsfriheten etter Grunnloven, slik at redaksjonell omtale av pengespill som ikke har tillatelse etter loven, herunder artikler, nyhetsmeldinger og kronikker, naturligvis vil være tillatt. Det klargjøres også i forarbeidene til pengespilloven at forbudet mot å medvirke til å markedsføre pengespill uten tillatelse heller ikke er ment å omfatte rådgivningstjenester som for eksempel juridisk rådgivning eller PR-rådgivning som tilbys til utenlandske pengespillselskaper.

Det vil ellers bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet om en aktivitet er å regne som medvirkning

til å markedsføre pengespill, eller om handlingen kun regnes som en ytring som er vernet av den alminnelige ytringsfriheten. I vurderingen av hvorvidt en aktivitet regnes som medvirkning til markedsføring, vil det måtte legges vekt på hvem som er avsender av informasjonen, hvem som tar initiativ til å gi informasjonen, innholdet og utformingen av informasjonen og hvordan informasjonen er presentert og formidlet. Det vil blant annet være relevant å se på hvordan aktiviteten blir oppfattet av publikum. Dersom publikum oppfatter aktiviteten som en invitasjon til å spille, vil aktiviteten som hovedregel om-

fattes av forbudet. Aktiviteter som ikke fremmer omsetningen av pengespill og som heller ikke oppfattes av publikum som tilbud eller markedsføring av disse spillene, vil derimot som hovedregel ikke være omfattet av forbudet.

Jeg kan derfor berolige representanten om at personer som samarbeider med utenlandske pengespillselskaper naturligvis kan uttale seg fritt i media, gi høringssinnspill og møte politikere, uten å frykte represalier eller straff. Markedsføring av ulovlige pengespill, derimot, er forbudt. Slik markedsføring kan etter pengespillregelverket medføre både forvaltningsreaksjoner og straff.

SPØRSMÅL NR. 2012

Innlevert 9. mai 2022 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 19. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har den russiske stat valutareserver eller eierskap til verdipapirer i Norge, og hvilke russiske verdier har Norge frosset så langt?

Svar:

Sentralbanker holder generelt valutareserver i form av verdipapirer, innskudd mv. i utenlandsk valuta, bl.a. for gjennomføring av pengepolitikk. Den russiske sentralbanken har ikke konto i Norges Bank, og Finansdepartementet er ikke kjent med at den har innskudd i andre norske banker. Eierskapet til norske verdipapirer og andre finansielle instrumenter er registrert elektronisk på kontoer i et register som eies og drives av Euronext VPS. Ifølge Euronext VPS var det per 28. februar i år 940 enkeltkontoer som var eid av personer med russiske relasjoner, der instrumentene hadde en samlet markedsverdi på 131 mill. kroner. Hoveddelen av kontoene var eid av russiske statsborgere eller foretak i Norge. Det er ikke kjent om investorene var tilknyttet den russiske staten. I tillegg kan russiske investorer eie norske instrumenter via forvalterkontoer, der bare forvalter (og ikke investor) er registrert i Euronext VPS. Det er ikke kjent om den russiske staten eller sentralbanken er tilknyttet slike kontoer.

Finansforetak er forpliktet til å fryse midler som tilhører, innehas eller kontrolleres av listeførte personer i henhold til frysbestemmelsen i forskrift om restriktive tiltak vedrørende handlinger som undergraver eller truer Ukrainas territoriale integritet, suverenitet, uavhengighet

og stabilitet. Når midler fryses, skal det omgående gis opplysninger til Utenriksdepartementet. Per 13. mai opplyser Utenriksdepartementet å ha mottatt i underkant av 30 meldinger om slik frys fra finansforetak. Meldingene omfatter i underkant av 50 kontoer/transaksjoner til en samlet verdi av ca. 80 mill. kroner, og gjelder frys av transaksjoner til listeførte banker og frys av kontoer og transaksjoner til listeførte personer eller selskaper som er eid eller kontrollert av en listeført person.

SPØRSMÅL NR. 2013**Innlevert 9. mai 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 19. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I konsekvensutredningen for Wisting-feltet som Equinor nylig har hatt på høring, gjøres det ikke rede for forbrenningsutslippene fra feltet opp mot 1,5-gradersmålet.

Vil statsråden be Equinor om å utarbeide en slik utredning og sende den på høring, før en PUD eventuelt sendes til politisk behandling, slik Norges institusjon for menneskerettigheter har uttalt til Stortinget at følger som krav etter petroleumsloven § 4-2 lest i lys av GrL § 112 annet ledd, og EUs prosjektdirektiv?

BEGRUNNELSE:

Viser til Norges institusjon for menneskerettigheter sin høringsuttalelse til dok. 8: 236 S. Under pkt. 2.2.3. heter det at for å «ivareta kravet til konsekvensutredning av forbrenningsutslipp etter petroleumsloven § 4-2 lest i lys av GrL § 112 annet ledd, og EUs prosjektdirektiv, vil PUD-godkjenninger måtte bygge på forutgående konsekvensutredning som sendes på høring før en beslutning tas.»

Svar:

Alle store olje- og gassutbygginger på norsk sokkel foreligger Stortinget før sluttbehandling i departementet. Det vil også gjelde for Wisting-funnet. Alle relevante konsekvenser av en slik utbygging vil inngå i saksfremlegget for Stortinget og vil være en del av faktagrunnlaget når Stortinget skal behandle saken. Det gjelder også vurderingene av utbyggingen opp mot Grunnloven § 112.

Det arbeides i næringen med flere planer som, om besluttet, planlegges forelagt Stortinget våren 2023. Som del av den samlede behandlingen av disse tar departementet sikte på å få gjennomført en oppdatert, ekstern utredning av netto utslippseffekter knyttet til disse prosjektene samlet. En slik utredning vil også belyse omfanget av forbrenningsutslipp fra norsk produksjon mer generelt, jf. at Høyesterett har påpekt at dette er et generelt utslag av norsk petroleumsvirksomhet og petroleumpolitikk. Sammen med eksisterende kunnskap vil denne utredningen være basisen for omtalen av forbrenningsutslipp i de relevante stortingsdokumenter våren 2023. En slik utredning vil således bli gjennomført før sakene sendes til Stortinget for behandling. Jeg vil offentliggjøre den når den er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 2014**Innlevert 9. mai 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 18. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Uttalelser fra statssekretær Thune indikerer at dialogen med Taliban fortsetter, til tross for Talibans brudd på løfter om å ivareta kvinner og jenters rettigheter.

Vil Talibans tydelige løftebrudd få noen konsekvenser?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen stilte klare og tydelige krav til Taliban da terrororganisasjonen besøkte Norge i januar i år. I sitt svar

på mitt skriftlige spørsmål (dokument nr. 15:1029 (2021-2022)) skriver Utenriksministeren blant annet:

«Kvinnens og jenters rettigheter, herunder tilgang til skolegang og sysselsetting og personlig frihet, ikke minst bevegelsesfrihet, er helt sentralt i norsk Afghanistan-politikk. Det formidles ved alle kontakter vi har med representanter for Taliban, og ble kraftig og hyppig understreket under Taliban-delegasjonens nylige besøk til Norge. Dette ble også tydelig formidlet i våre politiske samtaler med Taliban.»

Taliban lovet i forbindelse med besøket at jenter skulle få gå på skole og at kvinnens rettigheter skulle respekteres. Dette har vist seg å være blank løgn. Likevel me-

ner fremdeles statssekretær Henrik Thune i en uttalelse 8. mai at dialogen må fortsette:

«Det er nødvendig for det afghanske folk at vi også har dialog med de som har makten, selv om Taliban har verdier som er langt unna våre. Vi er ikke naive og stiller tydelige krav og forventninger, men uten dialog har vi heller ingen mulighet til å påvirke makthaverne, sier Thune.»

Inntrykket jeg får av denne uttalelsen er at man kan lyve den norske regjeringen rett opp i ansiktet, uten at dette får noen konsekvenser. Regjeringen bes derfor redegjøre for hvordan forholdet til Taliban vil endres som følge av Talibans åpenbare løftebrudd.

Svar:

Talibans innskrenkning av kvinners rettigheter er uakseptabel. Deres politikk fortsetter å undertrykke kvinner og jenter istedenfor å håndtere den økonomiske krisen og behovet for en inkluderende regjering. Jeg registrerer at Taliban så langt ikke har holdt løftene de har gitt i samtaler med representanter for Norge og andre land.

Vi har hele tiden en nøktern tilnærming til hvor mye vi kan påvirke Taliban. Slik vi var ved Talibans møter i Oslo, skal vi fortsette å være tydelige på verdenssamfunnets forventninger og ansvaret Taliban bærer som makthavere.

Som jeg skrev i mitt svar 2. februar 2022 til representanten Tybring-Gjeddes skriftlige spørsmål ble utviklings samarbeidet med afghanske myndigheter stanset da Taliban tok over makten. Den norske støtten til sivile i Afghanistan går gjennom FN, Verdensbanken og frivillige organisasjoner.

Det afghanske folk, inkludert sivilsamfunn og afghanske kvinner, trenger vår støtte. Ikke bare økonomisk, men også ved at vi taler deres sak overfor Taliban. De har sagt at de ønsker dette fra oss og at de er bekymret for å stå alene. Norge la også til rette for at afghanske menneskerettighetsforkjempere og det internasjonale samfunn kunne ta opp situasjonen i Afghanistan direkte med Taliban under besøket i Oslo i januar. Det finnes ingen gode alternativer til at det internasjonale samfunn er med og stiller krav og søker å påvirke utviklingen fremover.

Vi har også behov for kontakt med de facto myndighetene i forbindelse med konsulære saker som berører norske borgere.

Uten et mer representativt styre mangler de facto myndighetene legitimitet hos afghanere og internasjonalt. Det skaper risiko for borgerkrig, og i verste fall statssammenbrudd. Internasjonal isolasjon vil risikere å øke fattigdom, ytterligere å forverre kvinners og jenters rettsstilling og skape grobunn for ekstremisme og ytterliggående terrorgrupper. Dette er uønskede utviklingstrekk som også vil kunne få konsekvenser for norske interesser.

SPØRSMÅL NR. 2015

Innlevert 9. mai 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 20. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

De siste årene er det brukt 9 millioner for å forbedre forholdene for villaksen i det nasjonale laksevasdraget Nausta. Vedtaket om å gi driftstillatelse til Nordic Rutile om gruvedrift i Engebøjellet vil ifølge departementet selv, ha negative konsekvenser for villaksen.

Hvilke tiltak vil regjeringen sette iverk for å unngå at villaksen blir skadelidende og mener statsråden at grunneierne langs Nausta skal måtte bære noen av kostnadene ved dette?

BEGRUNNELSE:

I vedtaket av 6. mai om driftstillatelse til Nordic Rutile, står blant annet følgende:

“Etter departementets vurdering vil prosjektet medføre negative virkninger. Dette vurderes først og fremst å være knyttet til bruken av sjødeponi for avgangsmasser fra driften. Dette omfatter konsekvenser for økosystemene i det akutte deponeringsområdet, risiko for konsekvenser for villaksen og laksetammen tilknyttet den nærliggende elven Nausta, risiko for konsekvenser for øvrig marint naturmangfold i nærheten av deponiområdet, havbruk, yrkesfiske mv.”

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har etter en grundig vurdering etter gjeldende minerallov besluttet å opprettholde tildelingen av driftskonsesjon til Nordic Rutile AS. Jeg har imidlertid også lyttet til miljøbevegelsen, og jeg

har strammet inn miljøkravene i driftskonsesjonen betydelig.

Jeg gjentar tilleggsvilkårene i sin helhet her:

1) Det skal være en samlet sett størst mulig ressursutnyttelse av forekomsten, basert på forståelse av at alle ressurser har verdi i sirkulærøkonomien. Andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig, basert på beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder. Tiltakshaver skal utarbeide planer med mål for årlig reduksjon av overskuddsmasser og annen miljøpåvirkning. Utnyttelsesgraden av forekomsten, samt utviklingen av mengden overskuddsmasser til deponering, skal rapporteres årlig til DMF sammen med den årlige driftsrapporteringen. I rapporteringen skal det beskrives hvordan tiltakshaver jobber systematisk med å redusere overskuddsmasser, og konkrete resultater av dette arbeidet.

2) Senest én måned før drift under jord starter skal plan for underjordsdrift detaljeres og være godkjent av DMF. Tiltakshaver skal i denne forbindelse utrede hvordan dagbrudd og underjordsdrift kan drives på en slik måte at en størst mulig andel av overskuddsmassene kan tilbakefylles i utdrevne områder. Selskapet skal være i dialog med DMF om hvordan driften kan tilrettelegges for å minimere overskuddsmasser. Det forutsettes at alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering.

3) Tiltakshaver skal benytte utslippsfrie maskiner når denne teknologien er tilgjengelig, alternativt fossilfrie maskiner inntil nullutslippsløsninger er på plass. DMF kan dispensere fra vilkåret i de tilfeller hvor det er helt nødvendig å benytte fossile kjøretøy. Tiltakshaver skal ha mål og planer for årlig reduksjon av direkte og indirekte klimagassutslipp, og annen miljøpåvirkning som for eksempel kjemikaliebruk og annet avfall.

Jeg vil understreke at tiltakshaver ikke kan starte utvinning av mineraler før driftsplanen er godkjent av Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Denne driftsplanen må være i tråd med driftskonsesjonen, inkludert de skjerpede miljøkravene. Jeg har personlig forsikret meg om at direktoratet følger opp dette aktivt.

Når DMF behandler driftsplanen, skal de blant annet vurdere om «alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering». Det er videre et vilkår at «andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig». Dette betyr at DMF må gjøre en konkret og faglig vurdering av hvorvidt tiltakshaver har valgt beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshaver i utgangspunktet tilfredsstillende vilkåret. Dersom DMF vurderer at

virksomheten kan drives på en annen måte som bidrar til mindre deponering, vil tiltakshaver ikke tilfredsstillende vilkåret med mindre driftsplanen endres. Med «alle deler av virksomheten» menes at det er virksomheten under ett som skal vurderes, ikke bare de driftstekniske løsningene, men også forretningsmodell mv. som hører naturlig til virksomhetsbegrepet og som har betydning for å kunne minimere behovet for deponering. Også her må DMF gjøre en konkret og faglig vurdering av hvorvidt tiltakshaver oppfyller vilkåret. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshaver i utgangspunktet tilfredsstillende dette vilkåret. Dersom DMF vurderer at virksomheten kan drives på en annen måte som bidrar til mindre behov for deponering, vil tiltakshaver ikke tilfredsstillende vilkåret med mindre driftsplanen endres.

Det er ikke naturlig for meg å gå nærmere inn på eksempler på teknologier og drifts- og deponeringsmetoder, ettersom dette er faglige spørsmål som jeg har tillit til at DMF vurderer på en god måte.

Når det gjelder selve sjødeponiet, hører det til utslippstillatelsen etter forurensningsloven som tidligere er gitt av Klima- og miljødepartementet og opprettholdt av Kongen i statsråd. Spørsmålet om driftskonsesjon etter mineralloven, som Nærings- og fiskeridepartementet nå har hatt til vurdering, gir ikke grunnlag for å revurdere selve utslippstillatelsen. Jeg vil likevel understreke at utslippstillatelsen, som ble endelig avgjort før denne regjeringen tiltrådte, definerer maksimal tillatt deponeringsmengde. Tiltakshaver må imidlertid også forholde seg til vilkårene i driftskonsesjonen og tilleggsvilkårene. Det betyr at driften både må være i tråd med utslippstillatelsen og driftskonsesjonen, herunder de skjerpede miljøkravene i driftskonsesjonen som skal bidra til at «behovet for deponering blir minst mulig».

De miljømessige konsekvensene av prosjektet er grundig vurdert i denne og tidligere prosesser. I utslippstillatelsen er det stilt strenge krav til utslipp, miljøovervåking, utslippskontroll og rapportering, og driften vil bli nøye fulgt opp av Miljødirektoratet. Det ble gjort grundige vurderinger før tillatelsen etter forurensningsloven ble gitt, blant annet av konsekvenser ved bruk av sjødeponi, herunder konsekvenser for både naturmangfold, risiko for partikkelspredning, ulemper for fiskerinæringen, kjemikaliebruk, samt risiko for akutt forurensning. Det er liten risiko for partikkelspredning utenfor deponiområdet, og det er vurdert som lite sannsynlig at deponeringen av avgangsmasser vil ha en negativ påvirkning på marint naturmangfold utenfor deponiområdet og at villaksen ikke vil bli skadelidende i vesentlig grad. Tillatelsen stiller vilkår for å sikre at avgangsmasser og partikler ikke skal føre til skade eller ulempe for villaksen. Blant annet stilles det vilkår om maksimale konsentrasjoner av partikler i randsonen av deponiet og i vannmassene over deponiet, og om å unngå sprengninger i den sentrale utvandringsperioden for smolt.

Det er ingen hemmelighet at Engebø-prosjektet har vært omstridt. Det var derfor nødvendig med en omfattende og grundig saksforberedelse av klagesaken, som også har reist noen viktige spørsmål knyttet til framtidens mineralnæring i Norge. Jeg har hatt nær dialog med miljøbevegelsen, partene i arbeidslivet og bransjen selv. Vi er enige om at det grønne skiftet avhenger av tilgangen til mineraler, og at Norge bør vise vei og ha som ambisjon å utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring. Nærings- og fiskeridepartementet jobber derfor med en ny mineralstrategi, som skal legges fram i løpet av året. Her ønsker vi å tilrettelegge for at mineralnæringen i Norge kan bidra til FNs bærekraftsmål gjennom utvinning av mineraler som er nødvendige for elektrifiseringen og det grønne skiftet, på en måte som er miljømessig,

sosialt og økonomisk bærekraftig. Vi vil vurdere om det er områder som egner seg for gruvedrift, og områder som ikke gjør det, blant annet av hensyn til naturinngrep, deponimuligheter og andre hensyn. Vi vil søke ny kunnskap om ulike deponeringsformer, herunder vurdere fremtiden til sjødeponi. Vi vil jobbe for at næringen kan bli mer sirkulær, gjennom at overskuddsmasser i størst mulig grad gjenbrukes fremfor å deponeres, basert på forståelsen av at alt har verdi i sirkulærøkonomien. Vi vil vurdere å stille økt krav til gjenbruk av overskuddsmasser, se på økt forskningsinnsats og om det vil være hensiktsmessig med insentiver eller avgifter som bidrar til mindre deponering. Og vi vil utrede hvordan en større del av verdiskapingen i mineralnæringen kan bli igjen lokalt og nasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 2016

Innlevert 9. mai 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 13. mai 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

I forlengelse av spørsmål dok15:1146 2021-2022 ber jeg arbeids- og sosialminister opplyse presis hvor i lovverket NAV mener å finne hjemmel for at utbetalingen skal gå til en av vergenes konto.

Kan statsråden fremme tiltak som sikrer at begge vergene disponerer disse midlene i fellesskap i hht. vergemålslovens bestemmelser, eventuelt reversere endringen i rundskrivet og påpeke at foreldrene i fellesskap må opprette en konto i barnets navn i hht. finansavtaleloven § 25 4, hvor vergene skal disponere kontoen i fellesskap?

BEGRUNNELSE:

Vergemålsloven er en vernelov hvis formål er å beskytte personer under vergemål. Vil peke på en avgjørelse fattet av Statsforvalteren i Oslo og Viken dato 290322 ref.: 267463.

Jeg leser i svaret på spørsmål dok15:1146 2021-2022 at man "antar" at NAV har hjemmel til å utbetale penger til en konto som står i bare den ene foreldres navn. Ministeren er i sitt tidligere svar tydelig på at det er barnets penger og at folketrygdloven samtidig er tydelig på at de skal utbetales til den som har rett på støtten. Folketrygdloven er klar på at det er barnet som har rett på støtten! Ergo skal den utbetales til barnet.

I henhold til Finansavtaleloven § 25 3. ledd kan den ene forelder alene opprette en konto i barnets navn slik at NAV kan utbetale pengene til den konto. Finansavtaleloven § 25 4. ledd, er tydelig på at en slik konto disponeres i fellesskap av vergene. Det bemerkes i den forbindelse at når en forelder oppretter konto til barnet, kan denne forelder oppfylle både finansavtalelovens § 25 4. ledd og vergemålslovens § 18 1. ledd ved samtidig å gi den annen forelder fullmakt til kontoen.

Ministeren henviser til Statsforvalteren, som kan gjenopprette det som er utgangspunktet i folketrygdloven, og vergemålsloven. Dette virker bakvendt i forhold utgangspunktet i vergemålslovens § 18 1. ledd 1. Det fremstår som en merkelig og tungvint praksis, da departementet er det øverste organ og bør være førende i myndighets saker.

NAV sin nye praksis ser ut til å undergrave foreldreansvaret, vergemålsloven og likestilt foreldreskap. Den nye praksisen kan være en medvirkende årsak til å skape konflikt.

Noe som gjør det sannsynlig at Statsforvalteren må omgjøre saken for å gjenopprette felles disponering av barnets midler i hht vergemålsloven.

Dette kan for øvrig være vanskelig å gjennomføre, dersom pengene går inn på den ene forelderens private konto. Det vanskeliggjør innsyn og eventuell kontroll. Dette da en felles tilgang til kontoen vil medføre at den

andre forelder får tilgang/innsyn i den første forelders private midler. Noe som kan være et sterkt konfliktdrivende. Konflikt mellom forelder er som kjent skadelig for barna.

Tidligere var nettopp opprettelse av konto i barnets navn en utfordring for NAV. Jeg ser derfor ikke at det er noen grunn for NAV sin praksis.

Svar:

Jeg viser til problemstillingen som representanten har reist i dokument nr. 15:583 (2021-2022) og dokument nr. 15:1146 (2021-2022).

Som tidligere statsråd Tajik beskrev i sine svar 13. desember 2021 og 11. februar 2022, skal folketrygdloven § 22-1 tolkes slik at det er barnet som har rett til ytelsen, og dermed er ytelsen å betrakte som barnets midler.

Utgangspunktet etter vergemålsloven er at et barn ikke kan rå over sine egne midler med mindre annet er særlig bestemt, jf. vergemålsloven § 9. Det er derfor vergene som rår over den mindreåriges midler, etter de reglene det ble redegjort for i svaret på spørsmål 15:1146 (2021-2022).

Utgangspunktet er at begge vergene skal disponere over barnets midler i fellesskap med mindre vergene i fellesskap eller statsforvalteren bestemmer noe annet, jf. vergemålsloven § 18. Såfremt den mindreårige har en konto, følger det tilsvarende av finansavtaleloven § 25

fjerde ledd at vergene disponerer denne i fellesskap med mindre de selv eller statsforvalteren bestemmer noe annet.

Representanten spør om jeg kan fremme tiltak som sikrer at begge vergene disponerer disse midlene i fellesskap i henhold til vergemålslovens bestemmelser, eventuelt reversere endringen i rundskrivet og påpeke at foreldrene i fellesskap må opprette en konto i barnets navn.

Det kan være ulike årsaker til at barnet ikke har egen konto. Etter min vurdering har Arbeids- og velferdsetaten ikke hjemmel til å nekte utbetaling til en konto som blir oppgitt av vergen, med mindre det er grunn til å tvile på om ytelsen vil bli benyttet i tråd med formålet med stønaden. Som følge av dette, kan det ikke settes et absolutt krav til at stønaden må utbetales til en konto i barnets navn. Det er derfor ikke aktuelt å be Arbeids- og velferdsetaten om å reversere endringene som ble gjort i rundskrivet. Dersom det oppstår uenighet mellom foreldrene, vil etaten måtte håndtere dette konkret i hver enkelt sak.

Som det også ble redegjort for i tidligere svar, har foreldrene anledning til å bringe spørsmålet inn for statsforvalteren til avgjørelse dersom de ikke blir enige om hvordan barnets midler skal disponeres. Arbeids- og velferdsetaten vil da innrette seg etter statsforvalterens avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 2017

Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 18. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan pasienter innen rus- og psykiatri og deres pårørende informeres om deres helse- og klagerettigheter, og hvor mange slike klager får for eksempel statsforvalterne i Norge i året på slike saker?

BEGRUNNELSE:

I Ba 5. mai 2022 kan vi lese en hjerteskjærende historie om to søsters fortvilte kamp mot helsevesenet. Når man er blitt lovet helsehjelp er det godt forståelig at det oppleves som at en overkjøres av systemet når behandling stanses uten at pasient eller pårørende får en begrunnelse på hvorfor. Dette er en ekstrem påkjenning for pårørende

og ikke minst de menneskene som alt står i en krevende og sårbar livssituasjon

Dette reiser en rekke problemstillinger om hvordan pasientens rettsikkerhet og pårørendes rettigheter ivaretas.

I dette tilfellet er saken klaget inn for Statsforvalteren. Det er imidlertid ikke alle som har overskudd, kapasitet eller pårørende som kan ta kampen for den som trenger helsehjelp. Jeg har også fått tilbakemeldinger om at det er svært varierende hvilke informasjon pasienter og pårørende får om sine klagerettigheter, særlig innenfor rus- og psykiatribehandling. Derfor er det av interesse å få svar på hvordan praksisen er tenkt, fungerer og om den bør justeres slik at flere får en reel mulighet til å ivareta

sine helserettigheter. En god praksis kan i slike tilfeller bety å redde liv, da må vi vite at systemet fungerer.

<https://www.ba.no/alice-stensland-dro-til-stavanger-for-a-fa-hjelp-men-behandlingen-ble-stanset/f/5-8-1875409>

Svar:

Det er viktig at pasienter innen rus- og psykiatri og deres pårørende informeres om deres helse- og klagerettigheter. Informasjon om helse- og klagerettigheter gis mange steder både i helsetjenesten, av offentlige myndigheter, av pasient- og brukerombudet, på helsenorge.no mv.

Når det gjelder klager til statsforvalterne, behandles klager som rettighetsklager og/eller tilsynssaker, jf. pasient- og brukerrettighetsloven (pbrl.) §§ 7-2 og 7-4.

Statsforvalterne behandlet i 2021 til sammen 555 rettighetsklager innen tjenesteområdene rusavhengighet og psykiatri med helseforetakene som førsteinstans for klagen. Flest klager ble behandlet i Oslo og Viken med 108 klager, deretter kommer Vestfold og Telemark med 99 klager behandlet. Færrest klager ble behandlet i Nordland, her var det 6 klager.

Av de 555 sakene utgjør nødvendig helsehjelp (pbrl. § 2-1b Rett til nødv. helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten) 476 saker, journalføring (pbrl. § 5-2 Retting og sletting av journal) 23 saker, medvirkning (pbrl. § 3-1 Pasientens og brukerens rett til medvirkning) 15 saker og fritt behandlingsvalg (pbrl. § 2-4 Rett til fritt behandlingsvalg) 10 saker.

SPØRSMÅL NR. 2018

Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 25. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I et intervju med Dagbladet 2. mai sier statsråden at det fortsatt ikke er avklart hva som skal skje med Ullevål-tomta, og at dette er en beslutning som ligger fram i tid. Men i OUS sin økonomiske langtidsplan for 2019-2062 fra 2018 ligger salg av Ullevål-tomta inne i budsjetteringen og betegnes som et «betydelig bidrag for finansiell bærekraft for Helse Sør-Øst RHF» ved realisering av etappe 2.

Er salget av Ullevål-tomta en forutsetning for å gjennomføre andre etappe av prosjektet?

Svar:

Som jeg uttalte til Dagbladet er salg av Ullevål en beslutning som ligger lenger fram i tid og er knyttet til andre etappe. Representanten viser her til Oslo universitetssykehus HF sin økonomiske langtidsplan for perioden 2019-2062. Når fase 1 av Nye Aker og Nye Rikshospitalet er ferdigstilt, vil det være noe aktivitet igjen på Ullevål sykehus, blant annet Øyeavdelingen. På sikt skal imidlertid alle fagfolkene ved Ullevål flytte til det nye regionsykehuset på Gaustad eller til det nye akutt sykehuset på Aker.

Helse Sør-Øst RHF og Oslo universitetssykehus vil da stå igjen med en betydelig bygningsmasse på Ullevål, hvor mange bygg er av eldre dato og fredet. Beslutningen

om bruk og salg av hele eller deler av denne tomten vil komme i forbindelse med realiseringen av andre etappe i prosjektet, men det er riktig at det i OUS sine egne økonomiske langtidsplaner er satt som en forutsetning for å realisere planene fullt ut.

Helseforetaksloven § 31 tilsier at salg av helseforetakenes eiendommer forelegges departementet og behandles i foretaksmøtet. I slike saker stilles det generelt krav om at frigjorte midler skal benyttes til nedbetaling av gjeld eller investeringer i varige verdier i spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2019**Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 20. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Regjeringen har ved flere anledninger trukket fram at det å samlokalisere enheter vil spare personell. Fagmiljøene er uenige i dette og internasjonal forskning viser at mindre sykehus er mer effektive enn de største.

Finnes det noen utredning, forskning eller dokumentasjon på at det ligger en slik gevinstrealisering i å samlokalisere de nåværende enhetene til større miljøer?

Svar:

Jeg antar at du i denne saken viser til samlingen av funksjoner ved Nye Oslo universitetssykehus. Regjeringen har i denne saken vist til at de spesialiserte funksjonene ved Rikshospitalet og Ullevål sykehus skal samles og gi grunnlag for bedre bruk av fagfolk og utstyr. Ny sykehusstruktur ved Oslo universitetssykehus innebærer at dagens virksomhet ved Ullevål dels skal flyttes til Gaustad og dels til Aker. Planene for Nye Oslo universitetssykehus innebærer dermed både å samle og dele sykehusvirksomhet.

Helse Sør-Øst RHF har som ansvarlig for spesialisthelsetjenesten et klart utredningsansvar ved gjennomføring av endringer. Dette gjelder også for Nye Oslo universitetssykehus. Alle utredningene er offentlig tilgjengelige og kan ettergås. Når det gjelder forskning på området viser Helse Sør-Øst til at professor Terje P. Hagen ved Universitetet i Oslo i 2019 har oppsummert internasjonal litteratur innen sykehussammenslåinger (1). Helse Sør-Øst viser til at:

«Han (Terje P. Hagen) peker på at forskningsresultatene om hvordan størrelse innvirker på sykehusenes effektivitet har endret seg over tid. De siste og mest avanserte analysene viser klare stordriftsfordeler. Dette funnet er i tråd med en tidligere oppsummering av syv originalstudier som viser at sykehussammenslåinger kan gi positive økonomiske effekter (2). Tidlige studier har ikke kunne dokumentere slike stordriftsfordeler. En forklaring på dette kan være metodesvakheter ved de tidlige studiene. En annen forklaring er at sammenslåinger av sykehus på 1980- og 1990-tallet som regel innebar administrativ samordning, men kun i liten grad resulterte i reelle endringer i organiseringen og ledelse av de den kliniske driften.»

Det sistnevnte poenget er også selve kjernen i utviklingen av Oslo universitetssykehus. Oslo har to region-sykehus med få kilometers avstand. Det innebærer doble vaktlag, dobbelt opp med utstyr og unødige stor bruk av fagfolk. Derfor vil Helse Sør-Øst samle de spesialiserte funksjonene på ett sted i Nye Oslo universitetssykehus.

Referanser

1. Hagen TP. Konsekvenser av eventuell sammenslåing av UNN og Finnmarkssykehuset

– gjennomgang av internasjonal litteratur. Helse Nord RHF: <https://helse-nord.no/Documents/Prosjekter/Sammensl%c3%a5ing%20UNN%20og%20FIN/Rapporter/Helse%c3%b8konomisk%20analyse%20-%20konsekvenser%20av%20eventuell%20sammensl%c3%a5ing%20av%20UNN%20og%20Finnmarkssykehuset.pdf>

2. Ingebrigtsen T. Helseøkonomiske effekter av sykehussammenslåinger. Tidsskr Nor Legeforen 2010; 130: 940–2. <https://tidsskriftet.no/2010/05/aktuelt/helseokonomiske-effekter-av-sykehussammenslainger>

SPØRSMÅL NR. 2020**Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 19. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Er det i tråd med intensjonane til regjeringa at fartøy til bruk i petroleumsverksemd står i ein særstilling i meirverdiavgiftlova, medan det er full meirverdiavgiftplikt på

tilsvarande fartøy som blir nytta i eksempelvis offshore vindkraft?

GRUNNGJEVING:

I Meirverdiavgiftslova § 6-9 er det gitt ei rekke fritak frå meirverdiavgiftsplik for spesialfartøy til bruk i petroleumsverksemd. Fritaket omfattar sal og utleige av spesialfartøy, og dessutan driftsutstyr som blir levert saman med fartøya, og vidare levering av tenester i samband med bygging, ombygging, reparasjon og vedlikehald av spesialfartøy. Det er òg gitt fritak frå meirverdiavgift ved sal av varer og tenester til fartøya, jfr. meirverdiavgiftslova § 6-30.

Føresetnaden for desse fritaka er at fartøyet er spesielt bygd eller bygget om til bruk i petroleumsverksemda, og dessutan at fartøyet har oppdrag i slik verksemd. Det avgjerande for statusen til fartøyet i avgiftssamanheng er såleis den aktuelle bruken til fartøyet, som må kunna dokumenterast med stadfesting frå kjøpar.

I lys av utviklinga mot grønare industri, med aukande forventningar globalt og nasjonalt til rapportering og nedtrapping av klimautslepp og til innføring av klimanøytrale prosessar, kan det ikkje lengre forsvarast at petroleumsverksemda skal stå i ein fordelaktig særstilling samanlikna med annan industri som søkar grønare alternativ.

Formuleringa av dagens reglar inneber at fartøy som kan nyttast i både petroleumsverksemd og offshore havvind vil vera avgiftspliktig dersom skipet har oppdrag innanfor havvindindustrien, medan det ikkje skal bereknast meirverdiavgift dersom det skal nyttiggjerast i petroleumsverksemd. Det vil òg vera meirverdiavgiftsplik ved ombygging av petroleumsfartøy til bruk i offshore havvind-prosjekt, utan at det er gitt ei formålstenleg grunniving for dette.

I tråd med intensjonane om utvikling av ein norsk havvindindustri, må det vera eit minimumskrav at industrien blir gitt dei same økonomiske vilkår som petroleumsnæringa opererer i.

Svar:

Meirverdiavgifta er ei generell avgift på forbruk i det norske meirverdiavgiftsområdet. Difor er det som hovudregel meirverdiavgift på alt forbruk av varer og tenester. Føremålet med avgifta er å skaffe inntekter til staten.

Meirverdiavgifta skal berre skattlegge endeleg forbruk. Avgifta skal likevel verte berekna i alle omsetningssledd, men næringsdrivande som driv avgiftspliktig verksemd har frådragsrett for meirverdiavgifta dei betalar på sine kjøp (inngåande avgift). Meirverdiavgifta vert fyrst belasta når den som kjøper vara eller tenesta ikkje har frådragsrett, typisk ein forbrukar.

Sidan meirverdiavgifta skal skattlegge forbruk i Noreg, er eksport av varer og tenester til utlandet fritatt for avgift. Dette betyr at verksemdar som eksporterer varer og tenester til utlandet ikkje må berekne meirverdiavgift på desse sala. Dei har likevel frådragsrett for inngåande avgift

på kjøp til bruk i verksemda. Dermed unngår ein å leggje avgift på produksjonen.

I meirverdiavgiftslova § 6-9 er det gitt fritak for meirverdiavgift ved omsetning av visse fartøy, mellom anna spesialfartøy til bruk i petroleumsverksemd til havs. Det er i tillegg fritak for ein del tenester som har nær tilknytning til slike fartøy. Etter meirverdiavgiftslova § 6-30 er det òg fritak for meirverdiavgift på sal av nærare bestemte varer og tenester til desse fartøya.

Fritaka i meirverdiavgiftslova § 6-9 og § 6-30 vidarefører særreglane i meirverdiavgiftslova frå 1969 § 16 og § 17 som vart oppheva i 2009. Grunngevinga for fritaka er den internasjonale stillinga som skipsfarten har, jf. førearbeida til lova. Det er tale om leveransar der norske verksemdar er særleg utsett for konkurranse frå utanlandske aktørar, sjå NOU 1990: 11 s. 35.

Fritaka for fartøy til bruk i petroleumsverksemd inneber ein likviditetsfordel for kjøparen. Dette er fordi kjøparar som driv avgiftspliktig verksemd uansett har krav på frådrag for inngåande meirverdiavgift på varer og tenester til bruk i verksemda. Utanlandske kjøparar som ikkje er registrert i det norske Meirverdiavgiftsregisteret, kan i staden krevje refusjon etter meirverdiavgiftslova kapittel 10. Fordelen med meirverdiavgiftsfritaket er at kjøparen ikkje må betale ut store beløp i avgift, for så å få pengane tilbake seinare.

Havvind vil truleg verte ei viktig kjelde til fornybar energi i framtida, og regjeringa la nyleg fram ei storstilt satsing på dette området. I takt med at havvindindustrien utviklar seg, kan det verte aktuelt å sjå nærare på korleis meirverdiavgiftsreglane slår ut for denne bransjen. Samstundes vil eg påpeike at meirverdiavgifta er ei generell forbruksavgift, og at antal særordningar bør verte begrensa.

SPØRSMÅL NR. 2021**Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 19. mai 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

I 2020 melde Norge seg inn i 4-per-1000, det internasjonale initiativet for å auke karbonlagring i jord med fire promille årleg. I rapporten “Nasjonalt program for jordhelse”, som regjeringa fekk laga, kom det fram at drenering, fangvekstar og mindre jordarbeiding er gode tiltak, men at det trengst bedre tilskuddsordningar.

Vil regjeringa auke midlar til tilskuddsordningar slik at bønder kan forbedre jordhelsa og auke lagring av karbon i jord, og i så fall, kor mye og korleis vil dette bli innretta?

GRUNNGJEVING:

Karbon er essensielt for godt jordliv. Jordlivet skaper sunn matjord med god dreneringsevne. Å flytte karbon frå atmosfæren til jord vil ikkje berre vere positivt for klimaet, men også bidra til auka naturmangfald, mattryggleik og til klimatilpassing av jordbruket.

Innhaldet av karbon i jord i form av organisk materiale er viktig for å sikre jorda si evne til å halde på vatn og næringsemne. Samtidig er dette viktig for karbonbalansen. Ved ulik jordbrukspraksis kan jorda vere ei kjelde til karbonutslepp eller virke som ein sluk som fanger og lagrar karbon i jorda. Dersom norsk landbruk tek i bruk metodar som aukar lagring av karbon i jorda, vil dette både auke jorda sine gode eigenskapar, gi bedre jordhelse og redusere mengda CO₂ i lufta.

4-per-1000 er eit internasjonalt initiativ som vart initiert av Frankrike under klimakonferansen i Paris i 2015. Initiativet har som mål å demonstrere at landbruket, og spesielt landbruksjord, kan spele ei viktig rolle både for matforsyning og klimatilpassing, samt å redusere global oppvarming. Ein årleg auke på 4 promille av karbonlageret i jord, vil redusere CO₂-konsentrasjonen i atmosfæren knytt til menneskelige aktiviteter vesentleg. Karbonlagring i jord har også blitt løfta fram internasjonalt det siste året, både på COP26 og FNs matoppmøtet (food system summit).

Rapporten Nasjonalt Program for jordhelse kom i 2020 og under punkt 6.1 blir det vist til at fangvekstar er bra både som forkultur, underkultur og etterkultur. Når det kjem til jordarbeiding oppfordrar rapporten til ingen jordarbeiding på flomutsette områder, og mindre jordarbeiding generelt. God drenering av jorda er viktig både for god jordstruktur og stor avling av god kvalitet. Å legge om jordbruksdrifta kan imidlertid medføre auka kostnader og meir arbeid for bonden. Det finst nokre tilskuddsord-

ningar for desse tiltaka, men rapporten viser at dei ordningane som finst i dag ikkje er gode nok.

I Hurdalsplatforma har regjeringa sett seg som mål å redusere klimagassutsleppa frå landbruket og auke opptaket av karbon. Å sikre auka mengde karbon i jord er eit viktig tiltak for å oppnå dette målet. Som #Bondeoppøret har vist er norske bønder i ein svært pressa økonomisk situasjon. Det vil difor være viktig å sikre ordningar som støtter bønder.

Svar:

Representanten Kjerstad viser i sitt spørsmål til at drenering, fangvekster og mindre jordarbeiding er gode tiltak for jord som kan være berettiget økte tilskudd. Jeg deler representanten Kjerstad sin interesse for å styrke matjorda og jordfunksjonene. Jeg viser til regjeringens politiske plattform der det heter at regjeringen vil øke karbonlagringen i matjord.

Det er besluttet at jord og jordhelse skal inkluderes som eget miljøtema i Nasjonalt miljøprogram i jordbruket, med føringer for Regionale miljøprogram (RMP) som skal gjelde fra 2023. I forslag til instruks for regionale miljøtilskudd, som er på høring, har Landbruksdirektoratet foreslått tilskuddsordninger for å fremme tiltak for jord.

Som representanten viser til, er både drenering, fangvekster og utsatt jordarbeiding berettiget tilskudd allereide. Både av hensyn til jord og vann er det en generell anbefaling å beholde et plantedekke på jordbruksarealene størst mulig del av året. Det er likevel vanlig med høstpløying fordi bøndene da kan komme tidligere i gang med våronn og redusere arbeidstopper om våren. I tillegg er det en effektiv metode for å bekjempe smitte og ugras. For at bøndene heller skal velge utsatt jordarbeiding og bruk av fangvekster gis det tilskudd over RMP. Dette er tiltak som også kan ha positiv virkning for jordsmonnet.

Det er stor oppslutning om utsatt jordarbeiding. Bruk av fangvekster har mindre omfang, men i de siste jordbruksoppgjørene er det prioritert midler til å utforske og øke omfanget av fangvekster som avrenningstiltak. Gjennom jordbruksforhandlingene som nylig er avsluttet er vi blitt enige om en betydelig styrking av virkemidler på miljøområdet. Rammen for Regionale miljøprogram (RMP) øker med 185 mill. kr fra 2022 til 2023, og den største økningen går til kornfylkene på Østlandet og Trøndelag, hvor tilskuddsordningene med utsatt jordarbeiding og fangvekster er særlig relevant. Satsen for tilskudd til dre-

nering og midler til spesielle miljøtiltak i jordbruket økes også.

NIBIO leverte i 2021 rapporten «jordsmonnet vi lever av», med forslag til system for å overvåke og rapportere om jordsmonnets tilstand og endring. Gjennom jordbruks-

forhandlingene ble det enighet om å finansiere etablering av et slikt system. Slik overvåking vil sette oss i stand til å høste erfaringer og måle resultater av innsats som gjøres, som grunnlag for å oppskalere tiltak som egner seg i praktisk jordbruk.

SPØRSMÅL NR. 2022

Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 16. mai 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Danmark, Nederland, Belgia og Tyskland går no saman med EU-kommisjonen om ein felles visjon om utbygging av havvind i Nordsjøen, og Statsministeren i Danmark inviterer til havvind-toppmøte 18. mai for å starte opp dette arbeidet.

Kva trur statsministeren er årsaka til at Noreg ikkje er invitert med på toppmøtet, og vil statsministeren ta nødvendige politiske grep for at Noreg blir kobla på dette samarbeidet om ei samla utbygging av havvind i Nordsjøen?

GRUNNGJEVING:

I følge ei pressemelding frå statsministerens kontor i Danmark, referert i tidsskriftet Energi og Klima, er føremålet med dette møtet at dei inviterte landa skal einast om ein felles visjon for utbygging av havvind og tilhøyrande infrastruktur i Nordsjøen. Statsministrane i Nederland og Belgia er invitert til møtet, saman med Tyskland sin forbundskansler og EU-kommisjonens leiar Ursula von der Leyen. Parallelt med dette toppmøtet skal energiministrane frå dei same landa og EUs energikommissær ha eit eige møte.

Toppmøtet finn stad same dag som EU-kommisjonen er venta å legge fram ein oppdatert og vidareutvikla versjon av RepowerEU, med høgare og meir konkrete mål enn det som er nedfelt i lovpakken "Fit for 55".

Noreg er så langt eg er kjend med, ikkje invitert med på Nordsjø-toppmøtet som no finn stad. Ei mulig årsak til dette, er at Senterpartiet har fått gjennomslag i regjering for at Noreg skal vere «oss sjølv nok» og isolere oss frå resten av Nordsjø-landa i vår planlagde havvind-utbygging, i staden for å samarbeide solidarisk med resten av Europa om å gjere oss i fellesskap raskast mogleg uavhengige av fossil energi.

Det er interessant å vite om det er denne åleine-gang strategien til regjeringa Støre, pressa fram av Senterpartiet, som no gjer at vi er sett på sidelinja når resten av Nordsjø-landa samlast, eller det er andre årsaker til dette. Det er også viktig å vite kva Statsministeren vil gjere for at Noreg raskast råd blir kobla på dette historiske taktskiftet i havvind-satsinga i Nordsjø-bassenget.

Svar:

Møtet det vises til er et møte mellom Europakommisjonen og fire medlemsland i EU. Det er derfor ikke helt unaturlig at Norge ikke er invitert til møtet. Norge har imidlertid et godt samarbeid med alle disse landene og Kommisjonen gjennom Nordsjø-samarbeidet. I North Seas Energy Cooperation (NSEC) samarbeider nordsjølandene om vindkraft til havs. Europakommisjonen, Belgia, Danmark, Tyskland, Irland, Frankrike, Luxemburg, Nederland, Sverige og Norge deltar. I tillegg har vi bilaterale møter og dialog om havvind med flere av våre naboland. Samarbeidet blir ytterligere viktig med regjeringens økte ambisjoner innen havvind, noe jeg også vil følge godt opp overfor våre samarbeidspartnere.

SPØRSMÅL NR. 2023**Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 30. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I Riksrevisjonens gjennomgang av e-helsedirektoratets bruk av konsulenter i forbindelse med utviklingen av Akson, reagerer kommisjonen med sterk kritikk på flere punkter. Direktoratet brukte i perioden 2016 til 2020 så mye som 1,2 milliarder på konsulenttjenester, og hadde liten kostnadskontroll. Prosjektet Felles kommunal journal som er blitt omtalt som en restart av prosjektet, blir fullfinansiert av Helsedepartementet.

Hva gjøres for å sikre at ikke de samme feilene vi så i forbindelse med Akson gjentar seg?

Svar:

Regjeringen er i Hurdalsplattformen tydelig på at vi skal legge til rette for en mer stegvis utvikling innen e-helseområdet og i større grad bygge på eksisterende nasjonale e-helseløsninger. Vi er også tydelig på at vi skal støtte kommunesektorens arbeid med bedre journalløsninger og legge vekt på å realisere gevinster underveis.

Jeg er opptatt av at vi skal bruke de samlede ressursene innen e-helseområdet best mulig og mest mulig effektivt, samt at vi tydeliggjør aktørenes roller og ansvar for digitalisering i helse- og omsorgssektoren.

Ansvar for arbeidet med prosjektet Felles kommunal journal ligger nå formelt i en kommunal styringslinje. Arbeidet med felles kommunal journal følges opp av Felles kommunal journal interim AS, et interimsselskap heleid av KS. Interimsselskapet er etablert for å oppfylle forutsetningene gitt av Stortinget gjennom statsbudsjettet, og skal ivareta utredningsarbeidet frem til KS, kommunene og staten kan ta stilling til veien videre.

Staten finansierer i 2021 og 2022 programkostnader slik at Felles kommunal journal interim AS kan utarbeide et oppdatert og kvalitetssikret styringsdokument i tråd med føringene fra Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2021.

Bevilgningen forvaltes på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet av Direktoratet for e-helse, som en tilskuddsordning. Felles kommunal journal interim AS er tilskuddsmottaker.

Felles kommunal journal interim AS har orientert nasjonale myndigheter om at det er behov for å bruke mer tid. Årsakene er ifølge Felles kommunal journal interim AS blant annet usikkerhet knyttet til tilgang på relevant og tilstrekkelig kompetanse. Interimsselskapet og KS mener at staten, gjennom Norsk helsenett SF som nasjon-

al tjenesteleverandør, i større grad må bidra i utredningsarbeidet.

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Direktoratet for e-helse som myndighetsorgan i oppdrag å bistå samarbeidsprosjektet med relevant kunnskap, erfaring og veiledning, samt bidra i dialog knyttet til ulike valg i oppdatert styringsdokument for felles kommunal journal. Videre har Norsk helsenett SF fått i oppdrag å bistå Felles kommunal journal interim AS med å vurdere hvordan arbeidet med å utvikle og etablere felles kommunal journal kan organiseres. Jeg har i oppdraget presisert at det i arbeidet skal legges til grunn at det er kommunene som har ansvaret for egne journalløsninger og finansieringen av disse.

Når det gjelder konsulentbruk, er jeg særlig opptatt av at vi i større grad må bygge digital kjernekompetanse i offentlig sektor og redusere bruk av eksterne konsulenter i det nasjonale arbeidet. Jeg vil vise til at statlige virksomheter i 2022 har en fellesføring om at virksomhetene skal arbeide for å redusere konsulentbruken innen områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Jeg følger opp både Direktoratet for e-helse og Norsk helsenett SF på konsulentbruk i styringsdialogen og gjennom krav satt i tildelingsbrev og oppdragsdokument. Som tilskuddsforvalter har ikke Direktoratet for e-helse stilt særskilte krav til konsulentbruk hos tilskuddsmottaker. Jeg legger til grunn at interimsselskapet gjør gode vurderinger for bruken av tilskuddsmidler.

Jeg er opptatt av at vi legger til rette for et økt kommunalt selvstyre samtidig som vi bidrar til større grad av innovasjon. For å stimulere til raskere innføring og bruk av teknologi i helse- og omsorgstjenestene, har regjeringen i Hurdalsplattformen varslet at vi vil etablere en helseteknologiordning. I den videre utredningen av ordningen vil jeg særlig se på hvordan vi kan støtte behov i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2024**Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 20. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Regjeringen har gitt endelig driftskonsesjon til Nordic Rutile. Her beskrives det regjeringen omtaler som skjerpede miljøkrav. De skjerpa miljøkravene, går ut på «størst mulig ressursutnyttelse», «minst mulig» behov for deponering, «beste tilgjengelige teknologi» og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder».

Kan statsråden konkretisere hva som ligger i disse begrepene, og har statsråden eksempler på de nevnte teknologiene og drifts- og deponeringsmetodene?

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har etter en grundig vurdering etter gjeldende minerallov besluttet å opprettholde tildelingen av driftskonsesjon til Nordic Rutile AS. Jeg har imidlertid også lyttet til miljøbevegelsen, og jeg har strammet inn miljøkravene i driftskonsesjonen betydelig.

Jeg gjentar tilleggsvilkårene i sin helhet her:

1) Det skal være en samlet sett størst mulig ressursutnyttelse av forekomsten, basert på forståelse av at alle ressurser har verdi i sirkulærøkonomien. Andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig, basert på beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder. Tiltakshaver skal utarbeide planer med mål for årlig reduksjon av overskuddsmasser og annen miljøpåvirkning. Utnyttelsesgraden av forekomsten, samt utviklingen av mengden overskuddsmasser til deponering, skal rapporteres årlig til DMF sammen med den årlige driftsrapporteringen. I rapporteringen skal det beskrives hvordan tiltakshaver jobber systematisk med å redusere overskuddsmasser, og konkrete resultater av dette arbeidet.

2) Senest én måned før drift under jord starter skal plan for underjordsdrift detaljeres og være godkjent av DMF. Tiltakshaver skal i denne forbindelse utrede hvordan dagbrudd og underjordsdrift kan drives på en slik måte at en størst mulig andel av overskuddsmassene kan tilbakefylles i utdrevne områder. Selskapet skal være i dialog med DMF om hvordan driften kan tilrettelegges for å minimere overskuddsmasser. Det forutsettes at alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering.

3) Tiltakshaver skal benytte utslippsfrie maskiner når denne teknologien er tilgjengelig, alternativt fossilfrie

maskiner inntil nullutslippsløsninger er på plass. DMF kan dispensere fra vilkåret i de tilfeller hvor det er helt nødvendig å benytte fossile kjøretøy. Tiltakshaver skal ha mål og planer for årlig reduksjon av direkte og indirekte klimagassutslipp, og annen miljøpåvirkning som for eksempel kjemikaliebruk og annet avfall.

Jeg vil understreke at tiltakshaver ikke kan starte utvinning av mineraler før driftsplanen er godkjent av Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Denne driftsplanen må være i tråd med driftskonsesjonen, inkludert de skjerpede miljøkravene. Jeg har personlig forsikret meg om at direktoratet følger opp dette aktivt.

Når DMF behandler driftsplanen, skal de blant annet vurdere om «alle deler av virksomheten drives i henhold til beste tilgjengelige teknologi og drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering». Det er videre et vilkår at «andelen overskuddsmasser skal minimeres i alle prosesser, slik at behovet for deponering blir minst mulig». Dette betyr at DMF må gjøre en konkret og faglig vurdering av hvorvidt tiltakshaver har valgt beste tilgjengelige teknologi og beste tilgjengelige drifts- og deponeringsmetoder som minimerer behovet for deponering. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshaver i utgangspunktet tilfredsstillende vilkåret. Dersom DMF vurderer at virksomheten kan drives på en annen måte som bidrar til mindre deponering, vil tiltakshaver ikke tilfredsstillende vilkåret med mindre driftsplanen endres. Med «alle deler av virksomheten» menes at det er virksomheten under ett som skal vurderes, ikke bare de driftstekniske løsningene, men også forretningsmodell mv. som hører naturlig til virksomhetsbegrepet og som har betydning for å kunne minimere behovet for deponering. Også her må DMF gjøre en konkret og faglig vurdering av hvorvidt tiltakshaver oppfyller vilkåret. Dersom det er tilfelle, vil tiltakshaver i utgangspunktet tilfredsstillende dette vilkåret. Dersom DMF vurderer at virksomheten kan drives på en annen måte som bidrar til mindre behov for deponering, vil tiltakshaver ikke tilfredsstillende vilkåret med mindre driftsplanen endres.

Det er ikke naturlig for meg å gå nærmere inn på eksempler på teknologier og drifts- og deponeringsmetoder, ettersom dette er faglige spørsmål som jeg har tillit til at DMF vurderer på en god måte.

Når det gjelder selve sjødeponiet hører det til utslippstillatelsen etter forurensningsloven som tidligere er gitt av Klima- og miljødepartementet og opprettholdt av Kongen i statsråd. Spørsmålet om driftskonsesjon etter mineralloven, som Nærings- og fiskeridepartement-

et nå har hatt til vurdering, gir ikke grunnlag til å revurdere selve utslippstillatelsen. Jeg vil likevel understreke at utslippstillatelsen, som ble endelig avgjort før denne regjeringen tiltrådte, definerer maksimal tillatt deponeringsmengde. Tiltakshaver må imidlertid også forholde seg til vilkårene i driftskonsesjonen og tilleggsvilkårene. Det betyr at driften både må være i tråd med utslippstillatelsen og driftskonsesjonen, herunder de skjerpede miljøkravene i driftskonsesjonen som skal bidra til at «behovet for deponering blir minst mulig».

I henhold til mineralloven kan for øvrig driftskonsesjonen revideres etter 10 år, blant annet basert på ny kunnskap, teknologisk utvikling og oppdaterte miljøbestemmelser.

Det er ingen hemmelighet at Engebø-prosjektet har vært omstridt. Det var derfor nødvendig med en omfattende og grundig saksforberedelse av klagesaken, som også har reist noen viktige spørsmål knyttet til framtidens mineralnæring i Norge. Jeg har hatt nær dialog med miljøbevegelsen, partene i arbeidslivet og bransjen selv. Vi er enige om at det grønne skiftet avhenger av tilgangen til mineraler, og at Norge bør vise vei og ha som ambis-

jon å utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring. Nærings- og fiskeridepartementet jobber derfor med en ny mineralstrategi, som skal legges fram i løpet av året. Her ønsker vi å tilrettelegge for at mineralnæringen i Norge kan bidra til FNs bærekraftsmål gjennom utvinning av mineraler som er nødvendige for elektrifiseringen og det grønne skiftet, på en måte som er miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig. Vi vil vurdere om det er områder som egner seg for gruvedrift, og områder som ikke gjør det, blant annet av hensyn til naturinngrep, deponimuligheter og andre hensyn. Vi vil søke ny kunnskap om ulike deponeringsformer, herunder vurdere fremtiden til sjødeponi. Vi vil jobbe for at næringen kan bli mer sirkulær, gjennom at overskuddsmasser i størst mulig grad gjenbrukes fremfor å deponeres, basert på forståelsen av at alt har verdi i sirkulærøkonomien. Vi vil vurdere å stille økt krav til gjenbruk av overskuddsmasser, se på økt forskningsinnsats og om det vil være hensiktsmessig med insentiver eller avgifter som bidrar til mindre deponering. Og vi vil utrede hvordan en større del av verdiskapingen i mineralnæringen kan bli igjen lokalt og nasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 2025

Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 19. mai 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil statsråden gjennomføre for å forhindre at lignende situasjoner oppstår i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Flere medier har de siste dagene vist til en sak der et befal gjentatte ganger har snikfilmet en kvinnelig soldat i dusjen, angivelig totalt 38 videoer filmet på fem forskjellige datoer i to ulike land. Vedkommende sersjant var soldatens nærmeste befal, og er tross fullstendig fravær av dømmekraft fortsatt ansatt i Forsvaret.

Svar:

Jeg kan ikke uttale meg konkret i enkeltsaker omtalt i media, men jeg kan generelt si at jeg ser alvorlig på saken og forventer at Forsvaret tar sitt ansvar som arbeidsgiver og følger opp både denne konkrete enkeltsaken og systemene de har for å håndtere denne type saker.

I Forsvaret er det nulltoleranse for alle former for mobbing og seksuell trakassering. Forsvarets ledelse har gitt tydelig uttrykk for at slike hendelser ikke hører hjemme i organisasjonen. Det juridiske rammeverket er tilstrekkelig for å følge opp denne type saker. Vernepliktige og ansatte skal føle seg trygge. Det skal være enkelt og trygt å varsle om uønskede hendelser, og det skal ikke være tvil om at varslene blir fulgt opp og at de som varsler skal bli ivaretatt på en god måte.

Forsvarsstaben har iverksatt en grundig og systematisk gjennomgang av interne rutiner for å se om disse er gode nok for å håndtere denne type saker, som en oppfølging av saken som er omtalt i media. Dette arbeidet har høy prioritet.

Forsvaret gjennomfører regelmessig en egen undersøkelse om mobbing og seksuell trakassering. Denne saken viser viktigheten av at det fremdeles gjennomføres målrettede tiltak, basert på den kartleggingen Forsvaret gjør.

SPØRSMÅL NR. 2026**Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 24. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil helse- og omsorgsministeren benytte noen av de 25 millioner kronene som er satt av til å gjenåpne og opprettholde et godt fødetilbud i Nordmøre og Romsdal ved sykehuset i Kristiansund til å sikre lønnskompensasjon og evt. midlertidig arbeidskraft for å sikre gjenåpning?

BEGRUNNELSE:

Rekrutteringsarbeidet til fødeavdelingen i Kristiansund har fått stor oppmerksomhet i media, derfor var det gledelig å høre at arbeidet med rekrutteringen har fungert og at den femte gynekologen har signert. Fødeavdelingen er likevel enda ikke åpnet.

Tidens Krav siterer statsråden i november på at det ble bevilget i statsbudsjettet:

«25 millioner kroner for å kunne gjenåpne og opprettholde et godt fødetilbud i Nordmøre og Romsdal ved sykehuset i Kristiansund.»

Dette er også i tråd med Hurdalsplattformen.

For hver dag som går uten gjenåpning er denne målsetningen ikke nådd. Det haster derfor å få gjenåpning og drift på plass, og det er rimelig å forvente at 25 millioner kroner gir handlingsrom til mange ulike tiltak som kan få fortgang i arbeidet, forutsatt at man handler, og ikke bruker tiden på å vente på stadig nye rapporter. De som har signert som nyansatte signerte med forbehold om gjenåpning 1. desember.

Selv om det er viktig og riktig å jobbe for flest mulige faste og hele stillinger i helsevesenet, så ser vi at vikarer per i dag brukes som viktig arbeidskraft ved alle andre fødeavdelinger i landet, og når fødeavdelingen i Kristiansund er i en såpass prekær situasjon som den er ville det være vel så formålstjenlig i denne fasen å bruke vikarer for å raskt komme i gang med driften, som det er å bruke vikarer ved andre fødeavdelinger i landet.

Jeg etterspør derfor hva som er planlagt for bruken av disse pengene nå i 2022, som er året disse pengene er bevilget for og som derfor er en åpenbar tidsramme for disse midlene.

Svar:

Stortingets vedtak om å gjenåpne fødeavdelingen i Kristiansund følges opp. Helse Midt-Norge RHF og Helse Møre og Romsdal HF arbeider med sikte på å kunne gjenåpne et faglig forsvarlig fødetilbud så snart dette lar seg gjøre – slik det er stilt krav om i foretaksmøtet i Helse

Midt-Norge RHF. Regjeringen har, som representanten Nguyen Berg viser til, også valgt å tilføre særskilte ressurs-er til helseforetaket.

La meg slå fast at Nordmøre og Romsdal har et trygt fødetilbud for fødende kvinner, selv om fødeavdelingen i Kristiansund har vært midlertidig stengt en periode. Da fødetilbudet midlertidig måtte samles i Molde, og fødeavdelingen i Kristiansund ble stengt i februar 2021, var årsaken mangel på fagfolk, høy vikarbruk og en drift som ikke var faglig forsvarlig. Etter at Helse Møre og Romsdal HF stengte fødeavdelingen i Kristiansund, har helseforetaket arbeidet aktivt for å få til en gjenåpning slik dette er forutsatt og forventet. Det viktigste tiltaket har vært å rekruttere flere spesialister og kvalifiserte fagfolk. Samtidig er det som kjent mangel på tilgang på både jordmødre og gynekologer, noe som har gjort arbeidet utfordrende. Man har lyktes med å rekruttere både gynekologer og jordmødre, men ikke i tilstrekkelig grad til at helseforetaket på en faglig forsvarlig måte har kunnet gjenåpne fødeavdelingen i Kristiansund. Jeg gjør oppmerksom på at departementet har fått opplyst at det ikke har vært økonomi som har vært begrensende faktor for å kunne gjenåpne, verken før eller etter den nevnte særskilte bevilgningen.

De 25 mill. kronene som det vises til er satt av til blant annet satsing på utdanning av jordmødre, rekrutteringstillegg til nyutdannede, støtte til faglig utvikling og kompetanseheving, samt ansettelse av flere leger under spesialisering (LIS). Helseforetaket vektlegger ellers forutsigbare arbeidstidsordninger og muligheter til familieliv ved siden av jobb. På lengre sikt vil midlene ha effekt ved at det utdannes flere jordmødre og gynekologer. Dette er viktig for å sikre et trygt fødetilbud i Møre og Romsdal, også i tiden framover. Det vil være noe behov for innleie også ved fødeavdelingen i Kristiansund etter gjenåpning. Det er samtidig viktig at de da har en tilstrekkelig «grunnstamme» av fast ansatt kvalifisert helsepersonell, som kan være bærebjelken for et trygt tilbud til de fødende.

SPØRSMÅL NR. 2027**Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 20. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I spørretimen 4. mai sa statsråd Kjerkol at hun måtte bruke begge hendene om hun skulle kunne telle hvor mange ganger Stortinget har tatt stilling til planene om å legge ned Ullevål sykehus og bygge ut på Gaustad og Aker. Stortinget har vedtatt et lånetilsagn for planene til Oslo nye universitetssykehus.

Hvilke behandlinger utover dette er det statsråden henviser til?

Svar:

Som det vises til så vedtok Stortinget i statsbudsjettet for 2020 øvre lånerammer til utbygging av prosjektet Nye Aker og Nye Rikshospitalet ved Oslo universitetssykehus. Videre er planene ved Oslo universitetssykehus behand-

let og debattert en rekke ganger gjennom følgende representantforslag:

- Dokument 8:8 S (2018–2019) om trygge sykehus foran dyre prestisjeprosjekter
- Dokument 8:186 S (2018–2019) om å stoppe nedleggelsen av Ullevål sykehus og sikre at sykehusutbyggingen i Oslo ikke går på bekostning av sykehusstilbudet i resten av landet
- Dokument 8:72 S (2019–2020) om å respektere lokaldemokratiet og utrede fortsatt sykehusdrift på Ullevål i tråd med Oslo bystyres vilje
- Dokument 8:72 S (2020–2021) om å utvikle Ullevål sykehus og sikre innbyggere i Oslo gode sykehusstilbud med nok kapasitet
- Dokument 8:9 S (2021–2022) om å bevare Ullevål sykehus, å bevare Gaustad sykehus som psykiatrisk sykehus og bygge ut Aker sykehus som lokalsykehus for hele Groruddalen

SPØRSMÅL NR. 2028**Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 23. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at foreldre med kronisk syke barn får tilgang på den informasjonen de trenger for å sikre en trygg og god oppfølging, og mulighet til å ivareta sitt ansvar etter § 3-4 i pasient- og brukerrettighetsloven når barnet samtykker til at informasjonen deles med foreldrene?

BEGRUNNELSE:

I Norge inntreffer helserettlig myndighetsalder når man er 16 år. Frem til det er det foreldre og foresatte som har ansvaret for oppfølging. Barn mellom 12 og 16 år har ver-geinnsynsreservasjonsrett, men det fremstår som at Helsenorge har lagt til grunn at alle mellom 12 og 16 år vil nekte foreldre og foresatte innsyn i journal og epikriser. Pasient- og brukerrettighetsloven § 3-4 sier at både pasienten eller

brukeren og foreldre eller de med foreldreansvaret skal informeres, men at når barnet er mellom 12 og 16 år skal informasjonen ikke gis til foreldre når pasienten av grunner som bør respekteres ikke ønsker dette. For barn med kronisk sykdom, som for eksempel diabetes eller revmatiske sykdommer, er det grunn til å anta at de har et ønske om at informasjonen deles med foreldrene.

Svar:

Utgangspunktet etter pasient- og brukerrettighetsloven § 5-1 og pasientjournalloven § 18 er at alle har rett til innsyn i egen journal. Kjennskap og kunnskap om hvilke helseopplysninger som er registrert om en selv er helt sentralt for å ivareta hver enkelt sin rett til selvbestemmelse, medvirkning og personvern.

Informasjon når pasienten eller brukeren er under 18 år er særskilt regulert i pasient- og brukerrettighetsloven § 3-4 og gjelder etter pasient- og brukerrettighetsloven § 5-1 tilsvarende for innsyn i journal. Utgangspunktet er at foreldre og andre med foreldreansvar har rett til innsyn i barnets journal, men jeg vil benytte anledningen til å minne om at også barn har rett til et særskilt vern om sine helseopplysninger. Dette er nærmere regulert i helse- og omsorgslovgivningen, der det blant annet er gjort vurderinger for barn og unge i ulike aldersgrupper. Jeg forstår imidlertid stortingsrepresentanten slik at spørsmålet i hovedsak gjelder den teknologiske tilgangen til informasjon gjennom helsenorge.no og vil i det følgende derfor avgrense mitt svar mer konkret knyttet til de teknologiske løsningene og vurderingene som er lagt til grunn for barn mellom 12 og 16 år.

Helsenorge.no, som stortingsrepresentanten viser til, er den offentlige helseportalen for innbyggere i Norge. Norsk helsenett SF har ansvar for drift og utvikling av nettstedet, og arbeider for at tilgangen på digitale tjenester for foreldre eller andre som har foreldreansvar skal være så god som mulig. De fleste tjenestene på helsenorge.no er tilgjengelig for foreldre og andre med foreldreansvar inntil barnet er 16 år, for eksempel gjelder dette innsyn i prøvesvar og journal, samt timebestilling og dialog med fastlege eller kommune.

For noen tjenester har de som tilgjengeliggjør informasjon på helsenorge.no satt noen begrensninger som gjør at tjenestene ikke er tilgjengelig for aldersgruppen

12-16 år. Dette innebærer blant annet at innsyn i sykehusjournal foreløpig ikke er tilgjengelig for foreldre og andre med foreldreansvar til barn mellom 12-16 år på helsenorge.no.

Bakgrunnen for at det foreløpig er enkelte begrensninger i tilgang og tjenester for aldersgruppen 12-16 år, er at sykehusene vil sikre at de har tilstrekkelige rutiner og mekanismer for å kunne holde tilbake informasjon før de åpner for tilgang. Jeg er kjent med at de regionale helseforetakene arbeider med å få på plass dette slik at også foreldre og andre med foreldreansvar til barn i aldersgruppen 12-16 år, kan få tilgang til opplysninger på helsenorge.no. Jeg minner for ordens skyld om at digital tilgang til sykehusjournal på helsenorge.no kun er et supplement til det å få tilgang til journal ved henvendelse til den aktuelle virksomheten. Innbyggere som ønsker å få innsyn i egen pasientjournal, kan ta kontakt med helsetjenesten på vanlig måte for å få tilgang til en kopi av journal.

Stortingsrepresentanten viser for øvrig til begrepet «vergeinnsynsreservasjon». Dette begrepet benyttes kun i forbindelse med legemidler, og en slik reservasjon vil være et unntak fra utgangspunktet om at foreldre eller den som har foreldreansvar vil ha tilgang til slik informasjon. I praksis betyr dette at barn og ungdom mellom 12 og 16 år kan be legen om å merke resepten slik at foreldre eller andre med foreldreansvar ikke får vite at resepten finnes. Helsepersonell må vurdere slike henvendelser etter regelverket for informasjon og innsyn for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 2029

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 16. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva synes statsråden om at flyktninger som bor på akuttmottak, med mat inkludert, kan motta så lite som 447 kroner måneden til å dekke andre nødvendige utgifter?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet kunne 10. mai fortelle om en nyankommet ukrainsk kvinne som har sett seg nødt til å ta på seg kredittkortgjeld på nærmere 16.000 kroner. Pengene sier kvinnen har gått til nødvendige utgifter som briller, hygieneartikler, allergimedisin og ekstra mat til barna hennes, da de trenger laktosefri kost.

I følge satsene til UDI skal en voksen beboer på transittmottak med mat får et grunnbeløp på 447 kr i måneden. Dette tilsvarer en sum på 15 kroner om dagen. I tillegg til dette får enslige forsørgere 264 kr i måneden, pluss 402 kr per barn under 18 år. Kvinnen Dagbladet har intervjuet er en enslig forsørger med et barn under 18 år, og skal derfor ha 1113 kroner i måneden. Dette tilsvarer 37 kroner dagen.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre alle som søker beskyttelse i Norge et forsvarlig innkvarteringstilbud. Akuttinn-

kvarteringen som UDI tilbyr er ment å være et kortvarig og midlertidig botilbud, som er forsvarlig og sikrer beboernes trygghet, sikkerhet og grunnleggende behov.

Ytelser til livsopphold for beboere i asylmottak skal sikre midler til mottaksbeboere som ikke på annen måte er i stand til å dekke sine økonomiske behov. Utover dette kan det gis ekstraordinære tilleggsytelser dersom det er

nødvendig for beboerens liv og helse, eller for å dekke andre behov. Ytelsesnivået er likevel nøkternt.

UDI stiller en rekke krav til drift av asylmottak. Alle beboere skal blant annet ha tilgang til hygieneartikler ved behov. Det stilles også krav om at det skal serveres kulturelt tilpasset, næringsrik, variert og tilstrekkelig mat som er i tråd med anbefalinger fra Nasjonalt råd for ernæring.

SPØRSMÅL NR. 2030

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 18. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram eit detaljert oppsett over kva som er forventa av samferdselsprosjekt som vil bli sett i gang i 2022, og til kva kostnad?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa og samferdselsministeren samt andre frå regjeringspartia har den siste tida vore ute og signalisert redusert pengebruk innan vegbygging i 2022. I statsbudsjettet ligg ca. 19 milliard kr til vegbygging.

Transport og anleggsbransjen er heilt avhengige av aktivitet innan sitt arbeidsfelt, for å hindre permitteringar og oppsigelsar i sine bedrifter.

Svar:

Dei endringane i ressursbruk som regjeringa ser behov for i 2022 er omtalt i Prop. 115 S (2021–2022) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringar i statsbudsjettet 2022. Som omtalt i Meld. St. 2 (2021 – 2022) Revidert nasjonalbudsjett ser vi ein ekstraordinær prisauke, blant annet som følgje av krigen i Ukraina. Det er auka uvisse om framtidige kostnader, og det vil kunne påverke kor mykje som vil bli sett i gang i 2022, men dette vil også vere ei vurdering som må gjerast av dei statlege verksemdene innan samferdsel ved den einskilde kontraktsinngåinga.

Representanten viser i grunngivinga si til signal om redusert pengebruk innan vegbygging i 2022. For oppstart av store vegprosjekt som har bompengar vil Stortinget få proposisjonar til avgjerd for dei einskilde prosjekt.

I tråd med omtale i Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 blir det i Prop. 1 S (2021-2022) lagt opp til å gi Bane NOR større operasjonell fridom in-

nanfor porteføljen. Dette inneber at det ikkje nødvendigvis blir løyvt midlar til dei einskilde tiltaka, men at Bane NOR forpliktar seg til å realisere avtalte effektpakkar innanfor totalramma Stortinget løyver. Dette inneber at Bane NOR styrer framdrifta i prosjekta og dermed kva kontraktar som kjem og til kva tid dei kjem.

SPØRSMÅL NR. 2031**Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 20. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram eit detaljert oppsett over kva dei minst 50 milliard kr frå bil og bilrelaterte avgifter, samt bompengane på 15 milliard kr frå bilen faktisk blir brukt til?

GRUNNGJEVING:

I statsbudsjettet ligg det informasjon om at bil og bilrelaterte avgifter er omlag 53 milliard kr. I tillegg kjem ca. 10 milliard kr i bompengar på riksvegane og 5 milliard kr i bompengar på fylkesvegar.

I statsbudsjettet er det lagt inn ca. 19 milliard kr til vegformål, som altså er vesentleg mindre enn det bilistane betalar for bruken av veg og veganlegg.

Svar:

Inntektene frå dei bilrelaterte særavgiftene er ikkje øyremerkte vegformål eller andre formål, men blir

inntektsført på statsbudsjettet slik at Stortinget står fritt til å prioritere midla til ulike formål.

Samla løyving til vegformål kan verte talfesta til om lag lik som inntektene frå dei bilrelaterte særavgiftene. I budsjettet for 2022 er inntektene frå bilrelaterte særavgifter vurdert til om lag 40 mrd. kroner, sjå Prop.1 LS. (2021–2022) s. 171, mens samla løyving til vegformål var nær 40 mrd. kroner i saldert budsjett. Kommunane og fylkeskommunane har òg store utgifter til vegformål som ikkje er medrekna her. I tillegg vert fleire vegprosjekt bompengefinansierte. Det inneber at bompenginntektene vert brukt til dei ulike vegformåla. Bompengar til veginvesteringar kommer i tillegg til dei ordinære statlege midlane. Tabell 6.9 i Samferdselsdepartementets vedlegg til Prop.1 S (2021–2022) gir ei oversikt over innbetalte bompengar og bompengar stilt til disposisjon i tidsrommet 2011–2022.

SPØRSMÅL NR. 2032**Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 18. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvor mye kontakt har norske myndigheter hatt med Taliban-regimet etter Oslo-besøket, og kommer regjeringen til å kutte kontakten med Taliban etter at alle løftene gitt i Oslo er brutt og overlata dialogen til internasjonale organisasjoner?

BEGRUNNELSE:

I januar i år inviterte regjeringen terrorgruppen Taliban til å besøke Norge. Norske myndigheter dekket utgifter knyttet til deltakelsen på arrangementet for de 30 afghanske deltakerne. Blant disse var Anas Haqqani, broren til lederen av Haqqani-nettverket som sto bak angrepet på Serena

Hotel i 2008. Estimerte kostnader knyttet til besøket var omkring 7 millioner kroner.

Huitfeldt sa i svar til et skriftlig spørsmål (nr. 1010 (2022-2023)) følgende i forbindelse med besøket:

«Det er helt nødvendig å snakke med dem som sitter med makten i Afghanistan for å hjelpe det afghanske folk som lider, og for å unngå en humanitær katastrofe... Vi møter dem fordi vi mener at dialog er nødvendig for å ansvarliggjøre Taliban [...]. Nå må vi avvente å se om Taliban leverer i handling, det de sier i ord.»

Det kan vi trygt fastslå at de ikke har gjort. Jenter nektes skolegang, kvinner nektes å jobbe og blir anbefalt å være hjemme og burka er påbudt.

Basert på disse uttalelsene er det rimelig å tro at dialogen med Taliban fortsatte etter besøket til Oslo. Gitt at

et hovedmål med besøket var å avhjelpe den humanitære situasjonen i landet, er det også naturlig å anta at Norge har gitt bistand til Afghanistan.

Utenriksministeren bes derfor gjøre rede for utstrekningen av kontakten regjeringen har hatt med Taliban etter besøket.

Svar:

Norge har siden Talibans møter i Oslo hatt løpende kontakt med de facto myndighetene på embetsnivå. Det gjør vi blant annet for å minne dem om løfter de har gitt, vise verdenssamfunnets forventninger og forfekte alle afghanske borgeres rettigheter.

Hovedkanalen har vært møter i Doha, der Talibans internasjonale politiske kontor ligger og Norges ambasadør til Afghanistan er stasjonert, sammen med kollegaer fra flere vestlige land. Representanter fra EU og noen vestlige land har også gjennomført møter i Afghanistan, og tilsvarende norsk besøk på embetsnivå er til vurdering.

Vi er klare og tydelige på Norges forventninger i våre samtaler med de facto myndighetene. Innskrenking i kvinners rettigheter er uakseptabelt. De facto myn-

dighetenes politikk fortsetter å undertrykke kvinner og jenter istedenfor å håndtere den økonomiske krisen og behovet for en inkluderende regjering.

Norge gir betydelig bistand til Afghanistan gjennom FN og ikke-statlige organisasjoner. Flere norske humanitære organisasjoner driver viktig arbeid i landet, og jeg mener det er viktig at vi har kontakt med makthaverne for å sikre at den humanitære assistansen kan gis uhindret og at hjelpen kommer fram. Vi har også behov for kontakt i forbindelse med konsulære saker som berører norske statsborgere.

Dialog er nødvendig selv om Taliban har verdier som er langt unna våre og treffer avgjørelser som fører utviklingen i gal retning. Isolasjon risikerer å øke fattigdom, ytterligere å forverre kvinners og jenters rettsstilling og skape grobunn for ekstremisme og ytterliggående terrorgrupper, noe som ikke er i norsk interesse. Det afghanske sivilsamfunnet og afghanske kvinner trenger støtte. De har sagt at de ønsker dette fra oss og at de er bekymret for å stå alene. Det finnes ingen gode alternativer til at det internasjonale samfunn er med og taler deres sak overfor de facto myndighetene.

SPØRSMÅL NR. 2033

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 20. mai 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Har kulturministeren vurdert en revidering, blant annet om flere prosjekter bør omfattes av ordningen, av gjeldende ordning for utsmykking av statlige bygg som er hjemlet i kongelig resolusjon av 5. september 1997?

BEGRUNNELSE:

Gjennomføring av kunstprosjekter i statlig eide bygg er KORO's hovedoppgave. I 1997 ble ordningen styrket ved at det automatisk settes av en prosentandel av byggebudsjettet til kunst i alle statlige byggeprosjekter, en sats som varierer fra 0,5 til 1,5 prosent. Denne prosentandelen var et viktig kulturpolitisk virkemiddel for å få ut kunsten.

I nevnte kongelig resolusjon presiseres det imidlertid at ordningen er avgrenset til statlige bygg:

“Statsaksjeselskap, særlovselskaper, statsforetak og statlige stiftelser vil også falle utenfor ordningen da denne bare omfatter statlige bygg. De bør også anmodes om å følge prosentsats

av byggekostnadene til utsmykking av bygg. Eventuelle utsmykkingskostnader må finansieres av virksomheten. Utsmykkingsfondet kan benyttes som konsulent og gjennomfører av disse sakene etter forespørsel og mot vederlag.”

Statens forpliktelser gjennom kunstordningene er redusert de siste tiårene. Posten, Bane NOR, Telenor, Avinor mfl. er i dag selskaper som ikke omfattes av kongelig resolusjon, slik den er formulert. Det samme gjelder eienomsfirmaet Entra, som tidligere var en statseid byggherre på lik linje med Statsbygg. Samferdselssektoren er heller ikke lenger del av kunstordningen. Det samme kan vi også si om bygg som er reist i privat regi og leid av det offentlige. Slik sett har kunstordningen for statlige nybygg, som er forankret i kongelig resolusjon færre brukere enn før.

Det er riktignok en egen ordning for statlige virksomheter i leide eller eldre statsbygg (LES-ordningen), slik at statsinstitusjoner kan søke om kunst også om de ikke omfattes av ordningen for statlige nybygg. Denne ordningen

er såpass liten (3 MNOK per år) at den lyses ut hvert annet år med 6 MNOK. Midlene stilles til rådighet gjennom bevilgningen fra KUD, og er altså ikke omfattet av Kongelig resolusjon.

Svar:

Det er riktig at ordningen for utsmykking av statlige bygg, som er forankret i kongelig resolusjon av 5. september 1997 har fått færre brukere de siste tiårene ettersom selskaper som Posten, Bane NOR, Telenor, Avinor m.fl. ikke omfattes av ordningen. Samtidig er det slik at antallet nye prosjekter i KORO holder seg relativt stabilt, og det forventes at tilfanget av nye statlige prosjekter holdes på samme nivå i årene som kommer. De største prosjektene blir også stadig større og mer komplekse, og stiller store krav til KOROs leveranser, som for eksempel i prosjektet med nytt regjeringskvartal. I 2021 summerte tilfanget av nye prosjekter under statlig ordning seg til 106,6 mill. kroner. Det gjennomsnittlige tilfanget av prosjekter i perioden 2012 – 2020 var på 29,8 mill. kroner. Slik sett opprettholdes oppdragene til kunstfeltet selv om ordningen har færre brukere.

Selv om rehabilitering av statens bygg ikke eksplisitt er nevnt i den kongelige resolusjonen vil jeg peke på at

det har vært etablert praksis for å gi oppdrag til KORO ved større rehabiliteringsprosjekter. Høyblokka i Regjeringskvartalet, ILA fengsel, NHH, Universitetsmuseet i Bergen, Retorten/NTNU og ambassadene i Washington og Helsingfors er alle nyere rehabiliteringsprosjekter som har gitt oppdrag til KORO.

Staten kan ikke pålegge statsaksjeselskap, særlovsselskap, statsforetak og statlige stiftelser å automatisk avsette en prosentandel av byggeprosjektet til kunst, men kan anmode dem om følge tilsvarende presentsats av byggekostnadene til utsmykking og til å bruke KORO som konsulent og gjennomfører av kunstprosjektene etter vederlag. Eller de kan bruke andre kunstkonsulenter, slik at det blir kunst også i disse byggene. Det er derfor verken grunnlag eller behov for en revidering av ordningen for utsmykking av statlige bygg, slik at ikke-statlige bygg inngår i ordningen.

Representanten nevner også ordningen for kunst til leiebygg og eldre statlige bygg (LES-ordningen) i begrunnelsen for sitt spørsmål. LES er en søkbar ordning for kunst i statlige virksomheter i leide bygg eller i eldre statsbygg som finansieres over departementets budsjett. Eventuelle endringer i rammene for LES-ordningen er noe som må vurderes i forbindelse med de årlige budsjettbehandlingene.

SPØRSMÅL NR. 2034

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 19. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke fem språk var de mest benyttede ved tolking under gjennomføring av hovedforhandlinger i straffesaker i 2021, og hvor stor andel av den totale tolkebruken under hovedforhandling i straffesak utgjorde disse?

BEGRUNNELSE:

Ved gjennomføring av hovedforhandling i straffesaker får den tiltalte dekket tolk på det offentlige regning, dersom den tiltalte opplyser om tolkebehov. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på hvilke fem språk som var mest benyttet der hvor det ble tolket ved gjennomføring av hovedforhandlinger i straffesak i 2021, samt hvor stor andel av den totale tolkebruken disse fem språkene utgjorde i 2021.

Svar:

Domstolene tar nå gradvis i bruk en løsning for elektronisk tolkebestilling som vil gi økt statistikk over bruk av tolk fremover. Per i dag finnes det imidlertid ikke en fullgod oversikt over hvilke tolkespråk som brukes i saker som behandles i domstolen.

Oslo tingrett har i 2021 brukt løsningen for elektronisk tolkebestilling i tilnærmet alle meddommersaker. Registrert tolkeaktivitet viser at de fem mest benyttede språkene i 2021 var arabisk, somalisk, polsk, rumensk og spansk. Disse fem språkene utgjorde i overkant av halvparten av tolkeaktiviteten i meddommersakene.

Språkprofilen i ulike deler av landet varierer trolig en del. Det kan derfor ikke sluttet at tall fra Oslo tingrett representerer et landsgjennomsnitt. Videre viser ikke tallene

hvilken aktør i retten som hadde behov for tolk, for eksempel om det var fornærmede, tiltalte eller et vitne.

SPØRSMÅL NR. 2035

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes

Besvart 27. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Fjelbergsambandet er eit ferjeavløysingsprosjekt, kva blir finansieringssummen til ferjeavløysing for dette sambandet før og etter at ferja no blir gratis for brukarane?

GRUNNGJEVING:

Ferjeavløysingsordninga FrP fekk på plass er ein fornuftig og god finansieringsordning slik at fleire kan bu og drive næring langs heile kysten utan bruk av ferje. Tanken er at kostnadane det offentlege har til ferjedrift, skal kunne gå inn som del av finansieringa av fastlandssamband i 45 år framfor ferjetilskott i all evighet. Gledelig har regjeringa no kome Fremskrittspartiet i møte med redusering av takstane på ferjene og fjerna betalinga på nokre ferjestrekningar med lav passasjertal. Noko som gjer at kostnadane til drift av ferjer går opp for det offentlege. Eg lurar på om dette auka tilskottet og bidreg til auka ferjeavløysingstilskott til prosjekta som Fjellbergssambandet i Kvinherad kommune.

Svar:

Mange stader langs kysten er ferjene avgjerande for at folk skal kunne komme til og frå arbeid, skule og fritidsaktivitetar. Ferjene er også viktige for næringslivet langs kysten. Regjeringa er oppteken av å gjere reisekvardagen billegare for folk og næringsliv, og har derfor allereie lagt til rette for ein reduksjon i ferjeprisane med 30 prosent i 2022 samanlikna med 1. januar 2021. I revidert nasjonalbudsjett styrkjer vi denne satsinga og foreslår ei løyving på totalt 89 mill. kroner i 2022 til gratis ferje på ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg. Desse midlane skal òg gjere det mogleg å innføre gratis ferje på delstrekningar til øyer og veglause samfunn som elles ikkje er omfatta av ordninga. Av løyvinga på 89 mill. kroner går 83 mill. kroner til fylkeskommunale ferjesamband, mens det er sett av 6 mill. kroner til gratis ferje på einskilte ferjestrekningar på riksvegsamband.

Reduserte ferjetakstar og innføring av gratis ferje vil òg ha konsekvensar for ferjeavløysingsordninga, men det er førebels ikkje mogleg å seie nøyaktig korleis det vil slå ut for kvart enkelt prosjekt. Ordninga med gratis ferje inneber auka tilskot knytt til ferjedrift, men det er framleis somme avklaringar som må gjerast når det gjeld detaljane for fordeling av midlane. Departementet treng òg nye opplysningar frå fylkeskommunen om den nye vegen som skal avløse det aktuelle ferjesambandet, før vi kan rekne ut eit nytt overslag på ferjeavløysingsmidlane.

Storleiken på ferjeavløysingsmidlane blir rekna ut på bakgrunn av reduksjon i tilskot frå staten til fylkeskommunen gjennom inntektssystemet når eit ferjesamband blir avløyst eller korta inn av ei bru eller ein tunnel. Avløysing eller innkorting av eit ferjesamband vil gje ein reduksjon i tilskotet gjennom kriteriet normerte ferjekostnader i inntektssystemet, mens det nye vegnettet vil gje auka tilskot gjennom kriteriet vedlikehaldsbehov fylkesveg. Det årlege beløpet med ferjeavløysingsmidlar blir rekna ut som nettoeffekten i inntektssystemet av desse endringane (jf. punkt 5.1 og 5.2 i retningslinjene for ferjeavløysingsordninga, sjå vedlegg 6 i Prop. 105 S (2019–2020) Kommuneproposisjonen 2021).

Utrekninga av det årlege beløpet med ferjeavløysingsmidlar tek utgangspunkt i inntektssystemet og regelverket slik det er på det tidspunktet søknaden blir behandla. Kommunal- og distriktsdepartementet og Samferdselsdepartementet arbeider no med korleis midlane til gratis ferje skal fordelast, men førebels er ikkje effekten av gratis ferje inkludert i inntektssystemet. Departementet må derfor vente til desse avklaringane er på plass, før vi kan rekne ut eit nytt overslag på ferjeavløysingsmidlane til Fjelbergsambandet.

Det førebels siste overslaget på ferjeavløysingsmidlar til Fjelbergsambandet blei rekna ut med utgangspunkt i inntektssystemet for 2021 (jf. brev frå departementet til Vestland fylkeskommune 4. juni 2021). Det årlege beløpet blei då anslått til 21,475 mill. kroner (2021-kroner), med føresetnad om at heile ferjesambandet Utbjoa–Sydnes–Fjelbergøy–Borgundøy blir lagt ned. Dersom ferjestre-

kninga Sydnes–Utbjoa ikkje blir lagt ned, vil det årlege beløpet blir lågare.

SPØRSMÅL NR. 2036

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 20. mai 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Det er besluttet at gaveforsterkningsordninga skal avvikles og at de 70 millionene som har gått til denne posten skal fordeles etter tippeneøkkel.

Hvilken effekt vil dette få når det gjelder fordeling mellom idrett og kultur?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har tidligere på spørsmål fra undertegnede svart at alle pengene som i dag går til gaveforsterkningsordninga, fra 2023 skal fordeles etter tippeneøkkel. Vi er enig i at gaveforsterkningsordningen avvikles fordi den har bidratt mest til å styrke store aktører i sentrale strøk. Fra kulturfeltet har vi likevel hørt noen kritiske røster som gir uttrykk for at gaveforsterkningsordningen har hatt stor betydning for deres økonomi. Det er flere kunst og kulturaktører som har fått gaver og gaveforsterkning enn

idrettsorganisasjoner. Til gjengjeld har idretten en mye større andel av tippemidlene. Flere innen kulturfeltet har den senere tid uttrykt bekymring for at når pengene skal fordeles etter tippeneøkkel vil kulturen få en enda mindre andel av tippemidlene.

Svar:

Overskuddet fra spillevirksomheten i Norsk Tipping AS fordeles med først: 6,4 pst. til helse- og rehabiliteringsformål, deretter:

- 64 pst. til idrettsformål
- 18 pst. til kulturformål
- 18 pst. til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

Midlene til gaveforsterkningsordningen er en andel av de 18 pst. til kulturformål, og endrer ikke fordelingen mellom idrett og kultur.

SPØRSMÅL NR. 2037

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 19. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Justisministeren sier til Østlandsposten at et større arbeid skal igangsettes for å finne ut hvor en ny Politihøgskole skal ligge. Jeg ser samtidig at Politihøgskolen har fått tillatelse til å videreføre brakkeriggen på Majorstua frem til 2024 fordi det er tiden Statsbygg trenger for nok en gang å utrede behov.

Hvordan henger de to prosessene sammen for å finne en varig løsning for PHS?

BEGRUNNELSE:

Jeg ser i Østlandsposten at justisministeren besøkte Vestfold denne uken. Lokalpolitikere og lokalavisa i Larvik var selvsagt opptatt av ny PHS og de stilte spørsmål knyttet til det.

Et av svarene fra justisministeren var:

«Forslaget om flere studieplasser kommer fordi vi trenger flere politifolk raskt. Så blir det et større arbeid å finne ut hvor en framtidig ny skole skal ligge».

Ut fra det Mehl sier så bekrefter hun at det er behov for å sette i gang et arbeid med ny PHS, og det er positivt i seg selv. Men jeg leser det dithen at arbeidet ikke har startet.

I tillegg er jeg gjort oppmerksomme på at PHS i april 2022 fikk tillatelse fra Oslo kommune til å beholde den midlertidige brakkeriggen de har til 71 kontorer. Den ble etablert i 2010 og skulle egentlig rives i år. Nå får de beholde den til 2024.

Begrunnelsen er svært interessant (i brevet fra Oslo Plan og bygg):

«...Høgskolens sentrale funksjoner er lokalisert i Oslo. I dagens situasjon er modulbygget nødvendig for tilstrekkelig kapasitet på kontorplasser. Uilstrekkelig antall tilgjengelige kontorplasser har lenge vært en utfordring i Oslo, og var årsaken til at modulbygget med 71 enkeltkontorer ble oppført i 2010. Midlertidighet ble lagt inn etter mulighetsstudier og forventning om et nybygg som varig løsning. Dette er så langt ikke realisert, men fortsatt en mulighet i et langsiktig perspektiv.

Tidsrommet frem til september 2024 er minstetiden for prosessene med utredning av hvilken kapasitet som er nødvendig (behovsanalyse), hvordan den kan innordnes i bygningssmassen (utviklingsplan) og fysisk tilpasning (byggeprosjekt). Denne prosessen er drøftet med utleier (Statsbygg), og tidsforbruk er beregnet til ca 30 mnd. Hovedverneombud anbefaler videre bruk av modulbygget (se vedlegg F-02) ettersom riving før en ny løsning er på plass vill ha negative konsekvenser for arbeidsmiljøet.»

Det er ganske utrolig at Statsbygg skal i gang med nok en utredning, men det bekymringsverdige er at PHS mot-

setter seg flytting og fortsatt ser etter løsninger på eksisterende tomt.

Svar:

Regjeringen vil ha flere politifolk i hele landet, og da trenger vi flere politiutdannede i fremtiden. I dette arbeidet spiller politiutdanningen ved Politihøgskolen en sentral rolle.

Representanten Pettersen henviser til en sak i Østlands-Posten den 10. mai. I saken kommer det tydelig frem at diskusjonen om hvor en fremtidig politihøgskole skal lokaliseres ikke er aktuell på nåværende tidspunkt, herunder at det heller ikke skal igangsettes et arbeid med dette nå. Dette begrunnes i at det vil bli et større arbeid med å finne ut hvor en fremtidig skole skal ligge.

I 2017 gjennomførte Dovre Group en foranalyse av eiendomsbehov for justissektoren i Oslo-området. For PHS ble tilstanden vurdert som akseptabel for alle kriteriene, herunder tilstand, areal/plass, egnethet og sikkerhet. Det ble ikke identifisert et utløsende behov for ny PHS i Oslo. Samtidig er det nødvendig å prioritere igangsettelse av andre byggeprosjekter i justissektoren fremover foran ny politihøgskole, gitt et handlingsrom i budsjettene som forventes vesentlig redusert fremover sammenlignet med hva vi har blitt vant til. Jeg mener derfor at det de nærmeste årene ikke bør prioriteres igangsetting av planlegging av ny politihøgskole. Dette er grunnlaget for at regjeringen ifb. revidert nasjonalbudsjett for 2022 foreslår å oppheve Stortingets anmodningsvedtak nr. 676 av 25. februar 2021, hvor Stortinget ba regjeringen igangsette planlegging av ny politihøgskole. Det utelukker samtidig ikke at videre lokalisering av Politihøgskolen kan vurderes igjen på sikt, men det er ikke aktuelt å starte dette arbeidet de nærmeste årene.

SPØRSMÅL NR. 2038

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 20. mai 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan skal Regjeringen sikre at de tre kulturarvskolene (og lignende initiativ) får utviklings- og driftsmuligheter slik at opplæring innenfor tradisjonshåndverkene kan styrkes og ikke svekkes?

BEGRUNNELSE:

Oppheving av adgangen til å godkjenne skoler på grunnlag av videregående opplæring i yrkesfaglige utdanningprogram og særskilt profil.

Vi har i dag tre kulturarvskoler, Hjerleid handverksskole i Dovre, Plus skolen i Fredrikstad og Møbelsnekker-

skolen i Mysen. Norge har forpliktet seg til å verne om den immaterielle kulturarven gjennom UNESCO konvensjonen. Disse skolene er viktige for å ivareta forpliktelsen.

Alle disse er opprinnelig godkjent etter bokstaven G videregående opplæring i verneverdige fag/ tradisjonshandverksfag. Men flere av dem har i dag også godkjente tilbud etter bokstaven H videregående opplæring i yrkesfaglige utdanningsprogram i særskilt profil.

Regjeringa har nå foreslått å fjerne bokstaven H i lovverket, og kun beholde bokstaven G verneverdige tradisjonshandverksfag.

Utfordringen med forslaget er at utviklingsmulighetene for disse skolene og fagene svekkes dramatisk. Hadde det foreslåtte regelverket trådt i kraft tidligere ville Hjerleid Handverksskole kun hatt en linje, VG2 smed. Ikke seks som i dag. Hjerleid har godkjenning for VG1 håndverk, design og produktutvikling som eneste tilbud i Innlandet, har VG2 Trearbeid, Tømrer, Overflateteknikk, Søm og tekstilhåndverk – fem tilbud med vekt på tradisjonelle teknikker og godkjent etter bokstaven H yrkesfaglig profil. Med foreslått endring ville dette ikke være mulig. De verneverdige fagene som bokstav G er ment å beskytte ligger i dagens utdanningsprogram i kategorien VG3, opplæring i bedrift. Men alle disse er avhengige av at det finnes godkjente VG2 som er tilgjengelige med vekt på tradisjonelle teknikker. For Hjerleid Handverksskole er fem av seks godkjent etter bokstaven H.

De tre kulturarvskolene er et supplement, ikke en konkurrent til offentlige tilbud i sine hjemfylker og er i praksis landsdekkende tilbud.

Svar:

I Prop 98 L (2021-2022) med forslag om endringer i friskoleloven varsler regjeringen en ny politisk retning. Regjeringen har som sentral målsetting å styrke den offentlige fellesskolen og stramme inn dagens lov om private skoler med rett til statstilskudd. Et viktig grep er å fjerne muligheten til å godkjenne flere private videregående skoler med opplæring i yrkesfag. Jeg viser til at fylkeskommunene har plikt til å planlegge og bygge ut det videregående opplæringstilbudet med hensyn til blant annet nasjonale mål, søkerens ønsker og det behovet samfunnet har for videregående opplæring i alle utdanningsretninger.

Jeg understreker at de skolene som allerede er godkjent og i drift, etter forslaget ikke vil miste godkjenningen sin, men kan fortsette virksomheten som i dag.

Jeg har merket meg innspillene som kom i høringen til lovforslaget om betydningen av å legge til rette for opplæringstilbud i tradisjonshandverksfag. Regjeringen er opptatt av at kulturarven må løftes frem, også gjennom kunnskapspolitikken. I regjeringserklæringen er skoler som tilbyr tradisjonshandverksfag synliggjort i et eget punkt, hvor det heter: «Innføre ei særskilt grunnfinansiering for kulturarvskular, og sikre at skulane òg kan ta inn vaksne utan rett til vidaregåande opplæring i desse faga.» Som oppfølging av dette punktet i Hurdalsplattformen har jeg satt i gang et arbeid med å se på ulike tiltak som kan sikre gode rammebetingelser for skoler som tilbyr opplæring i tradisjonshandverksfag.

SPØRSMÅL NR. 2039

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 19. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Det er en kjent sak at afghanere som jobbet for norske myndigheter er reddet for familiemedlemmers sikkerhet under Taliban sitt styre.

Vil statsråden kunne ta i mot representanter for Den afghanske tolkeforeningen med tanke på oppdatert informasjon om deres, og deres pårørendes situasjon?

BEGRUNNELSE:

Norske myndigheter har hentet ut afghanere som jobbet for norske myndigheter i Afghanistan, og som måtte

bringes i sikkerhet da Taliban overtok makten i landet. Noen av de nærmeste ble også hentet i sikkerhet, men det er fortsatt mange familiemedlemmer som ikke er trygge i Afghanistan. Den afghanske tolkeforening har over tid bedt om et møte med departement eller statsråd for å formidle sin situasjon, men opplever at de ikke får et møte med sin tidligere arbeidsgiver i forsvarsdepartementet. Da denne saken nå ligger på justisministerens bord, bør det være av interesse å få kunnskap og fakta om situasjonen de kan formidle. Vi viser til tidligere spørsmål fra Rødt ved Tobias Drevland Lund om saken og at det i svaret henvises til at saken er under arbeid.

Svar:

Tolkene som er med i Den afghanske tolkeforeningen er allerede i Norge. Det disse har anmodet om er å få en utvidet adgang til familiegjenforening med familiemedlemmer som faller utenom gjeldende regelverk for familiegjenforening. Jeg oppfatter at det er dette representanten er opptatt av i spørsmålet.

Etter det jeg har fått opplyst, har representanter fra Den afghanske tolkeforeningen hatt flere møter med Forsvarsdepartementet og Forsvaret. Jeg anser det ikke som hensiktsmessig med et eget møte med meg.

Regjeringen besluttet i februar at det skal etableres en begrenset søknadsordning for tidligere lokalt ansatte afghanere som har vært ansatt hos norske myndigheter i Afghanistan. Justis- og beredskapsdepartementet vil nå snarlig sende instruksen til Utlendingsdirektoratet om behandlingen av disse sakene og det vil bli orientert om ordningen på aktuelle nettsider. Ordningen ble kunngjort 3. mars. Det ble samtidig kunngjort at regjeringen ikke ønsker å gi utvidet adgang til familiegjenforening for storfamiliene til de afghanske tolkene som allerede er i Norge.

Dette betyr ikke at vi ikke anerkjenner at den humanitære situasjonen i Afghanistan er vanskelig. Situasjonen er imidlertid vanskelig for svært mange, og særlig kvinner og jenter har fått en forverret situasjon. Grupper som har blitt særlig utsatte mtp. behov for beskyttelse er menneskerettighetsforsvarere, kvinneaktivister, journalister og ansatte av de forrige påtale- og sikkerhetsmyndighetene.

Afghanske tolker som har kommet til Norge siden 2012 har fått ta med seg kjernefamilien. Det vil si én ektefelle og barn. Dette er familiekretsen som normalt gjelder i kvotesaker og saker for familiegjenforening. Utlendingsloven åpner normalt ikke for familiegjenforening for andre enn den aller nærmeste familien. Av hensyn til likebehandling vil det ikke bli etablert en spesialordning for storfamiliene til tolkene som fikk komme til Norge fra 2012 og framover. Norge tar imot flyktninger fra ulike flyktnings situasjoner i verden som også kan ha familie i hjemlandet som har det vanskelig på ulike måter. Disse får bare familiegjenforening med nærmeste familie etter gjeldende regelverk. Det samme regelverket må gjelde for alle. Om vi skulle ta imot tolkenes storfamilier på kvoten for overføringsflyktninger, ville det gå på bekostning av flyktninger med et avklart beskyttelsesbehov.

SPØRSMÅL NR. 2040

Innlevert 11. mai 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 23. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil regjeringen ta bidra til å endre den offisielle norske betegnelsen på Hviterussland blir til Belarus, slik også svært mange andre land har gjort?

BEGRUNNELSE:

Nylig besøkte den hviterussiske opposisjonen Norge. Fra dem kom et tydelig budskap om at Norge må endre vår offisielle navn på Hviterussland til Belarus. Norge er et av et minkende antall land som fremdeles bruker Hviterussland. Det er åpenbart at navnet gir assosiasjoner til Russland, og hviterussere knytter dette navnet til tida da landet var underlagt Russland, og foretrekker navnet Belarus.

Utenriksministeren har tidligere understreket at det er andre forhold enn navnet Norge bruker på landet som opptar statsråden mer. Arbeidet for menneskerettigheter, frie og demokratiske valg, ytringsfrihet og demokrati i Hviterussland må forsterkes. Når likevel opposisjonen

trekker fram navnet som brukes som en sak av betydning er det kanskje noe som tilsier en revurdering av regjeringens tidligere ståsted.

Svar:

Spørsmålet om Norge offisielt bør gå over til å bruke «Belarus» i stedet for «Hviterussland» ble tatt opp av stortingsrepresentanter også i forrige stortingsperiode. Den daværende regjeringen valgte som kjent å videreføre formen «Hviterussland». Denne regjeringen gjør sine egne vurderinger av dette spørsmålet, et arbeid som ventelig konkluderes i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 2041**Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 24. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden garantere at fødeavdelingen i Kristiansund åpner straks de to gynekologene får sine godkjenninger i orden?

BEGRUNNELSE:

Fødeavdelingen som ingen kunne rekruttere til er i ferd med å bli som et eventyr som aldri slutter. ROS-analysen er ikke ferdig, men den fører likevel med seg tiltak som forlenger dato for gjenåpning av fødeavdelinga i Kristiansund.

Enda er ikke de avgjørende forhold som danner grunnlaget for den manglende gjenåpningen klarlagt for hverken offentligheten eller Stortinget.

Nylig signerte den femte gynekologen til fødeavdelingen, likevel dukket nye argument opp for å utsette åpningen, da det viste seg at to av gynekologene manglet godkjenning. Nå som alle legene har signert skulle man tro helseforetaket ville ivre etter å beholde dem ved å innhente vikarer i påvente av dokumentasjon og norskopplæring. Det kan virke som det etterstrebes en standard ved denne fødeavdelingen ulikt alle andre, da det meg bekjent enda ikke finnes en eneste fødeavdeling i dette landet som driftes uten en eneste vikar.

Spørsmålsstiller håper statsråden nå vil garantere at fødeavdelingen i Kristiansund åpner straks de to gynekologene får godkjenningene sine i orden, slik at man ikke finner på nye unnskyldninger som ser fullstendig bort fra Stortingets og lokalbefolkningens ønske og intensjon.

Svar:

Som stortingsrepresentant Hoksrud er godt kjent med, så har Helse Midt-Norge RHF og Helse Møre og Romsdal HF arbeidet målrettet med flere tiltak for å kunne gjenåpne et faglig forsvarlig fødetilbud i Kristiansund. De har blant annet satset på å rekruttere og utdanne flere spesialister og kvalifiserte fagfolk.

Det er viktig for meg å understreke at befolkningen på Nordmøre og i Romsdal har, og har hatt, et trygt tilbud til fødende kvinner i området, selv om fødeavdelingen i Kristiansund har vært midlertidig stengt i en periode.

Helse- og omsorgsdepartementet er nylig blitt gjort kjent med at flere av de aktuelle legespesialistene i disse dager mottar den nødvendige offentlige spesialistgodkjenningen. Helseforetaket vil i løpet av kort tid kommunisere sine planer og dato for en gjenåpning av et faglig forsvarlig fødetilbud i Kristiansund. Det er en gledelig utvikling!

SPØRSMÅL NR. 2042**Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 18. mai 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvor i avtalen om ny pensjonsordning for offentlig sektor blir det regulert at plikten til å avgå med særaldersgrense skal opprettholdes?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av dok. 8:206 L (2021-2022) om å fjerne plikten til å gå av med særaldersgrense i Forsvaret, uttaler forsvarsminister Bjørn Arild Gram i

svarbrev av 9. mai 2022 til arbeids- og sosialkomiteen at den forrige regjeringen har opptrådt i strid med pensjonsavtalen av 03.03.2018. Avtalens punkt 10 regulerer avtalens forhold til særaldersgrenser og regulerer ikke hvilke stillinger som i framtiden skal ha særaldersgrense eller hvilke aldersgrenser som skal gjelde. Dette skal avklares i en senere prosess, etter at pensjonsreglene er avklart. Regjeringen Solberg fjernet i Prop. 138 L (2020-2021) plikten til å gå av med særaldersgrense i offentlig sektor. I juni 2021 sendte regjeringen Solberg på høring

å fjerne den samme plikten til å avgå med særaldersgrense for militært ansatte. Dette forslaget er nå fulgt opp av Høyre i dok. 8:206 L (2021-2022). Ingen av disse forslagene medfører en faktisk endring av den lovfestede aldersgrensen som gjelder. Forslagene endrer heller ikke pensjonsnivåene, den ansattes forutsigbarhet rundt egen pensjon eller pensjonsalder. Forslagene fjerner kun en plikt til å gå av med pensjon, men ikke retten til å gå av med pensjon.

Svar:

I pensjonsavtalen av 3. mars 2018 er ikke plikten til å fratru særskilt nevnt da det på daværende tidspunkt var en plikt til å fratru stillingen ved aldersgrensen. Å ha en særaldersgrense innebar altså både en rett og en plikt til å fratru.

Etter forslag fra Solberg-regjeringen vedtok Stortinget den 7. juni 2021 å fjerne plikten til å fratru ved særaldersgrense, jf. Prop 138 L (2020–2021), Innst. 519 L (2020–2021) og Lovvedtak 160 (2020–2021). Endringen hadde virkning fra 1. juli 2021 og innebærer at den enkelte arbeidstaker

nå kan velge å stå i stilling frem til den alminnelige aldersgrensen på 70 år. Vedtaket gjelder ikke militært tilsatte som har særaldersgrenser regulert i forsvarsloven.

Når det gjelder svarbrevet av 9. mai 2022 fra forsvarsminister Bjørn Arild Gram er min lesning at uttalelsen om at Regjeringen Solberg har initiert endringer som er i strid med pensjonsavtalen henviser til at en ensidig fjerning av plikten til å fratru ikke er i henhold til den avtalte rekkefølgen for prosessen som beskrives i pensjonsavtalens punkt 10 om alderspensjon til personer med særaldersgrense.

I henhold til avtalen av 3. mars skal det først avtales pensjonsregler for personer som har særaldersgrense og deretter hvilke stillinger som i framtiden skal ha særaldersgrense og hvilke aldersgrenser som skal gjelde.

Jeg ønsker å legge til rette for et godt samarbeid med partene, og kommer i det videre arbeidet med særaldersgrensene til å forholde meg til inngåtte avtaler – med mindre noe annet avtales med partene.

SPØRSMÅL NR. 2043**Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 20. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til regjeringens forslag i revidert statsbudsjett om gratis ferje for alle samband med færre enn 100 000 passasjerer. Løftene som ble gitt før jul gjaldt også øyer uten fastlandsforbindelse, men det har man åpenbart ikke fulgt opp.

Hvor mange ferjesamband er det som har flere enn 100 000 passasjerer men ikke fastlandsforbindelse, eksempelvis Kvitsøy, og hva vil det koste om også disse sambandene blir gratis fra andre halvår 2022?

Svar:

Av Hurdalsplattformen går det fram at Regjeringen vil innføre en ordning med gratis ferje til øyer og andre samfunn uten vegforbindelse til fastlandet og gjøre alle ferjesamband med under 100 000 passasjerer årlig gratis. Ved revisjon av statsbudsjettet foreslås det bevilget midler til å innføre gratis ferje i trafikksvake ferjesamband, dvs. ferjesamband med under 100 000 passasjerer. Foreslått bev-

ilgning vil også gjøre det mulig å innføre gratis ferjer på strekninger innenfor flerkantsamband med over 100 000 passasjerer, som har strekninger til både øyer og samfunn uten vegforbindelse til fastlandet.

I tabell 2.2. i Prop. 115 S (2021–2022) listes det opp fylkeskommunale ferjesamband med under 100 000 passasjerer årlig i 2019, som er et godt utgangspunkt for å anslå inntektsbortfallet ved å innføre en ordning med gratis ferjer for denne kategorien ferjesamband i fylkeskommunene sett under ett. Tabell 2.3 er en oversikt over fylkeskommunale ferjesamband med over 100 000 passasjerer årlig i 2019, der sambandet både har anløp til fastlandet og til øyer eller samfunn uten vegforbindelse til fastlandet. I riksvegferjedrifta er det dessuten to samband i denne kategorien.

For å oppfylle målsettinga i Hurdalsplattformen gjenstår det ferjesamband som utelukkende trafikkerer øyer og samfunn uten vegforbindelse til fastlandet. Statens vegvesen opplyser at det er 16 samband i denne kategorien. Disse sambandene hadde om lag 140 mill. kr i inntekter i 2019 (mill. 2022-kr). Kostnaden for å gjøre

disse sambandene gratis i andre halvår 2022 er om lag 76 mill. kr. Det er da ikke vurdert om tiltaket kan føre til så stor økning i etterspørselen at det vil kreves ytterligere

tilskudd til større kapasitet for å imøtekomme økt etterspørsel.

SPØRSMÅL NR. 2044

Innlevert 10. mai 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 23. mai 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva innebærer det at Andøya flystasjon videreføres som en alliert beredskapsbase, skal flystasjonen driftes av Forsvaret etter sommeren 2023, og hva gjør regjeringa for å sikre ivaretagelse av personellet og dermed drift av flystasjonen?

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 10 (2021-2022) fastslår regjeringa at den ønsker å styrke den nasjonale evnen til alliert mottak i nord, gjennom blant annet å videreføre og styrke vedlikeholdet av kritisk infrastruktur på relevante lokasjoner i Luftforsvaret, herunder Andøya. Tidligere forsvarsminister Odd Roger Enoksen bekreftet da meldinga kom at Andøya flystasjon skal bli «en permanent militær mottaksbase for allierte styrker».

Andøya flystasjon driftes i dag av Forsvaret. Da Andøya flystasjon ble vedtatt nedlagt i 2016 ble det lagt til grunn at Forsvarets arealer skulle saneres og/eller selges, og at det ikke skulle være forsvarsaktivitet på basen, men at rullebanen skulle driftes videre i full lengde. Den store usikkerheten ansatte i forsvarssektoren med tilknytning til stasjonen og lokalsamfunnet på Andøya har opplevd etter nedleggelsesvedtaket har ført til at mange har sluttet og tap av kompetanse som gjør det utfordrende å sikre driften fram til sommeren 2023. Av hensyn til personellet som er igjen, og spesielt for de som er bosatt i nærområdet, og for å stoppe videre tap av kompetanse, er det avgjørende å få klarhet i hva de nye politiske signalene faktisk innebærer for driften på Andøya flystasjon.

Mange ansatte i luftforsvaret er i dag innplassert i nye stillinger i Forsvaret, deriblant i stillinger på Evenes, men dette gjelder ikke alle. Det knytter seg spesielt stor usikkerhet til situasjonen for ansatte i Forsvarsbygg, ansatte i andre deler av Forsvaret enn luftforsvaret, som Cyberforsvaret og Forsvarets logistikkorganisasjon, og ikke minst luftforsvarsansatte i brann, redning- og plasstjenesten. Flystasjonene kan ikke driftes uten dette personellet.

Spørsmålet om disse gruppene har en jobb å gå til høsten 2023 er ikke avklart. Mange ser seg derfor om etter annet arbeid og faren for en fortsatt høy slutttrate er derfor stor.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. mai 2022 med spørsmål fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om hva det innebærer at Andøya flystasjon videreføres som en alliert beredskapsbase, om flystasjonen skal driftes av Forsvaret etter sommeren 2023, og hva regjeringen gjør for å sikre ivaretagelse av personellet og dermed drift av flystasjonen.

Regjeringen arbeider videre med å styrke den nasjonale evnen til mottak av allierte styrker ut over det gjeldende langtidsplan legger opp til. Knyttet til videreføringen av Andøya som alliert mottaksbase er vi i denne rammen i gang med å vurdere ulike ambisjonsnivåer. At alliert mottakskapasitet skal styrkes er en viktig prioritering for regjeringen. Jeg vil også innhente anbefalinger fra forsvarssjefen knyttet til videre ambisjonsnivå for militær virksomhet på Andøya. Dette er et arbeid som har høy prioritet frem mot sommeren og høsten 2022.

Jeg besøkte Andøya mandag 16. mai og møtte ledelsen og tillitsvalgte på flystasjonen, i tillegg til ordføreren. Det er viktig for meg å ivareta personellet på Andøya flystasjon. Dette er personer som har stått i en krevende situasjon over mange år og som likevel har levert en svært viktig innsats for forsvaret av Norge. Regjeringens ambisjon er at vi skal få en rask avklaring på hvorvidt Avinor skal overta driften av Andøya lufthavn og eventuelt rammene for dette.

SPØRSMÅL NR. 2045**Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland****Besvart 23. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor ligger prosjektet Forlenget Fløyfjellstunnel i statens prioriteringsliste, er det fortsatt slik at man kan forvente byggestart i 2025 slik bybaneprosjektet krever – og hva er resultatene av verdianalysen for tunneloppgraderingen av søndre del?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen har presentert oversikt over prioriterte veiprojekt denne uken, og prosjektet forlenget Fløyfjellstunnel i Bergen kommune står ikke på listen.

E39 Fløyfjellstunnelen skal forlenges til Eidsvåg slik at bybanen til Åsane kan ha trase i dagen gjennom ytre Sandviken. I tillegg skal søndre del oppgraderes i henhold til tunnelsikkerhetsforskriften. Forlengelse av Fløyfjellstunnelen planlegges av Bergen kommune i forbindelse med planarbeidet for Bybanen byggetrinn 5. Reguleringsplan forventes vedtatt våren 2023.

Statens vegvesen har startet reguleringsplanarbeid for søndre del. Planforslag skal etter planen foreligge sommer 2022 og vedtatt reguleringsplan sommer 2023.

Statens vegvesen vurderer i følge sine nettsider det slik at det ifm tunneloppgraderingen bør bygges et nytt tunneløp som kobler seg på dagens tunneløp helt i sør før det kommer ut på Nygårdstangen. Det vil redusere byggetiden og medføre mindre trafikale ulemper fordi en kan bygge mye av tunnelanlegget uavhengig av trafikken.

Spørter er kjent med at det er laget en verdianalyse som ikke enda er offentlig som har vurdert bla om søndre del enten skal bygges ut med strossing av dagens to tunneløp, eller at det skal bygges et nytt løp og strossing av dagens nordgående tunneløp.

Svar:

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 er det prioritert midler til delfinansiering av Bybanen til Åsane innenfor 50/50-ordningen (statlig tilskudd til store kollektivprosjekter). Det er også prioritert midler innenfor veirammen til forlengelse av E39 Fløyfjellstunnelen. Dette veiprojektet er en forutsetning for bybaneutbyggingen, men er ikke en del av 50/50-ordningen. I Nasjonal transportplan er statlige midler til Bybanen til Åsane inkludert Fløyfjellstunnelen basert på foreløpige kostnadsanslag, og bompengebidraget til de to prosjektene er ikke avklart. Videre heter det at endelig statlig

bidrag og delvis bompengefinansiering vil bli gjenstand for forhandlinger med lokale myndigheter.

Statens vegvesen har vurdert de store veiprojektene som er prioritert i Nasjonal transportplan ut fra planstatus, samfunnsøkonomisk nytte og virkninger. 10. mai i år mottok Samferdselsdepartementet etatens faglige tilråding om gjennomføringsrekkefølge de neste årene. Statens vegvesen skal presentere en slik porteføljeprioritering hvert år. Dette er en faglig tilråding som Samferdselsdepartementet vil bruke i sitt arbeid, og som er særlig viktig sett i lys av at budsjettammene framover ventes å bli strammere som følge av at norsk økonomi er i en høykonjunktur med høy lønns- og prisvekst.

Forlengelse av E39 Fløyfjellstunnelen er ikke er med i prioriteringslista som Statens vegvesen nylig la fram. Prosjektet er ikke kategorisert som et rent veiprojekt, men som kollektiv/vei og vil derfor bli prioritert sammen med et eventuelt statlig bidrag til bybanen til Åsane. Videre er ikke prosjektet tilstrekkelig modent for oppstart ettersom reguleringsplan for tiltaket mangler.

Andre del av spørsmålet gjelder eksisterende Fløyfjellstunnel (søndre del). Dette var opprinnelig definert som et rent tunneloppgraderingsprosjekt. Statens vegvesen opplyser at etter ulike vurderinger, herunder Bergen kommunes pågående arbeid med Trafikkplan sentrum som trolig fører til vedtak om stenging av sentrum for gjennomkjøring, vil prosjektet få endret karakter, ettersom stenging vil innebære at E39 gjennom Fløyfjellstunnelen vil være uten omkjøringsvei. For å få en ytterligere vurdering av mulige løsninger ble det derfor gjennomført en verdianalyse. Denne verdianalysen viser at dersom man legger vekt på dagens og framtidig trafikkavvikling i Bergen, er det behov for tiltak ut over minimale tiltak knyttet til tunnelsikkerhetsforskriften. Statens vegvesen vil vurdere resultatene fra verdianalysen og løsningene som foreslås.

Når det gjelder byggestart av forlenget Fløyfjellstunnel i 2025, er det i spørsmålet vist til at Bergen kommune opplyser at reguleringsplan forventes vedtatt våren 2023. Dersom denne planen ikke inneholder elementer som kan medføre videre saksgang før reguleringsplanen blir stadfestet, opplyser Statens vegvesen at prosjektet kan meldes inn som modent for videre prioritering etter dette, og gjennomgang etter ekstern kvalitetssikring (KS2) kan starte. Etter dette vil prosjektet bli vurdert opp mot andre prosjekter i samme tidsrom og etter hvert kunne komme i posisjon for løyving av midler. Som omtalt over er finansieringen av prosjektet så langt uavklart. Grunnet endring av behovet for tiltak på eksisterende Fløyfjellstunnel

mener Statens vegvesen at prosjektene sannsynligvis vil måtte vurderes samlet.

SPØRSMÅL NR. 2046

Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 19. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange av de 100 nye studieplassene ved Politihøgskolen som foreslås i regjeringens reviderte budsjett er tenkt etablert ved Politihøgskolens studiested på Kongsvinger?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens forslag til revidert statsbudsjett for 2022 er det foreslått etablering av 100 nye studieplasser ved Politihøgskolen, med en kostnad på 13,2 millioner kroner. Fremskrittspartiet er positive til at politiet på sikt styrkes ved at det utdannes flere politifolk.

Politihøgskolen har gode fasiliteter på Kongsvinger. Disse fasilitetene har dessverre blitt skadelidende ved tidligere reduksjoner av elevinntaket på Politihøgskolen, til tross for at både ansatte og elever har vært godt fornøyd med studiestedet på Kongsvinger. Det er slik spørsmålstiller ser det naturlig at en vesentlig andel av de økte elevtallet det nå legges opp til, gjøres ved at studieplassene etableres ved studiestedet på Kongsvinger. I Kongsvinger er alle fasiliteter på plass. Det er ikke behov for noen investeringer eller utvidelse, slik sett er det også økonomisk fornuftig å utnytte kapasiteten og de gode fasilitetene som er på Kongsvinger. På denne bakgrunn bes det om en tilbakemelding på hvor mange av de 100 nye studieplassene som tenkes etablert på Kongsvinger.

Svar:

Dersom den forrige regjeringen, ved Frps justisminister Tor Mikkelt Wara, ikke hadde lagt ned bachelorutdanningen ved Politihøgskolen (PHS) på Kongsvinger i 2018 kunne sannsynligvis flere studieplassers bli lagt dit allerede denne høsten. Nedleggelsen medførte blant annet at personell og nødvendige fasiliteter har blitt flyttet og/eller benyttes til andre formål. For tiden brukes anlegget og fasilitetene ved PHS på Kongsvinger primært til operativ trening, og tilbyr i tillegg et bredt etter- og videreutdanningstilbud.

Regjeringen har en rekke ambisjoner i Hurdalsplattformen hvor vi er helt avhengig av å utdanne flere politifolk. Den forrige regjeringen reduserte opptaket ved PHS fra 720 til 400 studenter årlig. Den nåværende regjeringen øker nå antall studenter med 25 prosent – fra 400 til 500 fra og med høsten 2022.

Jeg mener dette er nødvendig for både å erstatte politifolkene som av ulike årsaker forlater politiet, samtidig som vi behøver flere politifolk for å få mer lokalt tilstedeværende politi til forebygging og beredskap i hele landet. I statsbudsjettet for 2022 styrket regjeringen politiet med 200 mill. kroner som blant annet medfører flere politistillinger.

Regjeringen har en klar ambisjon om en satsning på desentralisert utdanning i hele landet. Etter det jeg har fått opplyst, vil det ikke være praktisk mulig å etablere politiutdanningen (bachelor) ved studiestedet på Kongsvinger allerede høsten 2022. Økningen må derfor gjennomføres ved PHS' studiesteder i Bodø, Oslo og Stavern. Jeg vil videre vurdere om studieplassers ved PHS kan etableres på Kongsvinger fra og med studieåret 2023/2024.

SPØRSMÅL NR. 2047

Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 24. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan finansministeren gi ei oversikt over samla auke eller reduksjon i klima- og miljøinnsatsen i framlegget til revidert nasjonalbudsjett?

GRUNNGJEVING:

I Prop. 115 S (2021-2022) vert det gitt ei oversikt over dei ulike omprioriteringane regjeringa foreslår i samband med revidert nasjonalbudsjett. Det blir likevel ikkje gitt eit samla tal på kor mykje klima- og miljøinnsatsen blir styrka eller svekka samanlikna med statsbudsjettet for 2022 som vart vedteke av Stortinget i desember 2021. Ut frå ei gjennomlesing kan det synest som den samla innsatsen blir monaleg svekka, jf. kutt til både klima- og skog-

prosjektet, restaurering av viktige naturtypar, skogvern m.v. Men det ville vore nyttig med ei samla framstilling. Eg ber om at det blir gitt ei separat oversikt over endringar i klima- og miljøinnsatsen som går over bistandsramma.

Svar:

Med «auke eller reduksjon i klima- og miljøinnsatsen» legg eg til grunn at det vert meint endringar i løyving på budsjettpostar som kan ha effekt på utslepp eller opptak av klimagassar. Det finst fleire måtar å vurdere dette på. Eg gjer rekning med at representanten ønskjer ei oversikt basert på den som finst i kap. 17 Klimaeffekt av framlagt budsjett i KLDs Prop. 1 S for 2022. Ut frå metoden som der er brukt kan ein setje opp tabellane under.

Foreslått endringar i løyvingar som kan påverke klima- og miljøinnsatsen, eksklusiv bistand:

Kap. og post (departement)	Formål	Nærmare forklaring	Foreslått endring i mill. kr
920.50 (NFD)	Norges forskningsråd, Tilskott til næringsretta forskning	Redusert løyving til Forskningsrådet	-22,6
923.01 (NFD)	Havforskningsinstituttet, Driftsutgifter	Meir kunnskap som grunnlag for lokalisering av havvind og havbruk til havs for å bringe fram kunnskap om effektar på miljø og økosystem og legge til rette for sameksistens med andre næringer.	10,0
5325.52 (NFD)	Innovasjon Noreg (Ny), Tilbakeføring frå kondemneringsordninga for skip	Avvikle kondemneringsordninga for skip	-53,4
1100.21 (LMD)	Landbruks- og matdepartementet, Spesielle driftsutgifter	Oppstart av Bionova utsettast til 2023	-30,0
1137.50 (LMD)	Forskning og innovasjon, Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	Redusert løyving til landbruks- og matforskning	-10,0
1420.01 (KLD)	Miljødirektoratet, Driftsutgifter	Gjennomføring av EUs grøne giv	5,0
1420.35 (KLD)	Miljødirektoratet, Statlege erverv, skogvern	Redusert løyving til skogvern	-50,0
1420.38 (KLD)	Miljødirektoratet, Restaurering av myr og anna våtmark	Redusert løyving til restaurering av myr og anna våtmark	-20,0
1800.21 og 1810.21 (OED)	Olje – og energidepartementet, Oljedirektoratet, Spesielle driftsutgifter	Havvind – forundersøkingar Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord	70,0

1830.51 (OED)	Forskning og næringsutvikling, Infrastruktur og marknadsutvikling for hydrogen	Reduksjon i løyving til hydrogeninfrastruktur	-25,0
1840.72 (OED)	CO ₂ -handtering, Langskip – fangst og lagring av CO ₂	Langskip – oppstart av fangstprosjekt ved avfallsforbrenningssanlegget på Klemetsrud i Oslo og aucte kostnader til bygging av fullskala anlegg for karbonfangst ved Norcem sin sementfabrikk i Brevik	390,0

Omprioritering innanfor bistandsramma som kan påverke klima- og miljøinnsatsen:

Kap.post (departement)	Formål	Nærmare forklaring	Mill. kr
162.72 (UD)	Fornybar energi	Omprioritering til innanlandske flyktningutgifter	-40,0
163.70 (UD)	Miljø og klima	Omprioritering til innanlandske flyktningutgifter	-50,0
163.71 (UD)	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling	Omprioritering til innanlandske flyktningutgifter	-96,0
1482.73 (KLD)	Klima- og skogsatsinga	Omprioritering til innanlandske flyktningutgifter	-300,0

Eg vil elles peike på at det vert gjort store satsingar på klima og miljø i jordbruksavtalen 2022.

Oversikt over ordningar på jordbruksavtalen med klima- og/eller miljøformål, mill. kroner

Kap. 1150		2022	2023	Endring
Post 50	Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	147	170	23
Post 50	Drenering av jordbruksjord	68	68	0 ¹
Post 50	Tiltak i beiteområde (organisert beitebruk)	26	31	5
Post 50	PRESIS	4	4	0
Post 50	Klima- og miljøprogram	28	37	9
Post 50	Utvalde kulturlandskap og Verdsarvområda	23	25	2
Post 50	Biogass	12	13	1
Post 50	Klimasmart Landbruk	0	10	10
Post 50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	112	162	50
Post 50	Handlingsplan for berekraftig bruk av plantevernmidler	12	14	2
Post 50	Utviklingsmidlar økologisk landbruk	31	15	-16
Post 74.16	Beitetilskott	1 078,00	1 349,0	271
Post 74.17	Areal- og kulturlandskapstilskottet	4 258,10	5 360,5	1 102,4
Post 74.19	Regionale miljøprogram (RMP)	601,1	786,1	185
Post 74.20	Tilskott til økologisk jordbruk	130,2	146,6	16,4 ²
SUM		6 530,4	8 191,2	1 660,8

¹ Satsen vert aukt, men sidan det er nok midlar på ordninga er det ikkje trong til aukt avsetnad i 2023.

² Av ordninga er 5 mill. kroner flytt til kap. 1150, post 73 Norsk Landbruksrådjeving, 5 mill. kroner er flytt til Klima- og miljøprogrammet og 6 mill. kroner er flytt til nasjonale tilretteleggingsmidlar

SPØRSMÅL NR. 2048**Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 23. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden utrede muligheten for etablering av fengselsplasser ved dagens fengselstomt på Grønland, som foreslått i Statsbyggs OFP-rapport?

BEGRUNNELSE:

Debatten rundt etablering av nytt Oslo fengsel har pågått over lengre tid, senest i Stortinget under behandlingen av representantforslag om å bevare Bredtvet skogen. Statsråden var i debatten tydelig på at det ikke var noe reelt alternativ til Bredtvet, dersom nye fengselsplasser skulle etableres i Oslo.

Det siteres fra Statsbyggs Oppstarts forprosjektrapport (OFP) av 23.04.21 side 6:

«Dersom et nytt Oslo fengsel som følge av motstand i Oslo kommune ikke lar seg realisere på Bredtveit, tilsier planer utarbeidet i denne OFP-rapporten likevel at Grønlandsalternativet er et godt og reelt alternativ for et nytt Oslo fengsel med inntil 214 plasser. Det anbefales samtidig at alle celler på Botsen etableres med fullverdige bad, og at forbyggene kan brukes helt eller delvis til utadrettet virksomhet for fengslet. Bortfall av celler på Botsen forutsettes erstattet med en utvidelse på Ullersmo eller i andre fengsler.»

Oppussing av Avdeling A og et nybygg på Grønland har også et mindre arealbehov enn dagens fengsel på Grønland. Det vil muliggjøre salg av deler av dagens tomt på Grønland, som vil bidra til å finansiere oppussing og

nybygg. I tillegg vil en videreføring av fengsel på Grønland ikke bidra til protester eller motaksjoner fra naboer. Videre er det helt klart en fordel for politiet at fengselet ligger vegg i vegg med politistasjon på Grønland. Den underjordiske tunnelen mellom fengselet og politihuset bidrar til å redusere behovet for politi med flere titalls årverk, da det ikke er behov for transportering av innsatte mellom fengselet og politihuset.

På denne bakgrunn stiller spørsmålsstiller seg undrende til hvorfor statsråden så tydelig virket å utelukke alternativet med å etablere nye fengselsplasser på eksisterende tomt på Grønland, spesielt når det så tydelig fremkommer i Statsbygg sin rapport at Grønlandsalternativet er både et godt og reelt alternativ. Ved å pusse opp avdeling A og bygge et nybygg vil det gi over 200 fengselsplasser på Grønland. Ytterligere kapasitet kan etableres på Ullersmo eller andre sentrale plasser på Østlandet som Ilseng eller Kongsvinger. Det ønskes derfor besvart om Grønlandsalternativet vil bli utredet i det videre arbeidet med etableringen av nytt fengsel.

Svar:

Det er nå avklart at Oslo kommune ikke ønsker et nytt Oslo fengsel til tomten ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt.

Ulike alternativer for å erstatte Oslo fengsel vil bli vurdert, og jeg vil komme tilbake til saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2049**Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 23. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vannmagasinbeholdningen i Norge er på et kritisk lavt nivå og minkende tilgang på russisk gass kan forverre den europeiske energisituasjonen.

Hvilke tiltak har regjeringen truffet eller hatt til vurdering siden i fjor høst for å sikre forsyningssikkerheten av strøm for husholdninger og industri?

BEGRUNNELSE:

Samtidig med den kraftige prisoppgangen på strøm i Norge i fjor høst, bygde Russland opp en stor militær styrke rundt Ukraina. Både medlemmer av regjeringen og analytikere pekte på at en russisk invasjon var et sannsynlig scenario og at det ville få betydning for den europeiske

energisituasjonen og dermed også det norske strømmarkedet.

Gitt denne kunnskapen og svært lave nivåer i vannmagasinene for årstiden allerede i desember i fjor, er det naturlig at regjeringen har gjort vurderinger omkring forsyningsikkerhet for de ulike fremtidsscenarioene. Situasjonen må kunne betegnes som ekstraordinær.

I henhold til energilovens paragrafer 6 og 9 kan regjeringen iverksette beredskapstiltak eller rasjonering for å opprettholde forsyningsikkerhet eller gjenopprette en normalsituasjon, når en ekstraordinær situasjon tilsier det.

Så spørsmålet er hvilke tiltak regjeringen har truffet eller hatt til vurdering fra i fjor høst frem til i dag for å sikre forsyningsikkerheten også i et verstefallsscenario for den europeiske energisituasjonen i lys av krigen i Ukraina.

Svar:

Situasjonen i det europeiske kraftmarkedet har den siste tiden vært ekstraordinær med svært høye kraftpriser i Europa og i sørlige deler av Norge. Bakgrunnen for de høye prisene i Sør-Norge er hovedsakelig høye priser på kull, gass og CO₂ i Europa, samt hjemlige forhold som lav fyllingsgrad i norske magasiner. Russlands militære angrep

på Ukraina har økt usikkerheten i markedene og bidratt til økte priser.

Fyllingsgraden i norske magasiner ligger nå på om lag 21 pst. noe som er nær historisk minimum målt de siste 20 årene. Magasinfyllingen er lavest i Sør-Norge, og er på normale nivåer i Midt- og Nord-Norge. Vi er nå i perioden like før vårsmeltingen starter og det er normalt at magasinfyllingen nå er på det laveste før det fylles opp igjen.

NVE har siden i fjor høst hatt økt overvåkenhet over kraftsituasjonen og følger utviklingen nøye. Mitt departement har tett dialog med NVE om kraftsituasjonen. I lys av økt usikkerhet i kjølvannet av Russlands militære angrep på Ukraina har vi bedt NVE vurdere kraftsituasjonen mot og gjennom neste vinter, og om det er behov for å vurdere tiltak, i lys av ulike scenarier for utviklingen.

Statnett er systemansvarlig og gjør også fortløpende vurderinger av kraftsituasjonen i Norge. Vurderingene er basert på statistiske data om tilførsel av vann (tilsig) til magasinene i de ulike regionene, magasinfylling, forventet forbruk og importkapasitet. Statnett bruker en skala med fem trinn for å karakterisere kraftsituasjonen, fra normal (grønn) til rasjonering (svart). Statnett vurderer nå situasjonen som normal og sannsynligheten for rasjonering som liten.

SPØRSMÅL NR. 2050

Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 23. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kommer Kragerø og Porsgrunns innbyggere også til å få gratis ferje?

BEGRUNNELSE:

I RNB kan vi lese at regjeringen legger opp til at fylkeskommunene kan innføre gratis ferjer i alle fylkeskommunale ferjesamband i helårsdrift med under 100 000 passasjerer på årsbasis, i løpet av andre halvår 2022. Bevilgningen vil også gjøre det mulig å innføre gratis ferjer på strekninger innenfor flerkantsamband som går til øyer og samfunn uten veiforbindelse til fastlandet.

I oversikten kan det se ut som om Vestfold og Telemark ikke har blitt tilgodesett med midler overhodet til tross for at Kragerø har en omfattende ferjestruktur med mange delsamband under 100 000 reisende og samban-

det til Sandøya i Porsgrunn også ligger under 100 000 reisende.

Svar:

Bevilgningsforslaget på 53 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett og tidligere bevilgning på 30 mill. kr, samlet 83 mill. kroner til gratis ferjer, jf. Prop. 115 S (2021-2022) legger til rette for at fylkeskommunene kan innføre gratis ferjer i alle fylkeskommunale ferjesamband i helårsdrift med under 100 000 passasjerer på årsbasis, i løpet av andre halvår 2022. Regjeringen foreslår samtidig å utvide ordningen til også å omfatte delstrekninger til øyer og samfunn uten veiforbindelse til fastlandet. Bevilgningen vil også gjøre det mulig å innføre gratis ferjer på slike strekninger.

Ferjesambandet ved Kragerø er et av mange som kan bli gratis som følge av regjeringens forslag til revidert nas-

jonalbudsjett, jf. tabell 2.3 Fylkeskommunale ferjesamband med over 100 000 passasjerer med delstrekninger til øyer og veiløse samfunn i Prop. 115 S (2021-2022).

Regjeringen har tatt utgangspunkt i statistikk i ferjedatabanken. For sambandet Brevik-Bjørkøya-Siktesøya-Sandøya i Porsgrunn var det ikke tilstrekkelig informasjon tilgjengelig om at sambandet også oppfylte kriteriene som ble satt for ordningen. Sambandet er derfor ikke listet opp i regjeringens forslag i Prop. 115 S (2021-2022). Det ble ved innretningen av ordningen etterspurt informasjon om ferjesambandet fra fylkeskommunen, men av tekniske årsaker var det vanskelig for fylkeskommunen å skille ut informasjon om reisende på de enkelte delstrekninger.

Innfasing og innretningen av ordningen med gratis ferje må vurderes konkret av fylkeskommunene for hvert enkelt samband. Det kan være lokale forhold, blant annet gjeldende kontraktsforhold, som kan medføre tekn-

iske og praktiske utfordringer med å gjøre de aktuelle sambandene gratis i 2022. Midlene foreslås fordelt over rammetilskuddet til de aktuelle fylkeskommunene, etter en nøkkel basert på tapte inntekter i de aktuelle ferjesambandene i den enkelte fylkeskommune ved å innføre ordningen med gratis ferjer. Midlene som fordeles gjennom inntektssystemet er frie midler, og kan disponeres fritt av fylkeskommunene. Staten kan ikke kreve rapportering på bruken av disse midlene. Erfaring med bruk av frie midler til å redusere ferjetakstene viser at fylkeskommunene har brukt midlene ut fra intensjonen med bevilgningen.

Jeg har tillit til at fylkeskommunene er innstilt på å følge opp regjeringens og Stortingets tydelige signaler om å innføre gratis ferje på trafikksvake samband, men anerkjenner at det kan være lokale forhold som kan gjøre det vanskelig noen steder og kan derfor ikke gi noen lovnader om konkrete samband.

SPØRSMÅL NR. 2051

Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 20. mai 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hvorfor beregner KD kuttet i pensjonsoverføringer fra et annet nivå enn det staten har kompensert universitetene for i den gamle premiemodellen, og kan statsråden redegjøre for fordelingsvirkningene kuttet får på de ulike universitetene og høyskolene?

BEGRUNNELSE:

I den gamle premiemodellen for pensjon for universiteter og høyskoler har universitetene selv båret risikoen for pensjonsutbetalinger som har oversteget den statlige premieutbetalingen på 12 prosent, og noen år har noen av universitetene hatt større utgifter til pensjon enn staten har kompensert. Ved omleggingen av premiemodellen har ikke KD tatt utgangspunkt i den statlige premiesatsen på 12 prosent (som avspeiler overføringene fra statskassen til pensjon), men pensjonsutgiftene universitetene hadde budsjettert med for inneværende år. Det betyr at de institusjonene som allerede har store pensjonsutgifter kuttes mer i grunnbevilgningen enn utgiftene statskassen faktisk har til pensjon ved institusjonen. Disse universitetene får et netto kutt, og blir dessuten dårligere stilt til å ivareta pensjonsutgiftene sine i fremtiden. Universitets- og høyskolerådet (UHR) har allerede pekt på at premiemodell

for pensjon i statlige virksomheter har ulike konsekvenser for ulike statlige virksomheter, og frykter at ordningen ikke er budsjettneutryl (Khrono 9. mars 2022).

Svar:

De 21 statlige universitetene og høyskolene har vært i samme premiefelleskap i Statens pensjonskasse (SPK), og pensjonspremien har vært lik for alle de 21 statlige universitetene og høyskolene. Premiesatsen til SPK har variert årlig, og de statlige universitetene og høyskolene har ikke blitt kompensert for endringer i pensjons-satsen fra SPK i det enkelte år.

I kompensasjonsberegningen har man tatt utgangspunkt i pensjonspremien for 2022 beregnet etter gammel premiemodell, fratrukket beregnet pensjonspremie for 2022 beregnet etter den nye premiemodellen. Den nye beregnede pensjonspremien for 2022 sammenlignes følgelig ikke med betalt pensjonspremie i 2021. Dette er samme fremgangsmåte som er brukt for hele staten.

Etter den nye modellen vil pensjonspremien variere fra institusjon til institusjon, da den nye pensjonsmodellen er virksomhetsspesifikk. Eksempelvis vil faktisk uttak av AFP ved den enkelte institusjon påvirke den årlige pensjonspremien.

SPØRSMÅL NR. 2052**Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 19. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når vil regjeringen legge frem sak om inkorporering av CRPD og statsråden igangsette et arbeid og legge frem sak for Stortinget om Lov om beslutningsstøtte, slik Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) har anbefalt for å sikre at norsk lovgivning og dagens vergemålslov endres for å være i tråd med Norges menneskerettslige forpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Stortinget besluttet i Stortingsvedtak 848-27.04.2021: «Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen og legge frem forslag til lovendringer som styrker og forbedrer den.» Jeg forutsetter at det er igangsatt arbeid med dette, og at statsråden kan fortelle når regjeringen vil legge frem sak for Stortinget. Ut fra de vurderinger som nå er gjort av NIM og LDO bør denne inneholde forslag til Lov om beslutningsstøtte.

LDO har sammen med NIM, Stortingets rådgivende organ for spørsmål vedrørende menneskerettigheter, i brev 20.03.2020 anbefalt daværende regjering å inkorporere FN CRPD i norsk lov. Dette er noe som også regjeringen ønsker i Hurdalserklæringen. Som det fremgår av deres brev er konvensjonen ratifisert uten reservasjoner, og er derfor bindende for Norge i sin helhet.

Tolkningserklæringene som ble avgitt i forbindelse med ratifikasjonen kan ikke oppfattes som reservasjoner, men viser til at Norge forstår konvensjonen slik at norsk lov er i samsvar med konvensjonsforpliktelsene. Rapporten fra CRPD-komiteen har likevel vist at det er strid mellom konvensjonsbestemmelser, blant annet artikkel 12, og gjeldende Vergemålslov.

LDO anbefalte høsten 2021 i rapporten «Retten til selvbestemmelse» at departementet igangsatte et arbeid med Lov om beslutningsstøtte. Hovedformålet med en slik lov er å sikre lik rett til å utøve rettslig handleevne og selvbestemmelse gjennom et frivillig tilbud om beslutningsstøtte til personer som har behov for dette. NIM har nå anbefalt det samme i rapporten «Inkorporering av CRPD i norsk rett», publisert i mars 2022. Her konkluderer NIM med at CRPD artikkel 12 forutsetter at det må innføres et system for beslutningsstøtte, og begrensninger i rettslig handleevne kan kun foretas hvis beslutningsstøtte ikke fører fram.

Det er særlig personer med kognitive funksjonsnedsettelse som i dag blir fratatt muligheter for selvbestem-

melse gjennom vergemålsloven. Innvendinger mot å endre loven har vært at enkelte ikke selv tydelig kan uttrykke egen vilje og egne valg. Dette er i seg selv ingen grunn for å frata enkeltpersoner rettslig handleevne. Isteden bør det gjennom lovbestemmelser legges opp til at målet er at personens egen vilje skal styre beslutninger og prioriteringer for eget liv.

Svar:

Den norske vergemålsloven, som trådte i kraft i 2013, er utformet blant annet for å ivareta Norges menneskerettslige forpliktelser etter FNs konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Vergens hovedoppgave i et alminnelig frivillig vergemål er å yte beslutningsstøtte, slik at personer med behov for bistand kan utøve sin rettslige handleevne og selvbestemmelse på lik linje med andre.

Individtilpassede frivillige vergemål fyller etter Norges syn kravene til beslutningsstøtteordninger som CRPD artikkel 12 stiller. Jeg nevner at CRPD-komiteens oppfatninger om artikkel 12 i denne sammenheng er omstridt, og at en rekke stater legger til grunn samme forståelse av konvensjonen som Norge.

Jeg er enig i at det at enkeltmennesker ikke tydelig kan uttrykke egen vilje og egne valg, i seg selv ikke er en grunn til å begrense deres rettslige handleevne eller se bort fra deres vilje. Dette er også gjeldende rett. Jeg viser til Lovavdelingens tolkningsuttalelse av 21. mars 2018 (18/119 EP AMSL/bj), der det er fastslått at vergen ikke kan opptre i strid med personens ønsker og vilje i et ordinært vergemål, og at alminnelig vergemål ikke kan opprettes for en person som ikke ønsker det. Dette prinsippet ligger allerede til grunn. Fratakelse av rettslig handleevne kan bare besluttes av domstolene i tilfeller hvor det ikke finnes andre løsninger for å ivareta personens rettigheter. Fratakelse skal i tråd med det minste middels prinsipp begrenses til det strengt nødvendige.

Det at vergemålsloven ikke er folkerettsstridig, betyr ikke at det ikke er rom for forbedringer i loven eller i praksis. Jeg viser til at Stortinget i et enstemmig anmodningsvedtak 27. april 2021 ba regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen. Arbeidet med mulige lovendringer er i gang, og har prioritet i departementet. Statens sivilrettsforvaltning som sentral vergemålsmyndighet og statsforvalterne i de enkelte fylker gjør allerede en stor innsats for å sikre en enhetlig og god praksis. Både vergemålsmyndighetene og sivilt sam-

funn vil bli tatt med på råd i det videre arbeidet med å følge opp Stortingets anmodningsvedtak.

Siden november 2018 har departementet gjennomført tre høringer om mulige endringer i vergemålsloven. Den siste av disse, om tilrettelegging for digitale vergefullmakter, ble avsluttet 21. mars 2022. Departementet arbeider nå med å følge opp forslagene til lovendringer som har vært på høring, og jeg tar sikte på å legge frem en sak for Stortinget så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2053

Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Emma Watne

Besvart 23. mai 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Ved behandlingen av Dokument 8:154 S (2020–2021), Innst. 379 S (2020–2021) ble følgende forslag enstemmig vedtatt; «Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nasjonale retningslinjer som sørger for at de svakeste brukerne er sikret et tilgjengelig og åpent Nav.»

Kan statsråden svare på når det er forventet at et forslag til nasjonale retningslinjer blir lagt fram av regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Det er flere NAV-kontorer rundt omkring i landet som er åpent for drop-inn få timer i uka. I Tvedestrand for eksempel, har NAV-kontoret kun åpent for drop-inn 4 timer i uka. Dette er ikke tilstrekkelig for å sikre alle grupper i samfunnet nok tilgjengelighet til sitt lokale NAV-kontor. Særlig gjelder dette i akutte situasjoner. Slik det er i dag, så er det lagt opp til bruk av tjenester på internett via Nav.no med innlogging med Bank ID og telefon til NAV kontaktsenter.

Grupper i samfunnet som rusavhengige, fremmedspråklige, psykisk syke, mennesker med nedsatt funksjonsevne og personer innenfor autismefeltet er eksempler på grupper som kan slite med å ha kontakt med NAV kun gjennom den digitale og telefon-baserte veien. Det er derfor verdt å minne statsråden om at hun har et enstemmig Stortinget som har bedt regjeringen utarbeide nasjonale retningslinjer som sørger for at de svakeste brukerne er sikret et tilgjengelig og åpent NAV.

Regjeringen fører en offensiv likestillingspolitikk, og det er viktig for oss å sikre at rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse blir godt ivaretatt. Som det fremgår av Hurdalsplattformen, mener Regjeringen at dette formålet ivaretas best ved inkorporasjon av CRPD i norsk lov, og vi er i gang med å vurdere hvordan dette punktet skal følges opp.

Svar:

Som statsråd Tajik svarte representanten Stokkebo 18. februar i år, er det den enkelte kommune som i dialog med Arbeids- og velferdsetaten avgjør hva som skal være åpningstidene for drop-in på det enkelte NAV-kontor. Ettersom det er stor variasjon mellom kommuner, er det nødvendig å ta hensyn til lokale forutsetninger når det enkelte NAV-kontor gjør vurderinger av tilgjengelighet og sikkerhet for både brukere og ansatte.

For råd og veiledning, for eksempel ved individuelle vurderinger om økonomisk sosialstønad, vil det som hovedregel være mest hensiktsmessig med en planlagt avtale, slik at både bruker og veileder kan være forberedt og ha mulighet til å sette av tilstrekkelig tid. Stort sett er det enkelte NAV-kontor åpent i normal kontortid for avtalte møter mellom den enkelte bruker og veileder på NAV-kontoret. Når det gjelder åpningstider for drop-in, varierer det basert på vurderinger av lokale forhold og behov.

NAV-kontoret skal likevel fortsatt være det siste sikkerhetsnettet for dem som trenger akutt sosialstøtte eller tak over hodet. Personer med slike behov skal kunne få hjelp uten avtale på forhånd. Det stiller krav til hvordan det enkelte NAV-kontor sikrer tilgjengeligheten til tjenestene.

Helsetilsynet og statsforvalterne gjennomførte i 2020-2021 en landsomfattende undersøkelse av tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene i NAV. Helsetilsynet peker bl.a. her på at de mest utsatte brukerne ikke alltid får tilstrekkelig tilgjengelige tjenester og kontakt med NAV-kontoret når det er nødvendig, bl.a. fordi NAV-kontoret ikke alltid svarer på telefon fra bruker via NAV Kontaktsenter.

Som en del av oppfølgingen etter gjennomgangen fra Helsetilsynet, har Arbeids- og velferdsdirektoratet i brev til alle landets kommuner bedt om at alle kommuner oppretter vakttelefon som NAV Kontaktsenter kan nå når brukere har akutt behov for kontakt med NAV-kontoret.

Jeg legger vekt på at både Arbeids- og velferdsetaten og den enkelte kommune nå følger opp rapporten og anbefalingene fra Helsetilsynet. Det er nødvendig for å sikre god tilgjengelighet for alle som har behov for tjenester fra NAV, innenfor rammene av NAV-loven og sosialtje-

nesteloven. Det er likevel den enkelte kommune og det enkelte NAV-kontor som kan avgjøre detaljene i hvordan dette praktisk kan gjøres utfra lokale forhold til beste for brukerne med ulike behov.

Arbeidet med å gjøre arbeids- og velferdsforvaltningen tilgjengelig og tilpasset brukernes ulike behov er en sentral oppgave for denne regjeringen. Dette arbeider vi nå med i tett dialog med forvaltningen, brukerne og de ansattes organisasjoner. Jeg vil redegjøre for dette arbeidet på en hensiktsmessig måte overfor Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2054

Innlevert 12. mai 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 20. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at ferjesambandet Abelnnes-Andabeløy i Flekkefjord kommune i Agder blir gratis, og hvordan vil statsråden forsikre seg om at midler bevilget av stortinget til gratis ferje blir brukt til dette formålet av fylkeskommunen?

BEGRUNNELSE:

Norge er et langstrakt land hvor kommunikasjonen foregår både på land, til havs og i luften. De siste årene har ferjepriser over hele landet økt og flere partier deriblant Fremskrittspartiet var med å redusere ferjeprisene med 25 % og regjeringen reduserte den etterpå ytterligere.

Det er politisk vilje for å gjøre de minste ferjesambandene gratis, noe jeg støtter fullt ut. I mitt hjemfylke Agder er det to ferjeforbindelser, begge i Flekkefjord kommune. Ferjene går til Hidra og Andabeløy som er to øyperler helt vest i Agder. Ferja fra Abelnnes til Andabeløy har kun 25.000 og faller derfor inn under ordningen med gratis ferje. Gratis ferje vil åpenbart ha positive ringvirkninger i lokalsamfunnet. Det må også sies at både på Hidra og Andabeløy ønskes det i utgangspunktet en fastlandsforbindelse men det har til nå dessverre ikke latt seg realisere.

I proposisjonen står det at:

“innføring av gratis ferje må vurderes konkret av fylkeskommunene for hvert enkelt samband. Det kan være lokale forhold som innebærer at ikke alle aktuelle ferjesamband kan gjøres gratis i 2022.”

Jeg ønsker at statsråden gir en vurdering av hvorvidt fylkeskommunen med en slik formulering kan velge å ikke innføre gratis ferje til tross for regjering og stortingets ønske om at alle samband med under 100 000 passasjerer skal bli gratis.

Svar:

Bevilgningsforslaget på 53 mill. kr i revidert statsbudsjett og tidligere bevilgning på 30 mill. kr, samlet 83 mill. kroner til gratis ferjer, jf. Prop. 115 S (2021 – 2022) legger til rette for at fylkeskommunene kan innføre gratis ferjer i alle fylkeskommunale ferjesamband i helårsdrift med under 100 000 passasjerer på årsbasis, i løpet av andre halvår 2022. Regjeringen foreslår samtidig å utvide ordningen til også å omfatte delstrekninger til øyer og samfunn uten veiforbindelse til fastlandet. Bevilgningen vil også gjøre det mulig å innføre gratis ferjer på slike strekninger. Ut fra statistikk hentet fra ferjedatabanken hadde fylkesveggerferjesambandet Abelnnes-Andabeløy 38 206 passasjerer, inklusiv fører, i 2019. Sambandet er aktuelt for ordningen med gratis ferje. Innfasing og innretningen av ordningen med gratis ferje må likevel vurderes konkret av fylkeskommunene for hvert enkelt samband. Det kan være lokale forhold, blant annet gjeldende kontraktsforhold, som kan medføre tekniske og praktiske utfordringer med å gjøre de aktuelle sambandene gratis i 2022. Midlene foreslås fordelt over rammetilskuddet til de aktuelle fylkeskommunene, etter en nøkkel basert på tapte inntekter i de aktuelle ferjesambandene i den enkelte fylkeskommune ved å innføre ordningen med gratis ferjer. Midlene som fordeles gjennom inntektssystemet er frie midler, og

kan disponeres fritt av fylkeskommunene. Staten kan ikke kreve rapportering på bruken av disse midlene. Erfaring med bruk av frie midler til å redusere ferjetakstene viser at fylkeskommunene har brukt midlene ut fra intensjonen med bevilgningen.

Jeg har tillit til at fylkeskommunene er innstilt på å følge opp regjeringens og Stortingets tydelige signaler om å innføre gratis ferje på trafikksvake samband, men anerkjenner at det kan være lokale forhold som kan gjøre det vanskelig noen steder og kan derfor ikke gi noen lovnader om konkrete samband.

SPØRSMÅL NR. 2055

Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 19. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I ordinær spørretime 4. mai viste finansministeren til gjennomsnittlige drivstoffpriser for mars og april i sin argumentasjon for å la være å komme med tiltak mot høye drivstoffpriser.

Kan statsråden fremskaffe oversikt over gjennomsnittlige drivstoffpriser per måned fra oktober 2021 til og med første halvdel av mai 2022, og gjerne brutt ned på landsdeler hvis mulig?

BEGRUNNELSE:

Trenger argumentasjon til ordinær spørretime.

Svar:

Statistisk sentralbyrå publiserer månedlige drivstoffpriser i sin statistikk over salg av petroleumsprodukt og flytende biodrivstoff.

Tabell 1: Priser på drivstoff per måned

	Bensin, blyfri 95 oktan	Avgiftspliktig diesel
Oktober 2021	17,37	16,28
November 2021	17,65	16,76
Desember 2021	17,58	16,76
Januar 2022	18,64	17,54
Februar 2022	19,28	18,23
Mars 2022	22,04	22,06

Kilde: Statistisk sentralbyrå, <https://www.ssb.no/energi-og-industri/olje-og-gass/statistikk/sal-av-petroleumsprodukt>.

Statistisk sentralbyrå publiserer 20. mai 2022 oppdaterte tall med drivstoffpriser for april 2022.

Statistisk sentralbyrå publiserte 10. mai 2022 konsumprisindeksen for april 2022, inkludert delindekser for autodiesel og bensin (95 oktan, blyfri). Konsumprisindeksen viser en prisreduksjon på autodiesel og bensin på hhv. 4,6 og 4,4 prosent fra mars 2022 til april 2022.

Statistisk sentralbyrå publiserer ikke drivstoffpriser brutt ned på landsdeler eller andre geografiske inndelinger.

SPØRSMÅL NR. 2056**Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 23. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Skatteforvaltningsloven § 7-5 (7) pålegger formidler av drosjetjenester å gi opplysninger fra skiftlappen for løyvehavere som er tilknyttet virksomheten, til Skatteetaten. Skatteetaten har fritatt multinasjonale app-selskaper fra denne plikten.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor det er rimelig at disse aktørene er fritatt fra den plikten som påhviler alle drosjesentralene i Norge og har multinasjonale app-selskaper rapportert inn løyvehavers omsetning fra skiftlapp som produseres i taksameter, for året 2021, innen fristen 31.1-22?

BEGRUNNELSE:

For å forhindre alvorlig skatteunndragelse og etterlevelse av yrkestransportloven har drosjereguleringen gjennom de siste 20 årene pålagt drosjesentraler en rekke forpliktelser. Siden historien viste at det var mulig å lage falske skiftlapper, ble det etablert et system der drosjesentralene verifiserte og rapporterte omsetningstallene fra taksametrene som faktisk sitter i drosjebilene. På denne måten har skattemyndighetene hatt mulighet til å kontrollere at tallene løyvehaverne selv oppgir, er riktige.

Gjennom liberaliseringen av drosjemarkedet har mange av forpliktelsene som tidligere lå på drosjesentralene, blitt overført til «formidlere av drosjetjenester». Dette uttrykket inkluderer multinasjonale app-selskaper som Uber, Bolt og Yango. Det er derfor viktig at de plikter som påhviler drosjesentralene gis tilsvarende anvendelse for såkalte formidlere av drosjetjenester. Formålet med rapporteringsplikten fra formidlere av drosjetjenester, er å sikre mulighet for reell kontroll med de opplysningene løyvehaverne selv rapporterer. Det er tallene som ligger elektronisk lagret i taksameteret som sitter fastmontert i bilen som formidlerne av drosjetjenester skal rapportere. Dette betyr at den rapporteringspliktige må etablere en sikker løsning for elektronisk avlesning av dataene som ligger lagret i taksameteret. Drosjesentralene gjør dette i dag via sine datasystemer som er tilkoblet taksameteret. Andre formidlere av drosjetjenester må nødvendigvis etablere tilsvarende systemer for å kunne verifisere og rapportere de aktuelle tallene. Manglende verifikasjon og rapportering av omsetningstallene, innebærer et brudd på rapporteringsplikten, og muliggjør omfattende skatteunndragelser fra løyvehaverne. Som kjent stilles det svært strenge krav til taksametre og pålegget om at alle løyvehavere må bruke taksameter er fortsatt et grunnleggende

premiss i det sammensatte systemet som er etablert for å forhindre skatteunndragelser. For å sikre ryddige forhold i drosjenæringen også etter dereguleringen, er det helt nødvendig at de reglene som er fastsatt for registrering og rapportering fra drosjesentraler også gjøres gjeldende for formidlere av drosjetjenester, som Uber, Bolt og Yango.

Svar:

Alle formidlere av drosjetjenester skal rapportere til skattemyndighetene etter skatteforvaltningsloven § 7-5 syvende ledd. Drosjer skal være utstyrt med godkjent taksameter, jf. yrkestransportforskriften § 48 annet ledd. Formidlere av drosjetjenester skal rapportere opplysninger fra skiftlappen for løyvehavere som er tilknyttet virksomheten. Det skal blant annet gis opplysninger om omsetning og kjørt og besatte kilometer, jf. skatteforvaltningsforskriften § 7-5-21.

Reguleringen skiller ikke mellom drosjesentraler og andre typer formidlere, og det gjelder ikke noe fritak fra opplysningsplikten for applikasjonsbaserte selskaper. Andre formidlere enn drosjesentraler har likevel ikke den samme tilgangen til taksameteret som det drosjesentralene har. De er derfor avhengige av medvirkning fra løyvehaveren for å oppfylle opplysningsplikten.

Skattemyndighetene har mottatt opplysninger for inntektsåret 2021 også fra andre formidlere enn drosjesentraler. Opplysninger om hvilke aktører som har rapportert til skattemyndighetene og omfanget av rapporteringen, er taushetsbelagt etter skatteforvaltningsloven § 3-1.

Regjeringen er opptatt av å sikre en god drosjenæring. Dette gjenspeiles også i Hurdalsplattformen. Regjeringen har derfor nå satt ned et offentlig utvalg som skal gjøre en helhetlig gjennomgang av drosjereguleringen.

SPØRSMÅL NR. 2057**Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 24. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil regjeringen se på om formuleringen i forskriften om parkeringstillatelse for forflytningshemmede og gjøre ei vurdering om noen kroniske syke faller utenfor gitte vilkår pga. formuleringen i nevnte forskrift?

BEGRUNNELSE:

Det kan synes som om forskriften om parkeringstillatelse for forflytningshemmede er utdatert. Den bygger på en medisinsk forståelse som f.eks. ikke hensyntar manglende gå- og bevegelsesevne hos ME-syke. Det er derfor oppstått ulik praksis med betingelser for tildeling av HC-kort.

I § 3. "Vilkår for parkeringstillatelse" står det at bostedskommunen gir etter søknad parkeringstillatelse for forflytningshemmede til:

a) fører av motorvogn som har særlig behov for parkeringslettelse i samband med bosted, arbeid og/eller annen aktivitet fordi vedkommende ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde,

b) passasjer som regelmessig trenger hjelp av fører utenfor motorvognen og som har særlig behov for parkeringslettelse i samband med bosted, arbeid og/eller annen aktivitet fordi vedkommende ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde.

Formuleringen i denne lovteksten har ført til meningsløse krav til f.eks. skritt-telling. Ved ME er bevegelsehemningen basert på fysisk utmattelse som både angår gåevne og fysisk utholdenhet, slik at det å måtte lete etter parkeringsplass i seg selv er utmattende, for ikke å nevne det å måtte parkere et stykke unna målet for bilturen. En formulering som tar hensyn til ME-syke og andre kronikere må derfor på plass.

Svar:

Forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede har som formål å sikre et tilgjengelig parkeringstilbud for forflytningshemmede med et reelt behov for parkeringslette.

Det er etter forskriften to vilkår som må være oppfylt for at en fører eller passasjer kan få innvilget søknad om parkeringstillatelse for forflytningshemmede. Det første er at søkeren ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde. Det andre vilkåret er at søkeren må ha et særlig behov for parkeringslette.

Gangevnen knytter seg ikke til en eksakt lengde angitt i meter, men en konkret vurdering sett i sammenheng

med de særlige behov for parkeringslette. Det stilles altså ikke krav til for eksempel skrittelling, men at vedkommende ikke kan gå i det hele tatt eller bare kan forflytte seg særlig korte avstander.

Kravet innebærer at søkeren må ha særlig store bevegelsesvansker, noe som vanligvis innebærer diagnoser i bevegelsesapparatet. Det må likevel alltid foretas en konkret helhetsvurdering av i hvilken grad søkerens diagnose eller tilstand påvirker søkerens fysiske forflytningsevne. Dette innebærer at diagnoser eller tilstander som ikke gjelder bevegelsesapparatet likevel vil kunne påvirke den faktiske forflytningsevnen på en slik måte at forskriftens vilkår må ansees oppfylt. Dette fremgår av gjeldende retningslinjer til forskriften.

Dette vil bli ytterligere presisert i nye retningslinjer som er til avsluttende behandling i Samferdselsdepartementet. Disse er utarbeidet i samarbeid med representanter for de forflytningshemmedes organisasjoner.

Jeg viser også til at Diskrimineringsnemnda 18. januar 2022 (sak 21/245) behandlet sak der det var hevdet at forskriften forskjellsbehandlet psykiske funksjonsnedsettelse i forhold til diagnoser i bevegelsesapparatet. Diskrimineringsnemnda var enig med Samferdselsdepartementets forståelse av at forskriften ikke avgrenses til bare å gjelde diagnoser i bevegelsesapparatet, og konkluderte med at søkere med psykiske funksjonsnedsettelse ikke stilles dårligere enn søkere med fysiske funksjonsnedsettelse i bevegelsesapparatet. Nemnda oppfordret imidlertid til at de nye retningslinjene tydeliggjør at det er søkerens forflytningsevne som er det avgjørende for tildelingen av HC-kort. Som det fremgår over vil dette bli tydeliggjort i de nye retningslinjene.

SPØRSMÅL NR. 2058**Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde****Besvart 23. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil finansministeren sørge for at utbytte fra utenlandske aksjer ikke dobbeltbeskattes for personer som sparer på aksjesparekonto og fondskonto?

BEGRUNNELSE:

Aksjesparekonto (ASK) innført under regjeringen Solberg har gjort sparing enklere og mer attraktivt fordi man kan reinvestere gevinster og utbytte, uten å måtte skatte som om pengene ble tatt ut til personlig forbruk. Småsparere likebehandles med dem som investerer gjennom holdingselskap. Det er bra for sparing, og det kan bidra til å øke folks kunnskap om aksjemarkedet. Mange sparer også i fond gjennom forsikringsselskap.

En utfordring er at personer som mottar utbytte fra utenlandske aksjer og børsnoterte fond risikerer dobbeltbeskatning av mottatt utbytte på fondskonto og aksjesparekonto. Fondskonto-kunder får ikke fradrag for betalt kildeskatt på utbytte, fordi midlene formelt sett eies av forsikringsselskapet – som heller ikke får fradrag, fordi det er kundenes midler. Denne skjevheten forsterkes i lys av regjeringens økning i utbytteskatt fra 2022.

Dersom et selskap hører hjemme i utlandet, kommer utbyttet til beskatning i staten som er «kilde» for utbyttet, og denne skatten kalles kildeskatt. Etter skatteavtalene er kildeskattesatsen oftest 15 pst. og man får i utgangspunktet fradrag i norsk skatt for den utenlandske skatten, slik at man ikke dobbelt-beskattes. Men du må eie aksjene på en VPS-konto for å kreve fradrag for betalt kildeskatt i skattemeldingen. Gjør du ikke dette, vil du måtte betale dobbel skatt – altså kildeskatt på 15 prosent pluss norsk utbytteskatt på 35,2 prosent – på aksjeutbytte fra utenlandske selskaper. For tilsvarende løsning finnes foreløpig ikke for aksjesparekonto og fondskonto.

I svaret bes det opplyst hvor mange som er berørt av problemet.

Svar:

Utbytte fra utenlandske selskap ilegges ofte kildeskatt i selskapets hjemland (kildestaten). Norske aksjonærer får fradrag i norsk skatt for kildeskatt trukket i utlandet. Fradraget er begrenset til norsk skatt på skattepliktig utenlandsinntekt. For personlige skattytere som eier utenlandske aksjer direkte, betyr det normalt at de kan fradra kildeskatten i den norske utbytteskatten.

Utbytte fra utenlandske selskap til norske holdingselskaper omfattes i mange tilfeller av fritaksmetoden. Dette gjelder blant annet utbytte fra selskap hjemmehørende i EØS. Det innebærer at det norske holdingselskap ikke skattlegges for utbyttet. Dersom selskapet ikke har andre utenlandsinntekter enn utbytteinntekter omfattet av fritaksmetoden, vil selskapet i praksis ikke få fradrag for utenlandsk kildeskatt. Det er ikke gitt særskilte regler for slike tilfeller. Når utbyttet utdeles videre, skattlegges norske personlige aksjonærer etter aksjonærmodellen uavhengig av om holdingselskapet har fått fradrag for utenlandsk kildeskatt eller ikke.

Personlige skattytere kan velge å investere gjennom aksjesparekonto eller fondskonto. Disse ordningene innebærer at skatt på gevinster og utbytte på verdipapirer som eies gjennom ordningene, utsettes. Skatteplikt oppstår først når verdier tas ut av ordningene. Dette gir en tilnærmet lik skattemessig behandling som å investere gjennom holdingselskap. Utsatt skatteplikt gjør at aksjonæren normalt ikke vil ha skattepliktig utenlandsinntekt, og derfor i praksis ikke får fradrag for utenlandsk kildeskatt. På samme måte som for fritaksmetoden, er det heller ikke for disse ordningene gitt særregler om fradrag for utenlandsk kildeskatt.

I 2020 var det om lag 1 mill. aksjesparekontoer eid av knapt 760 000 individer. Det finnes ikke data for hvor store beløp som er investert i utenlandske aksjer gjennom aksjesparekonto.

Ordningen med aksjesparekonto gjør det enklere og mere gunstig for småsparere å investere i aksjer. Jeg mener dette er positivt. Jeg er enig i at dobbeltbeskatning av utbytte fra utenlandske aksjer er uheldig. At aksjonæren ikke får utnyttet fradraget for utenlandsk kildeskatt er likevel en konsekvens av utsatt skatteplikt for utbytte som går inn på aksjesparekontoen. Særregler som har som mål å sikre at utenlandsk kildeskatt kan fradras som om aksjene ikke var eid gjennom aksjesparekonto eller fondskonto, måtte ta hensyn til de faktiske forskjellene i beskatningen av utbytte i og utenfor ordningene. Slike særregler ville komplisere regelverket og må eventuelt utredes nærmere.

SPØRSMÅL NR. 2059**Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 27. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjere for kva signal regjeringa har gjeve som er bakgrunnen for at kommunane trudde at staten var der for dei?

GRUNNGJEVING:

Kommune-Noreg opplever i dag skuffelse over at regjeringa i RNB ikkje har lagt inn pengar til å dekke kommunane sine utgifter til vikar / overtid. Dette handler om tillit mellom staten og kommunane.

Svar:

Regjeringa har vore tydeleg på at den vil stille opp for kommunesektoren med omsyn til meirutgifter og mindreinntekter knytt til korona. I Prop. 110 S (2021–2022) (Kommuneproposisjonen for 2023) slår regjering fast at den har lagt opp til at kommunesektoren blir kompensert samla for dei direkte verknadane av pandemien. For 2020 mottok kommunane kompensasjon som oversteig anslått meirutgifter og mindreinntekter med om lag 2 milliardar kroner. I 2021 var kompensasjonen 300 millionar kroner lågare enn anslått meirutgifter og mindreinntekte for kommunesektoren. Når ein ser 2020 og 2021

under eitt, så er kommunesektoren samla kompensert ut over dei anslåtte verknadane av pandemien.

Når det gjeld 2022 er det så langt løyvd i alt 2,25 milliardar kroner i kompensasjon til kommunesektoren i 2022, fordelt med 1,7 milliardar kroner på tapte billetinntekter i kollektivtrafikken og 0,55 milliardar kroner til vaksinerings.

I april 2020 blei det satt ned ei arbeidsgruppe med medlemmer frå staten, kommunesektoren og KS for å gjefaglege vurderingar av dei økonomiske konsekvensane som koronautbruddet har hatt for kommunesektoren. Arbeidsgruppa har fått forlenga sitt mandat, slik at dette arbeidet omfattar kartlegging for første halvår 2022. Arbeidsgruppa skal levere ein rapport innan 1. september 2022. Denne rapporten skal innehalde arbeidsgruppa sine vurderingar og anslag for naudsynte meirutgifter og mindreinntekter for 1. halvår 2022.

Regjeringa vil som vi tidlegare har sagt, kompensere kommunesektoren for dei direkte verknadane av pandemien. Beløpet og innretninga på denne kompensasjonen vil regjeringa kome attende til etter at arbeidsgruppa har lagt fram sin rapport 1. september om kostnadene for første halvår, då ein har eit samla oversyn over kostnader og kompensasjon gjennom pandemiperioden.

SPØRSMÅL NR. 2060**Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 24. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke ferjesamband til samfunn utan omkjøringsveg inngår ikkje i regjeringa sitt forslag til gratis ferjer og kva er provenyet pr. samband for også å inkludere desse i ordninga?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa foreslår i RNB å innføre gratis ferje for samband med under 100 000 passasjerer, men ikkje til sam-

funn utan omkjøringsveg som også er omtalt i Hurdalplattformen.

Svar:

I framlegg til revidert statsbudsjett for 2022 er det gjort framlegg om å innføre gratis ferjer på delstrekingar til øyar og samfunn utan vegsamband til fastlandet i fleirkantsamband, jf. tabell 2.3 i Prop. 115 S (2021–2022). Det som ikkje er omfatta av framlegget er samband til øyar og

veglause samband med over 100 000 passasjerar. Basert på tal frå 2019 fall 16 samband inn under denne kategorien, jf. tabell under med passasjertal og nettoinntekter.

Ruter med årsdøgntrafikk under 10 personbileiningar er klassifiserte som båtruter, og er heller ikkje inkluderte.

Fylke	Samband	Nettoinntekt	
		Antall passasjerar inkl. førar 2019	2019 (mill. 2022-kr)
Agder	Launes - Kvellandstrand	227 504	5,6
Møre og Romsdal	Aukra - Hollingsholmen	638 123	17,9
Møre og Romsdal	Brattvåg - Dryna - Fjørtofta - Harøya	252 498	13,1
Møre og Romsdal	Edøya - Sandvika	211 833	8,7
Møre og Romsdal	Solholmen - Mordalsvågen	338 407	8,8
Nordland	Festvåg - Misten	168 383	5,6
Nordland	Forøy - Ågskardet	140 988	5,7
Nordland	Horn - Andalsvåg	136 900	6,0
Nordland	Sandnessjøen - Dønna - Løkta	251 811	11,8
Nordland	Søvik - Herøy	222 149	12,2
Rogaland	Mekjarvik - Kvitsøy	135 612	5,7
Rogaland	Vassøy	105 794	3,1
Troms og Finnmark	Stornes- Bjørnerå	238 785	5,9
Trøndelag	Levanger - Hokstad	143 059	5,8
Trøndelag	Ølhammeren - Seierstad	110 128	2,3
Vestland	Krokeide - Hufthamar	454 006	29,5
Totalsum		3 775 980	147,7

Sambandet Brattvåg - Dryna - Fjørtofta - Harøya er planlagt endra til Brattvåg - Dryna ved opning av Nordøyvegen i 2022. Av totalt tal passasjerar og inntekt på dette sambandet utgjorde reisande på strekninga Brattvåg - Dryna 85 826 passasjerar og inntekt på 3,9 mill.

2022-kr. Justert for planlagt ruteendring var inntekta i 2019 frå samband innanfor dette utvalet 138,5 mill. kr.

Sambandet Skjeltene – Lepsøya – Haramsøya er nedlagt grunna delopning av Nordøyvegen og er ikkje med på lista.

SPØRSMÅL NR. 2061

Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 23. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Israelske myndigheter planlegger fra 22. mai å skjerpe kraftig inn på retten til innreise og bevegelsesfrihet i Palestina. Dette rammer særlig palestinere som bor utenfor Palestina og Israel, men også vitenskapelig samarbeid, bl.a. med en kvote på maks 150 utenlandske studenter som kan studere i Palestina. Dette vil også ramme nord-

menn som arbeider i Palestina eller samarbeider med institusjoner i Palestina.

Vil utenriksministeren følge opp saken med israelske myndigheter og anmode om at endringene ikke blir gjennomført?

Svar:

Norge er kjent med at israelske myndigheter har utstedt en forordning som er ment å oppdatere regelverket for utenlandske statsborgeres innreise til og opphold på Vestbredden.

Jeg er bekymret for at de foreslåtte nye reglene vil kunne gjøre det vanskeligere for utenlandske statsborgere å få innreise til og oppholde seg på Vestbredden. Det er viktig å unngå tiltak som gjør det mer komplisert å opprettholde kontakt mellom palestinere og omverden.

Norske myndigheter er nå i ferd med å se på konsekvensene av det foreslåtte nye regelverket for våre egne

statsborgere. Vi samarbeider her med sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber med spørsmål som angår bevegelsesfrihet for palestinere.

Fra norsk side har vi uttrykt våre bekymringer for de foreslåtte nye reglene overfor israelske myndigheter. Andre land har gjort det samme. Vi vil sammen med andre land fortsette å forfølge dette spørsmålet overfor israelske myndigheter.

Israelske myndigheter er åpne for dialog med oss og andre land om saken. De har formidlet at det kan komme justeringer i de foreslåtte nye reglene, og at dato for iverksettelse ikke er fastsatt.

SPØRSMÅL NR. 2062

Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 24. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I Norge kan en homofil mann ikke gi blod med mindre han har avstått fra sex i mer enn ett år. Dette kravet er basert på gammeldagse fordommer mot homofile, og betyr i praksis at man har mindre tillit til homofile og deres seksualpartnere enn til heterofile og deres seksualpartnere. Canada fjerner nå restriksjoner og viser til at det ikke har forskningsmessig belegg å drive med en slik forskjellsbehandling.

Vil regjeringen fjerne diskriminerende restriksjoner for homofile som ønsker å donere blod?

Svar:

Reglene for blodgivning er begrunnet i hensynet til den som skal motta blod. Kriteriene for hvem som kan være blodgiver skal bidra til at det er trygt å gi og motta blod, samt at det skal hindre overføring av smitte. Pasientens sikkerhet skal være det viktigste. Det vil etter en saklig begrunnet risikovurdering være anledning til å avvise potensielle blodgivere, dersom det ansees nødvendig for å ta hensyn både til blodgivers og blodmottakers sikkerhet. Blodgiver kan ikke gi blod dersom det er holdepunkter for at blodgiver har vært utsatt for risiko for å få alvorlige smittsomme sykdommer som kan overføres via blodtransfusjon. Det er ønskelig å opprettholde en høy terskel for hvem som kan gi blod slik at pasientsikkerheten blir ivaretatt. Av hensyn til så vel giver som den praktiske gjennomføringen i blodbankene, baserer gjeldende ret-

ningslinjer seg på gruppebasert risiko. For menn som har sex med menn skyldes den tidsbegrensede utelukkelsen at disse statistisk sett har en økt risiko for å pådra seg alvorlige infeksjonssykdommer som kan overføres via blod. Overvåkingen av de seksuelt overførbare infeksjonene via MSIS-registeret hos Folkehelseinstituttet, viser at menn som har sex med menn som gruppe er mer utsatt for seksuelt overførbare infeksjoner enn heteroseksuelle. Dette gjelder både innenfor og utenfor det faste parforholdet.

I Norge aksepteres menn som har sex med menn som blodgivere når det har gått minst 12 måneder siden siste seksuelle kontakt. Selv med den teknologien og de testene som finnes i dag, kan man i følge Helsedirektoratet ikke si helt sikkert at blodet er trygt og det må derfor tas forholdsregler. Disse er nedfelt i kriterier for utvelgelse og utelukkelse på gruppenivå, og er beskrevet i blodforskriften og i veileder for transfusjonstjenesten. Reise til områder med høy forekomst av smittsomme sykdommer eller seksuell atferd som innebærer økt risiko for smitte, er eksempler på aktiviteter som vil medføre tidsbegrenset utelukkelse fra blodgivning.

Jeg er kjent med at både Danmark og Sverige har gjort endringer i reglene om blodgivning.

I Danmark er det 4 måneders tappepause etter siste seksuelle kontakt med en annen mann, mens i Sverige kan menn gi blod 6 måneder etter siste seksuelle kontakt med en annen mann.

Jeg har nylig besluttet å gi Helsedirektoratet i oppdrag, i nært samarbeid med FHI, å vurdere muligheten for en-

dringer i karantenereglene for blodgivning for menn som har sex med menn. Dette arbeidet skal se hen til de en-

dringer i reglene som er gjort i andre land, inkludert Sverige og Danmark.

SPØRSMÅL NR. 2063

Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 24. mai 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Statsråden kastet nylig styret i Norges Forskningsråd. Sammen med et inntektskutt på 1,7 milliarder de siste fem årene, skaper dette stor uforutsigbarhet for dem som skal forske fram kunnskapen vi trenger i omstillingen av Norge. Fri, uavhengig forskning er sentralt for å få fram banebrytende løsninger og nå FNs bærekraftsmål.

Hvordan vil statsråden sikre midlene og forutsigbarheten som trengs for at norsk forskning skal kunne levere på bærekraftsmålene?

Svar:

Økonomisituasjonen i Forskningsrådet er krevende. Uten tiltak estimerer Forskningsrådet at de ved inngangen til 2023 vil ha om lag 2 mrd. kroner i negative avsetninger totalt for de postene som har negative avsetninger. Sam-

let sett vil de ha negative avsetninger på 275 mill. kroner for den samlede bevilgningen. De negative avsetningene totalt vil øke til ytterligere 1,9 mrd. kroner ved inngangen til 2024 og 2,9 mrd. kroner ved inngangen til 2025. Regjeringen mener at det må settes inn tiltak for å rydde opp i økonomisituasjonen i Forskningsrådet.

Jeg er imidlertid enig i at Forskningsrådet har en viktig funksjon for gjennomføringen av norsk forsknings- og innovasjonspolitik, herunder forskning for å bidra til å nå bærekraftsmålene. Regjeringen ønsker derfor å kartlegge situasjonen, samt at vi ønsker å få god oversikt over konsekvensene av ulike tiltak. Regjeringen vil deretter komme tilbake til Stortinget med oppdatert status og forslag til ytterligere tiltak i forbindelse med statsbudsjettet for 2023. Jeg ser det som nødvendig å gi Forskningsrådet noe tid til å rydde opp i situasjonen. Dette vil også bidra til å redusere konsekvensene for forskningsmiljøene.

SPØRSMÅL NR. 2064

Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Sara Bell

Besvart 23. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Er statsråden enig i at Bergen kommune har forpliktelser etter Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter, og vil statsråden foreta seg noe for å sikre at den etterleves i Bergen?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har gjennom Arbeids- og velferdsdirektoratet gitt tilskudd til humanitære tiltak til tilreisende EØS borgere som tigger. I Bergen går disse midlene blant annet til drift av helårs akutt overnattingstilbud med 32 sengeplasser for fattige tilreisende. Bymisjonen i Bergen har ved gjentatte anledninger stengt ned tilbudet midlertidig av driftsmessige årsaker, nå er det varslet en midlertidig nedstenging fra og med 1. juni, og det er uvisst om når eller

i det hele tatt om tilbudet blir åpnet igjen. Bymisjonen begrunner dette med mangel på egnede lokaler. Bymisjonen i Bergen sier de har jobbet med å finne nye lokaler til tiltaket i 2,5 år. Dette viser at det er svært sårbart å sette ut kritiske samfunnsoppgaver til ideell og privat sektor.

Svar:

På generelt grunnlag legg regjeringa til grunn at kommunar og fylkeskommunar følgjer opp aktuelle internasjonale forpliktingar som gjeld dei nasjonale minoritetane, jf. omtale under programkategori 13.67 Nasjonale minoriteter i Prop. 1 S (2021-2022).

Tilreisande EØS-borgarar er ikkje omfatta av Europarådets rammekonvensjon om vern av nasjonale mi-

noritetar. Nasjonale minoritetar er grupper med langvarig tilknytning til landet (jf. kap. 3 i St.prp. nr. 80 (1997-98) Om samtykke til ratifikasjon av Europarådets rammekonvensjon av 1. februar 1995 om beskyttelse av nasjonale minoriteter). Det gjer at rammekonvensjonen ikkje er relevant for den situasjonen i Bergen som er omtalt i grunngivinga for spørsmålet.

Eg kan samstundes orientere om at Arbeids- og velferdsdirektoratet har løyvd 2,9 mill. kroner i 2022 til Stiftelsen Kirkens Bymisjon Bergen til tiltaket «Akutt overnattingsstilbud for fattige tilreisende i Bergen». Tilskotet er tildelt innanfor ordninga med tilskot til humanitære tiltak retta mot EØS-borgarar. Ordninga høyrer inn under arbeids- og inkluderingsministeren sitt ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 2065

Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 24. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Synes justisministeren det er greit at saker henlegges i saker med kjent gjerningsperson?

BEGRUNNELSE:

Moss Avis kunne nylig fortelle om en person som ble frastjålet dekk for 20-30 000 kr. Han som ble utsatt for tyveriet overleverte bildebevis, lydopptak, vitner og adresse på gjerningspersonen til Politiet. Allikevel ble saken henlagt. Jeg ber om svar på generelt grunnlag om statsråden synes det er greit at saker med kjent gjerningsperson henlegges da jeg har forståelse for at statsråden ikke kan uttale seg i en enkeltsak.

Svar:

Henleggelse av saker med kjent gjerningsperson vil gjerne oppleves som urimelig for den fornærmede. Slike henleggelse kan utfordre tilliten til politiet, påtalemyndigheten og strafferettspleiens preventive funksjon.

Riksadvokaten gir, innenfor de rammer Storting og regjering fastsetter, årlige føringer for prioriteringene i sitt mål- og prioriteringsrundskriv. Med bakgrunn i at mesteparten av den anmeldte kriminaliteten faller utenfor riksadvokatens sentrale prioriteringer, har riksadvokaten i tillegg gitt spesifikke retningslinjer for henleggelse på

grunn av manglende saksbehandlingskapasitet. Politiet og påtalemyndigheten må, som annen offentlig virksomhet, prioritere.

Det er adgang til å henlegge en sak mot kjent gjerningsperson på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet, men adgangen er meget snever og det må foreligge en særlig grunn for å kunne gjøre det. Hver enkelt sak skal undergis en konkret vurdering, og i denne vurderingen er det relevant om fornærmede er en privatperson eller en bedrift, eller et forvaltningsorgan med mulighet for selv å reagere med administrativ sanksjon. Sentralt prioriterte og andre alvorlige lovbrudd kan ikke henlegges av kapasitetsgrunner.

Dersom man som fornærmet er uenig i politiets beslutning om kapasitetshenleggelse, kan man klage til statsadvokaten. Klager over politiets kapasitetshenleggelse skal behandles grundig. På denne måten søker påtalemyndigheten å sikre en praksis i samsvar med de føringer som er gitt.

SPØRSMÅL NR. 2066**Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 24. mai 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvilken informasjon om kostnadsøkninger for byggeprosjektet Ocean Space Centre sitter statsråden på i dag, som ikke han ikke hadde i desember 2021, da Stortinget vedtok oppstart av prosjektet?

BEGRUNNELSE:

I media har både fiskeri- og havministeren og andre statsråder understreket at grunnen til at regjeringen har foreslått å utsette realiseringen av Ocean Space Centre handler om økning i kostnadsrammene, både for statlige prosjekter generelt, og dette prosjektet spesielt. Så vidt denne representanten vet, har det ikke kommet informasjon om store kostnadsøkninger for dette prosjektet de siste seks månedene.

15. desember i fjor uttalte fiskeri- og havminister i en pressemelding, i forbindelse med at ESA hadde godkjent finansiering av Ocean Space Centre at:

“Arbeidet strekker seg over flere år og flere regjeringer. Med godkjenningen fra ESA er en avgjørende forutsetningen for realiseringen av Ocean Space Centre nå på plass. Nå kan vi se fram til byggestart i 2022, og jeg gleder meg allerede til å delta på snorklipping i 2028.”

Nå viser det seg at dette likevel ikke var den avgjørende forutsetningen for realiseringen av Ocean Space Centre. Regjeringen har på eget initiativ foreslått å utsette oppstart og realisering av prosjektet, og med regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett kan vi se langt etter noen snorklipping i 2028, dessverre.

Svar:

Jeg viser til Prop. 115 S (2021–2022) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022, side 250:

«Siden begynnelsen av 2021 har prisøkningen på varer og tjenester i byggenæringen vært ekstraordinært høy. Prisen på materialer har økt med 16 pst. fra mars 2021 til mars 2022.

Enkelte varegrupper har imidlertid hatt en betydelig høyere prisvekst enn dette. Prisene på trelast doblet seg i løpet av 2021, mens prisene på armerings- og konstruksjonsstål økte med 40–50 pst. Mot slutten av 2021 flatet materialprisene ut. I starten av 2022 var det ventet at prisene på trelast og stål ville falle.

Lav produksjon av vindkraft vinteren 2021, og stenging av flere atomkraftverk, førte imidlertid til økt bruk av kull og naturgass i kraftproduksjon og rekordhøye energipriser. Energi- og

utslipp-intensive industrivarer som sement, betong og stål ble dermed dyrere å produsere. Dette har gitt utslag i prisene.

Krigen i Ukraina har forverret situasjonen. Energiprisene har økt ytterligere. Om lag 1/3 av EUs import av såkalte lange stålprodukter, som armering, kommer fra Russland, Hviterussland og Ukraina. Eksportstans som følge av sanksjoner og krigshandlinger har ført til bortfall av om lag 10 pst. av det samlede tilbudet av lange stålprodukter i EU. Prisene på armeringsstål steg med 26 pst. fra februar til mars 2022, ifølge SSBs materialindeks. Det er varslet at prisene vil stige enda mer. Russland er også en betydelig aktør innen tømmer og metaller.»

For regjeringen har behovet for å stramme inn i den offentlige pengebruken vært den viktigste årsaken til at vi nå gjennomgår ulike statlige byggeprosjekter.

Statsbygg orienterte i mars 2022, i sitt innspill til Kommunal- og distriktsdepartementet til revidert nasjonalbudsjett, en anslått økning i kostnadsrammen for Ocean Space Centre på 549 mill. kroner grunnet kostnadsøkning i innsatsfaktorer (bl.a. stål og betong).

SPØRSMÅL NR. 2067**Innlevert 14. mai 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 27. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva koster en slik elektrifisering pr. tonn spart CO₂, og hvilke konsekvenser vil dette få for kapasitet for kraft på land?

BEGRUNNELSE:

OKEA ASA har søkt om tillatelse til elektrifisering av plattformene Draugen og Njord med kraft fra land. Vi ser at flere har verget seg mot en slik politikk fordi kraftbruken ikke skaper nye verdier og arbeidsplasser. Flere partier har også tatt til ordet for å sikre tilstrekkelig fornybar kraft til ny- og eksisterende industri på fastlandet før en bruker tilgjengelig kraft på elektrifisering. Regjeringen selv har sagt at elektrifiseringen av sokkelen i størst mulig grad skal skje med havvind eller annen fornybar strøm produsert på sokkelen.

Svar:

Regjeringen vil at norsk petroleumsindustri skal utvikles og vil legge til rette for fortsatt høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel. Utslippene fra olje- og gassvirksomheten skal ned.

Hovedvirkemidlene for å oppnå dette er at selskapene har kvoteplikt og må betale CO₂-avgift. De høye utslippskostnadene dette medfører gir oljeselskapene sterk egeninteresse av å redusere sine utslipp av klimagasser, blant annet gjennom drift med kraft fra land. Mer drift med kraft fra land er nødvendig for at de ambisiøse målene om utslippsreduksjoner fra sektoren skal kunne nås.

Rettighetshaverne på feltene Draugen og Njord i Norskehavet arbeider med planer for omlegging av energiforsyningen på de to plattformene på feltene. De planlegger tilknytting til kraftnettet på Straum i Åfjord kommune. Prosjektet innebærer en kraftkabel fra land til Draugen-plattformen og deretter videre til Njord-plattformen, samt modifikasjoner på Draugen- og Njord-plattformene.

Planleggingsarbeidet rettighetshaverne nå gjennomfører skal etablere det grunnlaget selskapene trenger for å kunne ta en ev. investeringsbeslutning. Investeringsbeslutning, med påfølgende innlevering av utbyggingssplaner etter petroleumsloven for prosjektet, er planlagt i løpet av 2022.

Som del av planleggingsarbeidet blir det gjort en konsekvensutredning etter petroleumsloven. Denne skjer i henhold til et utredningsprogram fastsatt av departementet og vil bli sendt på høring i løpet av sommeren. I konsekvensutredningen vil blant annet beregninger av kostnader og utslippsreduksjoner som følge av prosjektet inngå.

Denne type prosjektet krever også konsesjon etter energiloven og havenergilova. Søknaden knyttet til det planlagte elektriske anlegget er til behandling i NVE. I denne konsesjons-behandlingen vil relevante hensyn vurderes og ivaretas, herunder konsekvenser for kraftnettet på land.

Det er først etter at rettighetshaverne har tatt investeringsbeslutningen, basert på et fullstendig beslutningsgrunnlag, kan søke om godkjenning fra myndighetene etter petroleumsloven. Sendes det inn en slik søknad vil departementet behandle den i henhold til regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2068**Innlevert 14. mai 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 23. mai 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Holder statsråden, i lys av ønske om å sanksjonere Russland for deres brutale invasjon av Ukraina, øye med om

Statkraft kjøper russisk gass, og eventuelt hvor mye, og kan statsråden opplyse hvor mye russisk gass Statkraft har kjøpt siden invasjonen startet 24. februar?

BEGRUNNELSE:

Det statlig heleide selskapet Statkraft AS er Europas største produsent av fornybar energi, men driver også med gasskraft. I dag eier de fire gasskraftverk i Tyskland og har eierandeler i et femte. På sine egne nettsider opplyser selskapet at to av disse er satt i kald reserve, det vil si at de stort sett ikke produserer.

24. februar 2022 invaderte Russland Ukraina. EU, Norge og en rekke andre land gikk i gang med omfattende sanksjoner. Vestlige selskaper avsluttet samarbeid med Russland og russiske selskaper, blant annet Equinor som hadde mye aktivitet i Russland. Det ble også tydelig signalisert at man ønsker å kvitte seg med avhengigheten av russisk olje, gass og kull som særlig mange av EU-landene har bygd opp. EU satt i gang et omfattende arbeid for å klare dette.

Tyskland har de siste årene vært blant de viktigste kundene til russisk olje og gass. I en rapport nettstedet Energi og Klima omtalte 28. april 2022 kommer det fram at Tyskland har klart å kjøpe mindre fossil energi etter krigens utbrudd, men forblir Russlands fremste kunde for fossil energi. De to første månedene etter invasjonen kjøpte Tyskland fossil energi for 91 milliarder kroner, ifølge rapporten.

Svar:

Statkrafts disposisjoner knyttet til gass hører inn under selskapets ansvarsområde.

Statkraft opplyser at selskapet har to heleide gasskraftverk i ordinær drift og eier 50 pst. i et tredje anlegg i Tyskland. I tillegg har Statkraft to eldre gasskraftverk i såkalt kald reserve, dvs. at de ikke er i ordinær drift, men kan tas i bruk om særlige forhold gjør det nødvendig. Anleggene som nå er i drift, har en kapasitet på 1 400 MW.

Statkraft opplyser videre at gass til disse kraftverkene kjøpes på langsiktige kontrakter og at dagens kontrakt er inngått med en vesteuropeisk produsent. Selskapet viser videre til at selskapet ikke har noen avtaler med russiske eller russiskeide selskaper om kjøp av gass til disse kraftverkene.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at Statkraft i kvartalsrapporten for første kvartal 2022 opplyser at selskapet har kortsiktige finansielle avtaler med det britiske selskapet Gazprom Marketing and Trading Ltd, som eies av Gazproms tyske datterselskap Gazprom Germania GmbH. Statkraft viser til at disse avtalene er kortsiktige og knyttet til gassmarkedene i Storbritannia og Nederland. Avtalene omfatter ikke import av gass fra Russland. Etter den russiske invasjonen av Ukraina har tyske myndigheter satt Gazprom Germania under administrasjon. Statkrafts motpart i disse kontraktene kontrolleres altså nå av den tyske staten. Statkraft har etter Russlands invasjon av Ukraina besluttet at selskapet ikke vil inngå nye avtaler med russiske eller russiskeide selskaper, og med unntak av de kortsiktige finansielle avtalene nevnt over, har ikke Statkraft noen avtaler med russiske eller russiskeide selskaper.

Statkraft opplyser for øvrig at selskapet etterlever det til enhver tid gjeldende sanksjonsregelverket knyttet til Russland.

SPØRSMÅL NR. 2069

Innlevert 14. mai 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 22. mai 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

I regjeringens forslag til Revidert nasjonalbudsjett for 2022 gjøres det dramatiske kutt i den støtten til sentrale FN organisasjoner som Stortinget vedtok for om lag et halvt år siden. Kuttene gjøres midt i året og det vil være svært krevende for FN organisasjoner å innrette seg.

Er dette i tråd med inngåtte avtaler, og har regjeringen på noen måte forberedt de ulike FN organisasjonene på disse alvorlige kuttene?

BEGRUNNELSE:

FNs barnefond UNICEF som jobber for barns rettigheter og har fått en særlig koordinerende rolle for FNs arbeid på bakken i Ukraina mister mesteparten av norsk støtte og kuttes med 440 mill. kroner i regjeringens forslag til RNB. FNs Utviklingsprogram UNDP, som på mange måter er navet i FNs arbeid for langsiktig utvikling, mister all kjernestøtte, og kuttes med 440 mill. kroner. Støtten til FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling mister mesteparten av støtten, og får et kutt på 75,2

millioner kroner. Støtten til Verdens helseorganisasjon fra Utenriksdepartementets budsjett halveres med 118 mill. kroner til 117,5 mill. kroner, selv om verden fortsatt står i en pandemi som så langt har krevd over 6 millioner menneskeliv. I en situasjon der menneskerettigheter er under større press en noen gang halverer regjeringen også støtten til FNs Høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), et kutt på 98,5 mill. kroner til 98,5 mill. kroner.

I tillegg kuttet også andre poster som er viktig for at FN som helhet skal kunne arbeide effektivt i verdens fattigste land.

Signalene fra FN er at man er i sjokk over at kutt i dette omfanget foreslås midt i året og helt uten forvarsel. Det er også i vantro at man registrerer at det er Norge som gjør slike ødeleggende kutt, et land som under tidligere regjeringer har blitt oppfattet som en konsistent partner og har vært ledende i arbeidet med å bygge opp om FNs arbeid.

Svar:

I situasjoner med økt flyktningtilstrømming har skiftende regjeringer benyttet bistandsbudsjettet til å finansiere flyktningutgifter i Norge. Dette skjedde seinest i 2015/16.

SPØRSMÅL NR. 2070

Innlevert 15. mai 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 25. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Meiner regjeringa det er fornuftig at folk må ta med seg bil for å reise gratis slik regjeringa har lova på båtane som går til øyene i Flora-bassenget i Kinn kommune i Vestland, eller vil regjeringa sørge for at det blir gratis å ta bilførande båt i Flora-bassenget også for gåande eller syklende passasjerar utan bil, på same måte som det blir for bilistar?

Svar:

Ordninga med gratis ferjer gjeld bilførande fartøy, ikkje båtruter. I ein del tilfelle eksisterer kombinerte ruter. I inntektssystemet til fylkeskommunane er det etablert eit skilje mellom kva som vert rekna som ferje, og kva som er båtruter. I den samanhengen vert ei rute rekna som båttrute, uavhengig av fartøystype, så lenge fartøyet fraktar

De midlene som er omfattet av omdisponeringen i forslaget til revidert nasjonalbudsjett er mykt øremerkede og ikke-øremerkede midler, inkludert kjernestøtte. Dette er midler som ikke er juridisk avtalefestet.

Norge vil fortsatt bruke et svært høyt beløp på internasjonale bistand. I revidert nasjonalbudsjett opprettholdes vesentlig støtte til flere FN-organisasjoner, som er blant de viktigste samarbeidspartnerne for norsk bistand og humanitær innsats. Videre har vi økt støtten til matsikkerhet med 200 millioner kroner. 150 millioner av disse kanaliseres gjennom multilaterale organisasjoner.

Regjeringen mener omdisponeringene i RNB er nødvendige for å skape tilstrekkelig rom i budsjettet for tiltak relatert til krisen i Ukraina. Norge skal være et godt vertskap for de flyktningene som nå kommer som en følge av krigen.

Detaljene rundt omdisponeringene kunne av naturlige grunner ikke kommuniseres før revidert nasjonalbudsjett var offentliggjort. Imidlertid har det i bilaterale møter med organisasjonene fra norsk side blitt signalisert at utgifter knyttet til krisen i Ukraina vil ha en innvirkning på bistandsbudsjettet for 2022, og at også støtten til FN-organisasjonene vil kunne bli påvirket av dette.

passasjerar, og så lenge eventuell biltrafikk er på under 10 personbileiningar i årsdøgntrafikk.

I dei fleste ferjesamband er det ikkje billettering av passasjerar. Eg kjenner ikkje konkret til korleis tilbodet er utforma for båt- og ferjeruter i Florabassenget, og om det skulle vera tilfelle at passasjerar på ferjerutene vert billetterte der. Det er mellom anna derfor at vi i framlegget eksplisitt har opplyst om at innfasing og innretning av ordninga med gratis ferje må vurderast konkret av fylkeskommunane for kvart enkelt samband.

SPØRSMÅL NR. 2071**Innlevert 15. mai 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 23. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I flere byer, som Arendal, ser vi urovekkende utvikling innen ungdomsmiljøene, med grov vold, uprovosert blind vold, ran, trusler og annen asosial destruktiv og negativ adferd. I Arendal har det vært flere hendelser de siste ukene hvor både barn, ungdom og voksne har blitt overfalt og utsatt for vold og trusler av flere gjerningsmenn.

Kan justisministeren redegjøre for om hun er klar over situasjonen, og hva som kan gjøres for å stoppe slik utvikling og destruktiv adferd så fort som mulig før flere blir skadd?

BEGRUNNELSE:

Politiet ser en økning av vold og ran blant unge i Arendal, hvor flere uskyldige barn, unge og voksne har gått i Arendal og omegn, for så å bli angrepet av flere gjerningsmenn, og påført store skader.

Agderposten skrev den 12. mai "Den siste uka har politiet hatt minst fire hendelser på bordet hvor ungdom har vært involvert i ran og vold. Noen av hendelsene har vært grove, hvor det har vært både trusler om vold – og målrettet vold.

Ofrene som ble angrepet har også blitt truet med vold og verre hvis det går til politiet.

Det er ønskelig å vite hva som gjøres for å beskytte uskyldige i Arendal og andre steder, og hva man gjør for

å fjerne destruktive og kriminelle elementer fra gatene, eller får den ødeleggende oppførselen til å opphøre raskest mulig.

Svar:

Grov integritetskrenkende kriminalitet, som alvorlig vold mot barn og voksne, er både et samfunns- og et folkehelseproblem. Det fremgår derfor av Riksadvokatens mål og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen at det er særlig viktig med høy oppklaring i slike saker.

Når det gjelder den konkrete situasjonen i Arendal har jeg tillitt til at politidistriktet følger utviklingen nøye og iverksetter nødvendige tiltak i tråd med de føringer som er gitt i Riksadvokatens mål og prioriteringsskriv. Det er lokalt politi som har de beste forutsetningene for å løse utfordringene i sitt distrikt, særlig på dette området. Politidirektoratet vil i 2022 også starte et arbeid med å utvikle og iverksette løsninger for å styrke lokale polititjenester.

Jeg er opptatt av at saker som gjelder alvorlig kriminalitet skal følges opp av politi og påtalemyndighet både med hensyn til forebygging og straffesaksbehandling. I statsbudsjettet for 2022 har regjeringen blant annet styrket bevilgningen til politiets innsats mot kriminalitet, herunder voldskriminalitet med 200 millioner kroner. I tillegg er det bevilget 26,3 millioner ekstra til påtalejuristene i politiet.

SPØRSMÅL NR. 2072**Innlevert 15. mai 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 30. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om at personer som sitter i rullestol ikke får den samme rettigheten som oss andre hva gjelder raskere eller ønsket behandling gjennom fritt sykehusvalg, ettersom mange av landets sykehus/klinikker avviser pasienter som bruker rullestol, og hva tenker statsråden om at forundersøkelser foretatt på offentlige sykehus ikke las overføres til private klinikker når pasienter velger å

selv betale for sterkt nødvendige operasjoner hos private som følge av lang ventetid på offentlige sykehus?

BEGRUNNELSE:

Jeg møtte denne uken en mann fra min hjemkommune Ullensaker som sitter i rullestol og er avhengig av å bli operert for grå stær for å kunne se og fungere i hverdagen.

Siden han er funksjonshemmet er dette ekstra viktig for han, ettersom synet er avgjørende for å opprettholde den begrensede bevegelsesfriheten han har og verdigheten han føler ved at han kan kjøre bil selv og dermed gjøre en del ærend som gjør at han slipper å være en unødig belastning på de rundt han.

Han er imidlertid blitt avvist ved flere klinikker/sykehus på Østlandet fordi han sitter i rullestol, noe som gir han mindre rettigheter enn oss uten funksjonshemninger til å velge et operasjonssted med f.eks. kort ventetid. I realiteten står han kun igjen med Ullevål sykehus (OUS) som eneste mulige behandlingssted i denne landsdelen, men her er ventetiden svært lang.

Han har også vurdert å betale for en operasjon med egne oppsparte midler for å slippe ventetiden på Ullevål, ettersom han er avhengig av sitt syn for å fungere i hverdagen og han pga. sin rullestolavhengighet er blitt avvist fra flere av stedene vi med funksjonsfrihet kunne fått velge. Det offentlige lar han imidlertid heller ikke oversende de allerede tatt forundersøkelsene til en privat aktør, slik at slike forundersøkelser må tas på nytt.

Svar:

Saken er forelagt Helse Sør-Øst RHF som svarer følgende:

«Det er for tiden lang ventetid blant alle landets øyeavdelinger for behandling av grå stær (katarakt). Dette skyldes at det blir flere eldre og at det har oppstått et etterslep og et økt antall henvisninger fordi flere har ventet med henvisning/operasjon under pandemien.

Helseforetakene i Helse Sør-Øst opplyser at de ikke har utfordringer med å ta imot rullestolbrukere ved øyeavdelingene. Det stilles krav om universell utforming av sykehusene, og det tas jevnlig imot pasienter i rullestol. Pasientene prioriteres i henhold til Norsk prioriteringsveileder for øyesykdommer med de frister som er satt der. Avtalespesialister skal drive sin praksis fra velegnede lokaler som er tilrettelagt og tilgjengelig for forflytningshemmede. For øyeleger og andre somatiske spesialiteter er dette regulert i rammeavtalene mellom de regionale helseforetakene og Legeforeningen, hvor dette har vært et krav siden 2006. Krav om universell utforming ble innført fra 2016 ved inngåelse av nye hjemmelsavtaler eller ved flytting av praksis. Det kan imidlertid ikke utelukkes at avtalepraksiser som er etablert før 2006 har mangelfull tilgjengelighet for forflytningshemmede.

Ved operasjonervil det i noen tilfeller kunne være andre begrensninger enn lokalenes tilgjengelighet som ligger til grunn for at operasjonen ikke kan gjennomføres hos avtalespesialist. For eksempel kan det på bakgrunn av pasientens tilstand være behov for spesialutstyr, eksempelvis mobil forflytningshis, for å flytte pasienten fra rullestol til operasjonsbord. Det kreves ikke at avtalespesialistene skal ha slikt spesialutstyr i praksisen.

Når det gjelder pasienter som ønsker å la seg operere privat etter forundersøkelser ved et helseforetak, er det slik at kopi av pasientjournaler og resultater av undersøkelser oversendes andre helseforetak eller behandlingssteder/private institusjoner når pasienten ber om dette. Forundersøkelsene er også noe pasienten har tilgang til i egen journal.»

Det er viktig at bevegelsehemmede og andre med nedsatt funksjonsevne får samme tilgang til helsetjenester som resten av befolkningen. Krav om universell utforming skal bidra til dette. Pasient- og brukerombudene kan gi informasjon om rettigheter, råd og veiledning, og hjelpe til med dialog med helsetjenesten hvis det er behov for dette.

SPØRSMÅL NR. 2073

Innlevert 15. mai 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 25. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Norge planlegger å øke gasseksporten med 100 TWH til Europa i år, og sender gassen som skulle vært injisert i oljereservoarer for framtidig oljeutvinning.

Kan statsråden redegjøre for hvor mye dette potensielt kan redusere framtidig oljeutvinningsgrad, og hvorfor man ikke bruker økt gasseksport som motkrav for reduksjon av krafteksporten, slik at strømprisene i Norge kunne normaliseres i større grad?

BEGRUNNELSE:

Norge eksporterte 17 TWH med kraft via utenlandskabler i fjor. Samtidig eksporterte Norge i underkant av 1500 TWH med gass. Vannmagasinfyllingsgraden er rekordlav og eksporten av kraft via utenlandskabler går for fullt.

Det planlegges å øke gasseksporten med 100 TWH ekstra for å hjelpe EU og UK, ved å sende mer av gassen som skulle injiseres i reservoarer. Det er ønskelig å vite hvor mye dette vil påvirke oljeutvinningen negativt.

I tillegg er det ønskelig å få belyst hvorfor det ikke stilles motkrav om at 100 TWH ekstra med gass, medfører redusert krafteksport via utenlandskabler. En reduksjon i krafteksporten som medførte mulighet til å øke magasin-fylling vil også kunne bidra til normalisering av norske strømpriser.

Svar:

På bakgrunn av oppdatert informasjon la jeg nylig fram oppdatert anslag for gassleveranser fra feltene på norsk sokkel i 2022. Det oppdaterte anslaget for salgsgass i 2022 er 122 mrd. Sm³, noe som er 9 mrd. Sm³ høyere enn det salget var i 2021. Størstedelen av den totale økningen i forhold til 2021 er knyttet til økte leveranser gjennom gassrørene, men den største enkeltbidragsyteren er Hammerfest LNG som nå planlegges å starte opp igjen.

Økningen fra 2021 utover Hammerfest LNG skyldes at markedssituasjonen har gjort det attraktivt for aktørene å selge en noe større andel av petroleumproduksjonen som rørgass, at ikke-kritisk vedlikehold i gassleveransejeden har blitt utsatt og at gass som var planlagt injisert i enkelte felt i stedet selges i markedet nå.

Myndighetene har lagt til rette for prosjekter som medfører økt gassuttak i år og/eller redusert gassinjeksjon i 2021/2022. Søknader fra selskapene knyttet til slike tiltak er godkjent så lenge de underbygger målene om god ressursutnyttelse og høy verdiskaping.

Det er usikkerhet rundt effekten av dette økte gassuttaket på fremtidig oljeproduksjon fra de aktuelle feltene. Forventet samlet effekt på total oljeutvinning er svakt negativ, mens ekstra forventet verdiskaping er betydelig.

Innenfor de myndighetsbestemte rammene, er det de enkelte rettighetshaverne som er ansvarlige for å produsere, markedsføre og selge olje og gass som blir produ-

sert på norsk kontinentalsokkel. Disse selskapene selger sin olje og gass i markedet på kommersielle vilkår helt uavhengig av andre norske aktørers krafthandel med utlandet.

Krafthandel mellom land er regulert av internasjonale avtaler som EØS-avtalen, herunder energiregelverket som er en del av denne, frihandelsavtalen og kraftavtalen mellom Norge og Storbritannia, samt egne avtaler mellom Statnett og deres partnere på utenlandsforbindelsene. Avtalene legger til rette for krafthandel på tvers av landegrensene uten at det innføres restriksjoner på eksport av strøm ut fra for eksempel rene prishensyn.

Den siste vinteren har vært spesiell. Jeg mener det er naturlig at vi går gjennom erfaringene fra den, og blant annet ser på hvordan norsk krafteksport påvirker norsk forsyningssikkerhet og norske strømpriser, og hvilke konkrete tiltak som kan bidra til å sikre at norsk fornybar kraft forblir et konkurransefortrinn for norsk industri.

Deretter ønsker vi å ha en dialog med Storbritannia og EU om import og eksport med hensyn på vår nasjonale forsyningssikkerhet. Dette er noe jeg selvsagt er opptatt av, og har allerede nevnt problemstillingen i gode samtaler med mine utenlandske kolleger. Akkurat nå er det likevel konsekvenser for kraft- og energimarkedene av Russlands militære invasjon av Ukraina som står høyest på dagsorden i disse samtalene.

For regjeringen er det viktig å legge til rette for at Norge kan være en stabil og langsiktig leverandør av gass til Europa. Å politisere eksporten av gass fra Norge, slik representanten antyder, vil være svært uheldig, og strider mot målet om å være stabile og langsiktige i vår eksport. Det er ikke aktuelt for meg å gjøre den type koblinger mellom utenlandshandelen av gass og kraft som representanten spør om.

SPØRSMÅL NR. 2074

Innlevert 13. mai 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 23. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Har regjeringen vurdert konsekvensene det vil få for Stortingets kontroll og medvirkning i sikkerhetspolitikken at avtalen med USA åpner for permanent tilstedeværelse av styrker i Norge som ikke står under Kongens befaling, og kan statsråden redegjøre for disse konsekven-

sene, herunder Stortingets og nevnte kontrollorganers rett til stedlig inspeksjon og innsyn i informasjon om og fra USAs styrker i Norge i saker som berører norske sikkerhetsinteresser, menneskerettigheter og folkerettslige forpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Etter Grunnloven § 25 er det Kongen, og i neste instans regjeringen, som har høyeste befaling over forsvarsmakten til riket, mens Stortingets rolle som den lovgivende, bevilgende og kontrollerende makt også gjelder for forsvarsmakten. Regjeringens prerogativ i sikkerhetspolitikken begrenser verken Stortingets kompetanse til å føre kontroll med regjeringen eller frir regjeringen fra å følge de lover og vedtak som Stortinget har fattet. Stortingets medvirkning og kontroll over regjeringens bruk av forsvarsmakten sikres gjennom en rekke mekanismer som er regulert i Grunnloven, Stortingets forretningsorden og i ulike lover og forskrifter, herunder Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite, Sttingsoppnevnte granskingskommisjoner, Riksrevisjonen, EOS-utvalget, Ombudsmennda for Forsvaret, Sivilombudet og Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM).

Tilleggsavtalen om forsvarssamarbeid mellom Norge og USA innebærer at USAs forsvarsmakt kan operere i Norge på permanent basis i 10 år uten å følge norske regler og folkerettslige forpliktelser, dersom disse ikke er forenelige med USAs tjenstlige behov. Daværende forsvarminister bekreftet 3. mai 2021 i svar på skriftlig spørsmål fra Stortinget at avtalen ikke legger begrensninger på hvor store styrker USA kan bringe til Norge på permanent basis under avtalens varighet. Likevel omtales det knapt i regjeringens to proposisjoner om tilleggsavtalen (prop. 90 S og prop. 89 L), hvordan avtalen påvirker Stortingets medvirkning og kontroll med utenriks- og sikkerhetspolitikken. Det er uklart i hvilken grad Stortinget og Stortingets kontrollorganer vil ha rett til innsyn i dokumenter og informasjon om og fra den amerikanske forsvarsmakten i Norge og til stedlig inspeksjon, på og rundt basene og ellers i landet der amerikanske styrker måtte være tilstede. Dermed fremstår det uklart om det overhodet vil være mulig å føre forsvarlig parlamentarisk kontroll med hvorvidt den amerikanske forsvarsmakten i Norge opererer i tråd med norske sikkerhetsinteresser, menneskerettighetene og Norges folkerettslige forpliktelser. Det er også uklart hvordan fremtidige stortingsvedtak om bruk av forsvarsmakt i Norge vil kunne iverksettes, eller få virkning, dersom USA skulle mene at vedtakene er uforenlige med deres tjenstlige behov.

Svar:

Tilleggsavtalen mellom Norge og USA om forsvarssamarbeid er en viktig avtale for å ivareta Norges sikkerhetsbehov. Avtalen gir et oppdatert rettslig rammeverk for amerikanske styrkers tilstedeværelse i Norge og legger til rette for videreutvikling av forsvarssamarbeidet med USA. Det legges til rette for etablering av oppdatert og forsterket infrastruktur for mottak av allierte styrker i en krigs- eller krisesituasjon, samt alliert øving, trening og forhåndsla-

gring. Det overordnede formålet er å beskytte norsk og alliert sikkerhet og suverenitet.

Tilleggsavtalen er en rammeavtale for amerikanske styrkers tilstedeværelse i Norge og gir ikke konkrete bestemmelser om styrkeutplasseringer. Amerikanske styrker gis en generell adgang til å benytte fire såkalte omforente områder. Avtalen er likevel klar på at bruken skal skje etter konsultasjon med Norge, og i tillegg være i tråd med det generelle kravet om at enhver aktivitet etter avtalen utføres med full respekt for norsk suverenitet, norske lover og folkerettslige forpliktelser. I tillegg er det slått fast i avtalen at det ikke er noe i denne som endrer norsk base- og atompolitikk.

Avtalen etablerer fire omforente områder, og gir amerikanske styrker uhindret rett til tilgang og bruk av disse for en rekke formål som er nærmere beskrevet i avtalen. Dette er en endring sammenliknet med tidligere avtaler. USAs rett til tilgang og bruk av omforente områder må ses i sammenheng med at bruken av områdene skal skje med full respekt for norsk suverenitet, norske lover og folkerettslige forpliktelser, og på bakgrunn av konsultasjoner mellom partene. Videre er det slik at forflytning til- og innad i Norge av luftfartøy, fartøy og kjøretøy bare kan skje med klarering gitt av norske myndigheter, og slik klarering vil etter avtalen maks gjelde for ett år av gangen og ikke for Svalbard, Jan Mayen eller Bouvetøya. Norge har med dette en avtalefestet kontroll med amerikanske bevegelser inn og ut av riket.

Når det gjelder regjeringens opplysningsplikt overfor Stortinget, Stortingets kontrollfunksjon og Stortingets medvirkning i sikkerhetspolitikken, så innebærer denne avtalen ingen vesentlige endringer sammenliknet med det som hittil har vært, og fortsatt vil være, alminnelig praksis med hensyn til besøkende styrker fra våre allierte. Dersom det blir aktuelt å opprette nye omforente områder, vil Stortingets samtykke måtte innhentes, altså gjennom et eget stortingsvedtak.

Det er fastsatt i avtalen at USA, etter særskilt avtale med Norge, kan gis eksklusiv tilgang til- og bruk av en nærmere avgrenset del av et omforent område. En slik eksklusivitet vil blant annet innebære at norske myndigheter ikke kan gjennomføre stedlig inspeksjon av slike områder uten etter samtykke. Dette er en ordning som finnes i eksisterende avtaler om forhåndslagring. Når norske styrker er i utlandet stilles det også fra norsk side krav om et område som kun skal være tilgjengelig for norske styrker. Hensikten er da å beskytte norsk sensitiv informasjon. For øvrig nevner jeg at fremmede staters militære og sivile fartøy og luftfartøy i alminnelighet også er undratt vertsstatens generelle adgang til inspeksjon som følge av å ha diplomatisk immunitet. Dersom det skulle bli aktuelt å etablere eksklusive områder for amerikanske styrker vil det, basert på praksis og formålet med slike områder, kunne antas at disse vil være svært beskjedne i størrelse og primært være innrettet for å ivareta amerikanske

behov for skjerming av sensitiv informasjon og/eller materiell. Det er også viktig å understreke at USAs generelle forpliktelse til å følge norsk rett, respektere norsk suverenitet og folkerettslige plikter gjelder også for de områdene

der det måtte bli avtalt eksklusivitet. Ved mistanke om at det foregår ulovligheter på slike områder må dette på vanlig måte tas opp med amerikanske myndigheter på statsnivå.

SPØRSMÅL NR. 2075

Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 1. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor HOD nå anbefaler at rollen som jobbspesialister i IPS utelukkende legges som et ansvar hos NAV, og hvorfor helsedirektoratet velger å innsnevre forståelsen av IPS og definere det ut av definisjon på helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

Inkludering i arbeidslivet har hatt et sterkt fokus i de senere år, og mye av satsningen har vært rettet mot de som har «hull i cv'n» og som sliter med psykiske plager. Et av satsningsområdene i Norge har vært å bygge opp en modell som på norsk kalles Individuell Jobbstøtte (IPS). IPS er arbeidsrehabilitering til mennesker med moderate til alvorlig psykiske lidelser, modellen er basert på omfattende forskning som viser at den virker over dobbelt så bra som tradisjonell arbeidsrehabilitering (Brinchmann et al., 2020). Helsedirektoratet har siden 2013 brukt 371 millioner i tilskuddsmidler samt bidratt til forskning på effekt i Norge, og satsningen støttes av intensjonene i rusreformen, Nasjonal helse og sykehusplan og kliniske retningslinjer for behandling av ruslidelser og psykoselidelser. En vesentlig ingrediens som skiller denne modellen fra andre, er at arbeidsrehabiliteringen er integrert inn i helsetjenesten i tverrfaglige team, og en del av helsetilbudet som gis. Internasjonalt påhviler ansvaret for IPS-tjenester til denne målgruppen helsetjenesten, mens vi i Norge nå peker på NAV som ansvarlig etat og definerer IPS ut av helsetjenestens ansvarsområde. Etter disse definisjoner vil IPS-tjenester forankret i helsetjenesten som en konsekvens nå legges ned sine tilbud etter 10 år med satsning for å bygge opp fagfeltet i helsetjenesten. Undertegnede er sterkt bekymret for fremtidig tilbud til pasientene som har behov for IPS og ønsker en redegjørelse for vurderingsgrunnlaget for beslutningen som er tatt.

Svar:

Individuell jobbstøtte (IPS) er et viktig virkemiddel for å få flere med psykiske lidelser og/eller rusproblemer til å få og beholde arbeid. Både nasjonal og internasjonal forskning viser at samarbeidet om samtidig helsemessig og arbeidsrettet oppfølging gjennom IPS er effektivt for å hjelpe personer med moderate til alvorlige psykiske lidelser over i arbeid. Det har også en positiv helsemessig effekt. IPS forutsetter et forpliktende og tett samarbeid mellom helse- og omsorgstjenesten og NAV, der IPS-jobbspesialister er en integrert del av faste behandlingsteam i helse- og omsorgstjenesten. Regjeringen ønsker å videreføre satsningen på IPS. Det har imidlertid vist seg å være behov for å tydeliggjøre rammer og regelverk for IPS for å understøtte den tverrsektorielle innsatsen og samtidig sørge for at tilbudet som gis er forsvarlig.

Helsedirektoratet har etter en nærmere fortolkning av hvilke regler som må gjelde for IPS, sendt et informasjonsbrev til landets kommuner og de regionale helseforetakene med presiseringer av det rettslige grunnlag for tverrsektorielt samarbeid. Den som yter helsehjelp har i henhold til blant annet helsepersonelloven, plikt til å dokumentere relevante og nødvendige opplysninger om pasienten og helsehjelpen i en journal for den enkelte pasient og til å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysningene. Ifølge pasient- og brukerrettighetsloven anses handlinger som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål, og som er utført av helsepersonell, som helsehjelp. IPS-jobbspesialistene har en viktig rolle i IPS-samarbeidet, men bidraget anses ikke som helsehjelp i pasient- og brukerrettighetslovens forstand. Taushetsbelagte opplysninger kan dermed ikke deles fritt mellom helsepersonellet og jobbspesialisten uten pasientens samtykke. Jobbspesialistene kan heller ikke bruke pasientens journal til å dokumentere relevante og

nødvendige opplysninger. Dette gjelder uavhengig av om jobbspesialisten er ansatt i helsetjenesten eller NAV.

Da ordningen med individuell jobbstøtte ble innført, var forutsetningen at den skulle etableres innenfor gjeldende regelverk og organisatoriske rammer for helsetjenesten og arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV). De fleste jobbspesialistene er ansatt i NAV, mens enkelte jobbspesialister er ansatt i helsetjenesten. Selv om jobbspesialister er ansatt i NAV, kan de være lokalisert i helse- og omsorgstjenesten. For å tydeliggjøre ansvars-, oppgave- og rollefordelingen mellom de to sektorene har Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), i dialog med Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), vurdert at jobbspesialistene i framtiden bør ansettes i og finansieres av NAV.

Med utgangspunkt i anbefalingen om at jobbspesialister for framtiden bør ansettes og finansieres av NAV, har HOD og AID i tildelingsbrevet for 2022 gitt Helsedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppdrag å

utarbeide en plan for å ivareta og videreutvikle IPS-metodikken og stimulere til fortsatt samhandling og teamarbeid. I dette skal det også inngå en vurdering av hvordan tilskuddsordningen over HODs budsjett kan innrettes for å styrke helsetjenestens arbeid med IPS, til beste for målgruppen.

Det er bra for relasjonen mellom deltakeren og IPS-teamet at det er åpenhet rundt hvilke opplysninger som deles og hvorfor det gjøres. Det godt integrerte samarbeidet bør kunne videreføres ved at det innhentes samtykke til informasjonsutveksling fra deltakerne og inngås gode samarbeidsavtaler mellom helsetjenesten og NAV. Forøvrig kan jeg vise til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet er i gang med å gjennomgå regelverket for IPS i NAV og vil vurdere evt. endringer i forskrift om oppfølging i Arbeids- og velferdsetatens egen regi for å tydeliggjøre IPS-samarbeidet. Forslag til endringer vil sendes på høring på vanlig vis.

SPØRSMÅL NR. 2076

Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 23. mai 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Det grønne skiftet nødvendiggjør at forbruket endres fra å eie til å leie, låne og lease mer.

Hva planlegger statsråden å gjøre for å sikre forbrukerrettighetene slik at det blir tryggere å velge sirkulære løsninger?

BEGRUNNELSE:

Dersom Norge skal nå klimamålet, må privat forbruk ta sin del av ansvaret. Privat forbruk utgjør 41 prosent av BNP, og bærekraftige valg blir dermed et viktig bidrag i omstillingen til en sirkulær økonomi. En avgjørende endring i denne omstillingen til et mer bærekraftig forbruk er å gå fra å eie til å leie, lease og låne gjenstander der det er fornuftig, f.eks. ved gjenstander en sjelden bruker. I regjeringens «Kunnskapsgrunnlag for nasjonal strategi for sirkulær økonomi» har næringslivsrepresentanter innen varehandel rangert økt tilbud av utleie og leasingtjester som det fjerde viktigste tiltaket for økt sirkularitet og økonomisk verdiskapning.

I Norge råder det en sterk kultur for å eie fremfor å blant annet leie, noe som ifølge kunnskapsgrunnlaget utgjør en barriere som reduserer markedet for sirkulære

forretningsmodeller. En slik barriere til en mer sirkulær økonomi omfatter manglende forbrukervern; mens forbrukere ved kjøp av ting opplever trygghet gjennom forbrukerkjøpsloven, eksisterer det intet lovverk for leie, leasing og lån. Forbrukere har da ingen effektiv beskyttelse mot urimelige eller dårlige avtaler, noe som kan medføre utrygghet og manglende vilje til å velge grønnere alternativer til kjøp.

For eksempel har VG og NRK nylig avdekket utnyttelse av russ ved bruk av urimelige avtaler for leie av russebuss. Mange av russegruppene ble gjennom kontrakten ansvarliggjort for urimelige betalingskrav med enorme summer og fikk ingen hjelp der bussene streiket. I tillegg har Forbrukerrådet foretatt en intern undersøkelse i leiemarkedet som viser at et fåtall av leieavtalene ivaretar sentrale forbrukerrettigheter.

Svar:

Som forbrukarminister er eg oppteken av det grønne skiftet og at det finst gode forbrukarrettar som gjer det trygt å velje sirkulære løysingar. I Hurdalsplattforma heiter det mellom anna at klimamåla skal nås, og at økonomien må innrettast mot å bli stadig meir fornybar, sirkulær og

berekraftig. Regjeringa ynskjer å legge til rette for at produkt kan merkast med informasjon om korleis dei kan reparerast, gjenbrukas og resirkulerast. På europeisk nivå ser vi òg høge ambisjonar gjennom EU-kommisjonens grønne giv og gjennom forbrukarstrategien om å fremje forbrukarmakt i det grønne skiftet. Regjeringa vil arbeide saman med EU om dette.

Generelt har vi gode forbrukarrettar i Noreg. Sjølv om ikkje alle område er detaljregulerte i lov eller forskrift, har forbrukarane eit vern etter bakgrunnsretten og almennlege forbrukarvernregler, som avtalelova §§ 36 og 37 som seier at domstolane kan setje til side urimelege avtalar. Dette gjeld òg leige- og leasingavtalar. Det skal være trygt å velje sirkulære løysningar, til dømes leige av sportsutstyr, klede, verktøy, eller – som stortingsrepresentanten tek opp – russebussar.

I tillegg kan Forbrukartilsynet, med heimel i marknadsføringslova, forby og sanksjonere villeiande marknadsføring av utleige og leasingtenester frå næringsdrivande overfor forbrukarar. Forbrukartilsynet kan òg forby urimelege avtalevilkår i standardkontraktar som

næringsdrivande nyttar overfor forbrukarar, som privatleasing av bil eller utleige av russebussar.

Forbrukartilsynet har overfor Barne- og familiedepartementet opplyst at det stadig er fleire forbrukarar som leasar bil, og at tilsynet ser at det er ein god del forbrukartvistar knytt til dette. Forbrukartilsynet held derfor no på med å kartlegge marknadsføringa av og avtalevilkåra for leasing av bil. Dei har innhenta standardvilkår frå fleire store tilbydarar. Tilsynet har opplyst at dersom dei i kartlegginga finn urimelege avtalevilkår eller villeiande marknadsføring, vil dei ta dette opp med bransjen etter sommaren for å få til naudsynte endringar.

Forskrifta om kredittavtalar gjeld for leigefinansiering (finansiell leasing), og dette blir vidareført i den nye finansavtalelova. Som det går fram av forarbeida til den nye finansavtalelova, vil Justis- og beredskapsdepartementet på eit seinare tidspunkt vurdere behovet for ei regulering av vilkåra knytt til leigefinansiering, til dømes ved privatleasing av bil.

Eg vil òg nemne at Forbrukerrådet har ei nettside med tips og råd til forbrukarar som vurderer å lease bil (<https://www.forbrukerradet.no/forside/bil/leasingavbil/>).

SPØRSMÅL NR. 2077

Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 24. mai 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Vil statsråden innrømme at koronastøtteordningene til kulturlivet har vært preget av løse rammer og vært mer generøse enn for det øvrige næringslivet og i noen tilfeller i tillegg blitt grovt utnyttet?

BEGRUNNELSE:

VG har avslørt at store deler av mottakerne av koronastøtten for kulturlivet har opplevd større overskudd under koronaen, enn i årene tidligere. For eksempel har mange konserter blitt spilt for praktisk talt tomme saler, men fått støtte som om de var utsolgt. Det er på sin plass å minne om at få artister opplever utsolgte hus i den utstrekning som det har blitt søkt om støtte for. Det kan fremstå som at ordningen av enkelte også er blitt grovt utnyttet.

FrP har tidligere påpekt at støtteordningene for kulturlivet har vært mer generøse enn for det øvrige næringsliv. Blant annet i VG 23. februar i fjor. Der forsvarte daværende statsråd støtten og tok ikke initiativ til bedre

kontrollordninger. Nå peker statsråden kun på at Kulturrådet kan gjennomgå den utbetalte støtten.

Øvrige deler av næringslivet har ikke kunnet søke om støtte på like gode betingelser som kultursektoren. Det hadde vært langt bedre med en likestilt støtteordning, slik at også kultursektoren kunne mottatt riktig støtte. Nå risikerer både sektoren et omdømmeproblem, og å måtte tilbakebetale støtte.

https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/mrll6g/kulturraadets-pengebinge?fbclid=IwAR3bqxciw07Cpn-lZHrGExX_9ko_EfNl3sXdvQPss6vBeOGGltHC-250Z0yA

Svar:

Representanten viser til ordninger gjennomført av forrige regjering, med støtte fra blant andre Fremskrittspartiet. Da denne regjeringen tiltrådte iverksatte vi umiddelbare endringer i kompensasjonsordningen både for å treffe mer riktig, men også for å sikre gode kontrollmekanismer. Ordningene slik de ble innført i 2020 av regjeringen

Solberg hadde åpenbare svakheter, i kompensasjonsordningen eksempelvis knyttet til utbytte. Ordningen trengte forbedringer, noe regjeringen innførte i ny kompensasjonsordning gjeldende fra 1. november 2021.

Misbruk er naturligvis aldri akseptabelt og blir selvsagt fulgt opp. Men vi kan ikke la være å kompensere dem som faktisk har krav på kompensasjon, eller gi stimuleringsmidler til gjennomføring av kulturarrangementer, fordi vi er redde for at noen svært få aktører er uredelige. Søknadsbeløp og støttebeløp ligger åpent tilgjengelig på Kulturrådets og Lotteri- og stiftelsestilsynets nettsider, og på denne måten sikres transparens.

Som helhet mener jeg de to ordningene har gjort akkurat det de skal gjøre: de har hjulpet kultursektoren gjennom krisa og sørget for et kulturtilbud til publikum

både gjennom og nå etter pandemien. Det var også målet med den særskilte koronastøtten til kultur, og det er jeg glad for at vi har lyktes med. Uten koronastøtten ville det i svært mange tilfeller ikke vært økonomisk mulig å sette opp teaterforestillinger, spille konserter eller vise kino innenfor de strenge smittevernstiltakene vi periodevis måtte ha.

Kultur er en næring med arbeidstakere som har behov for gode løsninger som alle andre arbeidstakere, men det er også så veldig mye mer. I fjor spurte NRK folk om hva de gleder seg til etter korona. Det desidert flest gledet seg til, var to ting: Det var å klemme – og det var å gå på festivaler og konserter. Kultur er viktig for folk, og for fellesskap og samhold. Regjeringa leverer, og skal fortsette å levere på kultur.

SPØRSMÅL NR. 2078

Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 23. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden akseptere redusert beredskap langs kysten, som følge av regjeringens manglende kompensasjon av pris- og kostnadsvekst?

BEGRUNNELSE:

Pris- og kostnadsveksten i samfunnet fører til bekymring for mange humanitære og samfunnsnyttige frivillige lag og organisasjoner. For eksempel opplever Redningsselskapet (RS) en sterk økning i drivstoff- og energipriser, slik det fremkommer i en artikkel i Fiskeribladet 13. mai. Mye av økningen kommer som en følge av at offentlig eide virksomheter får økte inntekter, slik som kraftselskap og Statnett, og en sterk økning i MVA på varer som øker i pris. De frykter at kystberedskapen svekkes om ikke staten kompenserer de økte utgiftene.

De 53 redningsskøytene bruker omtrent 3,5 millioner liter diesel hvert år. De økte drivstoffutgiftene alene gjør at drivstoffregningen per nå ligger an til å gå fra 33 millioner kroner i 2021 til 53 millioner i 2022. Koblet med økte strømkostnader på om lag 5 millioner ligger Redningsselskapet dermed an til merkostnader i 2022 på 25 millioner.

Omfanget av kostnadsveksten er såpass stor at Redningsselskapet må vurdere å redusere driften og dermed tilbudet. Hvis det tas redningsskøyter og mannskap ut av driften for å spare penger, må beredskapen prioriteres der

det er flest folk – og størst fare for ulykker. Det kan altså bety redusert beredskap langs kysten nord for Trondheim.

Redningsselskapet utfører, i likhet med en del andre frivillige organisasjoner, funksjoner som kan sies å være samfunnskritiske. Redningsarbeid på sjøen er spesielt viktig i et land som Norge. Vi har verdens nest lengste kystlinje og et mangfold av maritim virksomhet. Mest behov for sjøredningstjenester er det nok i sommerhalvåret, når 900 000 fritidsbåter benyttes flittig. Når myndighetene setter som mål å få antallet drukningsulykker ned, bør det være en selvfølge at Redningsselskapet kompenseres for den unaturlig høye pris- og kostnadsveksten.

Mange andre frivillige lag og organisasjoner er i tilsvarende vanskeligheter. Samtidig øker de offentlige inntektene.

<https://www.fiskeribladet.no/samfunn/redningsselskapet-frykter-hoye-diesel-og-strompriser-redningsskoyter-kan-bli-kaifast-i-nord-/2-1-1218846>

Svar:

Redningsselskapet er en viktig del av Norges sivile redningsressurser og bidrar til sjøredningstjeneste og beredskap i hele landet. Redningsselskapet representerer en bærebjelke for beredskapen til sjøs.

Staten har en rammeavtale med Redningsselskapet om en ordning med årlig driftstilskudd. Det er Justis- og beredskapsdepartementet som har ansvaret for tilskuddsforvaltningen. Tilskuddet dekker en andel av driftsutgiftene forbundet med søk- og redningsaksjoner, samt et gitt beredskapsnivå.

Det er Redningsselskapet selv som definerer sin ressursplan, og som bestemmer hvor redningsskøytene skal være utplassert langs kysten. Om lag 80 prosent av søk- og redningsoppdragene til Redningsselskapet blir initiert fra Hovedredningssentralen. Justis- og beredskapsdepartementet er opptatt av at Redningsselskapet har tett og

løpende kontakt med Hovedredningssentralen om utfordringer og behov.

Gjeldende bevilgning på kap. 455 Redningstjenesten, post 73 Tilskudd til Redningsselskapet er på om lag 128 mill. kroner.

Justis- og beredskapsdepartementet har mottatt en søknad fra Redningsselskapet om dekning av forventede merkostnader som følge av økte priser på drivstoff og elektrisitet. Departementet er i dialog med Redningsselskapet. Departementet vil håndtere søknaden i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2079

Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 24. mai 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Er det slik at regjeringen ikke stiller seg bak forslaget til kutt slik det er fremmet i proposisjonen, og når vil regjeringen meddele Stortinget de nye opplysningene om kostnadene for OSC som statsministeren viser til, jf. opplysningsplikten Grunnloven § 82?

BEGRUNNELSE:

I forslag til revidert nasjonal budsjett for 2022 foreslår regjeringen å utsette Ocean Space Center. Dette har skapt sterke reaksjoner fra mange hold.

Til Dagbladet fredag 13.mai uttaler statsministeren følgende:

“Nå hører jeg fra miljøene i Trondheim at kostnadene er på rett kurs, og dersom de stemmer, så skal vi selvfølgelig ta godt hensyn til det”.

Svar:

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett fremmet forslag om utsettelse av Ocean Space Centre. Vi vil på ordinær måte drøfte forslaget med Stortinget i forbindelse med budsjettforhandlingene. Press i økonomien og hensynet til overordnede budsjetttrammer tilsier at regjeringen må være restriktiv med pengebruken. Dette, sammen med økte materialkostnader, er grunnen til at vi vil gjennomgå flere byggeprosjekter fremover.

Stortinget bevilget 500 mill. kroner i oppstartsbevilgning for Ocean Space Centre i budsjettet for 2022. Eventuelle endringer i totalkostnaden for prosjektet vil ikke medføre behov for endringer i den økonomiske rammen som er satt av for 2022. Jeg vil i sammenheng med budsjettforslaget for 2023 informere Stortinget om eventuelle endringer i kostnadsrammen for Ocean Space Centre.

SPØRSMÅL NR. 2080**Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 31. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når fikk Justisdepartementet kjennskap til at PST-sjefen hadde ulovlige våpen ulovlig oppbevart, hvilke andre saker er det justisdepartementet viser til i VG-artikkelen og – i lys av informasjonen departementet sitter på i dag – mener justisministeren fortsatt at ansettelsen av PST-sjefen var riktig?

BEGRUNNELSE:

Sjefen for PST ble i 2020 ilagt et forelegg av Spesialenheten for politisaker for ulovlig besittelse og ulovlig oppbevaring av tre skytevåpen. Denne uken publiserte VG en sak vedr. justisdepartementet sin kjennskap til PST-sjefen sin våpen-sak, jf. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/L5RvvR/spillet-om-sjoevolds-vaapen>. I artikkelen fremgår det at departementet informerte om at de kjente til saken til PST-sjefen før han tiltrådte stillingen sommeren 2019. Justisdepartementet sin henvendelse er sitert; «Departementet ble orientert om saken før Sjøvold tiltrådte stillingen». Noen dager senere endret justisdepartementet forklaringen overfor VG, og tilbakeviser nå at det har vært kjennskap om saken hos departementet. I en ny henvendelse fra justisdepartementet i slutten av forrige uke uttales det til VG at det skal ha vært snakk om «en sammenblanding av flere ulike saker».

I denne saken har justisdepartementet gitt flere ulike forklaringer på hva som skjedde før PST-sjefen ble ansatt. Det skaper en usikkerhet rundt hva som faktisk har skjedd og hva departementet har foretatt seg. Slik usikkerhet kan bidra til å svekke tilliten til departementet og enkelte av de underliggende etatene. At befolkningen har tillitt til justissektoren er imperativt, og justisministeren har øverste ansvar for hva departementet foretar seg og for å søke å gjenopprette eventuelt svekket tillit.

Svar:

Sjøvold tiltrådte som PST-sjef 1. juni 2019. Han orienterte departementet muntlig om saken 30. oktober 2019. Sjøvold orienterte deretter departementet skriftlig 11. november 2019. Den skriftlige redegjørelsen til departementet ble overlevert til Sivil klareringsmyndighet (SKM) 27. november 2019. Sjøvold var da under etterforskning av Spesialenheten for politisaker for ulovlig oppbevaring av våpen. Spesialenhetens avgjørelse forelå 3. juni 2020. Sjøvold ble ilagt et forelegg på 50 000 kroner for brudd på straffeloven. Han erkjente de faktiske forholdene og

vedtok forelegget. Saken har blitt vurdert og håndtert av justisministere fra både Frp og Høyre.

VG har i det siste sendt mange spørsmål til departementet om denne saken. Departementet ga ved en feil en tilbakemelding om at embetsverket hadde informasjon som tilsa at Sjøvold varslet om saken før han tiltrådte som sjef for PST 1. juni 2019. Kort tid senere, og før VG hadde publisert saken, korrigerte departementet dette.

Politidirektoratet (POD) har etter henstilling fra politimesteren i Oslo politidistrikt, besluttet en ekstern gjennomgang av varslingssaken som er tilknyttet våpensaken. Dette er ikke ny etterforskning i saken. POD har bedt om en ekstern vurdering av om varslingssaken er behandlet i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Jeg tiltrådte som statsråd 14. oktober 2021. Nåværende PST-sjef ble utnevnt av forrige regjering den 29. mars 2019. Jeg har ikke vært en del av utnevninger i justissektoren som fant sted forut for min utnevnelse til statsråd.

SPØRSMÅL NR. 2081**Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 23. mai 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er statsråden samd med dåværande stortingsrepresentant Aasland om å bygge ut mer vannkraft der det er verna?

GRUNNGJEVING:

– I forbindelse med energikommisjonen vil det være naturlig å diskutere hvordan vi kan få mer ut av eksisterende vannkraft, men også se om det er mulig å bygge ut mer av det som har vært vernet, sa daværende stortingsrepresentant Aasland til E24 31. desember 2021. I Vestland er det fleire aktører som står klar til å bygge meir kraft og har forhåpninger til at det opnes opp for det.

Svar:

Trygg tilgang på kraft legger grunnlaget for verdiskaping og velferd, og er i dag en nødvendighet for de fleste samfunnsfunksjoner. Tilgang på rikelig med ren og rimeleg kraft har i årtier vært den norske industriens fremste konkurransefortrinn. Regjeringen ønsker at dette også i fremtiden skal være fortrinnet for norsk industri, og bidra til verdiskaping og sysselsetting i hele landet. Dette er også bakgrunnen for at energikommisjonen ble oppnevnt. Kommisjonen skal kartlegge energibehovene og foreslå

økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft.

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 25 (2015-2016) Kraft til endring – Energipolitikken mot 2030, jf. Innst. 401 S (2015-2016), sluttet Stortinget seg til at vassdragsvernet i hovedsak skal ligge fast og at kraftutbygging kun kan vurderes i de tilfellene der flomdemping er formålet. En samlet komite uttalte at

“kraftutbygging over 1 MW i vernede vassdrag skal forelegges Stortinget og kun vurderes i de tilfeller der andre flomdempende tiltak er utprøvd, liv og helse står på spill og verneverdiene ikke vil påvirkes nevneverdig”.

Verneplanen, som består av 390 objekter, omfatter ulike vassdrag som til sammen utgjør et representativt utsnitt av Norges vassdragsnatur. Vurderingen har vært at det realistiske potensialet trolig er beskjedent.

Selv om teknologiutvikling gjør det mulig å gjennomføre mer skånsomme utbygginger enn tidligere, er det ikke mulig å bygge ut ny vannkraft uten naturinngrep. Kraftutbygging vil, enten det er snakk om helt ny utbygging eller nye overføringer til eksisterende anlegg,

medføre miljøulemper. For de aller fleste vernede vassdragene vil kraftutbygging ikke kunne gjennomføres uten å forringe verneverdiene betydelig. Jeg mener derfor at det er mest hensiktsmessig å vurdere ny vannkraftutbygging utenfor de vernede vassdragene.

SPØRSMÅL NR. 2082**Innlevert 16. mai 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 27. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden sjå på saka og gjera ei politisk vurdering om omgjerung av Statsforvaltaren sitt vedtak slik at dei lokale folkevalgte sin vurdering vært gjeldane og det vært etablert arbeidsplasser i distriktet?

GRUNNGJEVING:

Slik eg har forstått det ynskjer Kommunalministeren både arbeidsplasser i distriktet og meir lokalt sjølvstyre.

I Bjørnafjorden kommune søkte nokre grunneigarar om å få dele frå ein tomt til ei lokal verksemd som har oplevd vekst og treng meir areal. Dette sa dei lokale folkevalde ja til, mens statsforvaltaren i Vestland klaga på vedtaket. Området er i område sett av til næring i kommuneplanen

og soleis i tråd med overordna plan. Lokalpolitikarane ynkste å gje dispensasjon frå plankravet for denne tomten med god grunngeving. Saka gjekk til settestatsforvaltar i staden for departementsbehandling og statsforvaltaren i Rogaland støtta Statsforvaltaren i Vestland framfor dei folkevalde i kommunen.

Dermed kan det sjå ut til at ei sårt tiltrengt utvidelse av bedriften i denne delen av Bjørnafjorden kommune der næringsetablering er sårt tiltrengt.

Saka har ref. 2021/12297 hos Statsforvaltaren i Rogaland.

Svar:

Spørsmålet gjeld ei konkret sak om frådelling av ein næringseigedom i Bjørnafjorden kommune. Gjeldande tomt er del av eit større ubygd område som er avsett til næringsformål i kommuneplanen. Det er i kommuneplanen sett krav til at arealet skal inngå i ein reguleringsplan, før løyve til tiltak kan bli gitt. Det er ikkje utarbeidd ein reguleringsplan for arealet, og ei frådelling er derfor i strid med plankravet i kommuneplanen og plankravet i plan- og bygningslova. Bjørnafjorden kommune gav den 1. september 2021 dispensasjon frå både plankravet i kommuneplanen og i plan- og bygningslova.

Statsforvaltaren i Rogaland har behandla klagesaka som setjestsforvaltar, og har i vedtak 24. februar 2022 teke til følge klagen frå Statsforvaltaren i Vestland. Dis-

pensasjonsvedtaket vart dermed avslått. Statsforvaltaren vedtak er mellom anna grunnlagt med at området er ubygd, og at det må avklarast kor mykje utbygging det skal vera i området, og utforming av bygningar og infrastruktur. Eigedommen som er søkt frådelt ligg hovudsakleg innanfor 100-meterbeltet til sjøen, og noko av den konkrete tomte og store delar av det resterande næringsområdet ligg i omsynssone for ras og skred. Det er difor mykje som må avklarast før utbygging. Omsynet til utgreiing, medverknad og føreseieleg arealforvaltning blir sikra gjennom ein planprosess, noko som ikkje er mogleg ved ein dispensasjon.

Statsforvaltaren har på denne bakgrunnen lagt til grunn at ein dispensasjon for frådelling av den konkrete næringstomta vil setja til side omsynet bak plankravet. Vilkår for å kunne gje dispensasjon etter plan- og bygningslova er dermed ikkje oppfylt. Kravet i lova inneber at dispensasjon berre er ein unntaksregel, og ein sikringsventil. Stortinget har lagt til grunn, seinast ved lov 18. juni 2021 nr. 130, at arealendringar skal skje ved ein planprosess i kommunen, og ikkje gjennom enkeltvise dispensasjonar som kan utfordre den heilskaplege arealdisponeringa til kommunen.

Eg kan ikkje sjå at departementet har grunnlag i forvaltningslova for å gjere om denne konkrete saka. Statsforvaltaren har gjort eit endeleg vedtak i saka 24. februar 2022, og vedtaket er ikkje ugyldig.

SPØRSMÅL NR. 2083

Innlevert 17. mai 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 25. mai 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Vil landbruks- og matministeren ta initiativ til å innføre forsyningsplikt også for industriegg i situasjoner der det er overskudd på norske egg og samtidig legges inn egg på reguleringslager?

BEGRUNNELSE:

Matsvinn er både dyrt, nødvendig og klimafiendtlig. Derfor er det viktig å legge til rette for at mat som ikkje kan benyttes til ferskt konsum, kan selges til for eksempel foredlingsindustrien.

Det er positivt å registrere at ministeren mener at forsyningsplikten kan være et egnet virkemiddel for å re-

ducere importen av egg og øke norskandelen av egg også til eggforedlingsindustrien når det er overproduksjon i Norge. Markedsregulator Nortura varsler 11. mai at overskuddet før tiltak i 2022 er på hele 2900 tonn. Reguleringslagrene er i år så fulle at regulator Nortura for første gang har spurt Omsetningsrådet om aksept for å selge egg private aktører til redusert pris for å unngå at eggene blir til dyrefôr.

Som landbruksministeren selvfølgelig er klar over, innebærer «forsyningsplikt» bare at markedsregulator skal fordele den tilgjengelige varemengden etter en forutbestemt metode. Er det markedsmessig underdekning skal dette løses ved import.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke betydningen av landbruksamvirkets ansvar for markeds-balanseringen. I et uregulert marked kan prisvariasjonene på jordbruksprodukter bli store, noe som kan gi utfordringer både for bøndene, foredlingsleddet og forbrukerne.

I brevet av 17. mai er det henvist til at markedsregulator Nortura i sine mai-prognoser har lagt til grunn et overskudd på hele 2 900 tonn egg i 2022 før gjennomføring av noen balanserings-tiltak. Som jeg skrev i mitt forrige svar i saken, gjennomfører markedsregulator produksjonsregulering i form av tidligere utslakting av innsett av verpehøner, sammenlignet med normalt tidspunkt for utfasing av dyra. I mai-prognosene er det vist til at det allerede er gjennomført slik regulering, og at prognosert overskudd for 2022 nå er 1 600 tonn. Markedsregulator oppgir at det vil bli foretatt ytterligere reguleringstiltak for å oppnå bedre markedsbalanse.

I brevet av 17. mai vises det til at Nortura i år for første gang har søkt Omsetningsrådet om mulighet til å gjennomføre billigsalg av egg. Jeg vil peke på at markedsregulator også i enkelte tidligere år har gjennomført billigsalg, sist i 2015. Grunnlaget for at det nå er søkt om mulighet for både billigsalg av egg og bruk av egg i miljøfôr er problemene med koronaepidemien, slik jeg redegjorde for i mitt forrige svar. Det kan ikke forventes at markedsregulator skal kunne forutse slike hendelser, og det kan derfor i enkelte år oppstå store overskudd som gjør det nødvendig å gjennomføre slike tiltak.

Jeg vil understreke at det mest kostnadseffektive markedsbalanseringstiltaket for egg er produksjonsregulering gjennom førtidsslakting av verpehøner, fordi man gjennom dette hindrer at tilbudsoverskuddet oppstår.

Dersom det oppstår tilbudsoverskudd, vil det føre til kostnader knyttet til pristap på eggene og til håndtering av eggoverskuddet.

Etter førtidsslakting var overskuddet av egg i 2021 på kun 100 tonn egg, som er et langt mindre kvantum egg enn det som er normalt råstoffbehov hos eggproduktfabrikkene. En forsyningsplikt på industriegg kan ikke være et stabilt og forutsigbart rammevilkår for å sikre råvaretilgang for eggproduktfabrikkene.

Dersom det hadde vært innført en fast forsyningsplikt for industriegg, måtte markedsregulator i 2021 ha redusert omfanget av førtidsslaktingen for å dekke denne forsyningsplikten. Redusert bruk av det mest kostnadseffektive balanseringstiltaket vil påføre norske eggprodusenter høyere omsetningsavgift, og dermed også en pålagt subsidiering av eggproduktfabrikkene fra primærprodusentene.

Vi har to eggproduktfabrikker i Norge, en innfor egg-samvirket og i tillegg Dava Foods som er knyttet til de uavhengige eggpakkeriene. Jeg vil vise til at Dava Foods har flere måter å skaffe seg råvarer til sin eggproduktfabrikk på. En mulighet er kjøp av egg som er blitt for gamle til å omsettes som konsumegg, på kommersielle vilkår fra Nortura. Slike innkjøp vil kunne skje til de samme vilkår som gjelder for Norturas egen eggproduktfabrikk. Det kan også kjøpes usorterte ferske egg fra Nortura på forsyningsplikten for konsumegg. I tillegg kan Dava Foods kjøpe egg fra de uavhengige eggpakkeriene. Det er også mulighet for import av egg til redusert toll innenfor de faste kvotene.

Med grunnlag i momentene over, vil jeg derfor ikke ta initiativ til å pålegge Nortura forsyningsplikt for industriegg.

SPØRSMÅL NR. 2084

Innlevert 18. mai 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 24. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Røldal-Seljestad på E134 er prioritert i NTP med byggestart i 2023, både nåværende regjeringspartier og den forrige regjeringen var tydelige på at dette prosjektet er viktig under behandlingen av NTP i fjor. Statens Vegvesen trekker frem dette som topprioritert for rask oppstart. Basert på kommunikasjonen fra statsråden og hans partikolleger

i det siste, er det grunn til å stille spørsmål ved viljen til å starte prosjektet.

Kan statsråden bekrefte at dette skal startes opp raskt og angi når proposisjon om dette fremmes Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Mange er utålmodige for oppstart av dette prosjektet, NTP fra i fjor og stortingets merknader er ikke til å mis-

forstå. Likevel har samferdselsministeren klart å skape usikkerhet om fremdriften i prosjektet. Vi er kjent med at proposisjonen er klar til behandling og det er således politiske handlekraft som skal til for å få fremgang i saken nå.

Basert på diverse oppslag i media er det grunn til å anta at prosjektet er til ny vurdering, i spørretimen 18/5-22 var ikke statsråden tydelig på at de gryteferdige prosjektene var opplagte likevel og alt skulle opp til ny vurdering. Dette skaper usikkerhet og behovet for oppklaring er stort, derfor forventer jeg et tydelig svar fra samferdselsministeren.

E134 har en tungbilandel på 22 %, det normale er ca. 10 %. Årlig fraktes det varer for 135 milliarder over Hauke-li, dette utgjør 375 millioner pr dag. E134 vil på sikt, med bedre vinterregularitet og forutsigbarhet, sikre at varene kommer frem og gjøre hverdagen enklere for bedrifter i øst og vest. En opprustet E134 vil bedre konkurransevilkårene og sikre arbeidsplasser langs veien. Klimaregnskapet for bedrifter og samfunnet vil forbedres etterhvert som E134 blir oppgradert. Med en mer forutsigbar fjellovergang kan vi unngå omkjøring via Sørlandet. Det alene vil spare oss for masse drivstoff og CO₂-utslipp.

Med ny Røldalstunnel, der en sparer mange høydemeter, reduseres dieselforbruket med 30-35 liter per vei. Dermed går CO₂-utslippene fra 130 kg til 13 kg per mil for tungtransport.

Svar:

om det framgår av Prop. 78 S (2021-2022) om økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina er norsk økonomi nå i en høykonjunktur, med utsikter til tiltagende lønns- og prisvekst og renteoppgang. Økt offentlig pengebruk i en situasjon med høy aktivitet i økonomien og mangel på

tilgjengelige ressurser vil forsterke presset på priser og lønninger.

Jeg mener det er viktig å bidra til å skape trygghet i en urolig tid, men dette må skje gjennom ansvarlige prioriteringer og ikke gjennom garantier om oppstart av store samferdselsprosjekter.

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) blei det lagt opp til at regjeringen tar sikte på en gradvis innfasing av ressursene i planen. Ressursbruken i det enkelte budsjettår vil bli tilpasset det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet, innenfor rammene som følger av handlingsregelen og tilstanden i norsk økonomi. Det heter også at endringer i det budsjettmessige handlingsrommet framover vil kunne påvirke innfasing og gjennomføring av planen. Vi ser nå hvorfor dette er et viktig premiss i NTP og det er derfor jeg har sagt at vi må se på prioriteringene på nytt, også innenfor samferdselssektoren.

Regjeringen har i Meld. St. 2 (2021-2022) Revidert nasjonalbudsjett 2022 varslet at den fram mot høstens statsbudsjett vil gjennomgå planene for samferdselsinvesteringer, jf. avsnittet over. I Prop 115 S (2021 –2022) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022 er det presisert at Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering av samferdselsprosjekter i forslag til statsbudsjett for 2023. Målet er å redusere kostnadene til slike prosjekter, få bedre kostnadskontroll og unngå ytterligere press i norsk økonomi.

Jeg vil minne om at Statens vegvesen nylig har vurdert porteføljen sin av vegprosjekter. I vurderinga til Statens vegvesen er prosjektet E134 Røldal – Seljestad høyt prioritert. Det er et tydelig, faglig signal som vi tar med oss i det videre arbeidet. Jeg vil likevel ikke nå gi noen garanti til planlagte prosjekter om at de ikke kan bli berørt av arbeidet med å prioritere offentlig ressursbruk innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme.

SPØRSMÅL NR. 2085

Innlevert 18. mai 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 30. mai 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilke tiltak er gjennomført for å styrke evnen til strategisk kommunikasjon, og vurderer statsråden ytterligere tiltak sett i lys av den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Strategisk kommunikasjon har økende betydning i militære operasjoner og militær aktivitet. En motstander kan for eksempel forsøke å avskrekke, demotivere, samt skape forvirring og kaos i samfunnet. Det framgår av Lang-

tidsplanen for forsvarssektoren, Prop. 14 S (2020-2021) at Forsvaret skal styrke evnen til strategisk kommunikasjon.

Svar:

Strategisk kommunikasjon har stor relevans for militære operasjoner og militær aktivitet. Forsvaret må ha et bevisst forhold til utfordringene knyttet til informasjonssfæren og til strategisk kommunikasjon. For å kunne motvirke og forsvare seg mot fiendtlig strategisk kommunikasjon er det viktig å ha et godt situasjonsbilde og god situasjonsforståelse.

Forsvaret har styrket evnen til å integrere strategisk kommunikasjon i operativt planverk og operasjoner gjennom de senere årene. Aktiv kommunikasjon til ulike målgrupper blir gjennomført knyttet til operasjoner for å oppnå definerte målsettinger.

Langtidsplanen for 2021–2024 legger vekt på å øke evnen til strategisk kommunikasjon. Planen legger opp til å styrke stabsfunksjonene i Forsvaret med personell med relevant fagkompetanse. Dette innebærer både å styrke ressursene for å drive åpen kommunikasjonsvirksomhet på alle nivåer, og å styrke evnen til å bruke informasjonsoperasjoner som en integrert del av militære operasjoner. Dette vil også bidra til å bedre vår evne til samhandling

med allierte ved øvelser og operasjoner, og til å trekke på fagmiljøet i NATO og allierte.

Da Stortinget vedtok 2022-budsjettet, la det også til rette for en styrking av innsatsen. I tildelingen for 2022 er Forsvaret styrket med 7,2 mill. kroner i øremerkede midler for å styrke fagmiljøet og kompetansen innenfor strategisk kommunikasjon.

Forsvarsdepartementet har gitt oppdrag til Forsvaret om å integrere strategisk kommunikasjon i planverk og daglige operasjoner. Forsvaret har også fått i oppdrag å styrke bemanningen i Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) frem mot 2025 for blant annet å øke evnen til å synkronisere strategisk kommunikasjon, elektronisk krigføring, metodisk målbekjemping og informasjonsoperasjoner

Det som har manglet er kompetanse til å identifisere og forstå forsøk på påvirkning gjennom informasjonssfæren. Forsvaret vil opprette flere stillinger i et prosjekt for å styrke evnen til å forstå informasjonsmiljøet, og for å etablere et bedre beslutningsgrunnlag for målrettet militær strategisk kommunikasjon.

Samtidig er forsvarssektoren helt avhengig av et godt og velutviklet samarbeid med sivil side på dette feltet. En styrking av forsvarssektorens egne kapasiteter på området må kombineres og korrespondere med tiltak i øvrige samfunnssektorer.

SPØRSMÅL NR. 2086

Innlevert 18. mai 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 30. mai 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Barneombudet har bedt Barne- og familiedepartementet om å utarbeide en veileder til utredningsinstruksen om barnerettighetsvurderinger for å sikre bevisstgjøring og informasjon om at konsekvenser for barn må kartlegges og vurderes i statlige tiltak.

Hva er status på departementets arbeid med dette?

BEGRUNNELSE:

Barneombudet har som lovpålagt oppgave å ivareta barns interesser i samfunnet og følge med på om lovgivning og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs barnekonvensjon. Barneombudet melder om at statlige tiltak ofte mangler en vurdering av hvilke konsekvenser ulike forslag har for barns rettigheter. Dette

kan føre til at hensynet til barn overses og at barns interesser ikke blir ivaretatt. Sviktede kunnskapsgrunnlag kan føre til at ressurser blir brukt på tiltak uten effekt, eller i verste fall med uheldige virkninger.

Pandemien har vist oss konsekvensene av beslutninger fattet på sviktende kunnskapsgrunnlag. Koronakommisjonens andre rapport slår fast at barn og unge ikke ble skjermet slik myndighetene hadde som mål.

Det er behov for målrettede tiltak for at barns rettigheter i større grad blir en del av beslutningsgrunnlaget. For å sikre dette er det nødvendig med økt bevisstgjøring og informasjon om at konsekvenser for barn må kartlegges og vurderes. Barneombudet har derfor bedt Barne- og familiedepartementet om å utarbeide en veileder til utredningsinstruksen om barnerettighetsvurderinger, som er et verktøy for å sikre dette.

Svar:

God nok utgreiing av saker som gjeld barn, handlar om barn sin rettstryggleik. Det sikrar også at myndigheitene har eit bredt nok og balansert avgjerdsgrunnlag. Barndomen legg grunnlaget for vaksenlivet og har konsekvensar for nye generasjonar. Eg ser det som ei viktig oppgåve for meg som barneminister å vere ein pådrivar for at barn sine rettar blir tatt omsyn til i praksis, og at vi har gode nok tiltak for dette.

Det offentlege er forplikta til å vurdere om ei handling gjeld barn eller kan få konsekvensar for barn og gjere ei vurdering av barn sine rettar etter mellom anna Grunnlova og barnekonvensjonen. Den som har ansvar for handling må syta for dette. Barnekonvensjonen pålegg òg konvensjonspartar å treffe alle høvelege tiltak for å gjennomføre rettane etter konvensjonen. Ved handlingar og i avgjerder som vedkjem barn, skal kva som er best for barnet, vere eit grunnleggjande omsyn, jf. Grl. 104 og barnekonvensjonen artikkel 3.

Pandemien aktualiserte spørsmålet om varetaking av barn sine rettar i statlege og kommunale avgjerdsprosessar. Koronakommisjonen har i sin andre rapport skrive at myndigheitene ikkje har skjermat barn og unge i tråd med eiga målsetting. Barneombodet og Noregs institusjon for menneskerettar (NIM) har bede om betre rutinar for å vareta barn sine rettar i avgjerdsprosessar. Regjeringa tek dette på alvor.

Mitt departement er i gang med eit arbeid om korleis barn sine rettar kan bli betre vareteke i utgreiing av offentlege tiltak. Undervegs i arbeidet har Barne- og familiedepartementet mellom anna hatt eit møte med Barneombodet om «barnerettighetsvurderinger».

Korleis ein best kan sikre at barn sine rettar blir varettatt i utgreiingar er under vurdering i Barne- og familiedepartementet i samråd med andre relevante departement. Vi ser no særleg på om menneskerettar generelt, irekna også barn sine særskilte rettar, kan omtalast i utgreiingsinstruksen og den generelle rettleiaren til utgreiingsinstruksen. Eg kan forsikre representanten om at arbeidet er godt i gang og er prioritert i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2087

Innlevert 18. mai 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 31. mai 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden skatteplikt til Norge for ukrainske flyktninger som opprettholder sitt arbeidsforhold i Ukraina, er det noen uklarhet i dette regelverket og er informasjon om regelverket lett tilgjengelig for berørte?

BEGRUNNELSE:

Norge har frem til nå mottatt svært mange flyktninger fra Ukraina. Det finner flere eksempler på flyktninger som opprettholder sitt arbeidsforhold i Ukraina og gjennomfører arbeidsoppgaver digitalt. De mottar derfor lønn fra sin ukrainske arbeidsgiver, selv om arbeidet i praksis gjennomføres i Norge.

Det er positivt at mange har mulighet til å beholde sitt arbeidsforhold i Ukraina selv om de er i Norge. Det gjør at det er mulig å holde aktiviteten i Ukraina oppe, som også kan være positivt for fremtidig gjenoppbygging av staten.

Fra Skatteetatens veiledning fremgår det at «Oppholder du deg i Norge i mer enn 183 dager i en tolv månederperiode, blir du skattemessig bosatt i Norge.» og videre

«Oppholder du deg mer enn 183 dager i Norge i innflyttingsåret er du skattemessig bosatt fra første dag du oppholder deg i Norge.» Konsekvensen av å være skattemessig bosatt i Norge er at arbeidstakeren har skatteplikt til Norge. Det er grunn til å anta at disse arbeidstakerne allerede betaler skatt til Ukraina, og det oppstår dermed risiko for dobbeltbeskatning for disse i en overgangsfase. Under pandemien opplevde flere nordmenn som arbeidet digitalt fra utlandet risiko for dobbeltbeskatning, som blant annet ble omtalt av NRK: <https://www.nrk.no/norge/skattesmell-pa-hjemmekontor-i-utlandet-1.15840616>

Det bes om en vurdering av hvilke skatteregler som vil gjelde for ukrainske fordrevne som opprettholder sitt arbeidsforhold i hjemlandet, og videre en vurdering av om det er nødvendig eller kan være aktuelt med presiseringer eller endringer i regelverket.

Svar:

Ukrainske flyktninger som under opphold i Norge arbeider for en ukrainsk arbeidsgiver, følger de alminnelige reglene for skatteplikt til Norge.

Etter skatteloven regnes man som skattemessig bosatt i Norge dersom man oppholder seg i Norge i mer enn 183 dager i løpet av en tolv måneders periode. Som skattemessig bosatt er man globalskattepliktig til Norge for inntekt og formue i Norge og i utlandet. Som skattemessig bosatt vil man derfor være skattepliktig til Norge for lønn fra en utenlandsk arbeidsgiver.

Det foreligger en skatteavtale mellom Norge og Ukraina som fordeler beskatningsretten mellom landene, og som avhjelper dobbeltbeskatning.

Skatteavtalens bestemmelse om lønnsarbeid (artikkel 15) gir arbeidsstaten (Norge) beskatningsrett for lønnsinntekter fra en ukrainsk arbeidsgiver dersom oppholdet i Norge overstiger 183 dager i løpet av en tolv måneders periode. I et slikt tilfelle skal hjemstaten (Ukraina) avhjelpe dobbeltbeskatning etter nærmere regler i skatteavtalen.

Regelverket er i utgangspunktet klart dersom det er tale om et alminnelig ansettelsesforhold for en utenlandsk arbeidsgiver.

På skatteetatens hjemmesider er det gitt informasjon som er spesielt rettet mot ukrainske flyktninger, og som er oversatt til ukrainsk. Det foreligger imidlertid ikke informasjon som spesifikt omtaler arbeid i Norge for en ukrainsk arbeidsgiver. Generell informasjon om skatteplikt for utenlandske arbeidstakere med utenlandsk arbeidsgiver er tilgjengelig på engelsk.

Regjeringen vurderer løpende et bredt spekter av tiltak for på den ene siden å hjelpe Ukraina og de ukrainske flyktningene og på den andre siden sanksjonere Russland. De løpende vurderingene omfatter også eventuelle tiltak på skatteområdet. Ukrainske flyktninger som mottar lønn fra Ukraina, er i en helt spesiell situasjon. De er forhindret fra å reise hjem på grunn av den pågående krigen. Under disse omstendighetene virker det mindre rimelig at inntekter fra arbeid som en normalt ville utført i Ukraina og som blir beskattet i Ukraina, skal være skattepliktig til Norge. Enkelte land har allerede åpnet for en spesiell skattemessig behandling av ukrainske flyktninger. Som en del av de løpende vurderingene av tiltak for å hjelpe Ukraina og ukrainske flyktninger, vurderer jeg også tiltak i skatteregelverket som kan avhjelpe denne situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2088

Innlevert 18. mai 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 24. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Samferdselsministeren har hevdet at ikkje noko vegprosjekt er kutta av regjeringa så langt.

Kan samferdselsministeren forklare kvifor regjeringsspartia og SV stemte imot at Rv 15 Strynefjellet skal starte opp i fyrste 6 års perioden av NTP, og jamf. Statens vegvesen sin gjennomføringsplan som syner fyrst gjennomføring i perioden 2028-2033?

Svar:

Representanten stiller spørsmål om kutt av vegprosjekt. Innleiingsvis vil eg påpeike at mi forståing er at kutt inneber å stoppe/forskyve eksisterande planar, men det betyr ikkje å nekte påskunding av ein plan.

Når det gjeld det konkrete prosjektet gjorde eg greie for regjeringa sitt syn i debatten i Stortinget. Som eg sa i

mitt innlegg, er prosjektet ikkje namngitt i Meld. St. 20 (2020–2021)

Nasjonal transportplan 2022–2033 (NTP). I NTP er det dermed ikkje lagt til grunn at prosjektet startar opp i fyrste seksårsperiode i NTP. Som eg òg nemnde i stortingsdebatten, er det etter gjeldande praksis opp til Statens vegvesen sjølv å vurdere kva for prosjekt dei skal setje i gang planlegging av etter plan- og bygningslova innanfor rammene som er fastsett i NTP. Statens vegvesen sin gjennomføringsplan inneheldt eit planleggingsprogram som viser kva for prosjekt som skal planleggast etter plan- og bygningslova. Som det går fram der er rv. 15 Strynefjellet omtalt med forventet planaktivitet i 2024.

Eg vil dessutan vise representanten til innlegga som vart haldt då saka vart debattert i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2089**Innlevert 18. mai 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 27. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Seks palestinske menneskerettsorganisasjonar blei inkludert av Israel på terrorlista den 19. oktober 2021. Utenriksministeren uttrykte i januar at Noreg vil be Israel gjera om på vedtaket om det ikkje førekjem tilstrekkelig informasjon som underbygger skuldninga innan rimeleg tid. Det er no sju månadar sidan terrorstemplinga fant stad.

Meiner utanriksministeren at sju månadar er «rimeleg tid», og vil utanriksministaren no be Israel oppheva terrorstemplinga av dei seks palestinske menneskerettsorganisasjonane?

GRUNNGJEVING:

Den 19. oktober 2021 inkluderte Israel seks palestinske menneskerettsorganisasjonar på terrorlista: Union of Palestinian Women's Committees (UPWC), Addameer, Bisan Center for Research and Development, Al-Haq, Defense for Children International – Palestine (DCI-Pog Union of Agricultural Work Committees (UAWC).

Tre av desse er støtta av Noreg. Utenriksministeren har gjentekne gonger uttrykt si bekymring for denne innskrenkinga av palestinsk sivilsamfunn og annonsert at Noreg vil be Israel om å gjera om på terrorstemplinga om det ikkje førekjem tilstrekkeleg informasjon som underbygger avgjerda innan rimeleg tid. Sju månadar har gått og Israel har ikkje kome med noko bevis.

Terrorstemplinga har allereie råka organisasjonane hardt. Leiar av Addameer, Sahar Francis, vart nekta utreise frå Israel då ho skulle på føredragsturne i USA og det same gjaldt også leiar av Bisan forskingssenter. Advokaten Salat Hammouri fra Addameer er fengsla utan dom og sit i administrativ forvaring.

Terrorstemplinga vil bli gjort permanent den 19 mai og pengeoverføringar til menneskerettsorganisasjonane vil deretter bli vanskeleg fordi dei vert utestengde frå banksystemet.

Fleire land har kome med klare meldingar. Både Irland og Luxembourg sa i FNs menneskerettsråd 4. mars 2022 at dei støttar FNs høgkommissær for menneskerettar i at Israel må gjera om på terrorstemplinga. Irland og Frankrike har i FNs tryggingråd sagt at dei vil fortsetje å støtte organisasjonane.

Svar:

Eg viser til tidlegare svar på spørsmål frå Stortinget om denne saka, inkludert svar 2. mai og 21. februar.

Eg er djupt uroa for konsekvensane av den israelske avgjerda. Handlingsrommet for sivilsamfunnet i Palestina vert stadig meir avgrensa. Det gjer det òg vanskelegare å få truverdig informasjon om brot på menneskerettane og om overgrep. Det råkar sårbare grupper som barn, kvinner og fattige bønder særleg hardt.

Noreg har kontakt med israelske styresmakter, sivilsamfunnsaktørar, FN og andre givarar om saka. Denne dialogen held enno fram. Dette tar tid, men det er nødvendig for at givarsamfunnet er mest mogleg samla langs ei felles linje. Eg meiner det viktigaste framover er å bidra til at det palestinske sivilsamfunnet får halde fram med det viktige arbeidet sitt.

Noreg har gjennom tiår investert store ressursar i å støtte opp om og bidra til å byggje opp eit palestinsk sivilsamfunn. Vi legg framleis stor vekt på dette arbeidet og prioriterer det høgt. Noreg vil jobbe aktivt for å finne gode løysingar, i dialog med dei aktuelle partane.

SPØRSMÅL NR. 2090**Innlevert 18. mai 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 27. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Har olje- og energiministeren oversikt over i hvilken grad økte strømgifter går utover velferdstjenester i kommunene, og vurderer han tiltak for å redusere strømprisene for kommunale og ideelle velferdstjenester?

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisen (18.5.2022) kan vi lese om at Sagenehjemmet fortviler over høye strømpriser, og frykter at prisene vil ramme beboerne. Andre ideelle institusjoner frykter det samme.

I Nettavisen (7.3.2022) kunne vi lese om at Sandnes kommune ville å sette opp prisene for omsorgsboliger med samme begrunnelse, men planene er foreløpig stoppet.

Begge sakene tyder likevel på at de høye strømprisene kan ramme velferdstjenestene våre, stikk i strid med argumenter om at høye inntektene gir økte inntekter og velferd tilbake til kommunene.

Svar:

Kommunene har et helhetlig ansvar for å gi innbyggerne blant annet gode helse- og sosialtjenester. Dette gjelder uavhengig av om kommunen produserer tjenestene selv, eller har inngått avtaler med private eller ideelle organisasjoner.

Regjeringen er opptatt av å gi kommunesektoren gode inntektsrammer. Saldert budsjett for 2022 innebar en realvekst i frie inntekter på 4,7 mrd. kroner for kommunesektoren. Med dette ga regjeringen sektoren et betydelig handlingsrom til å styrke tjenesteytingen til sine innbyggere.

I RNB 2022 er det anslått at sektorens inntekter reelt styrkes ytterligere med 1,6 mrd. kroner. Det er da tatt hensyn til at kommunal deflator har økt fra 2,5 pst. i saldert budsjett 2022 til 3,7 pst. i RNB 2022. Styrkingen på 1,6 mrd. kroner er varig, dvs. at sektoren vil ta med seg denne økningen til 2023. I tillegg får sektoren en økning i inntektene på 2,5 mrd. kroner som en engangsinntekt i 2022. Sektoren får altså en styrking av inntektene med 4,1 mrd. kroner, i tillegg til et godt kommuneopplegg i saldert budsjett for 2022.

Regjeringen har møtt den ekstraordinære situasjonen med økte strømutgifter med en rekke tiltak. Vi har fått på plass en stønadsordning som reduserer strømutgiftene for husholdninger, landbruk og frivillige organisasjoner.

Samtidig har regjeringen gjort det klart at kraftsituasjonen 2021-2022 skal følges opp, og har satt i gang en rekke utredninger. Utredningene skal vurdere årsakene til årets situasjon – og risikoen for at liknende situasjoner kan oppstå igjen. Det er også satt i gang utredninger som skal se på økonomiske og velferdsmessige virkninger av høye kraftpriser, og utredning av ulike foreslåtte tiltak i kraftmarkedet, som magasinrestriksjoner og makspris. I tillegg jobber regjeringen med en utredning av standardiserte og transparente avtaler, herunder fastprisavtaler, for sluttbrukermarkedet. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om videre oppfølging av saken i statsbudsjettet for 2023.

Regjeringen har også satt ned en energikommisjon. Energiforskningskommissjonen har et bredt mandat, der en av hovedoppgavene er å kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft, og at norsk industri og norske strømkunder fortsatt skal ha rikelig tilgang på fornybar kraft.

SPØRSMÅL NR. 2091**Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 23. mai 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram ein detaljert oversikt over kva større samferdselsprosjekt som ligg an til å bli starta opp i 2022 og i 2023?

GRUNNGJEVING:

Eg stilte eit spørsmål til samferdselsministeren om å få ein detaljert oversikt over kva større vegprosjekt som kjem til å bli starta opp no i 2022. Samferdselsministeren svarte ikkje på dette spørsmålet så eg må stille dette på nytt. Bakgrunnen for spørsmålet er at det frå regjeringa si side er varsla at fleire større vegprosjekt her i landet må utsetjast, nedskaleras eller kuttast ut med bakgrunn i behovet for å kutte kostnader. Dette vil måtte få store konsekvensar for transport, bygg og anleggsbransjen, som frå før er hardt råka av kraftig prisvekst og skyhøge drivstoffprisar, med stor fare for permitteringar og oppsigelsar innan bransjane.

Svar:

Eg registrerer at førre spørsmål som representant Sve refererer til omhandla kostnader og prosjekt i 2022, mens dette spørsmålet omhandlar prosjekt i 2022 og 2023. Eg forstår ut frå grunngivinga at spørsmålet handlar om vegprosjekt. For 2022 er utgangspunktet for aktuelle vegprosjekt omtalen i Prop. 1 S 2021-2022. Der heiter det:

«Det settes i 2022 av midler for å sikre at flere prosjekter i porteføljen i Nasjonal transportplan 2022-2033 kan bli klare for anleggsstart. Dette gjelder:

- E6 Megården–Mørsvikbotn i Nordland
- E16 Hylland–Sleen i Vestland
- Fellesprosjektet Vossebanen/E16 Stanghelle–Arna i Vestland
- E134 Røldal–Seljestad i Vestland
- E134 Saggrenda–Elgsjø i Viken og Vestfold og Telemark
- E134 Oslofjordforbindelsen, fase 2 i Viken»

Utgangspunktet for arbeidet vårt har altså vore at desse prosjekta skulle kunne bli klare for anleggsstart. Men, som det går fram av Prop. 78 S (2021-2022) om økonomiske tiltak som følgje av krigen i Ukraina er norsk økonomi no i ein høgkonjunktur, med utsikter til aukande lønns- og prisvekst og renteoppgang. Auka offentleg pengebruk i ein situasjon med høg aktivitet i økonomien og mangel på tilgjengelege ressursar, vil forsterke presset på prisar og lønningar.

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) blei det lagt opp til at regjeringa tek sikte på ei gradvis innfasing av ressursane i planen. Ressursbruken i det einskilde budsjettår vil bli tilpassa det samla økonomiske opplegget i statsbudsjettet, innanfor rammene som følgjer av handlingsregelen og tilstanden i norsk økonomi. Det heiter også at endringar i det budsjettmessige handlingsrommet framover vil kunne påverke innfasing og gjennomføring av planen. Vi ser no kvifor dette er ein viktig premis i NTP og det er derfor eg har sagt at vi må sjå på prioriteringane på nytt, også innanfor samferdselssektoren.

Vidare har regjeringa i Meld. St. 2 (2021-2022) Revidert nasjonalbudsjett 2022 varsla at den fram mot statsbudsjettet til hausten vil gjennomgå planane for samferdselsinvesteringar, jf. avsnittet over. I Prop 115 S (2021-2022) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022 er det presisert at Regjeringa vil kome tilbake til Stortinget med ei vurdering av samferdselsprosjekt i forslag til statsbudsjett for 2023. Målet er å redusere kostnadene til slike prosjekt, få betre kostnadskontroll og unngå ytterlegare press i norsk økonomi.

Store samferdselsprosjekt har budsjettverknad ut over det året dei blir starta opp, og det er derfor prosjekta som vi opphavleg arbeidde for at skulle vere klare for anleggsstart i 2022, også må vere del av gjennomgang av planane for samferdselsinvesteringar. Eg kan ikkje leggje fram den detaljerte oversikta som representanten ber om for 2022 og 2023 fordi regjeringa ikkje er ferdig med å gjere vurderinga si.

SPØRSMÅL NR. 2092**Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 24. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Det er adgang til å innstille forlikrårsbehandlingen hvis saken ikke er avsluttet innen tre måneder etter at forliksklagen ble forkynt, jf. tvisteloven § 6-11 fjerde ledd andre setning.

Mener statsråden bestemmelsen fungerer etter hensikten i tilfeller hvor forliksrådet har så stor saksmengde at det er umulig å overholde fristen på tre måneder, og motpart krever innstilling uten ønske om å bringe saken inn for tingretten?

BEGRUNNELSE:

Etter tvisteloven § 6-11 fjerde ledd andre setning kan en part kreve at forlikrårsbehandlingen innstilles hvis saken ikke er avsluttet innen tre måneder etter at forliksklagen ble forkynt. Formålet med fristene for gjennomføring av saksbehandling i forliksrådet var å sikre konsentrasjon og hurtig saksbehandling, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) side 102. Samme sted fremgår det at «[n]år forkynting først har skjedd, antar departementet at det bare sjelden vil være vanskelig for forliksrådet å få avsluttet saken i løpet av tre måneder. Dersom det går lengre tid, bør en part ha rett til å avslutte forlikrårsbehandlingen straks ved å bringe saken inn for tingretten ved stevning». I spesialmerknadene på side 384 fremgår det at «parten ved krav om innstilling etter annet punktum [vil] stå fritt til å velge mellom stevning til tingretten eller en annen tvisteløsningsmetode – eller ingen overhodet».

I dag er situasjonen ved enkelte forliksråd slik at saksmengden er så stor at det i praksis er umulig å behandle en sak innen fristen på tre måneder. I 15. mai 2020 kunne blant annet E24 melde at Bærum forliksråd ble styrket med 1,2 millioner kroner til å håndtere flere tusen passasjerklager mot flyselskapet Norwegian. Etter opprettelsen av en ekstra avdeling i forliksrådet er restansen redusert med vel 2000 saker. I nærmere 2 800 av sakene som er brakt inn for forliksrådet nedlegger klagemotpart krav om innstilling på grunn av fristoversittelse. Det fører til at saken innstilles og klager - gjerne forbrukeren - blir tvunget til å ta ut stevning for tingretten eller bringe saken inn for forliksrådet ett år etter innstillingen dersom klager vil forfølge sitt krav.

Svar:

Først vil jeg understreke at forlikrårdene spiller en viktig og sentral rolle i rettsvesenet, både for samfunnet som

helhet og for enkeltmenneskene som får løst konfliktene sine på en enkel, hurtig og billig måte.

Som stortingsrepresentanten påpeker, tilsier ordlyden i tvisteloven § 6-11 fjerde ledd andre punktum at en part uten videre kan kreve saken innstilt hvis den ikke er avsluttet innen tre måneder etter at forliksklagen ble forkynt. Det er også riktig at det er effektivitetshensyn som begrunner regelen. Rask saksavvikling er et sentralt hensyn i forlikrårsinstituttet. Det overordnede inntrykket er at fristen på tre måneder normalt lar seg overholde. I perioden 2016 til 2019 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid i forliksrådet om lag 70 dager. I 2020 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 97 dager, men denne økningen må først og fremst begrunnes i redusert møtevirksomhet på grunn av utbruddet av covid-19. Når det gjelder tremånedersfristen, er mitt inntrykk at krav om innstilling sjelden påberopes. Dette kan tyde på at de sakene som er egnet for behandling i forliksrådet, blir behandlet i forliksrådet.

Det er imidlertid uheldig når saker som ut fra art og omfang ville vært egnet for forlikrårsbehandling, innstilles. Spesielt uheldig er det når årsaken er at fristen ikke holdes på grunn av høye restanser. Departementet følger med på saksbehandlingstid og saksavviklingen i forlikrårdene, og vurderer tiltak når det er behov for det. Som stortingsrepresentanten peker på ble bevilgningen økt med 1,2 mill. kroner i 2020 for å avhjelpe saksavviklingen i Bærum forliksråd på grunn av en rask økning i antallet flyklagesaker. Restansesituasjonen ved Oslo forliksråd gjorde det også nødvendig å bevilge midler til å opprette en midlertidig femte avdeling ved Oslo forliksråd ut perioden 2021–2024. Regjeringen videreførte denne bevilgningen i 2022 med helårsvirkning. Jeg vil også trekke frem at det etter utbruddet av covid-19 ble innført en rekke tilpasninger i prosessregelverket for domstolene, herunder for forliksrådet, med formål om å hindre restanser i rettsvesenet. Det ble blant annet innført regler om utvidet adgang til fjernmøter og fjernavhør, elektroniske signaturløsninger og forkynnelse. Enkelte av disse tiltakene er senere innført, eller foreslått innført som permanente løsninger.

Hensynet til at flest mulig egnede saker bør avgjøres i forliksrådet kan likevel tale for å vurdere om det bør utredes og foreslås lovendringer knyttet til reguleringen av tremånedersfristen i tvisteloven § 6-11 fjerde ledd. Endringer vil i så fall måtte gjennomføres gjennom en vanlig lovgivningsprosess.

SPØRSMÅL NR. 2093**Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 27. mai 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Orienterte regjeringen FN-organisasjonene om de foreslåtte reduksjonene i bevilgningene til blant annet FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), FNs utviklingsprogram (UNDP) og FNs barnefond (UNICEF) før fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett?

Svar:

I situasjoner med økt flykntingtilstrømming har skiftende regjeringer benyttet bistandsbudsjettet til å finansiere flykntingutgifter i Norge. Dette skjedde seinest i 2015/16.

De midlene som er omfattet av omdisponeringen er fleksible midler, inkludert kjernestøtte. Dette er midler som ikke er juridisk avtalefestet.

Detaljene rundt omdisponeringene kunne av naturlige grunner ikke kommuniseres før revidert nasjonalbudsjett var offentliggjort. Imidlertid har det i bilaterale møter med organisasjonene fra norsk side blitt signalisert at utgifter knyttet til krisen i Ukraina vil ha en innvirkning på bistandsbudsjettet for 2022, og at også støtten til FN-organisasjonene vil kunne bli påvirket av dette.

SPØRSMÅL NR. 2094**Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 30. mai 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Når vil det offentlige utvalget som skal utrede hvordan kommersiell drift kan utfases bli satt ned?

gre tid enn planlagt, men regjeringa tar sikte på at utvalet er oppnemnt innan sommaren.

BEGRUNNELSE:

I den ordinære spørretimen, onsdag 11.05.22, uttalte statsråd Kjerkol følgende: «På bakgrunn av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV har Stortinget bedt regjeringen nedsette et offentlig utvalg som skal utrede hvordan kommersiell drift kan utfases i ulike skattefinansierte velferdstjenester, og legge fram en egen nullprofitmodell for hver slik sektor. Regjeringen jobber med å få satt ned dette utvalget».

Ifølge budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV skulle dette utvalget settes ned «innen mars 2022», og nedsettingen av utvalget er altså på overtid.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet er godt i gang med arbeidet med å utarbeida mandat og rekruttera medlemmar til det offentlege utvalet. Prosessen har tatt noko len-

SPØRSMÅL NR. 2095**Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 31. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har statsråden i sitt svar på mitt spørsmål nummer 1920 feilinformert Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nummer 1920 av 27.04.22 og statsrådets svar på spørsmålet av 06.05.22. Det vises særlig til annet avsnitt i statsrådets svar, som lyder:

«UDI har rutiner for at det betales leie fra avtalt oppstarts-dato når offentlige tillatelser er på plass. Som en del av UDIs systematiske gjennomgang av utbetalinger, oppdaget UDI en utbetaling til Hero for drift av Rygge Hotell i ni dager i mars i år, da det ikke forelå offentlig godkjenning for driften. UDI har i ettertid krevd hele dette beløpet tilbakebetalt fra Hero. Nødvendige tillatelser er nå i orden og driften på Rygge hotell gjennomføres som planlagt.»

Det vises videre til nettsak i Moss Avis av 19.05.22, hvor Ole Valen i Hero har gitt følgende uttalelse:

«UDI har ennå ikke krevd noen tilbakebetaling av oss. Derfor er det pr. nå heller ingen uenighet mellom UDI og Hero.»

Det er på denne bakgrunn ønskelig å få svar på om statsråden i sitt svar den 06.05.22 feilinformerte Stortinget, eller om Ole Valen i Hero har feilinformert Moss Avis i sin uttalelse av 19.05.22.

Svar:

Jeg viser til mitt svar til Stortinget på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1920 vedrørende Utlendingsdirektoratets (UDI) utbetaling av tilskudd til Hero for innkvartering av flyktninger på Rygge Hotell for en periode det ikke forelå offentlig godkjenning for drift.

Min besvarelse til Stortinget var basert på informasjon fra UDI om at de krever tilbakebetalt fra Hero beløpet som ble utbetalt for en periode der offentlige tillatelser ikke var på plass. Av ulike årsaker tok det noe tid før UDI fikk sendt selve kravet om tilbakebetaling til Hero, men vurderingen har hele tiden vært den samme. Dette kravet ble oversendt Hero 20. mai 2022.

SPØRSMÅL NR. 2096**Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 31. mai 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Veterinærer har plikt til å yte nødhjelp til dyr som trenger det. Betaling for slik nødhjelp når dyret er eierløst (gjelder bla. alle ville dyr) reguleres av en forskrift med fastsatte satser som ikke er regulert siden 2012. Konsekvensene er at veterinærer nå må subsidiere all håndtering etter nødhjelpsplikten fra egne midler, samtidig som det er straffbart å unndra seg nødhjelpsplikten.

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at veterinærer får dekket disse kostnadene?

BEGRUNNELSE:

Etter Dyrehelsepersonelloven har veterinærer plikt til å yte nødhjelp til dyr som trenger det.

Betaling for slik nødhjelp når dyret er eierløst (gjelder alle ville dyr, samt kjæledyr hvor det ikke er mulig å identifisere eier) reguleres av en forskrift med fastsatte satser som skal dekke kostnader til enkel undersøkelse og avlivning.

Nødhjelpsplikten begrenser seg dermed til å gjøre en enkel undersøkelse av dyret og avlive det, dersom det ikke kan helbredes og noen er villig til å påta seg det økonomiske ansvaret for behandling og oppfølging.

Satsene i forskriften er ikke regulert siden 2012. Mattilsynet og Den norske veterinærforening er enige om

at satsene bør reguleres i takt med den generelle kostnadsøkning i samfunnet, men regjeringen har på anmodning fra Mattilsynet avslått en slik regulering.

Konsekvensene er at veterinærer nå må subsidiere all håndtering etter nødhjelpsplikten fra egne midler, samtidig som det er straffbart å unndra seg nødhjelpsplikten.

Svar:

Det er viktig for dyrevelferden at dyr får nødvendig helsehjelp. Når et dyr har behov for nødhjelp, er det en allmenn plikt i dyrevelferdsloven til å yte nødvendig hjelp. Dyrehelsepersonell vil i mange tilfeller være den nærmeste til å yte den nødvendige helsehjelpen. Plikten til å yte nødhjelp innebærer at veterinærer og annet dyrehelsepersonell skal yte hjelp uten å ta økonomiske hensyn. Den offentlige godtgjørelsen for nødhjelp skal bidra til dette. Statens plikt til å godtgjøre dyrehelsepersonell for nødhjelp til dyr følger av dyrehelsepersonelloven § 14 andre

ledd. Dagens godtgjørelse er tallfestet i forskrift 17. april 2012 nr. 330 om godtgjørelse for nødhjelp til dyr § 6. Den alminnelige satsen for arbeid med nødhjelp er 1200 kroner for eide dyr og 690 kroner for eierløse eller viltlevende dyr. Satsene for reisetid er 345 kroner og 690 kroner, alt etter reiselengden.

Satsene for nødhjelp er ikke justert på flere år. I 2018 var en justering av grunnsatsene oppe til vurdering, men satsene forble uendret.

Det er generelt behov for en modernisering av dyrehelsepersonelloven. Jeg kan informere om at departementet nå er i gang med et omfattende arbeid knyttet til dette. I den forbindelse vil også vurderinger knyttet til nødhjelp og nødvendig helsehjelp til dyr inngå. Det vil da også være naturlig å se på behovet for en justering av godtgjørings-satsene til dyrehelsepersonell som yter nødhjelp og nødvendig helsehjelp til eierløse og viltlevende dyr.

SPØRSMÅL NR. 2097

Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 30. mai 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener helse- og omsorgsministeren at pasienter med hjerteamyloidose har en reell mulighet til å få Statsforvalteren til å vurdere om det har skjedd et pliktbrudd når de nektes tilgang til medisinen Vyndaqel (tafamidis), og mener helse- og omsorgsministeren virkelig at disse pasientene som har en raskt progredierende sykdom med kort forventet levetid skal bruke denne levetiden til å måtte prøve sin sak for domstolen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til dokument nr. 15:1907 (2021-2022), der helse- og omsorgsminister Kjerkol svarer på mitt spørsmål innlevert 26.04.22.

Helse- og omsorgsministeren skriver: «Pasienter som mener de ikke får oppfylt sin rett til forsvarlige tjenester, kan be statsforvalteren vurdere om det har skjedd et pliktbrudd. De kan videre prøve saken for domstolen.»

En av de pasientene som har stått fram i media og fortalt om sykdommen hjerteamyloidose er advokaten Øystein Krabberød. Han nektet å gi opp, selv om Beslutningsforum sa nei til å innføre medisinen Vyndaqel. Han

gjorde nøyaktig det helse- og omsorgsministeren oppfordrer pasientene til å gjøre, nemlig å bringe saken inn for Statsforvalteren i Agder.

Og Krabberød fikk medhold av Statsforvalter, som i vedtaket skriver bl.a.:

«Selv om avgjørelser i Beslutningsforum i Nye metoder setter rammer for hvilke tjenester som spesialisthelsetjenesten skal gi, så skal likevel den enkelte pasienten ha forsvarlig helsehjelp. Statsforvalteren har lagt vekt på at det per i dag er ikke noen annen kjent behandling for denne tilstanden, og det derfor er det eneste alternativet av behandlingsformer som kan gis.»

Helse Sør-Øst RHF klagde vedtaket inn for Helsetilsynet. I sitt vedtak skriver Helsetilsynet bl.a.:

«Statsforvalterens vurdering av om din forventede nytte av behandling med tafamidis står i forhold til kostnadene ved å gi behandling er i strid med Beslutningsforums avslag på å ta legemiddelet i bruk i den offentlige helsetjenesten.»

I Krabberød-saken har Statsforvalter lagt vekt på at Vyndaqel er eneste alternativ dersom pasienten skal få forsvarlig helsehjelp, altså har Statsforvalter klart indikert at det er et pliktbrudd å ikke gi Vyndaqel.

Jeg har fått informasjon om at ca. 20 pasienter med hjerteamyloidose har klaget og alle har fått avslag hos statsforvalteren, og at det antagelig skyldes føringene fra Helsetilsynet. Krabberød-saken viser hva statsforvalter egentlig mener i saken, men for nye pasienter er statsforvalter i praksis kneblet. En pasient kan ha ressurser til å prøve sin sak for domstolen, men dette er pasienter med begrenset levetid uten behandling. En rettslig prosess vil være en kamp mot klokken, og kreve betydelige ressurser. Disse pasientene blir behandlet på en måte som er uverdigg for Norge.

Svar:

Innledningsvis vil jeg minne om at Stortinget har sluttet seg til et sett av prinsipper for prioritering i hele helse- og omsorgstjenesten, senest ved behandlingen av Meld. St. 38 (2021-2021) – Nytte, ressurs og alvorlighet. Prinsippene for prioritering skal bidra til å skape et godt, rettferdig og likeverdig helsetilbud innenfor de ressursene vi har tilgjengelig.

Stortinget har vedtatt at de regionale helseforetakene skal sørge for at personer som har bopel i regionen tilbys nødvendige spesialisthelsetjenester. Det er således de regionale helseforetakene som avgjør hva som skal være et tilgjengelig tilbud i spesialist-helsetjenesten. I systemet for Nye metoder beslutter Beslutningsforum hvilke nye metoder som kan tilbys i den offentlige spesialisthelsetje-

nesten. Beslutningene baseres på de vedtatte prinsippene for prioritering og foretas på gruppenivå. Stortinget har vedtatt at dette ansvaret skal ligge til de regionale helseforetakene, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 4-4.

Som jeg har uttalt i mitt tidligere svar til stortingsrepresentanten, kan jeg derfor ikke gå inn i beslutningene som gjøres vedrørende konkrete metoder eller i konkrete pasientsaker. Jeg opplever at stortingsrepresentanten i sitt spørsmål legger til grunn at pasienter i denne konkrete saken ikke får oppfylt sine rettigheter. Jeg forutsetter imidlertid at de regionale helseforetakene, både i systemet for Nye metoder og i enkeltsaker, fatter beslutninger i tråd med de regler og prinsipper som Stortinget har vedtatt.

Pasienter som mener de ikke får oppfylt sin rett til forsvarlige tjenester, kan be Statsforvalteren vurdere om det har skjedd et pliktbrudd. Statsforvalteren skal i slike situasjoner ta stilling til om helsehjelpen som tilbys er forsvarlig eller ikke. Stortingsrepresentanten stiller spørsmål om pasienter kan forvente en reell mulighet til å få prøvd sin sak av Statsforvalteren. Til dette vil jeg svare at jeg legger til grunn at Statsforvalteren behandler alle klag-saker innenfor de rammene som følger av det regelverket som Stortinget har vedtatt.

Pasienter som mener at helseforvaltningen ikke har fattet riktig vedtak kan også prøve sin sak for domstolen. Dette mener jeg er en viktig rettsikkerhetsgaranti.

SPØRSMÅL NR. 2098

Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 30. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å redusere gebyret for utstedelse av nødpass slik at gebyret er på samme nivå som for utstedelse av ordinært pass, samt senke terskelen for utstedelse av nødpass?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den svært vanskelige situasjonen for utstedelse av pass som norske borgere nå opplever. Dette har fått utvikle seg til en situasjon der mange nå står i fare for å ikke kunne gjennomføre ferieturer som har vært bestilt i lang tid, og som allerede er betalt med høyst usikre utsik-

ter til refusjon dersom turen ikke kan gjennomføres grunnet manglende pass.

For mange vil en siste utvei for å kunne få gjennomført sin ferietur, være å få utstedt et nødpass før avreise. Dagens gebyrsatser er 340kr for utstedelse av pass til person under 16 år, 570kr for utstedelse av pass til person over 16 år, og 1000kr for utstedelse av nødpass uavhengig av alder. Det fremstår som lite rimelig at borgerne skal måtte betale et høyere gebyr for nødpass for å ikke gå glipp av ferieturen sin og kanskje tape hele eller deler av det beløpet de allerede har betalt for ferien, på bakgrunn av en situasjon som skyldes myndighetenes manglende evne til å utstede ordinære pass.

Det ønskes derfor svar på om statsråden vil ta initiativ til å redusere gebyret for nødpass til samme nivået som for utstedelse av ordinært pass, samt senke terskelen for å få utstedt nødpass slik at denne muligheten er åpen for de norske borgere som nå vil trenge nødpass for å få gjennomført planlagte ferieturer.

Svar:

Frafall av gebyr og økt bruk av nødpass er ikke en løsning som vil kunne avhjelpe de pågående leveranseproblemene for pass. Pandemien og følgene av krigen i Ukraina skaper problemer i forsyningskjeden for viktige materialer som brukes i pass og nasjonale ID-kort – og disse påvirker også produksjonen av nødpass. Det er derfor begrenset tilgang

på blanke nødpassbøker. For å sikre at personer som er i en nødsituasjon fortsatt skal kunne få utstedt et nødpass, vil det i en tid fremover bli nødvendig å prioritere mellom søkerne. Det betyr at innbyggerne ikke kan belage seg på å få utstedt nødpass for å reise på utenlandsferie i sommer, slik politiet også kommuniserte den 18. mai 2022.

Gebyrsatsen for midlertidig pass (nødpass) er fastsatt i tråd med Finansdepartementets rundskriv R-112/15 Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering. Gebyret for nødpass er høyere enn for ordinært pass fordi utstedelse av nødpass er mer ressurskrevende for passmyndigheten. Gebyret har unntaksvis blitt frafalt i spesielle situasjoner hvor nødpass har blitt tilbudt fordi det ordinære passet ikke kommer frem tidsnok.

SPØRSMÅL NR. 2099

Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 1. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Personer som har mistet førerkortet "på livstid", kan søke om å få det tilbake etter fem år. Dette har ført til at en person fra Hedmarken som blant annet har stått bak 2 uaktsomme drap gjennom uaktsom kjøring, og som har blitt tatt for å kjøre over 30 ganger uten førerkort, har fått førerkortet tilbake etter at 5-årsperioden har utløpt.

Vil regjeringen sørge for endringer i lovverket slik at sjåfører som over lengre tid utviser svært farlig oppførsel på veiene faktisk kan bli fratatt førerkortet på livstid?

Svar:

I tilfeller hvor førerretten er tapt for alltid etter vegtrafikkloven § 33, vil det kunne søkes om gjenerverv av førerrett når minstetiden på fem år er utløpt. Minstetiden fremgår av forskrift om tap av retten til å føre motorvogn 18. juni 1965 (tapsforskriften) § 1-5.

En forutsetning for gjenerverv av førerretten er at søkeren oppfyller vegtrafikklovens krav, herunder vandelskravet i lovens § 24 fjerde ledd.

Ved søknad om gjenerverv av førerrett etter fem år, vil politiet alltid foreta en ny vurdering av søkerens vandel, og i den forbindelse undersøke om vedkommende i tapsperioden er ilagt straff for forhold som bør vektlegges ved søknadvurderingen. Senere domfellelser for relevante

forhold innenfor femårsfristen vil som et utgangspunkt tilsi at en søknad ikke innvilges før det har gått minst fem og et halvt til seks år fra siste overtredelse fant sted.

Gjennomføring av fengselsstraff vil i praksis også kunne ha betydning for utfallet av søknad om gjenerverv av førerrett ved utløpet av minstetiden.

Er vandelskravet ikke oppfylt, skal søknaden om gjenerverv av førerrett avslås. Det er altså fullt mulig etter gjeldende regelverk å avslå søknader om gjenerverv av førerrett i tilfeller der trafikksikkerhetshensyn tilsier det.

En lovendring som innebærer at førerretten kan fratras på livstid uten mulighet for gjenerverv, vil kunne føre til svært urimelige resultater i enkeltsaker.

Etter min mening er vandelsvurderingen som vegtrafikkloven anviser, i utgangspunktet en formålstjenlig løsning for å unngå at personer som uskikket til det, gjenerverv førerretten.

SPØRSMÅL NR. 2100**Innlevert 19. mai 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 31. mai 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden at PST-sjefens redegjørelse til en tidligere justisminister er en så stor trussel mot nasjonal sikkerhet at det offentlige skal nektes innsyn?

BEGRUNNELSE:

18. mai skrev avisen VG at justisdepartementet hemmeligholder PST-sjefens redegjørelse om våpnene han oppbevarte ulovlig på sitt kontor, ved at justisdepartementet har nektet VG innsyn i denne redegjørelsen. Ifølge VG ble avisen nektet innsyn med begrunnelse om at opplysningene er underlagt taushetsplikt og henviser til Sikkerhetsloven og «sikkerhetsgradert informasjon».

I Lov om nasjonal sikkerhet § 5-3 står det:

«En virksomhet som tilvirker informasjon, skal sikkerhetsgradere og merke informasjonen dersom det kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser om den blir kjent for uvedkommende».

Svar:

Informasjonen som media har anmodet om innsyn i, er et skriftlig dokument som inngår i en personkontroll-sak etter sikkerhetsloven. Departementet behandler nå spørsmålet om innsyn i dette dokumentet.

